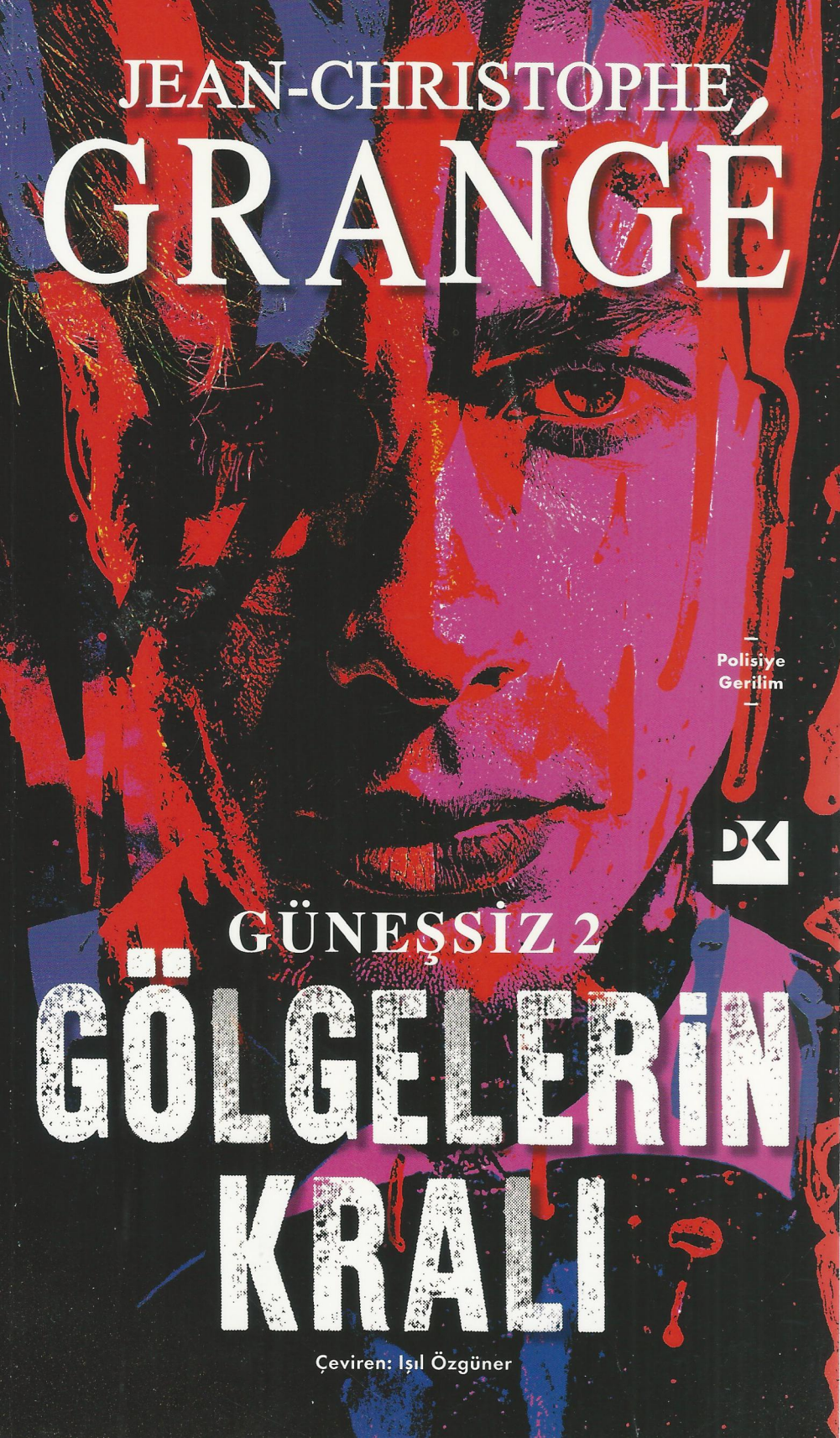

JEAN-CHRISTOPHE
GRANGÉ
Polisiye
Gerilim
GÜNEŞSİZ 2
GÖLGELERİN
KRALI
Çeviren: Işıl Özgüner

DOĞAN KİTAP TARAFINDAN YAYIMLANAN DİĞER KİTAPLARI

Kızıl Nehirler
Taş Meclisi
Leyleklerin Uçuşu
Kurtlar İmparatorluğu
Siyah Kan
Şeytan Yemini
Koloni
Ölü Ruhlar Ormanı
Sisle Gelen Yolcu
Kaiken
Lontano
Kongo'ya Ağıt
Ölüler Diyarı
Son Av
Küllerin Günü
Mermer Adam
Kızıl Karma
Güneşsiz: Cehennem Diskosu

GÜNEŞSİZ
GÖLGELERİN KRALI

Orijinal adı: Sans Soleil: Le roi des ombres
© Êditions Albin Michel, 2025
Yazan: Jean-Christophe Grangé
Fransızca aslından çeviren: Işıl Özgüner
Yayına hazırlayan: Hülya Balcı

Türkçe yayın hakları: © 2025 Doğan Yayınları Yayıncılık ve Yapımcılık Tic. A.Ş.
Bu eserin bütün hakları saklıdır. Yayınevinden yazılı izin alınmadan kısmen veya tamamen alıntı yapılamaz, hiçbir şekilde kopya edilemez, çoğaltılamaz ve yayımlanamaz.

1. baskı / Eylül 2025 / ISBN 978-625-5683-19-9
Sertifika no: 44919

Kapak tasarımı: Cüneyt Çomoğlu
Sayfa uygulama: Yeşim Ercan Aydın
Baskı: Ana Basın Yayın Gıda İnşaat San. ve Tic. A.Ş.
Mahmutbey Mah. Devekaldırımı Cad. 2622 Sk.
Güven İş Merkezi, No: 6/13 Bağcılar - İSTANBUL
Tel. (212) 446 05 99
Sertifika No: 52729

Doğan Yayınları Yayıncılık ve Yapımcılık Tic. A.Ş.
19 Mayıs Cad. Golden Plaza No. 3, Kat 10, 34360 Şişli - İSTANBUL
Tel. (212) 373 77 00 / Faks (212) 355 83 16
www.dogankitap.com.tr / editor@dogankitap.com.tr / satis@dogankitap.com.tr

Güneşsiz Gölgelerin Kralı

Jean-Christophe Grangé

Çeviren: Işıl Özgüner

Doğan Kitap

I

Villa Darna

1

1986, Ocak başı

Marcel Caroco'nun Atlantik Okyanusu'na bakan *riyad*'ının terasında, Heidi Becker tırnaklarına oje sürüyordu. El tırnaklarına değil, ayak tırnaklarına. Kafasını boşaltmasına yardım eden, ruhuna iyi gelen bu işe bayılıyordu. Fırçayı tırnağın üzerinde kaydırıyor, boyuyor, sonra tekrar başlıyordunuz...

Tozpembe.

Şeker pembesi.

Yavruağzı.

Mercan pembesi.

Fuşya.

Nihayet kırmızıda karar kıldı. Ama bunda da tereddüde düştü:

Mercan kırmızısı.

Kan kırmızısı...

Evet, bunu seçecekti.

Hela Katili'nin, namı diğer Palalı Canavar'ın bir çıplaklar kasabasında (bunu belirtmek gerekir), bir binanın tepesinden düşerek ölmesinin üzerinden üç buçuk yıl geçmişti. Eşcinsel dünyası bu üç yılda büyük bir değişim geçirmişti.

Gey kanserinin, yani artık AIDS denen hastalığın ortaya çıkmasından bu yana kimsede gülecek hal kalmamıştı. Eğlencelerin ve aşırılıkların zamanı değildi. Herkes kendini sakınıyor, birbirine kuşkuyla bakıyor, korkuyordu...

Heidi de kendi açısından dans pistlerinden, disko ışıklarından uzaklaşmış, akıllı uslu bir öğrenci olmuştu. Hâlâ Nanterre'deydi ama şehrin en uç noktasında Fransa'nın, La Folie, "Delilik" adı verilen en çirkin kampüsündeydi – adı da, çirkinliği de uydurma

değildi. Para mı? Manevi vaftiz babaları Georges Galvany ile Marcel Caroco ona ihtiyacı olanı veriyorlardı. En tuhafı da Fransız devletinin de yardım etmesiydi. Bir yetim ve siyasi mülteci olarak –her yönden kazançlıydı– her türlü yardımdan, makul bir eğitim bursundan yararlanma hakkı vardı.

Anlayacağınız, Heidi sorumluluklarını yerine getirmek zorundaydı. Üç yıl boyunca iktisadi ve idari bilimler derslerini takip etmişti. En sıkıcı bölümlerden birini seçtiğini biliyordu ama ne yaparsınız... Yolun böylesine çileli olacağını hiç düşünmemişti. Yine de tüm engelleri aşarak önlisansını, ardından da lisansını, neredeyse sadece zekâsı sayesinde almıştı.

Diplomasıyla ne yapacaktı? Fakülteye devam mı edecekti? İş mi arayacaktı? Daha da iyisini yapmak –ve bursunu devam ettirmek– için yüksek lisans programına yazılmış ama daha kitabın kapağını açmamıştı.

Bunun dışında? Tek eğlencesi, yazın Galvany'nin Ramatuelle'deki villasına, kışın da Caroco'nun Tanca'daki villasına yaptığı seyahatlerdi. Ama bu cennet gibi yerlerde bile acı olaylar peşini bırakmamıştı. AIDS'in yol açtığı yıkımlara tanıklık etmişti: hastalar, ölümler, gözyaşları. Neşeli gruplarının dağılarak azaldığını görmüştü. Salgın hastalığın en sevilen, en tatlı arkadaşlara piyango gibi vurduğunu görmüştü.

Sonuç olarak bu kış, Villa Darna'da (Arapçada "evimiz" anlamına geliyordu) sadece ikisi vardı: Caroco ve Heidi. Noel'i şöminenin başında kendi içlerine dönmüş bir vaziyette, biraz da geçmişi yâd ederek kutlamışlardı. Reklamcı da değişmişti. O ışıldayan soytarı, tüm belagatini ve mizah anlayışını bir kenara bırakmıştı. Artık tumturaklı sözler söylemiyor, kimseyi teşvik etmiyor, slogan üretmiyordu. Tersine ciddiyetle, yumuşak bir tavırla konuşuyor, hatta zaman zaman susuyordu...

Her şeye rağmen Heidi burada olmaktan mutluydu. Bu *riyad*'a bayılıyordu. Hava soğuktu. Gökyüzü maviydi. Donuk güneş ve beyaz duvarlar, dilde tebeşir tadı... Tek parça halindeki bu çatı terasını seviyordu – zemin, duvarlar ve sedirler aynı beyaz çimentodan örülmüştü: Denize 180 derecelik bir açıyla uzanan dingin bir süreklilik içinde bir araya getirilmişler gibiydi.

Heidi üzeri seramik karoyla kaplanmış taş bankında oturuyordu.

Kaşındıran kaba yünden başlıklı bornozuna[1] sarınmış, ince işçilik gerektiren meşgalesine eğilmişti; sadece el ve ayak parmakları bu iri ilmekli gri yumağın dışında kalmıştı.

Fırçayla oynarken korkuluğun üzerinden, devrilmiş bir kesmeşeker kutusunu andıran medinesiyle[2] Tanca Körfezi'ni ve onun karşısında da Cebelitarık Boğazı'nın belirdiği İspanya kıyılarını görüyordu. Fena değildi. Ama işini de bırakmıyordu. O an ciddiyet, büyük bir dikkat ve sessizlik zamanıydı. Soğuk, her şeyi tüm inceliğiyle ele geçirmişti.

Peki Tanca'yı seviyor musun?

Bazı şeylerini çok, bazı şeylerini daha az. Örneğin panjurların, pervazların rengi. Pastel yeşil. Lavanta mavisi. Fuşya. Kolunuzu uzatsanız karşı duvara değeceğiniz kadar birbirine yakın duvarların oluşturduğu kaldırımsız daracık sokaklar. Bunlara bayılıyordu. Ve duvarları saran o begonviller, küçük deliklerden fışkıran o gülhatmiler, ayaklarınıza dolanan sarı, kırmızı, turuncu mine çiçekleri... Nanterre'den çok farklıydı; orası kesin.

Ama Heidi'nin nefret ettiği şeyler de vardı. Genel olarak halkı. Arap ruhunu hiç anlamıyordu – Arap mı, Berberi mi, yoksa sadece Faslı mı olduklarını dahi bilmiyordu. Her neyse, onlara kanı ısınmamıştı. Hem de hiç.

Onları tanımadığını söylemeliydi. Şimdiye kadar kendisine taş atan çocuklar, o geçerken ağızlarını kapayan kadınlar ve onu görmezden gelen hizmetçilerden başka kimseyle teması olmamıştı. En kötüsü de o yağcılık ile ani saldırganlık karışımıydı. Faslılara nasıl davranması gerektiğini bilemiyordu ama ne kadar kibar olurlarsa o oranda da tehlikeli olduklarını hissediyordu...

Terasta ayak sesleri duyuldu. Kalın bir cellabe giymiş, başının üzerinde iki boynuz oluşturan gri saçlarıyla Caroco'ydu gelen. *La Beauté du diable*'daki[3] Michel Simon'a benziyordu.

– Her şey yolunda mı tatlım?

Reklamcı, Heidi'nin karşısına, onun bankıyla dik açı oluşturan banka oturdu. Kızın, Caroco'nun yüzüne baktıkça duyduğu

---

1. Kuzey Afrika'da giyilen başlıklı, geniş, kısa kollu üstlük. (ç.n.)

2. Medine: Kuzey Afrika şehirlerinin eski Arap mahallelerine verilen isim. (ç.n)

3. 1950 Fransa-İtalya ortak yapımı fantastik drama filmi. (ç.n.)

şaşkınlık hiç azalmamıştı. İçten içe duyduğu hayranlık da öyle: Caroco, böyle bir suratla nasıl oluyordu da erkeklerin hoşuna gidebiliyordu?

Kötü niyetlilere göre, bunun nedeni paraydı ama onlar reklamcının bambaşka bir karakteri olduğunu anlamıyorlardı. Cazibesi *blast*[4] gibi esiyor, önüne geleni alıp götürüyor, sürüklüyordu. Üstelik bir de zengindi, öyle mi? Kimsenin bundan şikâyet edecek hali yoktu.

Ama yine de altları torbalanmış o gözleri, yassı burnu, adi deriden bir boks eldiveni gibi görünen kaba çenesi ve yumuşak dudakları yok muydu! Ve bütün bunların üzerinde diken diken, dağınık saçları. Gerçekten de kutusundan fırlayarak güldüren bir şeytandı adeta. Çat!

– İyi misin, sıkılmıyorsun ya?

Heidi başını yana eğip Anna Karina'nın *Çılgın Pierrot*'daki[5] nakaratını şakımaya başladı:

– "Ne yapabilirim? Ne yapacağımı bilmiyorum..."

– Musevi olduğumu biliyor muydun?

– Hayır.

– *Marrano* bir aileden geliyorum.

– O nedir?

– 16. yüzyılda din değiştirmeye zorlanan İspanya, Portekiz ya da Türkiye'deki Sefaradlar.

– Aaa... dedi Heidi tırnaklarını boyama işine geri dönerek.

Caroco sırtını kamburlaştırarak iç çekti:

– Anlayacağın, ailem Musevi iken üç asırdır Katolik'miş gibi davranıyor. (Bıyık altından güldü.) Belki de tam tersidir, bilemiyorum artık...

Karadan, yani medineden esen soğuk rüzgâra kafa tutan bir sessizlik oldu. Heidi ayak tırnaklarıyla işini bitirmemişti, fırça tırnaklarının üzerinde kayıyor, oje bas bas bağırıyordu... Kendini yaptığı işe öylesine kaptırmıştı ki, bir başka alizenin gelmekte olduğunu fark etmemişti, sıcak, samimi, yürekten gelen bir rüzgâr...

– Seninle bir şey konuşmak istiyorum...

---

4. Patlama, çok kuvvetli rüzgâr. (ç.n.)

5. 1965 Fransa-İtalya ortak yapımı film. (ç.n.)

2

Heidi küçük fırçasını oje şişesine yerleştirdi. Havada aseton kokusu dalgalanıyordu. Hafifçe baş döndüren bu kokuyu seviyordu. Caroco, onun tüm dikkatini kendisine vermesini bekliyordu.

Heidi ellerini dizlerine doladı, üzerinde kaşındıran bornozuyla, ne olduğunu bilmediği bir işin üzerine eğilmiş gibi duruyordu hâlâ.

– Konu nedir doktor? diye sordu şakacı bir tavırla.

– Tam üstüne bastın, diye karşılık verdi Caroco hüzünle gülümseyerek.

Heidi kaşını kaldırdı.

– Ben hastayım tatlım.

– Hiç fark etmedim.

– Endişelenme, yakında fark edilecek... *obvious*.[6]

Heidi iliklerine kadar dondu. Basmakalıp bir söz olsa da hissettiği tam olarak buydu. Etinin, kemiklerinin içine işleyen dondurucu bir soğuk...

– Nasıl bir hastalık? diye sormayı göze aldı, anlamamış gibi.

– Tahmin edemiyor musun?

Heidi'nin benzi attı. Caroco cellabesinin kolunu kıvırdı. Kolunun ön kısmında kabuk tutmuş ısırık izlerine benzeyen kahverengi lekeler vardı. Arkasında rengi pembeye dönen medine denize uzanıyordu.

– Kaposi. Ama aynı zamanda zatürree ve bağışıklık yetersizliğine bağlı başka enfeksiyonlar da var.

– Zayıflamadın ama.

– Hayır. Herkes gibi benim de elimden bir şey gelmez.

Güneşten yanmış Heidi'nin aklında bir sürü düşünce serbest elektronlar gibi her yana savruluyordu. Caroco'nun bu kış neden

6. Besbelli. (çn.)

kimseyi davet etmediğini, bu son iki haftanın neden bir inzivaya benzediğini, reklamcının neden suskunlaştığını bir anda anlayıverdi.

– Doktorlara görünmedin mi?

– Bir sürüsüne. Hepsi AIDS olduğu konusunda hemfikir, en azından bunu söyleyebilirim. Bu berbat hastalığa karşı yapılacak hiçbir şey yok.

– Hiç değilse rahatsızlıklarınla ilgileniyorsun değil mi?

– Elbette. Mümkün olduğunca uzatma isteği, insanın kendisinden daha güçlü.

Heidi bacaklarını banktan aşağı sarkıttı.

– Paris'e dönmemiz lazım.

– Anlamadın. Dönmemiz için hiçbir neden yok.

– Kendini bırakamazsın.

– Bırakırım güzelim. Burada, senin yanında ölmeyi tercih ediyorum.

Heidi kasıldı.

– Üzgünüm, dedi sert bir ses tonuyla, ben sıramı savdım.

Caroco güldü.

– Federico'ya sonuna kadar baktın, biliyorum. Altını temizlemeni istemiyorum senden ama...

– Ama ne?

– Birkaç hafta daha burada kalabilirsin, değil mi?

Heidi dehşete düşmüştü. AIDS üç senede modern zamanların vebası, cüzamı, bir hastayla aynı havayı solumanın bile insanı öldüreceği, bulaşıcı bir felaket haline gelmişti. En azından söylenen buydu.

Heidi buna tam olarak inanmıyordu. Federico'ya aylarca bakmış ve hasta olmamıştı. Bununla birlikte bir kez daha Rus ruleti oynamaya niyeti yoktu. Söz konusu bile olamazdı.

Caroco şaka yapmayı göze aldı:

– Birlikte yatağa hiç girmedik ama vasiyetime gireceksin.

– Böyle konuşma.

Caroco onun elini tuttu. Derisi o kadar kuruydu ki, deri değiştirmekte olan bir yılan sanırdınız.

– İstediğim gibi konuşurum. Ölüm mahkûmlarına tanınan bir ayrıcalık bu. Başka bir şey daha var...

– Ne?

– Beni hepsinden daha fazla yaralayan bir şey.

– NE?

– Paris'te yayılan bir söylenti. Duymadın mı?

– Uzun zamandır dışarı çıkmıyorum.

Caroco nihayet Heidi'nin elini bırakarak seramik duvara sırtını dayadı. Kollarını, kafelerdeki suni deri sedirlerde oturan kodamanlar gibi iki yana açmıştı.

– Salgın varsa bunu tetikleyen bir şey vardır.

– Anlamadım.

– Hastalığı Paris'e birileri getirmiş olmalı.

– Yani?

– Yani ABD'ye çok seyahat ettim ve Paris'in yarısıyla yattım, diğer yarısından hiç bahsetmiyorum bile...

– AIDS'i Paris'e senin getirdiğinden mi şüpheleniyorlar?

– Böyle boktan söylentiler var, evet. Hasta olduğum biliniyor. Federico'yla, Cauteleux'yle ve şu anda Paris'te hasta olanların hemen hepsiyle yattığım biliniyor.

– Ama bu...

– Mantıklı değil. Gerekçeleri sadece duydukları korku. Bu korkunç şeyi ABD'den getiren, sadece ben olabilirmişim.

– Ama bu türden varsayımlar için çok erken. Hastalığın ilk olarak nerede başladığı bile bilinmiyor.

– Tekrarlıyorum, bu sadece dedikodu. Hasta olduğumu bile bile korunmadan ve kimseyi uyarmadan herkesle yattığımı da söylüyorlar. Her yerde bana ters ters bakıyorlar. Sadece vebalı değilim, aynı zamanda suçlu bir vebalıyım. ABD'de benimle aynı durumda olan bir hastadan bahsettiler bana. Doktorlar ona "hasta sıfır" diyorlarmış. Tamamen yanlış bir söylem, çünkü sıfır dedikleri aslında, "*out of California*"nın[7] "o" harfi. Efsaneler böyle doğuyor işte... Ben de onun Paris'teki vekiliyim.

Heidi söyleyecek bir şey bulamıyordu. Homoseksüel çevreyi avucunun içi gibi biliyordu. Onları dedikoduculuk konusunda yeryüzündeki en büyük ödüle layık görmek, kesinlikle onurlarını kıracak bir şey değildi. Bugün onlara üç kelime etseniz, ertesi güne bir kitap yazarlardı.

Zavallı Caroco... Heidi birden geri vitese aldı: Yaşlı aslan kendisini seçtiği için gurur duymalıydı.

---

7. Califonia dışından. (ç.n.)

Bu defa Caroco'nun elini tutan o oldu.

– Yanındayım, dedi kati bir tavırla.

Caroco yine gülmekle yetindi.

– Sana seçme şansı tanımadığımı söyleyebiliriz... Seni rehin aldım.

– Çünkü ne karar vereceğimi önceden biliyordun.

Reklamcı, Heidi'nin saçlarını karıştırdı.

– Tanrım, küçücük kafanın içine böyle bir beyni kim koydu?

Heidi haç çıkardı.

– Bunu büyük patrona sor.

– Bundan dolayı O'na minnet duyuyorum ama şu an için bana çok kötü davranıyor.

– Ben buradayım, yanında kalacağım.

Heidi bu biraz tumturaklı sözler üzerine, bir *bis repetita*'nın[8] parçası olduğunu düşündü. Federico'dan sonra, büyük Marcel...

– Bir şey daha... diye mırıldandı Caroco pozisyonunu değiştirerek.

Dirseklerini dizlerine dayayarak ellerini kavuşturmuştu.

– Senin saflığını seviyorum...

– Federico'yla yaptığımız tüm o saçmalıklardan sonra mı? diye kahkahayı bastı Heidi.

– Ufak günahlar. Bunun altında tertemiz bir ruh olduğunu hep biliyordum.

Bu son kompliman Heidi'yi şaşırttı – çünkü o da aynı şekilde düşünüyordu. Üçkâğıtçılıklarına ve çevirdiği kirli işlere rağmen eski Katolik ideallerinden asla vazgeçmemişti.

– Bu saflık benim için çok kıymetli. Günahlarımı temizliyor.

– Günahların mı? Onlar için benim gibi bir kızdan çok daha fazlası gerekir diye düşünüyorum...

– Dalga geçme. Çok büyük hatalar yaptım.

– Ne gibi hatalar?

– Yakında öğreneceksin. Ve umarım, o zaman ben burada olmam...

– Haydi ama anlatsana!

Umacı kılıklı adam cevap vermek yerine ellerini kalçasına vurarak ayağa kalktı.

---

8. Tekrarlanan şey. (ç.n.)

– Haydi, gidip bakayım kuskus ne durumda?

Heidi'nin ağzı açık kalmıştı. Az önce bir uçuruma –tahmin edilemeyecek denli derin bir günah kuyusuna– değip geçtiklerini tahmin ediyordu.

– Her halükârda, dedi Caroco omzunun üzerinden, bir kitap yazabilirsin.

– Ne kitabı?

– *Hasta Sıfır'la Son Tatilim*.

3

Villa Darna iki kat üzerinde yükselen daracık bir yapıydı. Kireç duvarları ve şarap rengindeki zemin döşemesiyle kırmızı beyaz bir tür kule gibiydi. Caroco'nun Paris'teki çılgın malikânesine kıyasla mütevazı bir evdi. Zeminde yemek odası, mutfak ve avlu vardı. İlk katta iki oda ve bir banyo. İkinci katta da ev sahibinin, çatı terasına açılan özel odası.

Heidi'nin en sevdiği yer avluydu. Kırmızı ve zümrüt yeşili Fez mozaik taşlarıyla döşenmiş, Mağrip tarzı kemerlerle çevrili, en azından bir duvarı gür sardunyalarla kaplı küçük bir iç avlu. Ortasında küçük bir çeşme şırıldıyordu. Sağ tarafta kocaman bir incir ağacı vardı; Heidi yazın petank topu kadar iri incirleriyle bu ağacı kaslı bir sporcuya benzetiyordu. Bahçe mobilyaları, bu devasa ağacın gölgesinde nargile ya da nane çayı içmeniz için size kollarını uzatıyordu.

Caroco'yla yaptığı tuhaf konuşmadan sonra Heidi kendi odasına gitmişti. Hatta helezoni merdivenden inerek kaçmıştı. Duvarlarda ne zaman elini gezdirse şöyle düşünüyordu: Burası bir kule değil, deniz feneri...

Odasına girince anahtarı iki kere döndürerek kapısını kilitlemişti. Palalı Canavar olayından sonra bunu alışkanlık haline getirmişti. Odanın basitliğini seviyordu. Bir yatak, bir cibinlik, kıpkırmızı iri döşeme taşları, çarşaf beyazlığında duvarlar, koyu ahşaptan, bezemesiz birkaç mobilya. Ve tabii ki nerede olduğumuzu unutmamamız için yerel eşyalar: işlemeli bakır bir tepsi, bir halı, hasır bir sandık, çanak niyetine mavi sırlı bir kâse.

Bir lombozdan daha büyük olmayan açıklık, çatılar ve pencerelerle dolu kasbaha[9] bakıyordu; soluk ve yumuşak renkler tuhaf bir biçimde hiç de yumuşak olmayan sömürge döneminden kalmaydı...

---

9. Kasbah: Kuzey Afrika'da etrafı surlarla çevrili eski kentlere verilen isim. (ç.n.)

Haydi, biraz da gözlere –ve kulaklara– keyif verecek birkaç renk tonu sıralayalım: naneyi ve suluboya resimleri çağrıştıran su yeşilleri; yürekleri burkan çay gülü pembeleri; gözlerin derinliklerine işleyen ve parmakları lekeleyen çivit mavileri; bir tür öfkeye yol açarak midenizi ağrıtan patlıcan morları... Heidi başını küçük pervazın içine sokup gökkuşağı gibi rengârenk panjurları, kapıları, kuruması için asılmış cellabeleri seyrettiği bu gözlem noktasına bayılıyordu.

Ama bugün pencereden tarafa bakmadı bile. Haberi sindirmek için yatağında dertop oldu. Caroco hastaydı, Caroco ölüme mahkûmdu... Onun gibi önemli, komik, ağzı çok iyi laf yapan birinin ölebileceğine inanamıyordu. Yıkılmış bir dev, evet.

Heidi bu defa nasıl davranmalıydı? Kafası resmi işlemlerle, hastane, naaşın ülkeye götürülmesi gibi sorunlarla dolmuştu bile.

Kum torbaları kadar kocaman yastıklarına başını gömdü ama her zamanki gibi ağlamıyordu. Hak ettiğini bulmuştu işte. Neden kendisine ait olmayan, homoseksüellerin dünyasının dışına çıkamıyordu? Onun gibi geylerin yanında kalan kızlar cepheden uzakta, intikal alanına sığınmış, kırılgan savaş kaçaklarıydı... Çünkü gerçek muharebeden, aşk ve ihtiras savaşından hep uzak durmuştu. Neden peki? *Cevabını biliyorsunuz.*

Buna bir başka sendrom daha ekleniyordu: baba yerine koyduğu erkekler. Doğruya doğru, Caroco'lar ve Galvany'ler hayatında bu rolü oynuyordu. Hayırsever vaftiz babaları, Platonvari akıl hocaları, Pygmalion'ları.[10] Hayır Pygmalion demek doğru olmazdı, çünkü kimse onu ne biçimlendirmişti ne de etkilemişti. *Bana para verin, gerisini ben kendi başıma hallederim.*

Ama işte, sevgili olmayan sevgililerden ve kendisiyle kan bağı olmayan babalardan inşa edilmiş bu eğreti yapı, iskambil kartlarından yapılma bir kule gibi çöküyordu. Hiç şaşırtıcı değildi: Oyunda hile yaparsanız, kaybetmeye mahkûmdunuz.

Bir kez daha kendine sordu. Caroco'yu burada, hastanesi bile olmayan bu şehirde nasıl tedavi ettirebilirdi? Bu konuda bilgi alması lazımdı. Caroco'nun patolojik belirtileri tam olarak nelerdi? Hangi ilaçları kullanıyordu? Bu konuda konuşmaları şarttı, o...

---

10. Romalı şair Ovidius'un *Dönüşümler* adlı eserinde geçen heykeltıraş. Hayalindeki kadını temsil eden bir heykel yapar ve ona âşık olur. (ç.n.)

Aniden aklına biri geldi: Daniel Ségur. Sadece o, Heidi'ye akıl verebilirdi. Birincisi, Ségur bu yeni hastalığı biliyordu – şimdilik ne kadar biliniyorsa tabii. İkincisi, Orta Afrika'da çalışmış, elindeki azıcık imkânla hastaları tedavi etmişti.

Telefon numarası var mıydı? Swift yaralandığında, onu Vernes'e götürdüğü 82 yılının haziran gecesini düşündü. O gece Heidi'nin bir anlığına gardı düşmüş ve ona duyduğu öfkeyi unutmuştu. O zaman karşısında güvenilir, son derece insani bir adam bulmuştu, öyle ki Ségur'ün iyiliksever varlığı uykusunda bile Heidi'ye eşlik etmişti. O gece suni deriden muayene yatağında, hayatında hiç olmadığı kadar iyi uyumuştu.

Dev'in sesi merdivende bir siklon gibi patladı:

– KUSKUS!

4

This tainted love you've given
I give you all a boy could give you
Take my tears and that's not nearly all
O... tainted love![11]

Soft Cell'in hit parçası radyo kanallarının en çok çalanlar listesinden inmek bilmiyordu. Yok olup gitmekte olan bir dönemin nakaratı gibi takılıp kalmıştı. Bir zamanlar Gloria Jones'un yorumladığı, 60'ların bu şarkısının sözleri yıllar içinde yeni bir anlam kazanmıştı: "Bu zehirli aşkı sen verdin bana..."

Evet, "Tainted Love" artık AIDS üzerine bir şarkıydı. Daniel Ségur, çevresindeki paranoyanın bir termometrenin cıvası gibi yükseldiğini görüyordu. Aslında "paranoya" yanlış kelimeydi, çünkü söz konusu salgın hayali değildi. Ségur, Vernes Enstitüsü'nde hemen hemen her gün yeni bir hastaya AIDS tanısı koyuyordu. Şu ya da bu rahatsızlık için gerekli tedavileri yapsa da, bütün rahatsızlıkların kaynağı olan esas hastalığın onulmaz olduğunu ve eninde sonunda bedenin kendisini bırakacağını biliyordu.

Ama umutsuzluğa kapılmayı reddediyordu. Günlük mücadelesini tüm gücüyle göğüslüyordu. Hatta cinayetler hakkında bile düşünmüyordu artık. Swift, Vernes'e uğrayıp olanları anlatmıştı – en önemlisi de, Werner Cantoube'un Agde Burnu'nda ölümüydü.

Swift bu karmaşık dosyayı en ince ayrıntısına kadar anlatmaya çalışmışsa da Ségur hiçbir şey anlamamıştı. Zaten başmüfettiş de kendinden pek emin değil gibiydi. Konuşurken sözlüye kaldırılmış asabi bir öğrenci gibi tırnaklarını yemiş, nereye bakacağını

11. Bu zehirli aşkı sen verdin bana / Sana bir oğlanın verebileceği her şeyi verdim / Gözyaşlarımı al ama hepsi bu değil / Ah... bu zehirli aşk! (ç.n.)

bilememişti. Yine de tabip alt başlıkları okuyabilmişti: Suçlu ölmüştü, evet, ama mesele kapanmamıştı.

Daha sonra iki adam görüşmek üzere söz verip ayrılmıştı. Elbette bu söz tutulmamıştı, çünkü ikisinin de başka dertleri vardı.

AIDS mi? Hastalığın tedavisi hâlâ bulunamamıştı, buna şüphe yoktu ama araştırmalar çok hızlı ilerliyordu. 1983'te Willy Rozenbaum, Pasteur Enstitüsü'nde retrovirüsler konusunda uzman bir ekip bulmuştu; bu ekip lenfadenopatisi olan bir hastadan alınan gangliyon örneklerini incelemişti. Hemen akabinde Françoise Barré-Sinoussi, Jean-Claude Chermann ve Luc Montagnier'den oluşan bu araştırmacılar retrovirüsü belirleyebilmişti. Bir ay sonra da öldürücü ajan, elektronik mikroskopta görüntülenmişti.

Pasteur'deki ekip elde ettikleri ilk bulguları daha sonra yayınlamıştı. Bu aşamada retrovirüse LAV (Lymphadenopaty Associated Virus)[12] adı verilmişti. İki yıl sonra da ilk tarama testleri ortaya çıkmıştı. Bu çok önemli bir aşamaydı, çünkü artık HIV pozitif olan insanlar AIDS belirtileri –antikorların azalması ve bununla birlikte gelen hastalıklar– göstermeden önce tespit edilebiliyordu.

Kötü niyetliler bu buluşun bir şey değiştirmeyeceğini, çünkü retrovirüs aktif hale geldiğinde olduğu kadar, uykudayken de onunla nasıl mücadele edileceğinin bilinmediğini söylüyordu. Aslında hastalığın bulaşması ve buna karşı önlem alınması açısından dev bir adımdı bu – HIV pozitif bir insan korunmaksızın ilişkiye girmemeliydi (şimdilik bulaşmayı engelleyecek en güvenilir şey prezervatifti).

Daha geniş anlamda, hastalığın kapsamını ölçme çalışmaları devam ediyordu. AIDS'in sadece eşcinselleri, uyuşturucu kullananları ya da hemofili hastalarını vurmadığı inancı ağırlık kazanmaya başlamıştı. Dünyanın dört bir yanında, özellikle de Afrika'da erkeklerin, kadınların, çocukların hastalığa yakalandığı tespit edilmişti. Bu hiç de iyi bir haber değildi, çünkü böyle giderse ölü sayısı kısa sürede milyonları bulacaktı. Ama en azından bu hastalığın şu ya da bu profille sınırlı olmadığı ortaya çıkmıştı. Bir salgın söz konusuydu ve salgınlar ayrıntılarla ilgilenmezdi.

Bununla birlikte Ségur, Vernes'de hastalığı kapmış bir sürü

12. Lenfadenopati İlişkili Virüs. (ç.n.)

eşcinselle ilgileniyordu. Eşcinseller umutsuzdu. Bekleme odasında çılgınca söylentiler dolanıyordu. Bir şehir efsanesi de şuydu: Adamın biri bir sabah uyanmıştı. Geceyi geçirdiği erkek ona, aynaya rujla yazdığı bir mesaj bırakmıştı (neden rujla? Bilinmezdi): "AIDS KULÜBÜNE HOŞ GELDİN."

ABD'den de başka başka rivayetler, haberler geliyordu: Los Angeles ya da San Francisco hastanelerinden test sonuçlarıyla çıkan deri giysili şu haşin eşcinsellerden bahsediliyordu; kendileri de hastalığı kapmış olmaktan korkarak çekingen davranan sevgililerinin kollarında gözyaşlarına boğuluyorlardı.

Bu bela karşısında Amerikalılar, sırrını kendilerinin bildiği ikili bir tutum benimsemişlerdi. Bir yandan örgütleniyor, araştırmalarını yapıyor, yardımlaşıyorlardı. Diğer yandan bilinmezlik tam gaz devam ediyordu. Ülkenin dört bir yanında AIDS hâlâ ilahi bir ceza olarak görülürken Başkan Ronald Reagan böyle bir sorun yokmuş gibi davranıyordu.

Fransa'da da durum daha iyi değildi. Hastalara hastanelerde vebalı gibi davranılıyordu: Hastaların nasıl tedavi edileceği bilinmiyor, salgın odaların eşiğinde beklerken kimsenin elinden, onların ölümlerini izlemekten başka bir şey gelmiyordu... Koridorlarda küçümseme ve iğrenme karışımı bir duygu kol geziyordu.

Ségur ise tam tersine hiç tedirginlik duymadan işini yapıyordu. Öfkeye, umutsuzluğa boyun eğmesi çok daha kolay olurdu. Ama hayır. Empatinin kesinlikle demagojiye evrilmediği ihtiyatlı bir tutum benimsiyordu. Hastaları, kafaları gazetelerde okudukları, etrafta anlatılan şeylerle dolu olarak ona geldiğinde ne cevap verebilirdi? A vitaminleri yutup spor yaparak bağışıklık sistemlerini güçlendirmeye çalıştıklarını gördüğünde onlara ne diyebilirdi? Tüm bunların hiçbir işe yaramayacağını mı? Sonucun kaçınılmaz olduğunu mu?

O susmayı ve her hastayı vaka olarak, hastalığına göre değerlendirmeyi tercih ediyordu. Düşüşleri bıktırıcı bir söz, acıları bir nakarat haline gelmişti ama Ségur dayanıyordu. Willy Rozenbaum'un yetkililere hastalığın boyutlarını anlatmak için nasıl mücadele ettiğini görmüştü. Hastalığın gerçek doğasını keşfetmek için nasıl savaştığını görmüştü. Onun ilerlemesini, mevzi ve zafer kazanmasını görmüştü. Rozenbaum gerçek bir modeldi. Bugün test yapılabiliyordu. Yarın belki de hastalığın tedavisi bulunacaktı.

Bir ayrıntı, tek bir ayrıntı. Ségur, fetiş fotoğrafını, elinde çantasıyla fırtınalı gökyüzünün altında yürüyen Colorado'lu doktorun, Ernest Guy Ceriani'nin fotoğrafını büyüttürmüştü. Odasına astığı fotoğrafa kader arkadaşı, suç ortağıymışçasına bakıyordu arada sırada.

Başkası olsa belki de bir haç asar ve iki muayene arasında birkaç dua mırıldanırdı. Bu Ségur'ün tarzı değildi. Tanrı varsa bile –buna inanmaya hazırdı– onu yardıma çağırılacak bir varlık olarak tasavvur etmiyordu. Kendini beğenmişlik yapmıyordu ama inancı şu şekilde özetlenebilirdi: Tanrı hiç kimse için değildi, Ségur herkes içindi.

5

Swift üç buçuk yılda kanın tadını unutmuştu. Paris Cinayet Büro'da hâlâ başmüfettişti ama soruşturmalarıyla canı gönülden ilgilenmiyordu artık. Evet, görevini maharetle, profesyonelce yerine getiriyordu ama tutkusu yoktu. Diğerleri gibi beyaz yakalı olmuştu.

En azından Büro'ya verdiği izlenim buydu ama nasıl olduğunu tahmin edersiniz. Sadece görünürde öyleydi. Öfkesini Palalı Adam'a saklıyordu. Zihninde olayın peşini hiç bırakmamıştı. On dakika boş vakti olduğunda uzaktan uzağa bir yeri kazıyor, bir başka tarafı kurcalıyor, bir telefon açıyor, bir ifadeyi yeniden okuyordu.

Bu dosyada çok fazla soru cevapsız kalmıştı. Üç yılda o kum tanelerini kafasında evirip çevirecek, üzerinde çalışacak, her açıdan inceleyecek bol bol vakti olmuştu. Işığa tutup dikkatle incelediği, şeffaflığına, işaretlerine, ipuçlarına bakarak tanımlamaya çalıştığı küçük kristal parçaları...

Önce tarihler.

Mesela Patrice Cauteleux'nün öldürüldüğü gece, 13 Haziran 1982'de Werner Cantoube, Agde Burnu'nda kocaman aletiyle hava atmakla meşguldü. Saint-Louis Hastanesi'nde nasıl olabilirdi ki?

Federico'nun öldürüldüğü 8 Haziran'ı 9'una bağlayan gece de Caroco'nun evinde âlem yapıyordu. Tabii ki sefahat sırasında gizlice sıvışmış olabilirdi ama Swift buna inanmıyordu – tanıklıklar birbirini tutuyordu ve olayların ciddiyeti göz önüne alındığında Swift eğlenceye katılanların yalan ifade vermeyeceğini düşünüyordu.

Swift'in göz ardı etmediği bir başka varsayım daha vardı: Resmi soruşturma sonucunun ve basının geniş çapta bildirdiğinin aksine, Hela Katili Palalı Canavar değildi.

Bu durumda şunu kabul etmek gerekecekti: Dikkatli bir âşık olan Werner Cantoube 8 Haziran gecesi Federico'yu evinde ziyaret etmiş

ve etrafta parmak izini bırakmıştı. Ama Şililiyi öldüren o değildi – cinayet o gittikten *sonra* işlenmişti.

Bir başka sorun da şuydu: Werner'i palayla işlenen cinayetlerle ilişkilendiren maddi ipuçlarının olmayışı. Swift, Kaptan Köşkü'nün yaşadığı daireyi defalarca aramıştı. İşin aslı, Voltaire Bulvarı'ndaki dört odalı evi döşemelerin altına varıncaya kadar karıştırmıştı. Ne palayı ne de katilin kullandığı akasya dallarını bulabilmişti. Kauçuk parçaları ya da *fugu* balığı zehrini de öyle. Palalı katil Cantoube idiyse bu değerli malzemeyi saklamak için bir başka zulası var demekti.

Bir başka ayrıntı daha vardı. Siz de hatırlayacaksınız. Mister Poppers'in 10 Mayıs 1981 gecesi karşılaştığı Federico'nun, sado-mazo cellat maskesinin altında yüzü bandajlı sevgilisi. Werner'in yüzünde en ufak yara izi bulunmamıştı. Pansuman bezlerinin nedeni ne idiyse –kaza, dayak veya estetik operasyon– Hela Katili'nin başına bunlardan hiçbiri gelmemişti. O halde neydi? O halde hiçbir şeydi. Ama Swift, Federico'nun o gece mırıldandığı sözleri sık sık hatırlıyordu: "Şu adamı görüyor musun? İşte o, hayatımın erkeği." Her neyse, o adam Werner değildi, o kadar.

Swift zaman zaman üç ayrı adam olduğunu düşünüyordu: Federico'yu hâkimiyeti altına almış, evinin anahtarlarını elinde bulunduran, zaman zaman ona işkence eden (Swift, Julien Ferrand'ın anlattıklarını unutmamıştı) ve onu 13 Ocak 1982'de Louis Lefèvre cinayetine ortak eden gizli sevgili, seri katil Werner Cantoube; 8 Haziran'ı 9'una bağlayan gece en ufak iz bırakmadan Federico'nun evine girmeyi başarıp onu öldüren bir başka herif; ve nihayet Federico'ya göre hayatının erkeği olan, 1981 ilkbaharında büyük ihtimalle bir operasyon geçirmiş (ya da saldırıya uğramış), yüzü bandajlı üçüncü adam.

Bu kadar insan çok fazlaydı. Öte yandan ikinci ve üçüncü adam aynı kişi de olabilirdi. Sonuç olarak Werner Cantoube yapbozun tek bir parçasından başka bir şey değildi. Bu hikâyeye gırtlağına kadar batmış bir, hatta iki adam vardı.

Hepsi bu kadar mıydı?

Ne yazık ki hayır.

Vakanın bir cephesi gözden kaçırılmış, unutulmuş, halının altına süpürülmüştü. Serge Vialley cephesi. Yumuşak başlı ama inatçı Vialley, ünlü sunucu Guy Del Luca'nın sevgilisi, çılgın perçemi ve

Yves Saint Laurent havasıyla yakışıklı Serge; her ikisi de 2 Temmuz 1982'de bombalı suikasta uğramıştı.

"Soruşturmamda başka bir olay var" diyen Vialley, görünüşe göre, Hela Katili'nden farklı bir olayın üzerinde çalışıyordu. Hangi olayın?

Louis-le-Grand Sokağı suikastıyla ilgili soruşturma hiçbir yere varmamıştı. Tek bir ipucu, tek bir sanık, hiçbir şey yoktu. En azından bildiği kadarıyla DST[13] bulduklarını kamuoyuna açıklamamıştı. Swift'in ise bir şüphelisi vardı; eski lejyoner, eski fişekçi, Caroco'nun güvenlik şirketi Key Largo'da çalışan Jean-Louis Vilmot. Ama adam patlamadan sonra ortadan yok olmuştu – bir kaçak olarak değil, bir ceset olarak. Bir insan bu denli iz bırakmadan kaybolmuşsa ya Seine Nehri'nin dibindeydi ya da beton bir bloka gömülmüştü.

Swift şuna inanıyordu: Vialley, Hela Katili soruşturmasında öyle önemli bir noktaya parmak basmıştı ki, yatak odasında havaya uçurulmuştu.

Tüm bunlarda sonuçlanmamışlık hissi vardı. Hatta çok isterseniz, Başmüfettiş Swift size tablodaki son çatlağı ya da meşhur Mezz'in deyişiyle bu işteki son "çapanoğlu"nu söyleyebilirdi: Hem Federico'nun hem de Del Luca'nın evinde bulunan ve Swift'in ne anlama geldiğini ve nereden çıktığını asla bulamadığı Arap isimlerinin yazılı olduğu liste. Başmüfettiş şu kanıdaydı: Bu isimler tuvaletlerde işlenen cinayetlerle bağlantılıydı. Ama ne şekilde?

İşte olaylardan üç yıl sonra tatmin olmamış, takıntılı, Marlboroların birini söndürüp diğerini yakan ve Palalı Canavar soruşturmasını bir türlü unutamayan bir polisle birlikteyiz yine.

Bununla birlikte dosya uzun zamandır rafa kaldırılmıştı. Çünkü Werner Cantoube düşerek öldükten sonra tahrayla hiçbir cinayet işlenmemişti. Bu da kesin kanıttı.

Bir soruşturma dosyası hiçbir zaman yüzde yüz tutarlı olamazdı. Birçok polis yuvarlak deliklere kare kazıkları sokmaya, yani olayları, tarihleri, yerleri tutturmaya çalışırken aklını oynatmıştı. Hakikat tekti elbette ama en azından suç söz konusu olduğunda, insan ruhunun ürünüydü ve bu yüzden mantıkla hiçbir alakası yoktu. Sıcak dövülürdü, soğuk dövülürdü ve eğri büğrü bir şekilde çıkardı.

---

13. İçişleri Bakanlığı'na bağlı karşı istihbarat servisi. (ç.n.)

Bébel'e[14] benzeyen yardımcısı Mezz, Swift'in resmi olarak kapanan bu dosya üzerinde eşelendiğini gördükçe onunla alay etmekten kendini alamıyordu: "Benden çok daha zekisin aslanım ama ben de senden daha az aptalım."

Swift hiç aldırmıyordu. Her şey bir yana, o katilin maskesini düşürmek için kan ve gözyaşı dökmüş, uzmanlık alanı olan deliliğin eşiğinde gezinmiş, yemeyi, içmeyi, hatta ihtirası unutmuştu – Brigitte Lahaie kasetleri toz tutmuştu... O halde cesetleri, yarı-gerçekleri, yarı-yalanları dolapta unutmak, uyuşmayan tüm o ayrıntıları bir kenara atmak söz konusu olamazdı.

14. Jean-Paul Belmondo'ya takılan ad. (ç.n.)

6

Swift ne Heidi'yle ne de Ségur'le bir daha görüşmüştü.

Sık sık onları düşündüğünü söylemek yalan olurdu ama unutmasının da imkânı yoktu. Beyaz saçlı kız neredeydi? Fakültede derslerine girmiş miydi? Yoksa her şeyi bırakmış mıydı? Arjantin'e dönmüş olabilir miydi? Ya da tersine, Nanterre'de Aillaud Kuleleri'nde mi yaşıyordu hâlâ?

Ségur'ü daha az düşünüyordu. Doktor, AIDS'in karanlık sularında yüzüyor olmalıydı. Swift de hastalığın gelişimini dikkatle izliyordu, çünkü soruşturmasının –hayatının, Palalı Canavar'ın– bu hastalıkla bağlantılı olduğunu hissediyordu.

Kıyım beklendiği gibi olmuştu. Swift basın organları sayesinde en yıkıcı tarihleri not etmişti.

25 Temmuz 1985'te Rock Hudson'ın, Paris ziyareti sırasında kameraların karşısına geçip AIDS olduğunu açıklaması tam bir elektroşok etkisi yaratmıştı. Televizyon izleyicileri birkaç görüntüyle, en sevdikleri artistin homoseksüel olduğunu ve öleceğini aynı anda öğrenmişlerdi. Hiçbir şirket onu uçağa kabul etmediği için aktörün o yaz Los Angeles'a özel uçak kiralayarak gitmek zorunda kaldığı söylenmişti.

İki yıl önceki bir başka ölüm de akıllara kazınmıştı: Alman şarkıcı ve *cold wave* akımının ikonu Klaus Nomi. Sanatçı, Henry Purcell'in *Cold Song* bestesini seslendirmesiyle tanınmıştı. O güne kadar sadece opera tutkunları tarafından takdir edilen eser, kocaman apoletli smokiniyle hafızalara kazınan Klaus sayesinde dünya çapında hit olmuştu. Ağustos 1983'te kamuoyunu şaşkına çevirerek salgın nedeniyle aniden ölmüştü.

Kültürel bir mesele haline gelen AIDS artık zihinlerde her an kendini hissettiriyordu. Oysa unutulmuştu: Eşcinsel topluluk sadece

gizli ve eksantrik bir getto değil, aynı zamanda her türden sanatın beslendiği en önemli kaynaklardan biriydi.

Swift bu dünyaya yakınlaşmıştı ve bir gözü sürekli topluluğun üzerindeydi, AIDS sorununu artık sürekli gündeme getiren homoseksüellerin gazetesi *Le Gai Pied*'yi bile okuyordu ara sıra. Hastalığın yol açtığı yıkımları, uzayıp giden ölü listelerini, muayenehanelerde ya da hastanelerde meydana gelen trajik olayları takip ediyordu.

Sadece bu konuyla ilgili yeni haberler almak için zaman zaman Ségur'le görüşmek istiyordu. Açık olmak gerekirse bir de Pala-Adam'ın av sahasına yakın olmak için. Katil hâlâ etrafta dolaşıyorsa er ya da geç yeniden saldıracaktı.

O zaman Swift orada olmak istiyordu; ilk sıralarda.

7

İki gün geçmişti. Caroco'nun beklenmedik açıklamasına rağmen, tuhaf bir şekilde Tanca'daki iki kuşun –serçe ile pelikanın– günlük hayatında değişen bir şey olmamıştı.

O sabah terasta kahvaltı etmişlerdi. Sabahın o saatinde altın rengi pulları, gümüşi kıvrımlarıyla deniz, hareli ağır bir kumaş gibi hafifçe salınıyordu. Her zamanki gibi oburluk yapan Heidi, dondurucu havaya rağmen ilkbahardaymışçasına patlayarak etrafa saçılan çalı tomurcuklarına sövmüştü – uzun zaman komşu çatılardan çocukların kendisine taş fırlattığını sanmıştı.

Ardından genelde Merkela Plajı'nda ya da Fôret diplomatique Parkı'nda veya merkeze on kilometre uzaktaki Asilah surlarında gezinirlerdi. Heidi bu mevsimde plajları iç karartıcı bulurdu. Hava soğuk, kumlar gri olurdu ve kimse denize girmezdi. Kimi zaman dizlerine kadar masmavi suya girmeyi göze alan, tepeden tırnağa giyinmiş, hatta yüzünü örtmüş bir hayalet, tenini, çocuğunu kötü bir okuldan çekip çıkarır gibi, ışıktan kaçıran bir kadın olurdu. Gezintiler için de aynı şey geçerliydi... Rüzgâr kulaklarınızda uğuldar, kumlar dişlerinizin arasında çıtırdardı.

O gün Heidi ile Caroco, "İngiliz Dağı"nın (Cebelitarık) karşısındaki kayalıklarda biraz yürümüş, sonra da Petit Socco (Tancalılar *Zocco Chico* diyordu) Meydanı'na kadar medinenin daracık sokaklarında dolanmışlardı. Ardından ritüellerinden biri olan Café Central'e oturmuşlar, nane çaylarını yudumlayarak yemek yemişlerdi. Bu kafe, Truman Capote ya da William Burroughs gibi Amerikalı yazarların vakit geçirdiği söylenen efsanevi bir yerdi.

Caroco tasasızdı – Fas'a geldiklerinden beri yaptığı gibi, kendi kendiyle alçak sesle konuşuyordu. Şaka yapıyordu ama alçak sesle. Elbette nutuk da çekiyordu ama mantıklı, hatta mütevazı bir şekilde.

Ne olursa olsun, itirafı hakkında tek söz etmiyordu. Ne dram izi vardı ne de kendini acındırma. Evet ölecekti ama abartmaya hiç gerek yoktu.

Dalgın biri olabilen Heidi yaklaşan trajediyi neredeyse unutacaktı.

– Öğleden sonra Paul'e gidecek miyiz? diye sordu Caroco tatsız bir ses tonuyla.

Şehirlerin çoğunda kiliseler, binalar ya da hayran olunacak botanik bahçeleri vardır. Tanca'da ise tek bir adam ziyaret edilirdi: Meşhur *Esirgeyen Gökyüzü*'nün yazarı Paul Bowles. Şehrin yegâne ilgi odağı ve esrarengiz yıldızıydı: Buraya, Arapların arasına çekilmeyi tercih etmiş bir Amerikalı! Yazarın tek başına yaşadığı Itesa binasına uğramadan beyaz kenti dolaşmak mümkün değildi – kendisi de bir yazar olan karısı Jane, Malaga'da bir psikiyatri kliniğinde alkolizm yüzünden ölmüştü.

– Üzgünüm, diye karşılık verdi güvercin etli böreğini yemekle meşgul olan Heidi, yalnız gitmek zorundasın.

Paul'ü daha önce ziyaret etmiş ama iyi anılarla dönmemişti. Bowles misafirperverdi kuşkusuz, size çay ikram eder, nargile hazırlar, hatta esrar ikram ederdi ama ağzını bıçak açmazdı. Ayrıca bir zamanlar çok sosyetik olan Heidi artık bu türden ilişkilerin insanı değildi. Bir yazarla aynı ortamda bulunmak neye yarardı? Her şey kitaplarında vardı. Gerisi fazlalıktı ve hiç de ilgi çekici değildi.

Bir gün Caroco, yazarı hoşnut etmek için küçük bir konser organize etmişti (Amerikalı adam, bir zamanlar Broadway'de kompozitördü). Faslı müzisyenlerden oluşan orkestra bazı klasikleri çalmıştı ama pek de başarılı değildi; Bowles teşekkür edercesine gülümsemişti ama resital sırasında en çok sıkılan oydu kuşkusuz.

Yastıkların arasına gömülmüş, bembeyaz saçlı, 75 yaşındaki ufak tefek adamı göz ucuyla incelemişti Heidi. Başka bir hayatta bu adam ilgisini çekebilir, hatta ona hayran olabilirdi – ama bu hayatta değil.

Yemekten sonra Caroco, Porte'a gidip tatlı yemeyi önerdi (reklamcı pastalara bayılıyordu) ama Heidi onu da istemedi. Bu donuk güneş onu perişan ediyor, gözlerini yakıyordu. Medinenin labirent gibi sokaklarında yalnız başına yürüyerek eve gitmeye karar verdi.

Bu sokaklarda bir sürü dikkat çekici şey vardı ama biri pek berbattı. Yerde oturan yaşlı, kör bir adam iğrenç bir görüntü arz ediyordu: Üzerinde kocaman bir akrebin gezdiği gri dilini dışarı

çıkarıyordu. Hayvanı yutup geri tükürecekmiş gibi görünüyordu. Hayvanın ayaklarının hareket ettiği ve iğnesinin ucundan damlayan zehrin yaşlı adamın dudaklarından süzüldüğü görülebiliyordu. Böğğk!

Tanca'nın bir rüya şehri olduğunu söyleyen de Bowles'tu. Harikalar, seraplar kenti anlamında değildi; daha ziyade sokaklar, kapılar, merdivenler, M. C. Escher'in eserlerindeki gibi yanlış perspektifler ve ters hatlarla dolu psikoanalitik bir varlık anlamındaydı. Bowles haklıydı: Tanca, rüyalarımızdaki o karmaşık düğümleri andırıyordu; bilinçaltımızın, bir eşiğin ardına bir başka eşiği yerleştirerek, kendi sırlarımızı keşfetme anını hep ertelediği düşler gibiydi...

Heidi kasbahta (kasbah ile medine arasındaki farkı hiçbir zaman anlamamıştı) Yunan köylerininkini andıran beyaz beton zeminde tek başına yürüdü. Çiğ et ve küflü çiçek kokan pazardan geçti, ardından yeni bir sokağa, adeta iğne deliği gibi bir geçide süzüldü.

Yakasını kaldırmış yürürken, evlerin duvarlarına vuran güneşe rağmen dişleri takırdıyordu. Odasına, kocaman yatağına kavuşmak için sabırsızlanıyordu. Çok tuhaftı: Buradaki her şey güneşli ve Arabi'yken, havası Breton'du. Isınmak için kendi vücudunuzdan başka bir şeye güvenemediğinizden gündüz vakti battaniyenin altına kıvrılmayı dilediğiniz o öğleüzerlerinden biriydi.

Riyad'da hizmetçiler yan yan, hatta düşmanca bakışlar atarak onu selamladılar. Ondan nefret ediyorlardı, Heidi bundan emindi, bir dikkatsizlik anında onu öldürebilirlerdi.

Hop, kabuğunun içine kıvrılan bir salyangoz gibi kulesine çıktı. Nihayet yalnızdı! Elinde olmadan, Caroco'nun hastalığını ve bulaşma tehlikesini düşündü. Yakında, çok iyi bildiği o yola girecekti – ölümden çok daha önce başlayan cenaze töreni.

Yaz gecesi beyaz gömleğiyle Daniel Ségur'ün görüntüsü gözünde canlanıverdi. Heidi onu hâlâ aramamıştı. Bu kadar uzakken doktorun elinden ne gelebilirdi ki?

Üstelik o da sonunda Heidi'nin şanssızlık getirdiğine inanacaktı.

Bir kitabın birbirine yapışık iki sayfası gibi, ruhunun derinliklerinde neyin saklı olduğunu için için biliyordu. Akıl almaz gibi gelebilirdi ama onun her şeyi bırakıp kendisine geleceğini umuyordu.

8

Heidi bütün gece hastaydı. Midesi çok ağrıyordu ama buna rağmen uyanmamıştı. Gece boyunca biriken acısı, gözünü açar açmaz midesinin derinliklerine hücum ederek sinir uçlarına kadar yayıldı. Yine de ayağa kalkabildi –çıplak ayaklarının altındaki şarap rengi karolar buz gibiydi– ve banyoya sallanarak gitti. Penceresinin önünden geçerken güneşin doğduğunu gördü. Saat kaçtı?

Başına kapüşon geçirir gibi bir hamlede eğilip kustu, yakıcı bir güç onu ensesinden tutup lavaboya itmişti sanki. Ne yemiş olabilirdi ki? Hatırlayamadı. Sadece midesi altüst olmamıştı, başı da boş bir çuval gibiydi.

AIDS.

Aklına ilk gelen bu oldu.

Çok saçmaydı, bu belirtiler sadece karaciğer ya da mide-bağırsak sorunundan, hatta sudaki zehirden kaynaklanıyor olabilirdi. "Her şey bir yana, Afrika'dayız" diye düşündü öfkeyle, ağzı yakıcı lavla doluyken.

AIDS olsun ya da olmasın, Caroco'nun yanına gitmeliydi. Caroco hasta olsa da, güçlü olan, ev sahibi olan ve yetişkin olan oydu. Doğruldu ve dirsekleriyle duvarlara vura vura odayı kat etti. Kendisini iten, hırpalayan, düşürmeye çalışan görünmez varlıklarla mücadele ediyor gibiydi.

Kapının kulpu. Kapıyı açtı ve kendini değirmi merdivende buldu. Deniz feneri bekçisi; işte Heidi buydu. Fenere, Fresnel lenslerin olduğu yere çıkmalıydı; sistemi hatırlıyordu, okulda öğrenmişti.

Duvardan destek alarak ve kulenin –villanın– fırtınadaymış gibi sallandığını hissederek çıkmaya koyuldu. Bir basamak, iki basamak, üç... Seslenecekti ama yine kusmaktan korktu. Üzerine geçirdiği sakız yeşili cellabe de gecenin sıkıntısını üzerinde taşıyormuşçasına kırışmıştı.

Birkaç basamak daha... Burası ne *riyad*'dı ne de deniz feneri; Pisa Kulesi'ydi. Duvarlar, basamaklar, her şey eğimliydi. Belki de Heidi'nin içkulağında bir sorun vardı. Denge organı. Veya belki de dünya tersine dönüyordu.

Nihayet son kata ulaştı. Atlama tahtası kadar daracık bir eşik. Kapıya vurdu. Cevap yoktu. Bir kez daha. Cevap yoktu. BİR KEZ DAHA. Artık kapıyı yumrukluyordu. Kapı kendiliğinden açıldı.

Kan kokusu tokat gibi yüzüne çarptığında, odanın içine girmedi de yuvarlandı sanki. Senyör. Caroco. Bedeni odanın her yerine dağılmıştı – kelimenin tam anlamıyla.

Kırık bir teraziye vurulduğunda terazinin aniden denge noktasını bulması gibi, Heidi de dengesini bulmuştu. Odada ilerledi. Her şeyi inceledi. Transa girmiş gibiydi; lanet olsun, gördükleri gerçek olamazdı.

Gözüne ilk çarpan, kesilmiş kafa oldu; Caroco'nun son kesilen parçasıydı bu kuşkusuz. Heidi büyülenmiş gibi bu kesik kafayı inceledi. Kartondan yapılmış gibiydi. Ya da korku filmlerindeki beceriksiz film hileleri gibi lateksten.

Ama kan gölünün ortasındaki bu şey gerçekten de Marcel'in kıpırtısız, hatta donmuş yüzüydü. Saçma bir şekilde aklına şu söz geldi: "Kanlı ördek."[15] Bunun ne olduğunu bilmiyordu bile. Ama kan birikintisinin içindeki bu kafa, onu mezara kadar takip edecekti.

Sonra ne? Sonra beden. Sağ kol kopmuştu evet ama tam değil, son anda yerinden ayrılıvermiş gibiydi. Bacaklar da kesilmişti ve ayaklar, sadece korkunç değil, akıl almaz bir şekilde havaya bakacak biçimde bedenin ters yönüne yerleştirilmişti. Topuklar, bedenin iki yanında, omuzların hizasında duruyordu. Bu dehşet vericiydi, skandaldı, bu...

Heidi dikkatini tekrar kafaya çevirdi. Fransız Devrimi, giyotin, XVI. Louis... Kellelerin içine düştüğü sepeti düşündü. İşte, sepet buradaydı. Onun için ters çevirmişlerdi. Eğildi – çiftleşen iki bokböceğini gözlemleyen bir böcekbilimci gibi, böylesi bir canavarlığı inceleyebilmek için anormal bir şekle girmesi gerekiyordu.

Caroco'nun ya da Grévin Müzesi'nden fırlamış gibi görünen bu kafanın ağzı, mürekkep yutmuş veya boğazı yakılmış gibi kapkaraydı.

---

15. Rouen'a özgü, geleneksel bir Fransız yemeği. (ç.n.)

Bu, Heidi'ye Swift'in söylediği bir şeyi hatırlattı. Federico'nun maruz kaldığı işkencelerden birini. Şüphesiz, Cauteleux'nün de.

Palalı Canavar, Werner Cantoube'la ölmemişti demek ki. Onun yokluğunda yaşamaya devam etmişti. Heidi bir bedenin içinde bir başka beden, bir katilin içinde bir başka katil, derisinden sıyrılan bir hayalet hayal etti. Aslında son derece basitti: Federico'nun katili Cantoube değildi. Katil hâlâ işbaşındaydı ve görevini tamamlamak için, buz gibi ocak ayında buraya, Tanca'ya kadar gelmişti.

Zaten ölüme mahkûm bir adamı öldürmek niyeydi? Ötanazi ya da başka bir şey miydi? Asıl çılgınlığın başladığı yer de burasıydı, çünkü saldırıya uğrayan Caroco ölmeden önce, yerdeki büyük halının üzerine kanla şunu yazacak gücü bulmuştu:

ŞÜKÜR

9

– Swift? Seni zor buldum... Ben Heidi.

– Heidi? diye neredeyse şakıdı başmüfettiş. Nasılsın?

İnsan asla kendi sesini tam olarak duymasa da, Heidi konuşmaktan çok inlediğini fark ediyordu.

– Öldü.

– Kim?

Heidi yutkundu, ardından konuşmaya çalıştı.

– Caroco, öldü.

Başmüfettiş anlamamış gibiydi. Heidi de anlamıyordu.

– Neredesin? Paris'te mi?

– Tanca'da.

– Tanca'da mı? Ne diyorsun sen? Caroco'yla mısın?

Heidi dilini ısıracak kadar sertçe yutkundu yine.

– Öldü diyorum sana! diye bağırdı ahizeye.

Bu yabancı, soğuk bir hücre kadar itici evde on dakikadan fazla telefonu bulmaya çalışmıştı.

– Tamam, dedi Swift soğukkanlı ama sert bir sesle. Önce sakinleş ve bana neler olduğunu anlat.

Heidi düşüncelerinin kafasında dönüp durduğunu hissediyordu. Eksenini bulamıyordu. Eti yarıp geçen bir kemik, bir omurga canlanıyordu gözünün önünde. Deliriyordu.

– Noel'i Tanca'da birlikte geçirdik, diye cevap verdi dikkatini toplayarak. Burada, medinede, onun evinde...

– Tamam, sonra?

Heidi parça parça hatırlıyordu:

– Hasta olduğunu söyledi.

– Hasta mı? Nasıl hasta?

– AIDS.

Swift'in soluğu duyuldu. Belki de iç çekmişti. Veya tam tersine nefes almıştı. Farklı bir nefes.

– Tamam, dedi Heidi'yi yüreklendirmek istercesine. Ve öldü, öyle mi?

– Tam olarak öyle değil. Öldürüldü. O... parçalanmış!

Sessizlik. Belki bir saniye. Belki on. Heidi zaman mefhumunu yitirmişti. Her şey bir yana, evde kimsenin olmamasını anlamıyordu. Tek bir hizmetçi yoktu ortada. Tek bir ayak sesi duyulmuyordu. Oysaki bu kat –zemin katı– şıpıdık terliklerin cennetiydi.

Heidi saate bakmıştı: Sabahın onuydu. Güneş, buz kıracağı gibi saplanıyordu eve; parçalıyor, kesiyor, ısıtıyordu... ve hiç insan yoktu.

– Çok hızlı gidiyorsun, dedi Swift bir sigara yaktıktan sonra (Heidi çakmağın sesini duymuştu). Baştan al.

Beni ciddiye almıyor... Heidi gayriihtiyari doğruldu. Siyah ahşaptan kocaman bir sandalyeye oturmuştu. Bezemeler ve süslemelerle dolu bir tür taht.

– Dün gece, diye başladı daha sakin bir ses tonuyla, yemek yedik, ardından yatmaya gittim. Çok kötüydüm. Yediğim bir şey yüzünden belki de, bilmiyorum...

– Sonra?

– Hiç. Kütük gibi uyumuşum ama gece boyunca mideme kramplar girdi.

– Madem uyuyordun, nereden biliyorsun?

– Biliyorum işte. Uykumun arasında fark ettim.

– Yemeği kim hazırladı?

Heidi irkildi. Swift ne demek istiyordu?

– Her zamanki gibi hizmetçiler.

– Devam et. Hastaydın ama çok derin uyudun. Gece hiçbir şey duymadın mı?

– Hayır.

– Sonra uyandın, öyle mi?

– Evet.

– Sonra?

Heidi nefes aldı.

– Kustum. Midem çok kötüydü. Caroco'yu görmek için yukarı çıktım. Onun odası benimkinin üstünde.

– Tam olarak ne gördün?

Heidi bağırdığını sandı ama aslında belli belirsiz mırıldandı:

– Cesedini. Parçalanmıştı. O...

Kendiliğinden durdu. Swift bir süre bekledi, ardından sordu:

– Hırsızlar olabilir mi?

Heidi'nin kahkahası parçalanan bir bardak gibiydi.

– Elbette. Bilirsin, kırk haramiler...

– Ceset hakkında başka ne söyleyebilirsin?

– Ağzı...

– Yanmış mıydı?

– Evet ya da siyaha boyanmıştı. Bilmiyorum.

Yine sessizlik oldu ama bambaşka bir türden.

– Evde birileri var mı?

– Hayır, diye sızlandı Heidi. Neden bilmiyorum!

– Hizmetçiler?

– YOK! Burada olmalıydılar.

Swift sakin bir sesle karşılık verdi:

– Cesedi bulmuş olmalılar. Paniğe kapıldılar. Kirişi kırdılar.

Heidi bunu düşünememişti. Hiçbir şey düşünememişti. Kafası durmuş, çalışamaz hale gelmişti.

– Beni iyi dinle, diye buyurdu Swift. Evin bütün kapılarını kilitle.

– Şimdi mi?

– Şimdi. Anahtarı varsa, Caroco'nun kapısını da.

– Anahtarı var ama içeride ve...

– Odaya dön, anahtarı al, dışarı çıkıp arkandan kilitle.

– Oraya bir daha giremem...

– Tartışma. Sana dediğimi yap.

– Polisi aramayayım mı?

– Hayır. Kendini odana kilitle ve beni bekle.

Heidi bağırdı; bu, vücudunu parçalayan bir çığlıktı daha ziyade.

– Burada kalamam!

– Kalırsın. Ben şimdi çıkıyorum. Bir yolunu bulacağım. Sana söz veriyorum, gece olmadan oraya geleceğim.

– Ama... bu imkânsız!

Heidi'nin sesi bir perde daha tizleşti:

– Bir ölüyle yapayalnızım burada!

– Dinle.

Heidi'nin sesi yükseldikçe Swift'inki alçalıyordu.

– Cesur ol. Başka yolu yok. Ben gelmeden önce Faslı polisleri çağırmanı istemiyorum. Ben görmeden önce etrafı karıştırmasınlar. Gitmeni ve kaçmış gibi görünmeni de istemiyorum. Anladın mı?

– O... Federico'nun katili mi?

Yekpare, yoğun, yalın bir sessizlik.

– Önce olay mahallini görmeliyim ama anlaşılan evet, Palalı Katil bu.

– Ölmemiş mi yani?

– Görünüşe göre, hayır. Bir süredir aklımı kurcalıyordu. Anahtarı bul. Caroco'nun odasını kilitle. Hiçbir şeye dokunma. Kendi odanın kapısını da kilitle. Uyumaya çalış.

– Dalga mı geçiyorsun?

– Hasta olduğunu söyledin. Bundan istifade edip dinlen.

– Aklımda bir ceset varken, öyle mi?

– İlk gördüğün ceset değil bu. İnsanoğlu bunu kabullenmek için yaratılmış.

– Söylemesi kolay.

– Söylemesi kolay ama elimden geleni yapacağım. Bana adresi ver.

Heidi dili dolanarak adresi verdi ve havaalanında indikten sonra *riyad*'a nasıl geleceğini açıklamaya çalıştı.

– Gerek yok, başımızın çaresine bakarız.

– Yalnız gelmiyor musun?

– Hayır.

– Başka polislerle mi geliyorsun?

– Ségur'le geliyorum.

10

Feribotun adı *Palomas*'tı.

Deniz koyu mavi, neredeyse siyahtı.

Denizin köpüğünü taşıyan rüzgâr beyaz ve ıslaktı.

Karşısından güzel bir baharat kokusu geliyordu ama bu belki de kırmızıbiber, kimyon, karabiber ve tarçınla beslenen hayal gücünün eseriydi. Ségur, boğaza damga vuran iki dağın –Avrupa tarafında Cebelitarık Kayası, Fas tarafında Cebel Musa– bir zamanlar Herakles Sütunları'nı oluşturduğunu hatırlıyordu. Bu da serüvenlerle dolu bir yolculuğa çıktıklarını anlatmaya yeterdi.

Patrick Swift onu arayıp da –üç buçuk yıldır ondan haber almamıştı– kendisiyle Tanca'ya gelmesini istediğinde hiç düşünmeden kabul etmişti. Neden mi? En önemlisi Heidi'ye –ondan da uzun zamandır haber almamıştı– yardım etmek için. Ayrıca ister kabul etsin ister etmesin, dahil olduğu bu soruşturmaya katılmamazlık edemezdi.

Ama gerçek neden başkaydı: Afrika'dan döneli on beş yıl olmuştu ve oraya dönmek için en ufak fırsatı kaçırmamaya söz vermişti. Kendine değil, kara kıtaya verdiği bir sözdü bu. Tanca da Afrika'nın kapısıydı. En azından o esrikliğe açılan bir tür uluslararası hava boşluğuydu – otuz milyon kilometrekarelik boğucu sıcak ve kara ten.

Swift'in sabahın onundaki telefonundan hemen sonra Ségur işleri ele almıştı. Malaga'ya öğlen uçuşu bulmuş, sonra parasını çekmek için bankaya gitmişti – hiç belli olmazdı. Öğlen ikide Endülüs'ün sert toprağına ayak basmışlardı. Ardından Tarifa'ya taksi tutmuşlardı. Leyleklerin ve rüzgârın –ve sörf tahtalarının üzerinde sıcak rüzgârlarla sevişen bir sürü yakışıklı erkeğin– mesken tuttuğu bu olağanüstü, göz kamaştırıcı şehre varmak için yüz elli kilometrelik tozlu yolu kat etmişlerdi. Nasıl bir manzara olduğunu gözlerinizle görmeniz lazımdı.

Sonunda nihayet feribot.

Akşam altıda hava güzeldi, soğuktu, Ségur mutluydu.

Tüm algıları deniz ve kara manzarasına 360 derece açıktı, şimdiden Afrika çılgınlığını soluyor gibiydi. Yolculuğun nedenini unutmuyordu elbette: Öldürülen Caroco, yeni bir vahşet, Heidi'nin yeni travması.

Ama bu haber o kadar da fazla dehşete düşürmemişti onu. Çenesi kuvvetli o lafebesine en ufak bir sevgi duymamıştı, üstelik reklamcı ölümcül hastalığa yakalanmıştı. Onun da sonu Federico'nunki gibi olmuştu. Yine de trajik bir olaydı ama Ségur gözyaşlarının tümünü genç Şilili için harcamıştı.

Ölüme asla alışılmazdı ama bu durumda acı, korkunç soruların arkasına geçiyordu: Katil kimdi? Bunca vahşet niyeydi? Ne zaman sona erecekti?

Her neyse, Swift'in sorunuydu bu. Heidi'ciği bu pislikten çekip çıkarmak onun göreviydi. Bir lanetin kızı adım adım takip ettiği, hatta her zaman bir adım önünde giden bir gölge gibi önüne geçtiği bir gerçekti. Onu bu felaket sarmalından kurtarmaları lazımdı.

Tanca mı? Çeşitli nedenlerle buraya birçok kez gelmişti, özellikle de tedavi olmak istemeyen bir ülkede sağlık hizmeti vermek için çabalayan kendisi gibi başka idealistlerle tanışmak için. Şehrin hikâyesini, eşsiz konumunu, karmaşık atmosferini biliyordu.

Karşıda Tarifa (İspanya), sağda Cebelitarık (İngiltere), ortadaysa Fransa ve kullanıma hazır küçük sömürgecikleriyle Tanca, 20'li yıllardan beri kozmopolit bir karınca yuvası, deyiş yerindeyse gizli bir serbest bölgeydi. Denizcilerle, casuslarla, tüccarlarla, farklı dillerden konuşan ama hepsi de kendilerini çevrelerindeki hüzne kaptırmaya hazır şairlerle dolu bir liman kentiydi burası. Dünyanın sonunu beklerken insanların kendilerini kapıp koyuverdikleri sakin bir şehir.

Hiçbir şeyi çözmemek veya işleri daha da karmaşıklaştırmak için diyelim, Amerikalı yazarlar da kalabalığa katılmıştı. Sadece Paul Bowles değil, Mark Twain'den Edith Wharton'a, Allen Ginsberg'den Jack Kerouac'a, Tennessee Williams'tan El Muniria Oteli 9 numaralı odada *Çıplak Şölen*'i yazan William Burroughs'a kadar bir sürü yazar. Alkol yoktu, Tanca alkol sevmezdi ama çok ucuza alabileceğiniz bol bol kaliteli esrar vardı...

50'li yıllarda Fas misketlerini toplayıp oyunun bittiğini ilan edene kadar burada uluslararası kaçakçılık yapan dünya kadar insan vardı. Ama fazla da bir şey değişmemişti. Tanca duvarlarıyla bembeyaz, insanlarıyla rengârenk kalmıştı. İspanyolca konuşulan, Fransızca şarkı söylenen, İngilizce çene çalınan, Arapça oyunlar oynanan bir Babil Kulesi.

Farklı ve çeşitli dünya kadar insan vardı evet, şimdi de bir katilin izini süren iki şaşkın Fransız eklenmişti bunlara. Bir cesedin parçalarını saymaya ve bu kapandan bir kızı kurtarmaya gelmişlerdi. Orada oyalanmayı düşünmüyorlardı ama Ségur, Swift'in araştırma yapmak isteyeceğinden, yani pek düşkün olduğu her zamanki pislikleri üzerine çekeceğinden emindi.

Ségur yardımcı olacak mıydı? Neden olmasındı? Arapça konuşuyordu (Afrika'daki görevleri sırasında öğrenmişti), sıcaklarla nasıl başa çıkılacağını biliyordu ve hepsinden önemlisi müziği, burada şehrin sınırlarına yavaş yavaş diş geçiren siyah ruhu tanıyordu.

Peki ya cinayet? Bilmiyordu. Soruşturmanın son aşamalarını uzaktan izlemiş, Werner Cantoube'un ölümüyle her şeyin sona erdiğine inanmayı tercih etmişti.

– Tanca'yı biliyor musun? diye sordu dirseklerini küpeşteye dayayan Swift.

– Biraz.

– Nasıldır?

– Karmaşık.

Swift karşılık vermedi ve deniz havasından derin bir nefes aldı. Bu defa sigara içmiyordu. Ségur, derisinin altında hareket eden çene kemiklerini görebiliyordu. Havada gerilim vardı. Polis, her şeyi bir daha gözden geçiriyor olmalıydı, tepeden tırnağa...

– Çok uzun kalmak niyetinde değilim, diye belirtti doktor.

– Ne demek istiyorsun?

– Projelerini ima ediyorum.

– Hangi projeleri?

Ségur sessizliğini korudu.

– Olay yerini inceleyeceğim, diye kabul etti Swift. Ayrıca Faslı yetkililerle işbirliği yapmak istiyorum.

– Hangi sıfatla? Turist olarak mı?

Swift kapıcıya bahşiş verir gibi gülümsedi.

– Dosya hakkındaki bilgimi değerlendirmelerini sağlayacağım.

– Fransız Büyükelçiliği'ne gitsen daha iyi edersin.

– Tanca'da büyükelçilik var mı?

– Sanmam. Ama konsolosluk olabilir.

Swift kahkaha attı, neşeli görünse de buz gibi bir kahkahaydı bu.

– Resmen körlemesine gidiyoruz.

Ségur karşılık vermedi; karaya yaklaşıyorlardı. Doktor, uzaktan gelen bir şeyin etkisiyle elinde olmadan ürperdi. Onu hiçbir zaman terk etmemiş ve kaderinin, bedeninin bir parçası olan topraklar karşısındaydı işte... Kavuşma değildi bu, bir volkanın uyanışıydı.

11

Medineye doğru yol alan takside Swift düşünmeye çalışıyordu. Zihni boş olduğundan değil, aksine aklında çok düşünce vardı. Onları Malaga'ya getiren uçakta, Tarifa'ya kadar sarsıla sarsıla götüren arabada, Tanca'ya ulaştıran feribotta sürekli düşünmüştü. Gerçekten yeni bir cinayet mi işlenmişti? Son cinayetten üç yıl sonra? Şaka gibiydi.

Ama bunda gülünecek bir şey yoktu.

Özellikle de belli bir noktada çakılıp kalmışken. Bir polis için içler acısı bir durumdu bu. Bir insan içinse berbat bir şeydi. Swift bir sürü şeyin birbiriyle uyuşmadığını biliyordu. Davanın kapanmadığına inanıyordu. Devreye girip yargıcı zorlamalı, sorumluluklarından kaçmasını kabul etmemeliydi...

İşte, şimdi de soğuk ve bembeyaz bir şehirdeydi. Kıyafetinin içinde rutubetten sırılsıklam olduğunu hissettiği bir çöl limanı. Toplumun yarısının Arap olmadığı aşikâr bir Arap şehri. Bu nasıl bir cehennemdi böyle! Kendi bölgesinden uzaktaki, çok uzaktaki bu çıfıt çarşısında nasıl soruşturma yapabilirdi?

Heidi'yi düşündü. Orly Havaalanı'ndan onu aramıştı. Tarifa'dan ve Tanca'dan da. Kız her defasında telefona cevap vermişti. Sesi çıkmıyordu, sadece soluğu duyuluyordu. Oradaydı, hayattaydı, bilinci yerindeydi, sersemlemişti. Bekliyordu. Swift pişmandı. Bir dosyada bu kadar çok çarpıklık varsa ya o dosya sorunlu ya da bir başka dosyayı saklıyor demekti. Hela Katili öldü, yaşasın Palalı Canavar!

– Devam edemeyiz, yol çok dar.

Taksiden inip parasını ödediler, yürümeye başladılar. Sokak tamamen, zeminden yukarı doğru bembeyazdı. Hayır, aslında bu saatte gökyüzü çivit mavisiydi. Swift kireç beyazı bu daracık sokağı incelerken insanın kendini Girit'te sanabileceğini düşündü. Oysa ne

Girit'e ne İspanya'ya ne de Fas'a ayak basmıştı bugüne kadar. Biraz daha fazla seyahat etmeyi düşünmenin zamanı gelmişti...

Tak-tak-tak. Kapının preslenmiş zeytin gibi umut verici bir yeşili vardı. Kapıyı kışın çalıyordunuz, ilkbahara açılıyordu. Ve işte yarı yarıya küçülmüş gibi görünen Heidi'cik. Kilosu ve ten rengi –tamamen bronzlaşmıştı– sayılmazsa değişmemişti.

Muhteşem ama daracık, samimi, insani bir sıcaklığı olan *riyad*'a girdiler. Bahçenin yemyeşil döşeme taşları, Mağribileri ve İbn Rüşd'ün yaşayan en büyük filozof olduğu zamanları hatırlatan motifleriyle insanın yüzüne gülüyordu.

Her neyse, Swift dikkatini toplamalıydı.

Heidi çay hazırlayacak cesareti bulabilmişti – en üst katta hâlâ bir ceset vardı. Kalaylı bakır çaydanlığı havaya kaldırarak Arap usulü minelerle bezenmiş küçücük bardaklara çay doldururken hikâyeyi bir kez daha anlattı. Altın pırıltılı esmer sıvı bardaklara dolarken akan kana benziyordu – tamamen şartlar yüzünden.

Swift, Hedi'yi büyük bir dikkatle dinliyor ve düşüncelerini –daha doğrusu tepkilerini– düzene sokmaya çalışıyordu. İlk kanısı, kıza ilaç verildiğiydi. Hızla ortadan kaybolan hizmetçiler tarafından değil –para babası patronunuzun cesedini çalıştığınız yerde bulmak hiç de hoş değildi–, önceki gece bir şekilde *riyad*'a girmeyi başaran ve kızın çayına ya da yemeğine ilaç katan katil tarafından. İşini rahatça yapmak istiyordu. Bu belli ki önceden tasarlanmıştı.

İkinci kanısı, katilin üzerine çentik attığı bir isim listesi olduğuydu. Federico, Cauteleux, şimdi de Caroco. Bir sonraki kim olacaktı? Swift nedenini bilmese de, katilin listesindeki ilk isimden değil, son isimden başladığını, listedeki ilk ismin aslında sonuncu olduğunu düşünüyordu. Bu inanç nereden kaynaklanıyordu? Hiçbir fikri yoktu.

Üçüncü kanısı, caninin bir sihirbaz olmadığıydı; Swift ve Ségur gibi, gümrük işlemlerini yaptırmak zorundaydı. Gerek limanda, gerekse havaalanında izi sürülebilirdi. Bu yüzden Faslı polislerin güvenini kazanmalı ve onlarla tam bir işbirliği içinde olmalıydı. Bu da apayrı bir meseleydi...

Dördüncü kanısı, katilin listesini henüz tamamlamadığıydı. Katil, hasta adamları –eski sevgilileri mi?– ortadan kaldırmaya karar vermişti ve durmaya niyeti yoktu. Swift, Ségur'den aldığı ve hiçbir işine yaramayan hasta isimlerini düşündü.

Aklına şu düşünce geldi: Adam zamana karşı yarışmıyordu, ölüme karşı yarışıyordu... Bunu bir yere not etmeliydi. Otobiyografisi için.

Heidi anlatacaklarını bitirdiğinde –kız her zamanki gibi dayanıklıydı– Swift doğrudan konuya girdi:

– Kan alma zamanı geldi.

– Ne?

– Sana ilaç verildiğinden eminim. Ne ilacı olduğunu bulmamız gerek.

– Nasıl yapacağını biliyor musun?

Başmüfettiş, Ségur'e döndü.

– Ben değil.

12

Ölüye saygısından dolayı Swift bunu rutin bir vaka olarak görmüyordu. Ama yine de cellabe ve şark dekoru bir yana konulacak olursa, manzara Thérèse Sokağı numara 20'deki ve 1982 yılında Saint-Louis Hastanesi'ndekiyle aynıydı. Parçalanmış beden, kapkara ağız, derin kesikler...

Swift yanında bir fotoğraf makinesi getirmişti. Bir polaroid. Her ayrıntının fotoğrafını çekmek için. Büyük bir sabırla her açıdan, her... parçanın fotoğrafını çekti, ardından kurumaları için odanın bir köşesine koydu.

Buradaki yenilik, kafanın kesilmesiydi. Görünüşe göre katil maktulün gırtlağına saldırmıştı. Neden? Her defasında sebep aramanın anlamı yoktu. Swift şimdiye kadar katilin düzenli ve mantıklı olduğunu düşünmüştü; sadece cinayet anında kendini kaybediyordu. Sonuç olarak bu çılgınlık bile programlı görünüyordu – her şey gibi önceden belirlenmişti: tasarlama ve hazırlık, eve izinsiz giriş, korkunç bir katliam, iz bırakmadan ortadan yok olma...

Heidi'ye ilaç verilmiş olma ihtimali çok fazlaydı. Kız, hiçbir şey duymamıştı, çünkü ne olduğu henüz bilinmeyen bir maddeyle kendinden geçmişti. Swift, Canavar'ın kurbanlarını uyuşturduğunu unutmamıştı. Hizmetçiler olabilir miydi? Heidi'nin söylediğine göre onlar burada uyumuyordu. Demek ki caninin adağını yerine getirmesi için önünde koca bir gece vardı.

Neden "adak"? Swift'in aklına bu kelime gelmişti. Adam kutsal görevini yerine getiriyordu, elinde isimler vardı, tarihleri seçiyordu ama Swift ne olacağını kestiremiyor, şimdilik sadece onun peşinden koşuyordu.

Ancak bu cinayetin, katilin kendisinden değil ama Caroco'dan kaynaklanan bir farkı vardı. Katliam sırasında halıya kendi kanıyla

"ŞÜKÜR" yazabilmişti. Akıl almaz görünüyordu: Parçalanmış, her yeri kesilmiş, bıçaklı bir adamın deliliğine maruz kalmış olan reklamcı bu iki heceyi karalamıştı. Diğeri de buna izin vermişti...

Neden "şükür"? AIDS yüzünden yaşayacağı yavaş ve korkunç bir can çekişmeden kurtulduğu için mi? Ya da Caroco başka bir sebepten mi ölmek istiyordu? Bu ne olabilirdi? Swift'i asıl çarpan şey, katil ile kurbanın gerçeklerden tamamen koptuğu bu sahnenin çılgınlığıydı.

Swift farklı açılardan fotoğraf çekmeyi sürdürüyordu (bunu yaparken sperm izi olmadığını fark etti. Sadece Federico bu şerefe nail olmuştu anlaşılan). Bir yandan da hesap yapıyordu: Yazıyı bırakmalı mıydı, yoksa temizlemeli miydi? Faslı polisler ne düşünecekti? Swift onlara her şeyi anlatmalı mıydı? Caroco'nun hastalığı? Paris'te işlenen cinayetler? İşbirliği yapıyormuş gibi görünmek istiyorsa fazla seçeneği yoktu. Sonunda en iyi bildiği şeyi yapmaya karar verdi: doğaçlama.

Polaroidler tam olarak kurumamıştı. Hiçbir şeyi bozmadan, ameliyat eldivenleriyle odayı karıştıracak, parmak izlerini almak için etrafa toz serpecek (olay yeri inceleme biriminden aldığı bir kit getirmişti yanında) zamanı vardı. Hepsi de birbirinin aynı olan bir sürü parmak izi buldu; bunlar Caroco'ya ait olmalıydı. *Doğrulamak gerekecek.*

Bunun için hiç hoşlanmadığı bir işlem yapmalıydı: Cesetten parmak izi almak. Milimetrik parmak izi formuna sağ eli basamazdı – Caraco mesajını yazmak için o elini kullanmıştı ve pıhtılaşmış kan içindeydi. Geriye... kesik kolun ucundaki sol el kalıyordu. Swift kolu tutup her parmağını ıstampaya bastırdı. Heidi ile Ségur odadan çıkalı çok oluyordu; Swift'in buz gibi et parçalarına dokunmasından sıkılmış, mideleri bulanmış olmalıydı – ya da sadece rahatsız olmuşlardı.

Parmak izleri Caroco'ya aitti. Başka parmak izi yoktu, hizmetçilerinki bile. Katil temizlik yapmış olamazdı, sadece iz bırakmamaya dikkat etmişti. Swift adamın eldiven taktığına inanmıştı hep – kendisininki gibi lateks değil, şekerkamışı palasına ve ağzın içinde ateş yakmaya uygun, daha sert, daha organik eldivenler.

Son derece dikkatli çalışan Swift, Faslı polislerin kuşkusunu çekmemek için mürekkepli ellerini iyice yıkadı.

Son olarak malzemelerini, polaroidlerini topladı ve başka bir ipucu kalıp kalmadığını kontrol etmek için odayı bir kez daha dolandı. Katil eldiven giyiyordu tamam ama bunun dışında çıplaktı. Tahmin işinde usta olduğunu düşünen polis bu kanıdaydı. Dalga geçmeyin lütfen. Koyu tenli, tüyleri tamamen alınmış (neden tüyleri alınmış? Eşcinsellerin genelde tüysüz ten meraklısı olması dışında bunun özel bir nedeni yoktu) adamın, elinde palasıyla, kan içinde, bir kedi gibi odada dolandığını canlandırıyordu gözünde. Bu imgeyi üç buçuk yıldır her gece görüyordu. Sabahları kahvesini içerken de geliştiriyordu.

82 yazında iki katil işbaşındaydı. Werner Cantoube birkaç yüz frank için umumi tuvaletlerde insan öldürüyordu. Parayı önemsemeyen palalı adam ise kurbanlarını önceden seçiyor, belirli bir plan dahilinde ilerliyordu ve özel bir amacı vardı. Bu iki adam –iki sosyopat– Federico'nun gizli sevgilisi olmuşlardı.

Swift'in aklına gelen bir başka düşünce de şuydu: Üç adam birbirlerini tanıyor, üçlü değil ama ikili seks yapıyorlardı. Genel havaya bakılacak olursa *threesome*[16] olmayacak şey değildi ama Swift bu varsayıma inanmıyordu. Zavallı Federico... Lisede hiç umut vaat etmiyordu. Sevgili seçme konusunda da hiç başarılı değildi.

Swift işini bitirmişti. Yerel polisle irtibata geçebilirlerdi artık. Ve katilin peşine düşebilirlerdi. Pazaryeri gibi ama muhtemelen Fransız usulü bir bürokrasiye sahip bu şehirde, cani mutlaka evrak doldurmuştu.

Ve belki de hâlâ buradaydı...

Döşeme taşlarının ve duvarların muhafaza ettiği soğuğa rağmen –oda buz gibiydi– ter içinde kalan Swift, kapıyı açınca basamaklarda oturan Heidi ile Ségur'ü gördü. Bir doktorun ya da diş hekiminin bekleme odasında gibiydiler.

Başmüfettiş vardığı sonuçları onlara açıklayacak güçte hissetmiyordu kendini; çünkü sonuç hep aynı yere çıkıyordu: Baştan sona yanılmıştı.

– Tamam, dedi yanlarına giderek, polisi çağıralım mı?

---

16. Üçlü, üç kişilik. (ç.n.)

13

Mezz'in sık sık söylediği şu söz polise hakaret sayılmazdı: "On polisten on biri aptaldır." Görünen o ki, bu oran Fas'ta daha yüksekti. Adamların içeri girişini gören Swift gözlerine inanamamıştı. Sivil ve haki üniformalı müfettişler Caroco'nun odasına paldır küldür girmişlerdi ama ekibi kimin yönettiği belli değildi, görünüşe göre bunu kendileri de bilmiyordu.

Her birinin yüzünde doğal, kalıcı ve yerinden sökülemez bir huzursuzluk maskesi vardı. Bu adamlardan bir gülücük koparabilmek için konserve açacağı veya levye lazımdı.

Elbette medinede milyoner ve yabancı bir adamın katledilmesi, kibarlığı bir kenara bıraktıracak kadar büyük bir tedirginlik yaratırdı. Sonuç olarak bu beyler kendilerini zorlamadan, doğal olarak surat asıyorlardı ve henüz her şey yeni başlıyordu...

Tanışma faslı bitmişti. Swift ve arkadaşları ne derlerse desinler, olayların kronolojisinde ciddi sorunlar vardı: Polise haber vermek için neden on saatten fazla beklemişlerdi?

Swift bir sürü senaryo düşünmüştü ama bu asık yüzlerin karşısında en basit çözümde karar kıldı: Doğruyu söylemek. Burada bulunan Heidi Becker, Marcel Caroco'nun cesedini bulunca paniğe kapılmış ve polis arkadaşı, Başmüfettiş Patrick Swift'i aramıştı. O da Heidi'ye, kendisi gelmeden hiçbir şey yapmamasını tavsiye etmişti.

– Ne sebeple? diye sordu komiser (çünkü evet, bir komiser vardı) kabız bir ifadeyle.

Swift boğazını temizleyerek bu ceset ile Paris'te bulunan iki ceset arasındaki benzerlikleri anlatmaya koyuldu. Aynı katilin işi olduğu apaçık ortadaydı. Heidi Becker ilk cinayetin tanığıydı, Swift de Paris'te soruşturmayı yürüten müfettiş. Ya diğer Fransız? Doktor Daniel Ségur mü? O da bu dosyayı çok iyi biliyor ve ilk iki kurbanı

yakından tanıyordu. Swift içgüdüsel olarak, durumu daha da karmaşıklaştıracak olan AIDS konusuna değinmedi.

Komiser Ahmed Tahiri'nin değişik bir tipi vardı. Bir karış boyuyla bir bebek gibi tombuldu; üzerinde, sürekli çekiştirdiği daracık kareli bir ceket vardı. Tergal pantolonu –başka türlüsü düşünülemezdi zaten–, neredeyse sarı renkte, suni deriden, küt burunlu ayakkabılarla tamamlanıyordu. Yüzüne gelince: Bir balon gibi yuvarlak, üstü kel, altı bıyıklıydı ve aynı ifadeyi sergiliyordu: endişeli, şaşkın, sersemlemiş.

Ama telaşlanmak yersizdi, çünkü içinde zerrece kötülük yoktu. Tahiri'nin yüzü tamamen boş bir beyinden başka bir şey dışa vurmuyordu. Cinayetle veya kurbanla ilgili sorular sormasını bekliyorlardı. Oysaki kendilerini bekleyen idari zorlukların ayrıntılı bir şekilde anlatılmasını dinlediler.

Swift geceyi tozlu bir karakolda geçireceğini düşünmeye başlamıştı, cesetse morga doğru yola çıkıp onu tek başına bırakacaktı. Gözünden kaçırmış olabileceği ipuçlarına gelince, Villa Darna'nın üst katını istila edecek olan neşeli çete tarafından ayaklar altına alınacak, bozulacak, silinecekti.

Ama bir mucize oldu.

Mucizenin adı, Tanca'nın Fransız Konsolosluğu'ndaki kültür ataşesi Jean-Michel Marovaux'ydu. Nasıl bu kadar hızlı haber alabilmişti? Nasıl tam zamanında gelebilmişti? Cevap sorunun içinde ya da otuzlu yaşların başında görünen adamın saç kesiminde ve ayakkabılarındaydı. Marovaux beyaz kentte Fransız kültürünü temsil ediyormuş gibi görünebilirdi ama kısa saç kesimi ve askeri botlarıyla aslında bir istihbarat ajanıydı.

Ona Colonne Orkestrası[17] derdiniz, o size askeri konvoylardan bahsederdi; René Char[18] derdiniz, o hafif zırhlı Panhard 178'den dem vururdu... Ne olursa olsun Swift onunla karşılaşmaktan memnundu; tam da bu işin adamıydı. Marovaux, Tahiri'yi tanıyordu ve bürokratik işlemleri birkaç kaşeyle halledebilirdi. Ayrıca bir Fransız vatandaşı olan Marcel Caroco'nun naaşıyla ilgili işlemleri de üstlenebilirdi.

---

17. 1873 yılında Şef Édouard Colonne tarafından kurulmuş bir senfoni orkestrası. Aynı zamanda Colonne'un kelime anlamı konvoydur. (ç.n.)

18. Char'ın kelime anlamı tanktır. (ç.n.)

Komiser surat astı, homurdandı ve nihayet bu can sıkıcı kombodan –ceset, tanıklar, soruşturma– kurtulduğu için rahatlayarak başını salladı. Medinede parçalanmış bir Fransız mı? Kral buna ne derdi?

Marovaux ipleri ele aldı. İki başlı bir soruşturmadan, Fransa-Fas işbirliğinden bahsetti. Tahiri hep kaşlarını çatıp gözlerini kaçırarak onayladı. Bir an evvel gitmek ister gibiydi. Swift'in satır aralarında fark ettiği şuydu: Kültür ataşesi, Tahiri'den yüksek, hatta çok daha yükseklerdeki insanları tanıyordu. Onlara telefon etmişti bile. Onaylarını, rızalarını almış, kolaylık sağlanmıştı. Her şey hallolmuştu.

Riyad'da dolanıp tartıştıktan sonra kendilerini dışarıda buldular; polisler içeride bir şeylerle uğraşırken cenazeciler de cesedi almak için geldiler. Sedye, keskin dönemeçlerle dolu sokaktan geçememişti bile. Olay yeri inceleme ekibi mi? Yoktu. Aslında bu iyi olmuştu.

Swift, Heidi Becker ile Daniel Ségur'ü tanıttı. Tuhaf bir şekilde konu otele, yolculuğa, feribota geldi. Doktor hâlâ sersem gibi olan Heidi'yi, Marovaux'nun tavsiyesi üzerine Continental Otel'e götürdü. Polis ile asker ise kahve –daha doğrusu nane çayı– içmeye karar verdiler.

Oturur oturmaz Marovaux tarz değiştirip protokolü bir kenara bıraktı. Neredeyse topuklarını vurarak kendini tanıttı: Deniz piyade yüzbaşısı, başkonsoloslukta istihbarat subayıydı; iki farklı dünyayı birleştiren bir şehirde, siyah ile beyazı, resmi ile gizliyi buluşturan stratejik bir görevdi bu.

Swift bunu sevmişti. Polisler ile askerler alçak sesle konuşmak şartıyla birbirlerini anlamak üzere yaratılmışlardı. Marovaux, Paris'teki soruşturmayı kısaca anlatmasını istedi, Swift de bunu seve seve yerine getirdi. Farklı bir ortamdan, eşcinsellerin ortamından iki kurban. Görünüşe göre katil sadece kendisinin bildiği bir plan dahilinde üçüncü kurbanını, Marcel Caroco'yu öldürmek için buraya gelmişti.

Yüzbaşı pek ilgilenmiş gibi görünmüyordu. Onun alanı somut operasyonlar, sahayı güvenlik altına almak, verileri doğrulamaktı. Onun işi istihbarat, gizlice yapılan dinlemeler, gerçeklerdi; ruhun, gerçeklikten kopuk planları değildi. Psikoloji işini falcılara bırakmıştı.

Yine de Caroco ile katil arasındaki muhtemel bağlantının ne olabileceğini sordu.

– Şüphesiz sevgiliydiler.

– Diğerleri de mi?

– Kimler?

– İlk kurbanlar.

– Katille mi? Sanırım öyle.

Asker başını hafifçe geriye atarak yarı bilgiç, yarı kuşkulu bir tavırla güldü. Nonoş hikâyeleri diye düşünüyor gibiydi.

– Sence hâlâ Tanca'da mı? diye sordu Marovaux. Rütbesini çıkardıktan sonra senlibenli konuşmaya başlamıştı.

– Umarım öyledir. Otelleri, restoranları, gemileri, havaalanını, istasyonları kontrol etme işinde bana yardımcı olur musun?

– Sorun değil.

– Son haftanın gümrük kayıtlarını inceleyebilir misin?

– Yapabilirim ama bana bir isim verebilecek misin?

– Hayır.

– Eşkâl?

– Olabilir de, olmayabilir de.

– Açık konuş.

– Melez olduğunu sanıyorum. Yüzünde yara izleri var.

– Yüzünün şekli bozulmuş mu?

– Hayır. Tersine çok yakışıklı. Daha doğrusu... ben öyle düşünüyorum. Büyük ihtimalle Paris'te fahişelik yapan genç bir gey.

– Hepsi bu kadar mı?

Swift soruya soruyla karşılık verdi:

– Tanca'da bir melezi bulmak kolay olur mu?

Marovaux kahkaha attı. Yüzü sıradandı, intizamlı bir asker yatağı gibi. Hafif kalkık bir burnu, ayrık gözleri, ince ama megafon işlevi görebilecek dudakları vardı. Kafasına gelince, bir beden eğitimi veya itfaiye hocasınınki gibiydi.

Swift'e Agde Burnu'ndaki jandarmayı, Philippe Neveu'yü hatırlatmıştı ama Marovaux daha kurnaz görünüyordu. Neveu kadar gösterişli değildi, ne uzun boylu ne de çekiciydi. Farklı türden tehlikeli sahillerde dolanıyor, çıplaklar kasabasından ziyade mayın tarlalarında, çarpık diplomasinin ve uluslararası anlaşmaların gizemli patikalarında yol alıyordu. Cankurtarana değil, şantajcıya benziyordu. Joseph L. Mankiewicz'in, bir başka ajan yuvası olan Ankara'da geçen filmi *L'Affaire Cicéron*'a tam uyardı...

– Tanca'da hepsinden var, diye cevap verdi sonunda. Beyazlar, siyahiler, sütlü kahveler, Asyalılar. Fas'tayız en nihayetinde. Buradaki insanların çoğu koyu tenli. Senin meleze bir bornoz giydir, çeşme kenarındaki bir su küpü kadar az dikkat çeksin.

Swift başını salladı. Bir Marlboro aldı, sigara içmeyeli –göreceuzun zaman olmuştu. Tatlı buluşma. İlk nefeste içine bir kesinlik duygusu doğdu ama bunun sigarayla ilgisi yoktu: Katil buradaydı, çok yakında. Suç mahalline dönebilir miydi? Hayır, hiçbir nedeni yoktu.

– Diğer cinayetler de böylesine... vahşice miydi? diye sordu Marovaux.

– Evet.

– Peki şu "şükür" yazısı ne demek oluyor?

Swift bir an tereddüt etti ama ardından en önemli bilgiyi vererek Caroco'nun hastalığını anlattı.

– Hoppala, dedi Marovaux boynunu dikleştirerek. Bu durumda sağlık raporu hazırlamak gerekecek.

– Bir ölü için mi?

– Hâlâ bulaşıcı olmayacağına dair bir şey diyemeyiz. Bu da bir yığın prosedür gerektirecek...

– Onu ülkeden çıkarmak için mi, Fransa'ya sokmak için mi?

– Her ikisi için de.

Marovaux çayını dudaklarının ucuyla, ağzını büzerek içti.

– Ötanazi olabilir mi? diye sordu kendisi de pek inanmadan.

– Ben de bunu düşündüm ama yöntem...

– Evet, yöntem.

Bir sessizlik oldu. Soğuğa rağmen, demir masaya ve sandalyelerine çivilenmişçesine dışarıda oturmaya devam ettiler, güvertedeki iki denizci gibi. Arkalarında kış çiçekleri çok güçlü bir koku yayarak kaçak alkol gibi baş döndürüyordu. Tanca'da uyuşturucu bir atmosfer vardı. Duyularınızı kaybediyordunuz, çünkü çok fazla uyaranla karşı karşıyaydınız. Beyaz duvarlar gözünüzü alıyor, bitki kokuları burnunuza çarpıyor, müezzinlerin sesi kulaklarınızda patlıyordu...

– Beni iyi dinle, dedi Swift komplocu bir ifadeye bürünerek (buradaki tarz böyle olmak zorundaydı). Soruşturmayı Tahiri'yle yönetebilirsin ama hiçbir şey bulamazsınız. Ne şahit ne ipucu. Herif ne yaptığını biliyor ve bunu büyük bir ustalıkla yapıyor. Aklı başında bir deli, anlıyor musun?

Ses tellerini koparacak kadar derin bir nefes çekti sigarasından. Küçük tiradından memnun kalmıştı.

– Buna karşın, diye devam etti, hâlâ buradaysa yabancı topraklarda demektir. Ne yaparsa yapsın farklı olacaktır. Haftalarca, en ufak bir sonuç alamadan peşinden koştum, çünkü çok iyi bildiği bir ortamda, Parisli geylerin dünyasında hareket ediyordu. Burada ise kendi evinde değil.

Yüzbaşı yine güldü.

– Tabii Tanca da gey şehri değilse, diye uyardı. Hatta 50'li yıllarda Yumuşaklar Şehri denirmiş.

– Peki ya şimdi?

– Yönetim baskı yapıyor ama yasaklarla nereye kadar...

– O topluluğu tanıyor musun? Mahallelerini, alışkanlıklarını?

– Ben bütün toplulukları tanırım.

– Bana yardım eder misin?

– Yardım ederim ama adamın gerçekten zekiyse, o ortam onun en son gideceği yer olur, çünkü akla ilk gelecek ortam orasıdır.

Swift de öyle düşünüyordu. Gözlerini aşağı kaydırdı ve neredeyse şaşkınlıkla çayının soğumuş olduğunu fark etti. Kendisini sigarasının keskin tadına ve baygın çiçek kokularına kaptırıp naneli içeceğini unutmuştu.

Haydi, dik kafana.

– Ama dikkatli ol, diye uyardı Marovaux, her hareketini üstlerime bildireceğim. Yalnız kurt gibi davranmak söz konusu değil.

– Zaten imkânım yok.

– Bu durumda birlikte hareket edeceğiz.

– Tanca'nın altını üstüne getirdiğimiz müddetçe her şeye varım.

Yüzbaşı ayağa kalktı; kısa kollu gömleğiyle dondurucu soğuğun farkında değilmiş gibiydi. Tatile çıkmış bir subaydı sanki.

– Git dinlen, diye buyurdu. Yarın sabah gelirim, morga gideriz. Bizim için detaylı otopsi yapacak bir hekim tanıyorum.

Swift yine bir an tereddüt etti, ardından mırıldandı:

– Otur. Sana bahsetmediğim bir şey var...

Marovaux oturdu.

– Bir türlü yerine oturtamadığım ama anlamını burada bulabilecek bir şey var.

– Nasıl bir şey?

– Bu.

Swift, soruşturmanın başından beri aklını kurcalayan ama ne yapacağını bilemediği Arap isimlerinin yazılı olduğu listeyi çıkardı. Orly'ye doğru yola çıkmadan önce bir tür refleksle bu bulmaca gibi belgeyi yanına almıştı.

– Nedir bu?

– Bilmiyorum. Bu isimleri önce ilk kurbanın dairesinde, sonra da tüm bu curcunayla dolaylı olarak bağlantılı bir tanığın evinde buldum. Paris'teki araştırmalarım hiçbir sonuç vermedi. Cezayir, Fas ve Tunus'taki resmi makamlara yaptığım başvurular da öyle. Hiç yanıt gelmedi.

Marovaux ihtiyatlı bir tavırla yüzünü buruşturarak listeyi okudu.

– Talebin bana ulaşmadı.

– Bilgi edinebilir misin?

Subay tekrar ayağa kalktı.

– Hiçbir şey için söz veremem.

Swift de onun peşinden kalktı.

– Continental Otel uzak mı?

– Tanca'da hiçbir şey uzak değildir. Özellikle de pis işler. Seni uyarmış olayım.

14

Continental Otel bir zamanlar ünlü yazarları konuk etmişti şüphesiz ama Swift tam olarak kimlerin burada kaldığını bilmiyordu – bunu umursamıyordu da. İçeri girerken onu çarpan şey canlı renkleriyle küçük salon, mavi, yeşil, sarı, kırmızı vitraylı pencere ve kapılarıyla turuncu duvarlı kış bahçesi oldu. Bu rengârenk aynalar onu ürpertti. Hem bir kiliseyi hem de bir sihirli feneri[19] çağrıştırmıştı bunlar.

Anahtarını isteyip odasına çıktı. Heidi ile Ségur kendi odalarında olmalıydılar ama Swift onlara görünmek istemiyordu. Açıkçası yatağına kıvrılıp sabaha kadar uyumak istiyordu.

O gün olanları ve uyandığında kendisini bekleyenleri düşünecek gücü kalmamıştı. Lambayı yaktı, çantasını koydu, yatağına çöktü, karanlığa karışmak için ışığı kapatacak bir düğme aradı. Perde kapandı. Ayakkabılarını çıkarmamıştı.

Derinliklerde bir yerde telefon çaldı. Tuhaf bir berraklıkla, anlık, şeffaf bir duyguyla uyandı. Saat kaçtı? Ne zamandır uyuyordu? Beyninin içinde çınlayan tiz sesin kaynağı telefon neredeydi? Şuradaydı işte.

– Alo?

– Ben, Marovaux.

– Saat kaç?

– İki.

– Sabahın ikisi mi?

– Çabuk in. Aşağıdayım.

– Ne oluyor?

– Haydi gel.

Swift güçbela yolunu buldu. "Radarla" ilerlemek denirdi ama

19. Sinemanın atası sayılan, içinde ışıkla aydınlatılmış cam slaytların yansıtıldığı bir tür projektör. (ç.n.)

onun yolculuğunu tanımlayan şey, yön duygusunun ve yankıların olmayışıydı.

Marovaux onu şeker renkli küçük salonda bekliyordu. Mobilyalar hasır ya da örülmüş palmiye yapraklarından yapılmıştı. Asker, bir sepetin içinde oturuyor gibiydi.

Gece görevlisine iki nane çayı söylemişti.

– Umarım iyi bir neden...

– Daha ziyade kötü bir neden.

Marovaux, Swift'in verdiği isim listesini çıkardı.

– Bu isimler Tanca'da bir tür... söylentiyle bağlantılı. Yıllardır burada kayıp çocuklardan bahsediliyor. Diablo Mahallesi'nde fahişelik yapan çocuklar.

– Çocuklar mı? Diablo mu?

Swift bir kâbusun içindeydi sanki.

– Çoğu çocuk, evet.

– Kayıplar mı? Neden? Ne söyleniyor?

– Sence? Pedofiliden bahsediliyor.

Başmüfettiş bu yeni bilgiyi hazmetmekte zorlanıyordu. *Bu kadarı fazla, çok fazla.* Boğazı kurumuştu. Canını yakıyordu.

Konuşabilmek için iki defa yutkunmak zorunda kaldı.

– Kaybolma tarihleri sende var mı?

– Yarın elimde olacak. Şimdilik bildiğim, iki ya da üç yıllık bir sürece yayıldığı. Bir soruşturma yürütülüyor. Bu beni de şaşırttı.

– Neden?

– Tanca'yı bilmiyorsun. Öyle çok kaçakçılık olayı var ki... Çoğu zaman polisler bile boğazlarına kadar bu işe batıyor.

Demek ki Serge Vialley, bu kayıp çocukların peşindeydi. Federiço'nun para babası bir sevgilisinden çaldığı o listenin. Tam olarak hangisiydi? Vialley biliyor olmalıydı.

Hela Katili'nin kurbanları.

Palalı Canavar'ın öldürdüğü adamlar.

Şimdi de yok olan çocuklar...

– Yatmaya gidebilir miyim?

– Hayır. Bu konu hakkında daha fazla bilgisi olduğunu düşündüğüm birini görmeye gitmeliyiz.

– Ne zaman?

– Hemen.

15

Dolunay vardı. Soğuk gecede kar topu gibi duruyordu. Ya da limon sorbe gibi.

Başka mı? Duvarlar bembeyazdı. Gölgeler ise lapis lazuli renginde. Gökyüzü? Tabii ki çivit mavisi. Tuareglerin sürdüğü ve yüzlerini sonsuza kadar maviye boyadığı söylenen çivit.

Swift ile Marovaux kendilerine nefes alacak kadar bile alan bırakmayan daracık sokaklardan yürüdüler. Boğucuydu. Bunaltıcıydı. Hatta zaman zaman yakıcıydı. İnsan kendi soluğunun duvarlara çarpıp yankılandığını duyuyordu.

– Daha çok var mı?

– Hayır. Az kaldı, yaklaşık bir kilometre.

İki adamın uzaklık kavramı kesinlikle farklıydı. Subay eğitimini, sırtında taş dolu bir çantayla Guyana'da veya Batı Sahra'da yürüyerek yapmış olmalıydı. Swift ise o sırada Louis-Blanc'da eğitim görüyordu. O da koşardı evet ama koşusu uzun süreli olmaz ve her defasında silah sesiyle sonlanırdı. O zamanlar çıkış noktasını değil, varış noktasını belirtmek için havaya ateş edilirdi.

Swift içgüdüsel olarak bakışlarını yukarı çevirdi. Hayatında böyle bir şey görmemişti. Ay en yüksek noktasındaydı. Gölgeleri diklemesine kazıklar gibi yere saplayan, tenekeden kesilmiş, buz tutmuş bir güneş.

Kıvrımlı sokaklardan indiler, basamakları tırmandılar. Kireç duvarlar ışık yayıyordu sanki. Gece evreni kendi ışığını, titreşimini yaratıyordu. Gündüzün aydınlığını muhafaza eden ve gece olunca da içten ışımalı minerale dönüştüren bir dünyaydı adeta.

Her sokağın bir öncekiyle aynı olduğu, yerin gökyüzüyle karıştığı, kapıların neredeyse pencereler kadar küçük olduğu bu koridorlarda yüzbaşı yolunu nasıl buluyordu? Burası bir labirentti, Penelope'nin kefeni gibi her gece çözülen ip yumağıydı adeta.

Birazdan uyanacağım... deyip duruyordu Swift kendi kendine. Yüreği ağzındaydı, midesi bulanıyordu. Bu saatteki mide bulantısı, sardunyaların dibine yakıcı bir safra çıkarmaya kadar varabilirdi.

Birazdan uyanacağım... diye tekrarladı, aniden etrafta köpekler belirince. Köpekler mi? Bir deri bir kemik kalmış, aç, öfkeli onlarca köpek. Tüyleri yoluk yoluk derilerinin altından kaburgaları fırlamış, birer ateş topu gibi görünen gözleri iltihaplanmıştı, dişleri... Swift onları görmemiş olmayı diledi.

Kusursuz bir rehber olan Marovaux tiradına başladı:

– Bir zamanlar Tanca'ya köpekler şehri denirmiş. Nereden geldiklerini kimse bilmiyor. Kimse onlarla ilgilenmiyor. Herkes onlardan nefret ediyor. Bari yiyip de kurtulsalardı...

Swift karşılık vermedi. Subayın şaka yapıp yapmadığını bilmiyordu. Ne dediğini bile anladığından emin değildi. Solukları ve ayak sesleri bu daracık sokaklarda o kadar gürültü yapıyordu ki, konuşmanın hiç sırası değildi.

Buğu üretmek daha iyiydi... Soluklarından masmavi dumanlar, kurşuni buğular, bu eşsiz geceyi daha da güzelleştiren sedefsi kristaller çıkıyordu. Burada hiçbir şey gerçek değildi. Ya da her şey fazla gerçekti. Lacan'ın dediği gibiydi: "Gerçek, çarptığımız şeydir..." Tam da öyle olmuştu; şimdi bir kapının önündeydiler.

Hayır kapı değildi, bir mahalleydi...

Karanlıktaki koşuşturmadan sonra, anlaşılmaz bir gürültü eşliğinde göz alıcı bir ışık kümesi belirmişti. Bu saatte şehirdeki insanların uyanık olduğu tek yer burasıydı şüphesiz.

– *Calle del Diablo*, diye bildirdi Marovaux gururla. Fahişelerin mahallesi.

İlerlediler, arabaların farları bacaklarına, neon ışıkları yüzlerine çarpıyordu. Tek kelimeyle hüzün vericiydi...

Ve işte, ayak sesleri, arabalar, çığlıklar, kalçalar ve memelerden oluşan bir keşmekeşin içindeydiler şimdi. Hepsi de mis gibi tereyağı yatağında servis ediliyordu sanki; yer göstericilerin bağırıp çağırarak yönlendirdiği, park etmeye çalışan, daha doğrusu birbirlerinin üzerine çıkan araçların farlarıyla aydınlanmıştı etraf. Saclar inliyor, tamponlar çarpışıyordu.

Figüranlar mı? Swift onları iyi tanıyordu, Paris'in dehlizlerinde her türlüsünü, her şekilde görmüştü: yorgun fahişeler; hırsızlık

yapan işçiler; her an ısırmaya hazır köpekler gibi görünen taksi şoförleri; işportacı gibi mal satan torbacılar; duvar diplerinde kendi gölgelerine sarılmış, en ufak utanç duymadan çaktıkları dozun etkisiyle kendilerinden geçmiş uyuşturucu bağımlıları; arenaya atılmak üzereymiş gibi görünen kendilerini kaybetmiş, öfkeli yabancılar; ilham peşinde olan ama ilhamdan önce içki arayan sanatçılar; içten gelen bir alevle tek gecelik ilişki arayanlar; varil ateşlerinin karşısında dans eden, yüzleri silik travestiler; kararmış zavallı güllerinden bile daha solgun seyyar çiçek satıcıları; şekerleme satanlar; ızgaraya damlayan yağların cızırtıları eşliğinde kebap pişirenler; elbette sadaka istemeyen ama sarhoşların ceplerini boşaltmak için yere yığılmalarını sakince bekleyen akbaba misali dilenciler...

Evet, Swift bu faunaya aşinaydı. Her coğrafyada aynıydı. Şairlerin ve filmlerin yücelttiği ama Swift'in, dünyanın en iğrenç şeyi olarak gördüğü o fauna. Bağırsaklardan çıkan gürültü kadar hoş tınılı ve güzeldi. Bu cümledeki şiirselliği gördünüz mü?

Ama başmüfettiş yine de, deniz kenarına kurulmuş küçücük bir kasabadan öte bir şey olmayan bu şehirde, Fresson'un da dediği gibi (ah, ne kadar da uzaktı şimdi!) diğer her şey sabitken, böyle çeşitli ve zengin bir toplulukla karşılaşmayı beklemiyordu.

– Beni takip et. Kimseyle konuşma. Özellikle de sakın durma.

Swift, Marovaux'nun abarttığını düşünse de itiraz etmedi. Bu gece patron kendisi değildi. Birbirlerine yapışıp omuzlarını öne çıkararak, dizlerini kırarak kalabalığı yardılar. Hayır, el ele tutuşmuyorlardı ama neredeyse tutuşacaklar gibiydi.

Royal Bar, Louxor, Roméo, Morocco Palace, Météor... Oteller, restoranlar, barlar, hepsi açıktı ve çok sefil görünüyordu: kararmış duvarlar –sokakta yakılan varil ateşlerinin etkisi–, eğri büğrü pencereler, harap haldeki kapı girişleri ve bağıran, kolunuzdan tutup sizi içeri çekmeye çalışan çığırtkanlar... Hava ağır ve yağlıydı, leş gibi kokuyordu. Swift kanalizasyon sisteminin açıkta olduğunu düşündü, çünkü her şeye ek olarak hemen her yerde atıklar, devrilmiş çöp bidonları, dışkı ya da idrar kalıntıları vardı.

Tüm bunlar yetmezmiş gibi çığlık çığlığa bir müzik cazırdıyor, böğürüyor, kıyametleri koparıyor, tüm sokağı dolduruyordu; kemanlar gıcırdıyor, baslar uğulduyor, trampetler tempo tutuyor, ortalıkta bir neşe ve çılgınlık kasırgası esiyordu.

– Bu şamata ne böyle? diye bağırdı Swift kulaklarını kapatarak.

– *Şa'abi*, düğünlerde çalınır ama tek gecelik işler için de uygundur.

Marovaux, Luxour'a yöneldi ve kapıdaki adama iki kelime etti – eline iki banknot sıkıştırdı. İçerisi iyice sıkış tıkıştı. Mekân küçüktü, *art nouveau* ayrıntılarıyla bistro gibi dekore edilmişti: pahlanmış aynalar, bakırdan arabesk motifler, Mucha tarzı vitraylar, cam hamurundan abajurlarıyla Tiffany lambalar...

Dans pistindeki sarmaş dolaş çiftlere ve zemine çökmüş dumana rağmen her şeyin sahte olduğu ortadaydı; alçı süslemeler mukavvayla, alçıpanlar kontrplakla bir aradaydı... Önemli değildi; ambiyans Parisli, müzik Doğuluydu. Burada Pigalle'in ut ve darbukalı versiyonu yaratılmak istenmişti.

İçeriye bornozlarıyla giren kadınlar, cüretkâr göğüs dekolteleri ve mini eteklerle tuvaletten çıkıyordu; işlemeli kaftanlar giymiş dansözler sahnede kalçalarını oynatıyordu. Kemerlerinden banknotlar taşar, elleri havada kıvrılırken şarkılar söyleniyor, bıyıklar buruluyordu.

Bu kalabalığı aşıp bara ulaşabilmek için yeni bir yarma harekâtı yaptılar. Tezgâhın arkasında, başındaki fes de dahil, 30'lu yılların filmlerinden fırlamış gibi görünen bir adam, grimsi bir bezle sekizler çizerek tezgâhını siliyordu. Marovaux onun yanına gitti. Yağlı saç tutamıyla bir tür Dario olan adam önce tek gözünü, sonra diğer gözünü kaldırdı, en nihayet yüzbaşının bezin altına sıkıştırdığı dolarları görünce yüzü güldü.

Asker, Swift'in kulağına bağırdı:

– Bu, Ruben, Diablo'nun istihbarat ajanı.

Beriki filmlerdeki gibi sırıttı. Çiçekbozuğu yüzü, kemerli bir burnu, zeytin gibi kapkara gözleri vardı.

– *Ruben, mi amigo esta buscando informaciónes*![20] diye haykırdı Marovaux adamın kulağına.

Adam aptal numarasına yatarak yüzünü şekilden şekle soktu, ardından kulak verme lütfunda bulundu. Şüphesiz İspanyol'du ama ceviz rengi teni, Pento'yla şekillendirilmiş saçların açıkta bıraktığı alnı ve kaçamak bakışlarıyla kıtalararası dolanan birine benziyordu, fiskosların ve gizlice verilen bahşişlerin adamı.

Sonunda Marovaux onu ensesinden yakalayarak barın etrafından dolandırdı. Sönmüş bir kazan gibi karanlık bir koridora soktu.

---

20. Ruben, arkadaşım bilgi toplamaya çalışıyor. (ç.n.)

Üç adam koridorun dibinde bir tür huzurlu (görece) ve sessiz (bu, daha da şüpheli) vahada buldular kendilerini.

– *Alguna informaciónes. ¿Entiendes?*[21]

– *¿A propósito de qué?*[22]

Marovaux onun kulağını büktü.

– *En francés!*[23]

– Arkadaşın ne bilmek istiyor? diye sordu barmen kulakmemesini ovuşturarak.

– Semtin çocukları hakkında bilgi.

– Hangileri hakkında?

– Kaybolanlar.

– Herkesin söylediğinden fazlasını bilmiyorum.

– Anlat o zaman.

– Çocuklar İspanya'ya gitmek istemişler. Kamyonların altına saklanmak için otogarda toplanmışlar. Birçoğu orada ezilip ölmüş.

– Ben onlardan bahsetmiyorum.

– Bir de fahişelik yapanlar vardı.

– İşte onlar.

– Geçmek için para ödemeye çalışmışlar ama enselenmişler...

– O kayıp çocuklar gitmeyi başarmışlar mı peki?

– Evet.

– Nasıl olmuş bu?

– Onlara yardım edilmiş.

– Anlat.

Ruben bir jonglör gibi gözlerini yuvarladı. Gözleri bir yöne doğru yuvarlanıyor, sonra diğer tarafa gidiyor ve tezeğin üzerine konan iri bir sinek gibi üzerinize konuyordu.

– Birileri onları satın almış.

– Kimler?

– Zengin Avrupalılar.

Swift'in sabrı tükeniyordu, nüfuzlu insanların seks âlemleri için çocuklara para ödediğine dair bitmek bilmez hikâyeleri dinlemek için gelmemişti buraya kadar. Güçlülerin kötü, yoksulların mağdur olduğu hep aynı nakarat.

---

21. Bazı bilgiler. Anlıyor musun? (ç.n.)

22. Ne hakkında? (ç.n.)

23. Fransızca. (ç.n.)

Fakat Marovaux aniden kolunu sıktı.

– Söyleyeceklerini bir dinle.

Yüzünü beziyle silmekte olan Ruben'e döndü.

– Hangi Avrupalılar?

– Fransızlar.

– Hangi Fransızlar?

– *Maricones, por Dios*![24] Eşcinseller!

– Nerede yaşıyorlar?

– Medinede.

Asker kışkırtıcı bir ifadeyle Swift'e baktı. Ne demek istediği açıktı: Talepte bulunanlardan biri Caroco olabilirdi.

– Bu çocuklarla ne yapıyorlar?

Ruben'in bakışlarında sinsi bir ifade vardı. Tıslıyor gibi konuşuyordu ama bu daha çok bir hayvanın hırlamasına benziyordu.

– Tam olarak bilmiyorum. Ama ibneler onların yol masraflarını ödüyor. Onlardan kurtulmanın en iyi yolu bu.

– Ondan önce, bu çocuklara ne yapıyorlar?

Ruben görünüşünü tamamlayan çürük dişlerini sergileyerek güldü:

– Sence?

Marovaux ona bir tokat attı.

– Gidelim, diye fısıldadı Swift, tüm bunlar saçmalıktan başka bir şey değil.

– Elbette, diye alay etti Marovaux, ama aldığım bilgilere göre, bu çocukları kimse bir daha görmemiş. Belki de Tarifa'ya tek yönlü bilet almışlardır.

Swift'in esrar ve kızartma yağı kokan bu koridorda tartışmaya hiç niyeti yoktu ama zenginlerin pedofil olduğu klişesine hiç katılmıyordu. Geylerin oğlancı olduğu klişesine de.

– Hadi gidelim!

Marovaux ısrar etmedi. Ruben'in göğüs cebine yeni dolarlar sıkıştırdı. İki adam, dehliz çökmeden önce dışarı çıkmaya çalışan iki madenci gibi bu çirkef kuyusundan çıktılar.

Birkaç dakika sonra dışarıdaydılar ve arkalarına bakmadan uzaklaşıyorlardı. Uzaklarda kor gibi kızıl bir ışık belirirken artık tek tük şamata sesi duyulur olmuştu.

– Ne oldu sana böyle? diye sordu asker.

---

24. İbneler, Tanrı aşkına. (ç.n.)

– Bu kadar kısa süre içinde bu kadar saçmalık hiç duymamıştım.

– Neden? Nüfuzlu sapkınlar klişesi yüzünden mi? Oğlan çocuklarını beceren ibneler klişesi?

– Sen ne dersen de. Bruay-en-Artois davasından[25] sonra, bu türden önyargılarda bulunmadan önce iki kere düşünmek gerektiğini gördük.

Marovaux filtresiz Gitanes paketi çıkararak Swift'e uzattı. İyi fikirdi. Sigara boğazını temizleyecek... aklını açacaktı. Ateş. Duman. Lezzet. Mavi hale, daracık sokaktaki ay ışığında oyunlar yapıyordu. Bir şist kayaçtaki damarlar gibiydi.

Marovaux daha alçak bir sesle (tütün ruh hallerini yumuşatıyordu) sordu:

– O listeyi nerede buldun?

– Söylemiştim ya, önce ilk kurbanın evinde, ardından da Hela Katili soruşturmasını yürüten polisin sevgilisinin dairesinde.

– Senin oğlanın, yani öldürülen ilk adamın, para babası sevgililerinden belge çalıp onlara şantaj yaptığını anlatmıştın...

– Evet.

– O halde bu listenin ilk olarak nüfuzlu, zengin, eşcinsel ve siyasi bağlantıları olan birinin evinden çıktığı konusunda hemfikiriz, değil mi?

– Olabilir.

– Bu kişi neden Caroco olmasın?

Swift bakışlarını kaldırdı – Marovaux'nun gözleri, bir çocuğun kalem kutusunda birbirine çarpan iki bilye gibi görünüyordu karanlıkta. Alacakaranlıkta ışıldayan siyah akik taşları.

– Gidip yatalım, dedi nihayet Swift bıkkın bir sesle. Yeterli dozu aldım.

Marovaux kahkahayı patlattı.

– Arkadaşlığının çok zevkli olduğunu söylemeliyim. Yarın, yani dört saat sonra sana uğrarım.

– Neden ki?

– Hafızan pek kuvvetli değil. Morgda bizi bekleyen bir ceset var.

---

25. 1972'de Bruay-en-Artois'da, 15 yaşındaki Brigitte Dewèvre adlı yoksul bir genç kızın öldürülmesi üzerine zengin bir noter ile metresinin suçlandığı dava. (ç.n.)

16

Heidi kahvaltı büfesine şaşkınlıkla baktı; Fas'a özgü kahvaltılıkların yanı sıra kruvasan ve çöreklerin de olduğu büfe, Continental çapındaki bir otel için hiç de fena sayılmazdı. Genç kız çok yorgundu. İyi uyumuştu ama salona girer girmez hamur işlerine ek olarak, Caroco'nun dahil olduğu, çocuklara yönelik sapkınlıklarla ilgili hikâyelerden de payını almıştı. Morgdan dönen Swift onlara sabahın mönüsünü sunmaya can atıyordu. Bu adam gerçekten de yorulmak nedir bilmiyordu...

Heidi, Mağrip tarzı dekore edilmiş bu yemek salonundaki diğer insanlar gibi elinde tabağıyla masaya geldi. Oturduğunda iki arkadaşının konuştuğunu duydu. İkisi de bu tür korkunçlukları kendi tarzında göğüsleme becerisine sahipti. Heidi ise kendi payına düşeni Paris'te almış olduğunu düşünüyordu.

– Saçmalığın daniskası hepsi.

– Aynı fikirdeyim.

– Özellikle de en ufak bir kanıt yokken.

Kollarını fincanının önünde kavuşturmuş olan Swift'in kahvesini içmeye niyeti yokmuş gibiydi. Perçemi *Stray Cats* gibi gözünün önüne düşmüştü ama gözbebekleri inatçı bir ışıkla parlıyordu.

– Marovaux, Faslı polislerden soruşturma dosyalarını isteyecek. O isimlerin kaybolan çocuklarla ilgisi olduğu ortaya çıkarsa...

– Ne olur?

Swift her şeyin apaçık ortada olduğunu belirtircesine ellerini iki yana açtı. Ségur, karşısında inatçı bir keçi gibi durmaya devam etti. Tanca'da, kendisini ilgilendirmeyen bu yeni soruşturmanın içinde ne işi olduğunu gitgide daha fazla merak ediyor gibiydi.

– Seni doğru anladıysam, dedi yine de, Caroco sokak çocuklarıyla seks partileri düzenliyor, sonra da iz bırakmamak için onları İspanya'ya yolluyordu, öyle mi?

Başmüfettiş iç çekti, bir Marlboro alarak asabi bir hareketle yaktı.

– O listeyi ben yapmadım, diye karşılık verdi sigaranın dumanını üflerken. (Heidi'ye döndü.) Bundan hiç bahsedilmediğinden emin misin?

– Bunu bana kaç kere sordun. O listeyi hiç görmedim, Federico'nun onu nereden bulduğunu bilmiyorum. Çocuk kaçakçılığından ya da başka bir şeyden bahsedildiğini hiç duymadım...

Swift başını arkaya yaslayıp dumanı tavana doğru savurdu – tavanda beliren rengârenk bir yıldız, çocuk odasındaki bir ışık oyunu gibi üstüne düşüyordu.

Çuvaldızı batıran Ségur oldu:

– Caroco'nun suçlu olduğunu kabul edecek olursak, ölümüne bunun yol açtığını söyleyebilir miyiz?

Swift gözünün önündeki dumanı dağıtmak için elini salladı.

– Hiçbir şey bilmiyorum ama bu olayla bağlantılı iki kurban var; biri liste aracılığıyla Federico, diğeri buradaki *riyad*'ıyla Caroco.

– Katil bu suiistimallerin intikamını mı alıyor?

– Hayır. Hâlâ melez olduğu düşüncesindeyim. (Sigarasını, akkor halindeki bir işaretparmağı gibi salladı.) Antiller kökenli, Arap değil.

– Werner Cantoube Antiller kökenliydi zaten. Başka bir katilin üzerinde durabilirsin.

– Palayı ve üzerindeki şeker izlerini, tropik balık zehrini unutuyorsun. Federico ile Cauteleux cinayetlerinde Karayipler izi var, Mağrip değil. Burada analiz yapma imkânı bulunursa, aynı şekerin ve zehrin partikülleri görülecektir, bundan eminim.

– Bu konuda morgdan bir şey çıktı mı?

Swift yine elini salladı ama bu defaki, hayal kırıklığını ifade etmek içindi.

– Hiçbir şey. Sadece parçaları tekrar birleştirip birleştiremeyecekleri meselesi vardı...

– Peki naaşın ülkeye gönderilmesi?

– Öyle bir şey olmayacak, diye araya girdi Heidi. Caroco burada defnedilmek istiyordu.

– Aman dikkatli olalım, diye uyardı Ségur. Son arzusunu ya da onun yerine geçecek bir şey imzalamış olması şart.

– Bunu yaptığından eminim.

Masaya sessizlik hâkim oldu. Sorular havada kalmıştı: Caroco'nun ailesi var mıydı? Haber verilmesi gereken biri var mıydı? Faslı

yetkililer temas kuracakları birini araştırıyor muydu? Peki ya Fransa Başkonsolosluğu?

Şurası kesindi: Üç arkadaş bu yükün altına girmeyecekti, özellikle de Heidi. Caroco ona her zaman yardım etmişti, doğru ama duygusal anlamda kendini Caroco'ya borçlu hissetmiyordu. Zaten Caroco, her neredeyse, Heidi'ciğin, Patagonyalı beyaz çiçeğin çok sayıda cenaze kaldırdığını anlayacaktı mutlaka.

Sessizlik hâlâ sürüyordu. Ségur asabi hareketlerle kaşığını kahvesinde döndürüyordu. Hiçbir şey yememişti. Swift de onun gibi görünüyordu. O da (doldurmadığı) tabağına dokunmamıştı. Sandalyesini ters çevirmiş, sırtını duvara yaslamıştı. Burnunu havaya kaldırmış, Marlborosu gibi kendini tüketiyordu; yanan ve duman olup havaya karışan, tüm varlığıydı.

Heidi ise onların tersine, her zamanki gibi tıkınıyordu. Doyurucu bir şeye ihtiyacı vardı. Karakola çağrıldığını unutmamıştı. Her ne kadar basit bir ifadeden bahsedilmiş olsa da, *riyad*'da Caroco'yla –ve onun katiliyle– yalnızdı. *Geceyarısı Ekspresi*'ni izlemişti ve ibret olarak, yirmi yıl hapis cezası yediğini hayal etmeye başlamıştı bile.

O an, bu soğuk ve tuhaf salonda bir duraklama, neredeyse kısa bir soluklanma anı olabilirdi ama bu, oranın tarzı değildi. Restoranda sert ayak sesleri duyuldu.

Marovaux.

Her zamanki asker botları ve kısa kollu gömleğiyle. Bir buldozer kullanıcısı ne kadar bonzai ustası gibi görünebilirse, o da o kadar kültür ataşesi görünümündeydi. Yapış yapış bir gece geçirdiğini ya da çalar saat niyetine formaldehit kokulu morga gittiğini kimse tahmin edemezdi.

– Seninle bir dakika konuşabilir miyim? diye sordu Swift'e.

17

Ségur pek rahat değildi. Tanca'ya geldiğinden bu yana ilk defa Heidi'yle baş başa kalmıştı. Aslında üç buçuk yıldır ilk defaydı – hatta ömründe ilk defa. Kendine kahve koydu ve konuşmak zorunda kalmamak için hemen içmeye koyuldu.

Çok erken kalkmış, Heidi'nin kan numunesini göndereceği bir laboratuvar bulmuştu. Sonuçları yarın vereceklerini söylemişlerdi. Ségur bundan şüpheliydi ama kötümser olmak istemiyordu.

En ufak bir sıkıntı belirtisi göstermeden tıkınan Heidi'ye bakarak, istemeden de olsa sormaya karar verdi:

– Tüm bu olanlar hakkında sen ne düşünüyorsun?

Genç kadın bir kruvasanı dişledi ve ağzı dolu dolu cevap verdi:

– Annem aklı başında olduğu nadir zamanlarda şöyle derdi: "Evlilikte aldatma, bir bardak sudaki mürekkep damlasına benzer, dağıldıktan sonra görünmeyebilir ama suyun tadı asla aynı olmaz..."

Ségur şaşırmıştı. Pedofili ve morgdan bahsettikleri kahvaltıdan sonra başka bir cevap beklerdi.

– Soruşturmayla ne ilgisi var?

Heidi hemen cevap vermedi. Ségur'ün ağzında kalan kahve tadına rağmen savaşı kazanan nane çayının kokusu oldu – masaya nane çayları gelmişti. Rahatlatıcı, bitkisel, hafif koku arabesk motifli bardaklara ve avludaki çeşme şırıltısına çok yakışıyordu.

Ségur alkollü içeceklerin pek bulunmadığı, hatta yasak olduğu bu ülkeyi çok seviyordu. Burada insanın ayakları yere basıyor, yüreği dengeye kavuşuyordu.

– Hiç ilgisi yok. Sadece aklıma geldi, o kadar. Ve beni fazlasıyla sıkmaya başlayan bu soruşturmadan bahsetmek istemiyorum.

Ségur de aynı fikirdeydi. Bu cinayet ve pedofili meselelerini bir kenara bırakmak onu da rahatlatıyordu. Yeni bir konuya geçmek en iyisiydi.

– Sen de annen gibi mi düşünüyorsun?

– Hiç fikrim yok. Ama mürekkep damlasından kurtulmanın en iyi yolu, su bardağını kabul etmemektir.

– Evlenmek istemiyor musun?

– Ne demezsin!

– Peki ya çocuk?

– O daha da iyiymiş!

Ségur yanmamak için parmaklarının ucuyla motifli bardaklardan birini aldı. Altın rengi sıvı çok güzel kokuyordu, bardak ise kıvrımlı motiflerle süslüydü. Yumuşaklık ile sertliğin iç içe geçtiği, çölde olma isteği uyandıran bir iksirdi.

– Ya sen? diye sordu Heidi.

– Ben mi? Ben evliyim. Hastalarımla.

Heidi ağır ceza hâkimi sesini takındı:

– Yemin altında ifade veriyorsunuz, doğruyu söyleyin!

Ségur'ün yüzünde en güzel gülümsemesi belirdi. Aslında sadece tek gülümsemesi vardı.

– Ben siyahi kadınları seviyorum.

Heidi'nin gözleri uçan daireler gibi açıldı, bu beklenmedik itirafı hazmetmeye çalışıyor gibiydi. Bu biraz acı vericiydi, çünkü Ségur'de hiç cinsellik görmediğini açığa vuruyordu.

– Bunda bir sakınca yoktur umarım? diye ekledi doktor alaycı bir sesle.

– Elbette yok. *Sobre gustos no hay nada escrito.*[26] Afrika'da yaşadın, değil mi?

– On yıl kadar. O zaman yakalandım bu... hastalığa.

– Bunu hastalık olarak mı görüyorsun?

Ségur birden Heidi'yi kızdırmak istedi:

– *Once you go black, you never go back.*[27]

– Çok klişe.

– Peki, şunun hakkında ne düşünüyorsun: Her klişenin arkasında bir gerçek vardır. Meali şu şekilde: "Ateş olmayan yerden duman çıkmaz."

– Çok formdasın. Neden metreslerinden biriyle evlenmiyorsun?

---

26. Zevkler ve renkler tartışılmaz. (ç.n.)

27. Siyahı bir kez denersen, bir daha geri dönemezsin. (ç.n.)

– Onlarla o türden ilişkim yok.

– Ne türden ilişkin var?

– Tarifeli.

– Karikatür gibisin.

– İhtirasımın hapishane benzeri bir şeye kapatılmasını istemiyorum.

– Açıldıkça açılıyorsun. Çok mide bulandırıcı. Aşkı böyle mi görüyorsun sen?

– Aşk beni böyle görüyor diyelim. O konuda hep sorun yaşadım. Artık taviz yok. Kasaya gidiyorsun, o kadar.

Heidi abartılı bir huzur duygusuyla gerindi.

– Maçoluk kaynağından içmek ne güzel.

– Asla anlaşamayız.

– Kimler?

– Erkekler ile kadınlar. Bu konuda ümidimi kaybedeli çok uzun zaman oldu.

– Sen kaç yaşındasın ki?

– Kırk diyelim.

– Vazgeçmek için erken değil mi?

– Kaybedeceğim savaşlardan uzak durmayı tercih ediyorum.

Heidi çay bardağını iki eliyle kavradı. Votka içiyormuş gibi küçük bir yudum aldı. Ségur onu kedi yavrusuna benzetti.

– Aslında, dedi Heidi kesin bir ses tonuyla, hiç şaşırmadım. Duygu insanı olmadığını biliyordum. Herkesi seven, kimseyi sevmez olur sonunda.

– Senin aşktan anladığın şekilde değil, evet. Bana gelecek planlarından bahsetsene.

Heidi kahkahayı bastı. Kahkahasındaki hafif sinsilik itici gelebilirdi ama buna kimse kızmazdı.

– Fakülte nasıl gidiyor? diye ısrar etti Ségur.

– Üç yılı devirdim komutanım. Şimdi yüksek lisans yapıyorum.

– Hangi alanda?

– İktisadi ve idari bilimler.

– İnek.

– Öyle. Standart bir gelecek için işleri sıkı tuttum. Hayatımın yüzde yirmisinden yararlanmak için yüzde sekseninden vazgeçtim.

– Bir gün tersini dene.

– Dile kolay. Zaten yüzde yirmisi de güneşin erittiği kar misali yok olacakmış gibi hissediyorum.

– Anlıyorum.

– Hiçbir şey anlamıyorsun ama ben sana neden tahammül edemediğimi çok iyi biliyorum.

– Nihayet bomba haber.

– Seni kıskanıyorum.

– Neyimi?

– Hayatının anlamını. Benim hâlâ aradığım şeyi sen çoktan bulmuşsun.

– Sabırlı ol.

– Bak işte, yaşlı bir bilge gibi konuşuyorsun. Beni sinir ediyorsun.

Ségur kahkaha attı.

– Cep harçlığı kazanmak istersen, enstitüye gelip bana yardım edebilirsin.

– Dalga mı geçiyorsun?

– Hiç de değil.

Heidi birden ciddileşti – hatta ister inanın, ister inanmayın kızardı.

– Beni iyi dinle aslanım, dedi taşa sürten bıçak gibi iç tırmalayıcı bir sesle. Bugüne kadar hayat bana karşı hiç bağışlayıcı davranmadı. Kendi kendime yardım ettim ve bu tam zamanlı bir iş, anladın mı?

– Çok iyi anladım ama benim mesleğimde kimse önceden karar vermez. Günün birinde herkes yararlı olmak isteyebilir.

Heidi öldürücü bir karşılık vermek için ağzını açtı, sonra vazgeçmiş gibi bir anda ayağa kalktı.

– Beni sıkıyorsun. Karakola gitmek için hazırlanmalıyım.

– Sana eşlik ederim.

Heidi omuz silkerek karşılık vermedi, topuklarının üzerinde dönüp gitti. Genç kadının küstahlığı, çektiği acıları unutturmaya yönelikti. Ségur onu Paris'e götürme konusunda kendini iyice kararlı hissetti. Onu burada çürüyen cesetler ve beceriksiz –hatta tehlikeli– polislerin arasında küflenmeye bırakamazdı.

Çayını bitirirken o anın bir kesitini gördü: Tasasız denebilecek bu kısa konuşmada cinayetin ağırlığı vardı ama bu kaygının altında başka bir şey daha hissetmişti...

Tanca'da şekillenmeye başlayan bir şey: kişisel, gizli bir şey. Afrika'ya dönmüştü. Bu, bildiği –kara– Afrika değildi ama yine de Vaat Edilmiş Topraklarının titreşimini tüm varlığıyla hissediyordu.

Buna his bile denemezdi, daha ziyade vücudunun derinliklerinden gelen bir duyumdu. Organizmanın suyu bir kaynağın çağrısına nasıl kulak veriyorsa, Ségur'ün kara kıtaya duyduğu aidiyet hissi de bu ilkel dünyanın dokunuşuyla canlanıyordu. Kuzey Mağrip haritasını gözünün önüne getirdi. Önce kıyı şeridi, sonra aşağıda çöl, ardından daha da aşağıda Ekvator Afrikası'nın verimli ve hüzünlü dünyası. Bunu düşünmemeliydi, çünkü kendini bırakıp sürüklenme isteği çok güçlü olabilirdi...

18

Swift ile Marovaux gizli görüşmelerini yapmak için buz gibi salona çekilmişlerdi.

– Çocukların kaybolma tarihlerini öğrendim, diye doğrudan söze girdi asker. Hepsininkini değil, ayrıca daha çok yaklaşık tarihler bunlar. Dönem diyebiliriz.

Upuzun bir belge çıkardı (arkasına bir sürü sayfa iliştirilmişti). Klasikleri çok iyi bilen Swift'in aklına, Leporello'nun aryası ve Don Giovanni'nin *mille e tre*[28] metresinin listesi[29] geldi. Bu tür saçma referanslardan hiç hoşlanmıyordu ama katlanılmaz olanı katlanılır kılan şey, belki de bu göndermelerdi.

– Hiç kolay olmadı. Cuma günleri hiçbir iş yapmıyorlar.

– Tatil günü mü?

– Hayır ama sürekli dua ediyorlar.

Swift bakışlarını aşağı kaydırdı. İsimler, tarihler vardı:

MOHAMED BOULANE
MAYIS 1981

AHMED TAZI
AĞUSTOS 1981

HAKIM BENJELLOUN
ARALIK 1981

JAMAL NACIRI
(TARİH YOK)

28. Bin üç. (ç.n.)

29. Mozart'ın *Don Giovanni* operasındaki hizmetkâr Leporello'nun, hanımına efendisinin metreslerinin listesini okuduğu arya. (ç.n.)

IMANE DIOURI
(TARİH YOK)

AHMED DIZANE
ŞUBAT 1982

MED EL HARRAGA
(TARİH YOK)

MOHAMED JALAL...
MART 1982

– Bunlar sana bir şey ifade ediyor mu?

– Hayır. Polis, bu çocukların öldürülmüş olabileceğini hiç düşünmedi mi?

– Öyle olsa cesetleri bulunurdu.

– Bak şu işe.

– Fas'ta hiçbir şey kaybolmaz. Bu çocuklar boğazı geçmişler, buna şüphe yok.

Swift elinde listeyle birden ayağa kalktı.

– Bana beş dakika verir misin?

Şaşıran Marovaux başıyla onayladı. Başmüfettiş salonu geçerken, yer döşemesi görevi gören halıya topuklarının gömüldüğünü hissetti.

Resepsiyon. Görevli. Paris'ten bir numara, lütfen.

Telefon kabinine kapandı. Roux-Combaluzier[30] yapımı olabilecek vernikli ahşap bir kabindi bu. Katlara ulaşabilmek için siyah ve kırmızı düğmeler eksikti sadece.

– Mezz? diye sordu, 36'da birkaç yere bağlandıktan sonra.

– Ta kendisi. Bu tatil de nereden çıktı?

– Saçmalama. Cantoube'un dosyası yakınında mı?

– Dalga mı geçiyorsun? En aşağı on beş karton kutu var.

– Bize sorun çıkaran belgelerden bahsediyorum.

– Bulabilirim. Ne olacağı belli olmaz diye onları el altında tutuyorum.

---

30. 1876'da kurulmuş, asansör inşa eden bir firma. (ç.n.)

– Çok iyi. Cantoube'un Tanca'ya geldiği tarihleri bul.

– *Yes sir*.

Mezz ahizeyi bıraktı. Çekmeceleri karıştırdı, dosyaları ve kâğıt tomarlarını hışırdattı. Swift ile Mezz, ölümünden sonra Cantoube'un bütün hayatını en ince ayrıntısına kadar incelemiş, Agde Burnu'na, Côte d'Azur'e ve Marcel Caroco'nun davetiyle Tanca'ya geliş gidiş tarihlerini bir bir çıkarmışlardı.

– İşte, dedi Çift Z.

Swift, Marovaux'nun üzerine notlar aldığı listeyi afiş yapıştırır gibi karşısındaki duvara yasladı.

– Seni dinliyorum.

– İlk seyahati 10 Mayıs 1981. Birkaç gün sonra Paris'e dönmüş. Sonraki seyahati 22 Ağustos, dönüş tarihi 24 Ağustos. Sonraki 5 Aralık...

Swift dikkatini toplayamaz olmuştu. Listenin satırları gözünün önünde çılgınca dans ediyordu. Cantoube'un Tanca'ya geliş tarihleri çocukların kaybolma tarihleriyle bire bir uyuşuyordu. "Tesadüfler yoktur, sadece buluşmalar vardır" hangi şairin sözüydü, bilmiyordu. Ama her polis aynı şeyi ileri sürerdi.

Hela Katili, çocukları ülkeden çıkaran kişiydi. Caroco ya da onun medinedeki adamlarından biri tarafından çocukları İspanya'ya götürmekle görevlendirilmiş olmalıydı. Onları öldürmüş müydü? Olabilirdi ama Swift, Marovaux'yla aynı fikirdeydi: Çocukları tavşan yavruları gibi Tarifa'da bırakmak çok daha basitti.

Gözlerinin önünden, Agde Burnu'ndaki Héliapolis'in önünde yatan melez adamın çarpılmış bedeni geçti. Böylesi bir pislik için üzülmeye değmezdi.

Gözleri dolan Swift boğuk bir sesle Mezz'e teşekkür edip telefonu kapatacakken, yardımcısı onu durdurdu:

– Beni tam da Senlisse'in üzerine araman çok tuhaf.

– Adli tabip mi? Ne istiyormuş?

– Eski hikâye. Federico ile Cauteleux'nün boğazlarındaki bitkisel kalıntıların analizleri.

– Üç yıl sonra mı!

– Geç olsun, güç olmasın. Senlisse, Doğa Tarihi Müzesi'ndeki Botanik Bahçesi'nde ve Avrupa'daki diğer laboratuvarlarda uzun süre uzman aramış, nereleri olduğunu tam anlamadım. Sonuçları yeni almış. Dikenler çok nadir görülen bir akasya türüne aitmiş. Telaffuz

edemeyeceğim Latince bir ismi var. Karayipler'e özgü. Jamaika. Santo Domingo. Guadeloupe...

Bu bilgi yine (ve her zaman) Antiller kökenli bir katili işaret ediyordu.

– İşine yaradı mı? diye sordu Mezz, Swift'in sessizliği üzerine.

– Bir anlamda, evet. Seni ararım.

– Dönmeyecek misin?

– Seni ararım. Döneceğim.

Swift telefonu kapadı. Meslektaşına başka bir açıklama yapmanın ne yeri ne de zamanıydı. Tabuttan çıkarcasına telefon kabininden çıktı. Salona dönerken bir kez daha Caroco'nun öldürülme nedeninin, Faslı çocuklara tecavüz edilmesiyle ilgili olup olmadığını düşündü. Hayır. Bu mesele Antiller'le bağlantılıydı. İşin içinden çıkamıyordu.

Marovaux'ya son keşiflerini anlattı. Tarihler. Werner Cantoube'un bu işe kesinlikle müdahil olması. Onun arkasında da Marcel Caroco'nun bulunması. Federico'nun bu listeyi reklamcıdan araklayıp ona şantaj yapmış olması büyük bir ihtimaldi. Bunun üzerine Caroco, Heidi'nin haberi olmadan Şililiyi biraz silkelemeye karar vermişti. Bu sırrın korunması şarttı...

Swift konuşurken varsayımının doğruluğuna iyice ikna oldu: Öldürülen soytarı, o korkunç sirkin, küçük oğlanları Paris'teki kalburüstü arkadaşlarına pazarlayan yöneticisiydi. Basmakalıp bir düşünceydi belki. Ama gitgide daha doğru geliyordu.

Biraz daha ileri gitti. Caroco, Cantoube'un umumi tuvaletlerde yaşlı eşcinselleri öldürdüğünü biliyor muydu? Evet, çünkü Vialley bu meseleye biraz fazla yaklaşınca, reklamcı onun hayatına mal olan suikastı düzenlemişti. Caroco, Werner Cantoube'un kıçını kurtarmıştı, iyiliğe karşı iyilik...

Swift'in aklına başka bir şey daha geldi: AIDS'e yakalanan işadamı son zamanlarında, bedeninin her hücresine nüfuz eden büyük bir vicdan azabıyla yaşamış olmalıydı. Genel kanının aksine, kötü insanlar, özellikle de can çekişirken duygulardan yoksun olmazdı. Pişmanlık? Tövbe? Nedamet getirmek? Katiline yönelik o "şükür" sözünün nedeni bu olmalıydı. Ötanazi. Ölümün nihayet huzura kavuşturduğu bir kurban.

Marovaux çok fazla şey görüp geçirmiş olsa da kalakalmıştı. En üstte sapkın, iğrenç bir güruhun, en altta ise kurban edilen yoksul

çocukların olduğu bu para ve nüfuz piramidi, insanın kanını dondurmazdı da ne yapardı!

Farklı bir şeyler düşünmek amacıyla konu değiştirdi:

– Evi gözlem altına aldıracağım.

– Hangi evi?

– Villa Darna'yı.

– Neden?

– Kim bilir? Belki katil oraya geri döner.

– Hayal kurmak serbest, diye homurdandı Swift.

– Bu arada, senin şüphelinin eşkâlini tüm bağlantılarıma bildirdim.

– Benim şüphelim mi?

– Bana tarif etmiştin ya.

Swift bir insanı değil, bir hayali tasvir ettiğini hatırladı. Yakışıklı, melez, yüzünde yara izleri olan. Ama böyle biri var mıydı gerçekten?

– Çok emin değildim.

– Biliyorum ama yine de yara izleri var...

– Şu bağlantıların kimler?

– Sokaktaki insanlar, muhbirler, satıcılar, ara sıra yardımcı olduğumuz tipler.

– Peki ya polisler? Buradaki gerçek polisler? Neden onları harekete geçirmiyoruz?

Marovaux sesini alçalttı:

– Burada polislik kesin bir bilim değildir.

– Pisliğe bulaşmış polislerden mi bahsediyorsun?

– Daha ziyade, maaşları, o da alabilirlerse eğer, asgari ücret seviyesinde diyelim. Somut sonuç almak istersen kesenin ağzını açmalısın. Ancak o zaman çalışırlar. Bunun iyi tarafı şu: Neyi bulmak istiyorsan ya da bulmak istemiyorsan, ona göre seni tam anlamıyla mutlu ederler.

– Demek istiyorsun ki...

– Görmezden gelebilirler ya da tersine istediğin yere kanıt yerleştirebilirler. İstediğin şüphelileri tutuklayabilir, arkadaşlarını serbest bırakabilirler. Yeter ki saltanat düzeni sarsılmasın. Buradaki en önemli şey, kralı rahatsız etmemek. Bu da Caroco'nun ölümüyle ilgili suskunluğu açıklıyor.

– Böyle bir olayın üstü örtülmez.

– Kendi meselesi olarak görmüyorsa, örtülür.

– Ceset burada bulundu.

– Başka bir Fransız veya bir yabancı tarafından öldürülmüş bir Fransız. Faslı polisler şehirdeki bütün kirli dedikoduları bilir. Caroco'nun ölümünün, ormanı saklayan ağaç olduğunu tahmin etmişlerdir mutlaka. Ve bu orman onların değil. Bu cinayete için için seviniyorlardır. Sapık yabancıların medinenin göbeğinde düzenlediği partiler sona eriyor, böylece tehlikeli bir dosya kapanıyor.

– Belki ellerinde bize verebilecekleri birtakım bilgiler vardır.

– Mutlaka. DST[31] diye gizli bir polis teşkilatları var, çok da etkin çalışıyor.

– Onlarla irtibata geçmeliyiz.

– Çok iyi fikir, özellikle de kodese girmek istiyorsan.

– Ama...

– Fas, bir diktatörlük canım kardeşim. Kralın arkasında Driss Basri diye bir adam var, içişleri bakanı. İnan bana, onunla ne kadar az karşılaşırsan o kadar iyi olur. O, devlet güvenliğinin, yani kraliyet huzurunun teminatı ve bu huzur sadece işkencelerle, hızlı infazlarla sağlanıyor. Bu durumda onu derhal unutmamız ve elimizdeki imkânlarla bilgi sağlamamız en iyisi, sana ancak bunu önerebilirim.

Swift karşılık vermedi. Villa Darna'yı gözetim altında tutmak. Muhbirlere hiçbir şey ifade etmeyecek bir eşkâl... Bu ağlara bir balık takılırsa işin içine şeytan karışmış demekti. Ama her şey bir yana, ta başından beri ipler zaten şeytanın elinde değil miydi?

– Caroco'nun bir kız kardeşi olduğunu biliyor muydun? diye sordu Marovaux pat diye.

– Hayır.

– Konsolosluktakiler onu bulup irtibata geçmişler. Yarın Tanca'ya geliyor. Cenaze işleriyle o ilgilenecek.

– Bir angaryadan kurtulduk demektir. Ölümünü resmi makamlara bildirecek misiniz?

– Konsolosluk şimdilik, Rabat'taki Fransız Elçiliği'nin irtibat subayına bildirdi. O da bir iç yazışma yapacaktır mutlaka. Beauvau'ya[32] teleks falan gönderecektir.

Swift saatine baktı; neredeyse on bir olmuştu ve onun tek isteği yatağına gidip uyumaktı. Zorlukla ayağa kalktı, gerginlikten bütün

31. Bölgesel Gözetim Genel Müdürlüğü. Fas'ın iç istihbarat kuruluşu. (ç.n.)

32. Beauvau Meydanı'nda bulunan İçişleri Bakanlığı için kullanılan isim. (ç.n.)

eklemleri kaskatı olmuştu, midesi bulanıyordu. Bu küçük çocuklar meselesi aklından çıkmıyordu bir türlü.

Marovaux ondan daha zinde görünüyordu:

– Sana haber vermek için öğleden sonra uğrarım.

– Ne haberi?

– Görürsün. İnancı korursan, yolun yarısını kat etmiş sayılırsın.

19

– Cesedi kaçta buldunuz?

– Sabah dokuzda.

Adam daktiloda ağır hareketlerle her harfin üzerine gürültüyle basarken, "sabah dokuzda" diye tekrarladı. Sanki kelimeleri heceleyen Heidi'ydi.

– Adam ölmüş müydü?

– Tam anlamıyla ölmüştü, evet.

– "Ölmüştü" diye yazıyorum.

Her tuş, eski atölye makinelerini andıran bir gürültü çıkarıyordu. Polis, gözlüğünü arayan bir miyop gibi daktilosunun üzerine eğilmişti. Heidi adamın adının Tahiri ya da ona benzer bir şey olduğunu hatırlar gibi oldu. Müfettişti. Yoksa komiser miydi?

Buraya on birde gelmiş ve bir saat boyunca kazık gibi beklemesi gerekmişti. İyi ki Ségur de onunla gelmişti. Swift? O ortadan yok olmuştu. Şu son günler son derece anlamsızdı. Cinayetin etrafındaki her şey havada asılı kalmış, çözülmeye yüz tutmuştu. Kimse birbirinden haber alamıyor, kimse burada kalmayı düşünmüyordu ama herkes kürek mahkûmu gibi Tanca'ya çakılıp kalmıştı.

Heidi eski püskü mobilyalarıyla sarımsı bir çalışma odasındaydı. Klasik bir polis ofisiydi ama Tanca'nın sert iklimiyle yıpranmıştı; buna bir de kir, aldırmazlık ve idarenin, bırak dağınık kalsın anlayışı eklenmişti.

Duvarlar, zemin ve mobilyalar, hepsi kış rutubetiyle kaplanmıştı. Sanki koca Atlantik Okyanusu duvar çatlaklarının arasından sızmıştı. Süngerimsi bir hayattı bu; yeraltı sularında sürüklenen ruhların hayatı.

– O anda ne gördünüz?

Heidi sandalyesinde kıpırdandı. Elinde olmadan iç geçirdi.

– Marcel Caroco'nun cesedini, diye cevap verdi mümkün olduğunca ciddi bir ses tonuyla.

Adam kâğıdının üzerine daha fazla eğildi, bir şeyler okudu, sonra bakışlarını kaldırdı – bir insanı bakışlarıyla yargılamayalım ama bundakinde hiç hayat ışığı yoktu.

– O halde "Marcel Caroco'nun cesedini" yazıyorum, öyle mi?

– Öyle dedim, evet.

– Ona dokundunuz mu?

– Kime?

– Cesede.

– Elbette ki hayır.

– Tam olarak ne yaptınız?

– Hiç... hiçbir şey. Kapıyı geri kapadım.

– Ölüp ölmediğini kontrol etmediniz mi?

– Parçaları tam olarak sayamadım ama ceset beş parçaya ayrılmıştı sanırım. Kurbanın hayatta olması pek mümkün değildi. Özellikle de kafası bedeninden bir metre ötedeyken.

– Kayda geçiriyorum, dedi adam yine dünyayı umursamaz bir tavırla: "Adam beş parçaya ayrılmıştı."

Heidi, Ségur'e göz attı. Ciddiyetini korumakta zorlanıyordu. Hiç ummadığı bir şekilde, doktor da kahkahadan kırılmanın eşiğinde görünüyordu.

Yuvarlak kafalı, tepesi açılmış, Gérard Jugnot bıyıklı bu polis tam bir komediydi. Heidi soruşturmanın sorumluluğunu ona vermiş olmalarına inanamıyordu. Kendisini villada ilaçla uyutulmuş bir halde gözünde canlandırdı. Katil neden ona zarar vermemişti? Kadın olduğu için mi? İlginç olmadığı için mi? Bu hikâyede yeri olmadığı için mi? Şüphesiz hepsi yüzünden.

Tahiri iri ellerini daktilosunun iki yanına bırakmıştı.

– Matmazel Becker, bir sorunumuz var.

– Tek bir sorun mu, emin misiniz?

– Demek istediğim... Sabah dokuzda cesedi bulup Fas polisini akşam yedide aramanızı nasıl açıklıyorsunuz?

Soru Heidi'yi şaşırttı. Swift'in bunu komisere açıkladığını biliyordu. Belki de Hariri, Heidi'nin kendi açıklamasını yapmasını istiyordu.

– Paniğe kapıldım, diye itiraf etti. Paris'teki arkadaşlarımı aramayı tercih ettim. Biri buradaki Doktor Ségur. Hemen geldiler.

Yolculukları bir gün sürdü. Ancak onlar gelince sizi aramaya cesaret edebildim.

Polis şaşkınlıkla daktilosuna baktı. Heidi'nin cevabı çok uzundu. Bunların hepsini yazacağını düşündükçe soğuk terler döküyordu.

– Yazıyorum, diye bildirdi yüksek sesle: "Arkadaşlarımı aramayı tercih ettim."

Heidi'nin onayını almak için tek gözünü kaldırdı. Genç kız yüce gönüllülükle başını sallayarak onayladı. Sorgusunun böyle olacağını hiç düşünmemişti.

– Demek tüm gün, yerinizden kımıldamadan bir cesetle Villa Darna'da kaldınız?

Heidi'ye bile bu kadarı biraz fazla geliyordu.

– Başka ne yapacağımı bilemiyordum.

Adam tekrar daktilosuna baktı. Uçuş göstergesinin karşısına geçmiş bir pilot sanırdınız.

– Şöyle yazacağım: "Uzun süre tereddüt ettikten sonra..."

Bulduğu çözümden memnun bir halde gözleri gururdan ışıldayarak tekrar Heidi'ye baktı. Tam bir skeçti. Bir yerlerde gizli bir kamera bile olabilirdi.

– Gün boyunca ne yaptınız?

– Uyudum.

Tahiri irkildi, iri gözleri bu cevapta bir tuzak olup olmadığını anlamaya çalışır gibiydi. Kışkırtma? Dalga geçme?

– Kendimi iyi hissetmiyordum. Demek istediğim... Hastaydım. Anlıyor musunuz?

Sessizlik. Hayır, anlıyormuş gibi görünmüyordu. Bu sorgulama son derece ahenksizdi ve açıkçası, herkes umutsuzca kendi ahengini arıyordu.

Tahiri tek kelime etmeden, boğayı boynuzlarından tutup itti, sola kayan şaryo hantal makinenin çınlamasına yol açtı. Metalik çınlama otel resepsiyonlarındaki zil sesini andırıyordu.

– Peki gece boyunca hiçbir şey duymadınız mı? diye sordu polis.

– Hiçbir şey, hayır.

Tahiri kişisel fikrini söylemeyi göze aldı:

– Uykunuz çok ağırmış.

İlaç? Hayır, bundan bahsetmemeliydi. Olayları daha da karmaşık hale getirmenin anlamı yoktu. Onaylarcasına başını sallayınca,

uğursuz makinenin takırtıları tetiğe basılmış gibi anında odayı doldurdu. Heidi kendini saatlerdir bu odadaymış gibi hissediyordu.

Tam o anda, hava aydınlıkken Tahiri kolunu uzatarak çalışma masasındaki lambayı yaktı – 50'li yılların bir Maigret filminden fırlamış gibi görünen bakalit kubbeli bir lamba. Tablo tamamlanmıştı. Klasik senaryoya göre polis, Heidi'yi konuşturmak için ışığı onun yüzüne çevirecek olmalıydı.

Ama o günün senaryosu öyle değildi anlaşılan. Tahiri sadece hemen dosyalanıp arşive konulacak bir ifade yazmak istiyordu.

Caroco'nun ölümü olay bile sayılmazdı ya da en azından Faslıları ilgilendiren bir olay değildi. Herkesin bir an evvel unutmak istediği bir şeydi. Anında inkâr edilecek bir şey.

Birkaç soru daha, kurulmuş makine gibi cevaplar, yuvalarından fırlamış gözler ve kuvvetle tuşlara vurularak adi kâğıda yazılan harfler. *Sanırım, şimdiye kadar iyi gittik...*

Tahiri doğruldu ve gece boyunca bir suçlunun itirafını almak için uğraşmış bir polisin havasıyla arkaya yaslandı. Gerçekte ise Heidi masumdu ve sorgu yarım saatten fazla sürmemişti.

– Ülkeden çıkmanız için izin belgesi hazırlayacağız, diye sonlandırdı resmi bir ses tonuyla.

İlk kez repliğinden eminmiş gibi görünüyordu. Sorgunun tek sebebi bu cümleydi şüphesiz. *Çekin arabanızı!*

– Yarın sabah elinizde olur, diye ekledi herkesin anladığından emin olmak için. Üçünüz için öğleden sonrasına bir uçuş ayarlayacağız.

Şaşıran Heidi, Ségur'e baktı, o da bir şey anlamamış görünüyordu. İkisi de geleneksel talimatı bekliyordu oysa: "Yeni bir emre kadar kentten ayrılamazsınız."

Tahiri ayağa kalktı, kemerini göbeğinin altında düzeltti, sonra ikisini kapıya kadar geçirdi.

Heidi aniden sert bir şekilde döndü. Tahiri kapkara, çalı gibi kaşlarını kaldırdı.

– Son bir şey.

– Evet Matmazel Becker?

Kısa ceketi kocaman göbeğini iyice ortaya çıkarıyordu, bir topun ağzındaki mermi gibi ceketin altından fırlamıştı.

– Beni o zamana kadar takip etmenize gerek yok.

Adamın kaşları tamamen şekil değiştirdi: Şaşkınlıkla havaya kalkmışken, kaygılı bir şekilde çatıldı.

– Ben... diye kekeledi Faslı.

– Hiçbir şey söylemeyin. Her halükârda bu gece gitmeyi düşünmüyorum ve çıkış iznimi bizzat siz getireceksiniz, öyle değil mi?

Tahiri anında yılışık gülümsemesini takındı: Yağlanmış çarkları, tanıdık mekanizmaları seviyordu.

– Yarın sabaha Matmazel Becker.

Hisleri her zamankinden daha yoğundu: Afrika'ya dönmüştü, Afrika da ona. Ve Ségur'ü bırakmayacaktı. Öğlen yemeği olarak –saat 13.00'tü– bakır tepsiye konulmuş tabaklara bakınca kendisini kara kıtaya getiren küçük çakıl taşlarını görüyordu sadece.

Baharatlı kuzu tajin, haşlanmış nohut, kuru üzüm, havuç, kabak ve şalgam, buğday irmiği... Biber salçasının kırmızısı midesini yakmaya başlamıştı bile.

Yemeklerin hepsi çok lezzetli görünüyordu ama Ségur bir banknotun filigranından bakıyormuş gibi, bu yemeklerde bambaşka bir şey, kara Afrika'nın çok daha ilkel mutfağını görüyordu: manyoka, *chikwangue*,[33] muz, *foufou*[34]...

Evet, hiç şüphe yok ki burada bir bekleme odasındaydı. Tropik şiddetle, bu enlemlerin sertliğiyle bozulmamış kibar Akdeniz yemekleri ikram ediliyordu ona, fakat...

Anı yaşayalım... Bunlara hiç kafa yormayan Heidi, her şeyden biraz, hatta birazdan fazlasını almıştı. Ségur yanına hiç sebze almadan bir kap buğday irmiğiyle yetinmişti, Swift sigarasını yakmıştı – herkes kendi ihtiyacını karşılıyordu.

Konuşmaları ağır aksak ilerliyordu. Sabahki olayları gözden geçirdiler. Swift tarihlerden bahsetti; bu tarihler Werner Cantoube'un bu pis işlerin yardakçısı olduğunu gösteriyordu ve tabii ki şu görüş de yabana atılmayacak cinstendi: Caroco orkestra şefiydi.

Buna karşılık Ségur ile Heidi, gülünç sorgulama ve çıkış izinleri hikâyeleriyle sönük kaldılar. Ama ertesi gün gitme olasılıkları hakkında konuşmuşlardı. Ségur kararlıydı – polisin kendisini bu serüvene neden sürüklediğini hâlâ bilmiyordu. Heidi kararsız gibiydi:

33. Buharda pişirilmiş bir tür manyoka ekmeği. (ç.n.)

34. Nişastalı yiyeceklerden yapılan bir tür hamur. (ç.n.)

Her şey bir yana onu Fransa'da ne bekliyordu? Aillaud Kuleleri mi? Fakültede sinek avlayacağı bir yıl daha mı?

Swift onu dışlamalarını umursamıyordu. İzin belgelerini ve uçak biletlerini kendilerine saklayabilirlerdi. Kimse onu gitmeye zorlayamazdı. Marovaux'dan bilgi bekliyor, biraz daha araştırmak, kurcalamak, bir şeyleri ortaya çıkarmak istiyordu. Üstelik katilin hâlâ burada, Tanca'da, hemen yakınlarında olduğu fikrini bir kenara atamıyordu.

Ségur oralı olmadı: Hepsi saçmalıktı. Köylü annesinin dediği gibi: "Aldırma, kendisi vazgeçer nasılsa."

Söz dönüp dolaşıp Caroco'ya ve hastalığına geldi. AIDS olduğunu ne zaman öğrenmişti? Heidi'ye hasta olduğunu hangi şartlarda söylemişti? Tanca'ya sığınmakla eline ne geçecekti?

– Burada ölmek istiyordu sadece, diye açıkladı Heidi. Ve elini tutmamı istiyordu.

Swift bundan şüphe eder gibi görünüyordu:

– Onca olanağıyla Paris'te kalabilir, uzmanlar tarafından tedavi edilebilirdi...

Ségur araya girdi. Burun deliklerine Marlboro dumanları girerken yemek yemek hiç de hoş değildi. *Neyse, boş verelim.*

– Bu hastalıkla ilgili hiç uzman olmadığını hatırlatırım.

– Sen uzman değil misin?

– Sadece ilk sıralardan izliyorum, hepsi bu. Bu beladan kaynaklanan ikincil hastalıkları tek tek tedavi ediyorum ve...

Heidi bir şey onu dürtmüş gibi doktorun sözünü kesti:

– Caroco seni görmeye gelmedi mi?

– Geldi.

– Bunu şimdi mi söylüyorsun? diye homurdandı Swift.

– Neden söyleyeyim ki? Ayrıca gizlilik yemini...

– Sürekli bunu söylemen kabak tadı veriyor. Paris'te haberim olsaydı harekete geçebilirdim! Katil bu hastaları hedef alıyor!

– Yeni bir cinayet işlenmeyeli üç yıldan fazla oldu.

– Olsun. Caroco'nun hasta olduğunu bilseydim, onu koruma altına aldırırdım.

– Palalı caninin Agde Burnu'nda öldüğünü bastıra bastıra söylüyordun şimdiye kadar.

Swift suratını asarak sigara dumanının arasına gömüldü.

İngilizler "laf sokmak" derdi. Fransızlar "ağzının payını almak" ki bu daha açık bir ifadeydi.

– Zaten, diye konuşmaya devam etti Ségur, birkaç ayı kalmıştı. Zatürreesi ilerlemişti, Kaposi sarkomu da öyle ve...

– Paris'ten gitmesini sen mi önerdin? diye sordu Heidi.

– Hayır.

– Ne kadar zamandır hastaydı?

– Bilmek imkânsız. Kuluçka evresi hakkında hiçbir şey bilmiyoruz. Enfeksiyon, hastanın savunma sistemini yok edince fırsatçı hastalıklar peşi sıra geliyor. Caroco belki de yıllardır bu hastalıkla yaşıyordu.

Garson masayı toplamaya geldi. Heidi sert bir "daha değil" hareketiyle onu durdurdu.

– Bu bana bir şey hatırlattı, dedi. Ölümünden bir gece önce Caroco bana tuhaf bir şey anlatmıştı.

– Ne? diye sordu Swift bir sigara daha yakarken.

– Paris'te bir söylenti varmış. Eşcinseller salgının suçlusunu arıyormuş. İlk hasta gibi bir şey...

– Hasta sıfır, diye açıkladı Ségur.

– Evet, hastalığı diğerlerine bulaştırmış olabilecek biri. Paris'te elbette. Bu kişinin Caroco olduğu kulaktan kulağa yayılıyormuş...

Swift, Ségur'e döndü.

– Bu olabilir mi?

– Saçma. ABD'ye sık sık gittiği ve çok sevgilisi olduğu için bu yaftayı yapıştırmışlar ona.

– Bir dakika, diye onun sözünü kesti Swift, senin haberin var mıydı?

– Evet. Hastalarım gevezedir.

– Bunu da mı benden sakladın?

Ségur kahkaha atmayı tercih etti.

– Yapma ama, üç yıldır görüşmüyoruz! Bunun ilgini çekeceğini düşünemedim. Hem zaten...

– Yine gizlilik yemininden bahsetmeye başlama!

– Bu çok kötü, diye homurdandı Heidi.

– Çok üzücü ama başına gelenlere ağlayacak değiliz, diye karşılık verdi Swift. Hakkında öğrendiklerimizi size hatırlatmama gerek yok. Caroco bile katiline teşekkür etmiş, ayrıca...

Birden büyük bir aydınlanma yaşamış gibi durdu. Gözlerini aşağı indirerek, sigarasını, küllerini camın kenarına yontar gibi kül tablasında döndürdü.

– Bir terslik mi var? diye sordu Heidi.

Başmüfettiş uykudan uyanır gibi oldu.

– Ha? Yok, yok, her şey yolunda.

Ama yüzü tersini söylüyordu: Düşüncelerinin yoğunluğu, bu masada söylenebilecek şeyleri katbekat aşıyordu. Ayağa kalktı ve odasına çıktı.

Ségur bu otelde, bu şehirde tutsak olduklarını düşündü ama Swift bir de takıntısının tutsağıydı. Yarın sabah çıkış iznini ceplerine koyduklarında Heidi ile kendisi gidebilirdi ama Swift? Nereye giderse gitsin tutsak olacaktı. Kendisinden kaçması mümkün değildi.

21

Kapıya üç kez vuruldu.

Swift gözlerini açtı, oda kırmızıydı. Penceresinden kıpkırmızı gökyüzünü görebiliyordu. Saat kaçtı? Tüm öğleden sonra uyumuştu.

Kapıya yeniden vuruldu.

Swift acı çekerek kalktı. Bu bir günbatımı değildi, körfez alev almış, sessiz sessiz yanıyordu.

Eşikte Marovaux vardı.

– Burada, diye bildirdi.

– Kim?

Asker cevap vermeden onu odanın içine iterek kapıyı kapadı. Swift bakışlarıyla onu takip etti, sonra bir kez daha kızılımsı pencereye baktı. Körfezin derinliklerinde, turuncu şehir namaz öncesinde aptes alırcasına denize doğru eğilmişti. Tam da o anda müezzinin sesi duyuldu. İnsanlık Tanrı'yla konuşabilmek için doğru frekansı bulmuştu.

– Neden bahsediyorsun?

– Senin katil, Caroco'nun evine gelmiş. Gözcüm şimdi aradı. Bir adam villaya girmiş.

Swift düşüncelerini toplamaya çalıştı. Dışarıda manzara göz alıcı şekillere bürünüyordu. Alev almış tepe, denize doğru iniyor ve denize değdiğinde bir cızırtı çıkarıyordu sanki – Swift bu sesi neredeyse duyduğunu sandı. Yükselen sis, duman vazifesi görüyordu... Korların üzerine su döküldüğünde olduğu gibi.

– Hâlâ orada mı?

– Bilmiyorum ama bakmaya değer, değil mi?

Bir dakika sonra Swift ceketini kapmış ve koridora atılmıştı bile. Basamakları yuvarlanırcasına indi, sokağa çıkınca durdu; ne tarafa gideceğini bilmiyordu. Ona yetişen Marovaux sağ tarafı işaret etti.

– Yürüyerek gideceğiz.

Swift Villa Darna ile otel arasındaki mesafeyi hatırlamıyordu. Beyni infilak edecek gibiydi. Düşüncelerini zorlukla topluyordu. Cinayet mahalline geri dönen bir katil? Bu meşhur söze rağmen böyle bir şey hiç görülmemişti. Bu ziyaretin özel bir sebebi olabilirdi belki. Bir şey unutmuş ya da olmadık bir ipucu yerleştirmek istiyor olabilirdi...

– Neredeyse geldik, dedi Marovaux nefes nefese.

Onlar yokuşları çıktıkça, akşam da tersine, iniyordu. Swift karanlığı geride bıraktığını hissediyordu. Buna karşın şehrin ışıkları, ellerinde mumlarıyla ilerleyen koro çocuklarının oluşturduğu bir cenaze alayıymışçasına onlara doğru ilerliyordu. Başmüfettişin başı, dini denebilecek bir esrimeyle dönüyordu.

Daracık bir dönemece geldiklerinde asker aniden durarak Swift'e döndü. Gözkapaklarının altında gözleri alev almış gibiydi. Gerçek birer iğne ucu. Zaman tutuşmuştu; sokak, bir lokomotif kazanının ağzına benziyordu. Ama buna rağmen dişlerinizi takırdatacak denli soğuktu hava.

– Al, senin için bunu bulabildim.

Swift gözlerine inanamadı; Marovaux ona bir silah uzatıyordu: çift sıralı şarjörlü ve tek-çift etkili tetik sistemiyle, atıcılık meraklıları arasında standart hale gelmekte olan yarı otomatik bir Beretta 92.

– Ama...

– Alacak mısın, almayacak mısın? Müşkülpesentliğin sırası değil.

Swift silahı eline alır almaz sıcacık bir duyguyla, tanıdık bir güven duygusuyla sarmalandığını hissetti. Kabza tam olarak eline göreydi ya da belki parmakları kabzaya uygun yaratılmıştı...

Gayriihtiyari bir hareketle namluya mermi sürdü. Aptalca bir şey yapacaksa, sonuna kadar gitmeliydi.

O anda hemen yanında bir şeyin varlığını hissetti. Bunun ölüm olduğunu düşündü. Nefesi. Soluğu. Bir yeraltı tabakası gibi derisinin altına giriyor, bedeninde dolanıyordu.

– Anlaştık mı? diye mırıldandı Marovaux. İçeri girdiğimizde en fazla bir kere ihtarda bulunacağız, sonra ateş edeceğiz. Onu sağ ele geçirmek için tehlikeye atılmak yok.

Askerin gözbebekleri birkaç saniye içinde koyulaşmıştı – küçük bir oyun tahtasındaki deliklere yerleştirilmiş kapkara bilyeleri

andırıyordu. Swift bu gözlerde çok uzaklardan gelen bir kararlılık okudu. Ovalardan, çeltik tarlalarından, çöllerden, manzara ne olursa olsun, öldürme ve elbette ölme izninin cebinizde olduğu yerlerden gelen bir kararlılık.

– Anlaştık, diye karşılık verdi Swift çatlak bir sesle.

Biraz gecikerek de olsa Marovaux'nun da silahını kılıfından çıkardığını fark etti. Bu ayrıntı ayaklarının yere basmasını sağladı. Ölüm kayboldu. O tekinsiz önseziyi unutmalıydı. İki kişiydiler, ikisi de silahlıydı, ikisi de daha önce öldürmüştü – bu da onları en azından ortak bir noktada buluşturuyordu.

İstikamet, Suiistimal Villası'ydı...

Tam tekrar yürümeye başlamışlardı ki, kısa bir ıslık sesiyle durdular. Cellabeli ufak tefek bir adam karanlıklardan çıktı – bir gece esintisi gibi. Marovaux adama doğru gitti ve –sürpriz!– anında Arapça konuşmaya başladı. Bu adam her yere uyum sağlayabilirdi.

Bir sundurmanın altına gayriihtiyari gizlenmiş olan Swift'in yanına geldi. Askerin üzerinde, Swift'in ancak şimdi fark ettiği, karanlıklardan dokunmuş gibi görünen denizci mavisi bir kazak vardı. Swift ise kıyafetini değiştirecek zaman bulamamıştı; üzerinde bir terasta bir kadeh içmeye giderken giyilecek bej bir yün ceket vardı hâlâ, karanlıkta gizlenmeye hiç müsait değildi...

– Senin adam hâlâ içerideymiş, dedi Marovaux.

– "Senin, senin" deyip durma.

– Nasıl istersen ama hayatını, rüyalarına varıncaya kadar altüst eden adam bu değil mi?

Swift karşılık vermemeyi tercih etti.

– Gidelim, dedi onun yerine.

– Anahtarlar bende.

– Senden de bunu beklerdim zaten.

22

Evin içi kapkara ve buz gibiydi. Zemin karoları ve duvar seramikleri bir iglonun parlaklığını yansıtarak eve bir soğuk hava deposu görünümü veriyordu. Elbette içeride çıt çıkmıyordu. Karanlık ve soğuktu, o kadar.

Önce giriş katına baktılar. Yemek odası. Mutfak. Ölü evinde ölüm sessizliği. Üst kat. Dönen merdiven. Denizminaresi mi, körlemesine yürüme hissi mi, hangisini isterseniz. Swift ile Marovaux hiç ses çıkarmadan karanlığın içine süzüldüler – örtülerin altına gizlenen arzular gibi.

İkinci kat. Yatak odaları. Banyo. Hiçbir şey yoktu. Ama durun bir dakika... Tam kafalarının üzerinde bir ses duyuldu. Birbirlerine baktılar. Yukarıda bir hareket vardı.

Artık basamakları tırmanmıyorlardı, uçuyorlardı. Yine o spiral... Swift'e Notre-Dame kulesinin daracık, burgulu merdivenini hatırlatıyordu. Sesler daha belirgindi ve daha yakından geliyordu şimdi. Hiç şüphe yoktu: Birisi Caroco'nun odasında bir şeyler yapıyordu. Swift, katilinin suç mahalline dönmesine olduğu kadar, bu kadar gürültü çıkarmasına ve cinayetinin izlerini hoyratça çiğnemesine de şaşırmıştı.

Marovaux işaret etti: Önce kendisi, sonra Swift, *back up*[35] olarak. Bu hareketlerde, bu anlarda askeri operasyonlara özgü bir kesinlik vardı. Swift'in hoşuna gitmişti bu. Polis müdahalelerinin karmaşasından farklıydı. Bir, iki, üç... Güç kullanmadan, mürekkep gibi karanlığın içindeki gölgelerin arasına saklandılar.

Swift hayal kırıklığına uğramıştı: Bornozunun kapüşonu altında kaybolmuş, arkadan görülen bir tip, çalışma masasının çekmecelerini karıştırıyordu. Swift'in adamına göre çok iri, çok uzundu. Swift'in

35. Destek. (ç.n.)

hangi adamına göre? Hiç görmediği ama orta boylu, zayıf ve bir kedi gibi kaslı olduğunu bildiği –tahmin ettiği– adama göre.

Marovaux tabancasını doğrultarak sahneye girdi.

– Kımıldama, diye emretti. Kılını kıpırdatma. Parmağını oynatırsan kafanı havaya uçururum.

Adam dondu kaldı. Swift ile Marovaux'nun yanlarında ne kelepçe ne de avlarını etkisiz hale getirecek bir şey vardı. Swift, Fas işi şık bir lambanın –aslında tepesine bir abajur geçirilmiş, mineli seramik bir vazoydu– kablosunu tutup kopardı; bu hareketi bir filmde görmüştü. Çat! İşe yarayacak güzel bir kablo.

Adama doğru atılarak bileklerini arkadan birbirine bağladı. Davetsiz misafiri kendisine doğru çevirip kapüşonunu indirdi. Ve sürpriz! Bütün haşmetiyle ve kıpkırmızı suratıyla Beyaz Yele. Biraz önce sert bir tokat yemiş gibi yüzü şişmişti – biraz sonra yiyeceği tokat içine doğmuştu sanki.

Swift eserini inceleyen bir heykeltıraş gibi biraz geri çekildi.

– Yadigârlarını almaya mı geldin?

– Onu tanıyor musun? diye sordu Marovaux büyük bir şaşkınlıkla.

Swift çam yarmasının özgeçmişini birkaç kelimeyle anlattı: Caroco'nun maaşlı fedaisi, yakışıklı ve homoseksüel, ahlaksız ve tecavüzcü. Key Largo ve fişekçi hikâyesini es geçti, fazla karmaşıktı.

Asker bir sandalye çekip Cici Bebe'yi zorla oturttu. Adamın yüzünde bir tokat patladı, öngördüğünden daha çabuk olmuştu bu.

– Ne halt ediyorsun burada?

– Ben...

Beyaz Yele söyleyecek söz bulamıyordu. Bornozunun içinde boğuluyormuş gibiydi.

– Evet? diye sordu Swift.

– Temizlik yapmaya gelmiştim.

– Ne temizliği?

Beyaz Yele cevap vermedi. Yüz hatları gerilmişti. Marovaux, Berettasının kabzasıyla herifin suratına vurdu. Vurduğu yerden kan süzülmeye başladı. Swift, Baal'daki ilk karşılaşmalarını hatırladı. O zaman adamın birkaç dişini kırmıştı.

– Ne temizliği?

– Caroco... Burada partiler düzenliyordu...

İki ortak kendilerine birer sandalye buldular. Sorgu başlayabilirdi:

– Bu partiler hakkında bize ne anlatabilirsin?

– Hiç... hiçbir şey.

Yeni bir sille. Badigardın derisi kıpkırmızı olmuş, çatlayacakmış gibi görünüyordu.

– Sen yine de anlat.

– Önemli insanları davet ediyordu...

– İsimler.

– Bilmiyorum! Yemin ederim! Ben hiç gelmedim.

Sözü Swift aldı:

– Bu partilerde neler oluyordu?

– Hiçbir şey bilmiyorum! Söyledim size, ben hiç gelmedim!

İltihabı hemen patlatmak daha iyiydi:

– Bu olaylarda Werner Cantoube'un rolü neydi?

Beyaz Yele başını eğerek iki beşiğinin –çünkü artık beşik gibi sallanan iki dişi vardı– arasından kanlı bir balgam tükürdü.

– Cantoube... O ruh hastasıydı... katil...

– Bunu herkes biliyor.

– Eskiden öyle değildi! Cantoube, Paradis Latin'de dansçıydı. Para kazanmak için Sainte-Anne Sokağı'nda fahişelik yapardı. Hepsi bu. Diğer ikisiyle bir araya geldikten sonra ekip oldular...

– Bana Cantoube'un Tanca'daki görevinden bahset.

Beyaz Yele başını salladı. İki raunt arasında soluklanmaya çalışan bir boksör gibi hırıldıyordu.

– Caroco üç yıl önce Cantoube'un ödeme yapmayan bir adamı silkelediğini görmüş. Adamı yumruklayarak neredeyse öldürüyormuş, sonra Opinel'le[36] işini bitirmeye davranmış. Caroco, Cantoube'un o kadınsı havalarının ardında aslında resmen bir katil olduğunu anlamış.

Swift düşündü. Hikâye doğru gibi geliyordu. Parıltılı pullarının altında öfkeli bir hayvan, kış uykusuna yatmıştı – ve uykusu çok hafifti. Reklamcı bunu aklının bir köşesine yazmış olmalıydı: İhtiyaç halinde elinin altında her şeyi yapabilecek bir yaratık vardı.

– Sonra?

---

36. Bir bıçak markası. (ç.n.)

– Tam olarak bilmiyorum. Caroco'nun Tanca'da birtakım sıkıntıları olmuş gibiydi. Sokak çocuklarını geçirebilecek birini arıyordu...

– Bunu nereden biliyorsun?

– Key Largo'da bizi teste tabi tuttu. Ne kadar ileri gidebiliriz diye. Ama yabancı bir ülkede çocuk kaçakçılığı yapmak mı? *No way.*[37]

– Bunun üzerine aklına Cantoube geldi...

– Sanırım öyle.

– Sanır mısın, emin misin?

– Eminim.

– Neden?

– Cantoube'un uçak biletleri Key Largo'dan geçiyordu. Bunu görünce Caroco'nun bu boktan iş için Werner'i görevlendirdiğini anladık.

– Ve hiçbir şey yapmadınız, öyle mi?

– Ne yapabilirdik? Polise haber mi verseydik?

– İşi bırakabilirdiniz mesela. Senin gibi pislik heriflerin bile ilkeleri olmalı. Pedofili senin kanını dondurmuyor mu?

Beyaz Yele omzunu silkti. Ağzının kenarındaki kan, dağılmış kırmızı bir ruj gibi görünüyordu. Karşılarında kapıya toslamış bir travesti vardı sanki.

– Cantoube'un Hela Katili olduğunu biliyor muydun?

– Birtakım söylentiler dolanıyordu ama kesin bir şey yoktu...

Swift aniden ayağa kalkarak bağırdı:

– Piç kurusu, onu ihbar etmek hiç aklınıza gelmedi mi? Ya da yüzünü dağıtmak?

– Bizde herkesin pisliği kendine.

– Biz dediğin kim?

– Geyler.

Polis aynı fikirde değildi. Tam tersine, bu topluluktaki dayanışma ruhuna çok şaşırmıştı. Ama her yerde uyuzlar olurdu ve Beyaz Yele gey âleminin bir değer ölçüsü değildi kesinlikle.

– Serge Vialley'yi tanır mısın?

– Tabii. Guy Del Luca'nın adamı.

– Onu... kişisel olarak tanır mıydın?

– Evet. Aynı kulüplere takılırdık. Rose Bonbon'a da gelirdi.

---

37. İmkânı yok. (ç.n.)

– Hepsi o kadar mı?

– Hayır... Hela Katili'ni soruşturuyordu ve neden bilmem, Key Largo'dan kuşkulanmaya başlamıştı.

– Key Largo'nun neyinden kuşkulanıyordu?

– Katili sakladığından.

– Bunu nereden çıkarmış olabilir?

Beyaz Yele hemen cevap vermedi. Düşünüyormuş ya da yaraları yüzünden canı acıyormuş gibiydi. Veya her ikisi birdendi. Bakışlarından çaresizlik akıyordu. Burada, Tanca'da, buz gibi bir evde, hiç de insaflı görünmeyen iki adamın elindeydi. Geleceği ciddi anlamda tehlikedeydi.

– Bir adam vardı, yaşlı bir polis...

Swift ürperdi: Yapbozun bir parçası yerine oturmak üzereydi. Ama çok hızlı gitmek istemedi. *İsmini bekleyelim...*

– Adı neydi?

– Sanırım, Lachaume'du.

1982'nin Ocak ayında Trocadéro'daki umumi tuvaletlerden birinde öldürülen René Lachaume. Ölümüyle Serge Vialley'yi çok sarsan eski polis, sonradan olma özel dedektif.

– Eee?

– O herif etrafımızda çok dolaşıyordu. Sürekli gelip bize sorular soruyordu. Paris'teki ve Tanca'da Villa Darna'daki çalışmalarımızla ilgileniyordu.

– Ne oldu?

– Kanıtlayamam ama bence Caroco, Cantoube'a bu işle ilgilenmesini söyledi.

Meraklı René Lachaume, Villa Darna'daki partilerden şüphelenmişti demek. Key Largo'ya kanca atmıştı, çünkü Hela Katili'nin ve Tanca'daki "temizlikçi"nin bu şirkette çalıştığından kuşkulanıyordu. Yanılıyordu: Werner Cantoube, Key Largo'da görevli değildi ama gerektiğinde Caroco için çalışıp onun iğrenç işlerini görüyordu.

Werner'in Hela Katili de olduğunu bilen reklamcı ondan sadece Lachaume'u da listesine eklemesini istemişti. Son derece denk düşmüştü: Yaşlı adam çorbacı, yani sidik içiciydi ve umumi tuvaletlerin müdavimiydi.

Bir gece Cantoube onu öldürmüş ve evindeki belgeleri almıştı.

Hiçbir şey görülmemiş, duyulmamıştı. Lachaume, birkaç frank için cinayet işleyen Hela Katili'nin yeni kurbanı olarak kayıtlarda yerini almıştı.

– Cantoube ile Lachaume arasında bir bağlantı olabileceği fikrine nereden kapıldın?

– Ölüm haberinden. Hakkında fazla konuşulmamıştı ama bazı gazete yazıları vardı. Bu Hela Katili meselesi bütün geyleri ilgilendiriyordu. René Lachaume da listeye eklendiğinde bunun... talimatlı bir iş olduğunu anladım. Lachaume artık başımıza bela olamayacaktı.

– Ya Vialley?

– Vialley mi?

Çam yarması, bebek gibi yüzü ve kıpkırmızı olmuş kulaklarıyla yine başını salladı.

– Onunla Lachaume arasındaki bağlantıyı hiç öğrenemedim. Ya moruk onunla irtibata geçti ya da aynı vaka üzerinde çalışıyorlardı. Onun ölümünden sonra Vialley bir türlü yakamızı bırakmadı. Key Largo'ya geliyor, bizi takip ediyordu... Tam bir baş belasıydı... Bundan Caroco'ya bahsettim, o da gerekli düzenlemeleri yaptı.

– Ne gibi düzenlemeler?

– Sanırım, önce Del Luca'yla konuşup sevgilisinin yularını tutmasını istedi.

Televizyon sunucusu bunu Swift'ten saklamıştı. Vialley tehdit edildiğini hissediyordu; Del Luca ise hissetmiyor, *biliyordu*. Tehdidin kaynağını da biliyordu. O yüzden Swift'le konuşmak istemişti. Swift'in Caroco karşısında bir gücü olacağını ve sevgilisini koruyabileceğini düşünüyordu. Yanılmıştı.

– Jean-Louis Vilmot'ya, namı diğer Dodo'ya gelecek olursak?

Bu ismi duyunca Marovaux sorarcasına Swift'e baktı. Swift ona açıklama yapmaya gerek duymadı. Bir hayli boşluğu dolduracak imkâna sahip olan askere daha sonra bilgi verecekti.

– Dodo yok oldu. Büyük ihtimalle öldü.

– Ölmeden önce Del Luca'nın evine bomba koyacak vakti bulmuş ama.

– Tek bir kanıtın yok.

– Sadece basit bir mantık yürütme, Vialley ve dosyası rahatsız edici olmaya başlamıştı. Caroco çalışanlarının arasında eski bir

fişekçi olduğunu hatırladı. Ona bu sorunu kökten çözecek görevi verdi: Vialley'yi ve kanıtlarını havaya uçuracaktı. Ondan sonra da sadık hizmetkârından kurtuldu.

– Kanıtın yok.

– Yok ama bu bombalama işini sen de yapmış olabilirsin.

Cici Bebe birden doğruldu.

– Beni bununla suçlayamazsın!

Haklıydı, zaten Swift de buna inanmıyordu. Beyaz Yele hayvanın teki olabilirdi ama katil olamazdı. Öyleyse kimdi? Pis işlerin her zamanki adamı: Cantoube. Kendilerine has tarzlarıyla o ve Caroco "çöp toplayıcılık" kategorisinde muhteşem bir ikiliydi.

– Peki ondan sonra?

– Ondan sonra ne? Başka bir şey yok. Cantoube öldü, Caroco hastalandı. Fas'taki budalalıkları da son buldu. (Kan gargarası yaparak sırıttı.) *Ve yorgan gitti, kavga bitti...*

– Caroco, Tanca'ya gideceğini size haber vermiş miydi?

– Evet.

– Nedenini söyledi mi?

– Hayır. Ama hasta olduğunu biliyorduk. Son günlerini burada geçirmek istediğini düşündük.

– O zamandan beri Key Largo'yu kim yönetiyor?

– Ben.

– Buraya neden geldin?

– Söyledim ya, başımıza iş açacak evrak kalıp kalmadığını kontrol etmek için. Uçak biletleri, faturalar... Adamlar polaroid fotoğraf da çekiyordu...

– Bunu yapmanı kim söyledi?

– Bilmiyorum.

– Salak numarası yapma.

– Yemin ederim. Bir posta kutusu sistemimiz var. Parayla birlikte talimat alıyoruz. Önceden Caroco elçilik yapıyordu.

– Peki burada isimler bulsaydın?

– Eh, hepsini tıpış tıpış bildirirdim.

– Hayatını tehlikeye atma pahasına mı?

Beyaz Yele iğrenç bir kan gargarası eşliğinde sırıttı yine.

– O durumda ben de telef olurdum belki.

Bu fikir hoşuna gitmese de onu eğlendirmiş gibiydi. Sabahtan

akşama kadar milletin yüzünü dağıtan, beğendiği erkeklere tecavüz eden, çocukların kaçırılmasını gizleyen bu eşcinsel herifin ruh hali ne olabilirdi? Kalbinin minicik bir köşesinde azıcık bir pişmanlık, bir tutam üzüntü yok muydu?

Zerresi yoktu. Kötülük bu anlamda insanın başını döndürüyordu işte. Swift her türden pislik, cani, suçlu görmüştü, hepsi de kendilerine bir mazeret buluyordu. Bulamasalar bile kendilerini tüm günahlarından arındırıyormuş gibi görünen ani bir vicdan azabı yaratıyorlardı.

– Caroco'yu kim öldürdü? diye sordu Swift artık bitirmek için.

– Hiç bilmiyorum.

– Haydi, biraz çaba göster.

– Söyledim ya, hiç bilmiyorum! Federico ile Cauteleux'yü geberten herifin işi olmalı.

– Aynı herif olduğunu nereden çıkarıyorsun?

– Cinayet yönteminden.

– Nasıl oluyor da cinayet yöntemini biliyorsun?

Beyaz Yele hayali bir şalı düşürmek istermiş gibi omuzlarını oynattı.

– Key Largo'ya gelen bilgilerden. Hepsi birbiriyle bağlantılı, bizler bu işe karışmamayı tercih ediyoruz.

– Ne zırvalıyorsun, hiç anlamıyorum.

– Çok basit. Buraya gelenlerin arasında siyasiler, yüksek devlet görevlileri var. Çoğu bu türden bilgileri ilk elden alırlar. Bize de söylemek istediklerini iletirler.

– Hep posta kutusu vasıtasıyla mı?

– Hep.

– Yani buraya bilerek mi geldin?

– Öyle denebilir, evet. Caroco'nun öldürüldüğünü biliyordum, öldürülme biçimini de.

– Burada bir şey buldun mu?

– Hiçbir şey.

– Senin görünmez adamların bu cinayetle ilgili ne düşünüyor?

– Bu durumun onları memnun ettiğini sanıyorum. Caroco rahatsız edici olmaya başlamıştı. Pisliklerini başka yerlerde yapacaklardır artık...

Swift şöyle bir yoklamak için sordu:

– Bu cinayet çocukların intikamını almak için işlenmiş olabilir mi sence?

– Hayır.

– Neden?

– Federico ile Cauteleux de aynı şekilde öldürüldüler, oysa bu işlerle hiç ilgileri yoktu.

– Nereden biliyordun?

– Federico, içine çocukların bulaştırıldığı pisliklere ortak olmayı asla kabul etmezdi.

Bununla birlikte, en azından bir kere, umumi tuvalet meraklısı birinin işlediği cinayete ortak olmuştu. *Boş ver*. Esasında Swift de aynı fikirdeydi.

Marovaux'ya döndü.

– Alacağımızı aldık, değil mi?

– Bana bazı şeyleri açıklaman gerekecek.

– Tamamdır. Bunu ne yapacağız?

– Bir fikrim var.

Asker merdivende kayboldu. Şüphesiz telefon etmeye gitmişti. Kime? Beyaz Yele artık kıpkırmızı değildi. Rengi solmuştu, hatta yeşilimsi bir renk almıştı.

– Bana ne... ne yapacaksınız?

– Arkadaşıma güveniyorum. Bu ülkeyi iyi tanıyor. Yerel, buraya... uygun bir çözümü vardır mutlaka.

– Ne? Ne demek istiyorsun?

Marovaux geri geldi, yüzünde gergin ama kararlı bir ifade vardı.

– Tamamdır, diye fısıldadı Swift'in kulağına. Gelip onu alacaklar.

– "Onlar" kim?

– DST.

Bölgesel Gözetim Genel Müdürlüğü, Fas gizli polisi. Marovaux, haydudu "yetkili makamlara" teslim etmeye karar vermişti demek ki.

İki adam söz birliği etmiş gibi, fikir teatisinde bulunmak için merdivenin yanına gittiler.

– Bizi sorguya çekecekler mi? diye sordu Swift.

– Hayır. Sadece paketi teslim alacaklar.

– Ona ne yapacaklar?

– Bu bizim sorunumuz değil. Onu konuşturamadığımızı ama herifin boğazına kadar çocuk kaçakçılığı işine karıştığını söyledim.

– Yani, şey mi...

– Aldırma. DST'dekiler büyük adamlar. Senin adam direnirse işkence görerek ölecektir. Konuşursa beynine bir kurşun yiyerek nalları dikecektir. Kral nasıl isterse...

Swift başını sallayarak merdiven boşluğundaki küçük pencereyi açıp bir sigara yaktı. Ay ışığının altında, yoldan çıkmış ruhuna dumanla haber gönderiyordu; içinde mesaj olan bir şişeyi denize atar gibi. O anda kendini yıldızlarla iç içe hissediyordu.

Boşlukları doldurduğu, uzun zamandır aradığı cevapları bulduğu için, kalbinin derinliklerinde mutluluk hissediyordu. Bir polisin beyni dosyalara ayrılmış bölmelerden oluşurdu; tıpkı şekerin kan yoluyla sürekli olarak nöronların faaliyetini beslemesi gibi onları durmadan beslerdi.

Marovaux birkaç dakika sonra Swift'ten tabancasını geri istedi. Swift zorluk çıkarmadı – bu alet gümrükte taşınmaz bir ağırlık haline gelirdi.

– Son bir şey var, dedi Swift. Faslı yetkililer beni yarın uçağa bindirip kapı dışarı etmeyi düşünüyor. Bir şeyler yapabilir misin?

– Şirin balıkçı limanımızı bu kadar çok mu sevdin?

Başmüfettiş bir an tereddüt etti.

– Sanıyorum ki... Burada benim için hâlâ bir şeyler var.

– Merak etme. Heidi ile Ségur giderler. Sen alışverişi uzatmak istiyorsan, o işi Faslılarla hallederim ben.

– Teşekkür ederim.

– Ama fazla görünür olma.

– Mikroskobik olurum.

Rahatlamak için güldüler.

Beyaz Yele mi?

Swift'in onunla ilgili aklında kalan son görüntü çıplak, ağzına tıkaç sokulmuş, kamyonun arkasındaki ince parmaklıklı bir kafese tıkılmış bir adamdı. Bir zamanlar Swift bir soruşturma çerçevesinde bir kakım çiftliğine gitmişti. O beyaz tüylü, sinirli, kıpır kıpır küçük hayvanların sıkıca yapıştıkları parmaklıkları, ağızları içinde kalana kadar ısırması uzun süre aklından çıkmamıştı.

Beyaz Yele o hayvanları hatırlatmıştı ona. Fazla sarışın, fazla beyaz, ağzındaki tıkacın altından çığlıklar atan, kendisini hapseden parmaklıklara çılgınca tekmeler savuran ürkütücü bir hayvan türü.

So long,[38] Beyaz Yele.

Kimse seni özlemeyecek.

Tecavüzcüler ve leş kargaları böyle ölürler işte.

38. Hoşça kal. (ç.n.)

Caroco kurban mıydı, suçlu mu?

Her ikisi de yüzbaşım. Alaycı (ama ne olursa olsun sempatik) reklamcının, çocukları suiistimal eden kinik bir pisliğe dönüşmesini anlıyordu Swift. Caroco'nun geçerli sebepleri olmalıydı ve palavracı milyoner statüsünün altında yatan şu gerçek unutulmamalıydı: Bir irin gibi çirkin, kürkçülük yapan yoksul ve mütevazı Musevi bir ailede doğmuş –Swift onun hakkında bilgi toplamıştı– eşcinsel adam, bu noktaya gelene kadar çok sıkıntılar çekmiş olmalıydı.

O halde, yargılamaktan uzak durmalıydı. Nutuk çekmeye de gerek yoktu. Bu pedofil sapıklık meselesi Swift'in soruşturması kapsamında değildi. İlgilenmeyi istemediği bir başka suç hikâyesiydi bu. Öncelik, Marcel Caroco'nun katiliydi. Av sahasını sürekli genişleten, suç dosyası kabarık katil.

Tarımla ıslah edildiği dönemde Swift bir kitap okumuş ve çok etkilenmişti: Baron Jakob von Uexküll'ün *İnsanların ve Hayvanların Dünyasında Gezintiler* adlı kitabı. Etolojinin piri, her türün kendi alanında, yani hem yaşadığı çevreye hem de onu algılama biçimine karşılık gelen bir tür balonun içinde evrildiğini açıklıyordu. Buna da *Umwelt* diyordu. İnsanlar ile hayvanlar kimi zaman aynı biyolojik ortamda yaşardı ama *Umwelt*'leri her zaman farklıydı. Yani insanların piknik yaptığı bir orman, asla bir geyiğin ya da kurdun ormanıyla aynı olamazdı.

Uexküll'e göre avcı, hedefinin *Umwelt*'iyle kaynaşmak için *Umwelt*'ler arasındaki sınırı aşan kişiydi; işte bu saptama Swift'i çok etkilemişti. Avcı, avının alışkanlıklarını benimser, dünyayı onun gibi algılamaya çalışır, kılık değiştirirdi. Kelimenin tam anlamıyla avının şekline girerdi.

İyi bir polisin yapması gereken de buydu. Kendi *Umwelt*'inden çıkıp suçlununkine girmeliydi. Swift bu oyunda her zaman fazla ihtiyatlı olmuştu, çünkü kendi *Umwelt*'inin istikrarlı olmadığını ve kolayca Sainte-Anne sakinlerininkiyle birleşebileceğini biliyordu – Sainte-Anne derken sokak olan değil, anne babasının yaşadığı akıl hastanesinden bahsediyoruz.

Katilin *Umwelt*'i hangisiydi? Swift bunu bilmiyordu ama adamın travma yüklü olduğunu biliyordu. Pala kullanması, ağızda kauçuk yakması, gırtlaktaki dikenler, *fugu*'dan elde edilen zehir, hepsi de şüphesiz çocukluğunda ya da gençliğinde yaşadığı büyük sarsıntılara işaret ediyordu.

İşte bu yüzden gerçekliği diğer insanlar gibi algılamıyordu. Onun gerçekliği geçmişteki parçalanmalardan, şimdiki deliliğinden süzülmüştü. O bir leşçiydi. Bir avcı gibi çevresindekilere uyum sağlamak, tepkilerini ve duygularını taklit etmek için kendi ortamından çıkmak zorunda kalmıştı. Aslında kendi algılama biçiminden, onu canlı tutan –ve tehlikeli kılan– o keskin delilikten hiçbir zaman vazgeçmemişti.

Bu adamın çocukluğundan beri, normal görünmek için olağanüstü bir çaba sarf ederek, psikiyatrların dediği gibi, deliliğini telafi etmeye çalıştığı düşünülebilirdi. Hayatının her anında gösterdiği bu çaba bugün sınırına ulaşmış, kişi tükenmişti ve içsel çöküş, beyindeki bir damar gibi patlamış, ardından da önü alınamaz bir şiddet açığa çıkmıştı. Bir tür acımasızlık kanaması gibiydi.

Belki öyleydi. Ama Swift farklı düşünüyordu. Katil uzun süre bu şekilde devam edebilirdi, çünkü her şey bir yana, kopya etmek değişmek anlamına gelmezdi, taklit etmek dönüşmek değildi. Kendi *Umwelt*'inin derinliklerinde saklanarak, hatta kendisini koruyarak Sainte-Anne Sokağı gibi bir mikrokozmosta yaşamını sürdürebilirdi.

Ama bir şey olmuş ve kabuğunu çatlatmıştı. Şiddetli bir sarsıntı onu deliğinden çıkmaya zorlamış ve bu sarsıntının faillerini öldürmeye itmişti.

Bu şey AIDS'ti, Swift bundan kuşku duymuyordu. Adam hastalanmıştı ve kendisine hastalık bulaştırmış olabilecek herkesi yok etmeye karar vermişti. Kurbanlarını o seçmiyordu, bunu onun adına AIDS yapıyordu. Katil sadece hastalığın eski sevgililerinde çıkmasını bekliyordu. Ardından palasını alıyor ve cezasını veriyordu... Cani, kurbanları vasıtasıyla hastalığın kendisinden intikam alıyordu.

Bu hikâyenin Werner Cantoube'la, hela cinayetleriyle, Villa Darna'da tecavüze uğrayan çocuklarla ilgisi yoktu. Katil kendine özgü, sadece kendisinin bildiği yolu izliyordu. Kişisel muhakemesini...

Zaten o akşam Heidi ve Ségur'le yemek yerken Swift esas sözü bir kenara not etmişti: "hasta sıfır." Belki hiç önemi yoktu. Belki de soruşturmayı sonuca götürecek bir noktaydı. Caroco'nun bir şekilde hastalığın kaynağı olabileceği fikri. Swift uzun zamandır katilin kurban listesini temel kaynağına kadar "götüreceğini" düşünüyordu. Bu Caroco muydu?

Caroco hasta sıfırsa katil işini bitirmiş demekti. Deyim yerindeyse yolunu temizlemişti. Huzur içinde ölebilirdi. Ama ya daha yukarısını arıyorsa? Çılgın kafasında çok daha önceki bir bulaştırıcıyı, sevgililerinden birini değil, sadece ilk AIDS hastasını arıyorsa? ABD'de? Afrika'da? Haiti'de?

Nereye kadar tırmanacaktı?

24

Kahvaltı, sabah saat 9.

Heidi ile Ségur o gün çıkış izinlerini alıp öğleden sonra Paris'e uçmayı planlıyorlardı – uçuşun parasını Faslı yetkililer ödüyordu nasıl olsa. Swift çok suratsızdı. O sabah iki arkadaşının arkasından iş çevirdiğini düşünüyordu.

– Ama size ihtiyacım var! diye karşı çıktı.

– Bak sen, diye karşılık verdi Ségur. Bizimle birlikte gelebilirsin. Bu her şeyi kolaylaştırır.

Swift suratını astı. Aslında burada kalması için hiç sebep yoktu. Pala-Adam cephesinde en ufak ipucu yoktu ve takıntısı, bu anlaşılmaz şehirde daha da kötüye gidiyordu.

Birkaç saatlik uykusunda bile kafa karışıklığı rekoru kırmıştı. Ne zaman uyuyup ne zaman uyandığını, ne zaman kâbus görüp ne zaman uyanıkken hayal gördüğünü söylemek imkânsızdı. En korkunç düşünceler bilinç ile bilinçsizlik, uyanıklık ile rüya arasında geceye kurulmuş bir cambaz köprüsü gibiydi...

Mekanik hareketlerle fincanını aldı, kaynar sıvıdan bir yudum içti, sonra robot gibi bir sigara yaktı. Yemek mi? Lütfen, şaka yapmanın sırası değildi hiç.

Ségur'ün kendisine bir kâğıt uzattığını neden sonra fark etti.

– Bu ne?

– Heidi'nin kan tahlili sonucu. Sabah erkenden almaya gittim.

– Ne diyor?

– Uyuşturulmuş, hiç şüphe yok.

Heidi araya girdi:

– Ben buradayım, farkında mısınız!

Ségur onu duymamış gibi devam etti:

– Tetrodotoksin izi bulunmuş.

– Balon balığındaki toksin mi?

– Tam olarak öyle.

– BEN BURADAYIM!

İki adam, Swift'in elinden kâğıdı koparırcasına alan Heidi'ye döndü.

– Benim kanımdan bahsediyoruz burada!

– Özür dileriz, diye mırıldandı Ségur. Bu zehir, düşük dozda verildiği zaman sinir uçlarını uyuşturur. Bu yüzden hiçbir şey duymamışsın ya da beynine ileti gitmemiş.

Genç kadın belgeyi okuyormuş gibi yaptı; rakamlardan ve anlaşılmaz terimlerden başka bir şey yoktu.

– Ne hoş.

– Bu doz kesinlikle tehlikesiz.

– Süper.

Swift farkında olmadan tırnağını kemirerek söze girdi:

– Federico'nun katiliyle bir ortak nokta daha, öyle mi?

– Kesinlikle.

– Bu şekilde gidemezsiniz, diye ısrar etti Swift. Burada başka ipuçları bulacağız!

Ségur, karşısında heyecanlı bir hasta varmış gibi başını yavaşça salladı.

– Takıntını anlayamıyorum. Heidi bu işe istemeden müdahil oldu ve onu bir an önce bu durumdan kurtarmalıyız. Bana gelince, sana hiçbir yardımım dokunmaz. Bu senin soruşturman.

Doktor haklıydı ama Swift vazgeçmiyordu; onlara ihtiyacı vardı. Mantıklı bir düşünceden ziyade, bir histi bu. Belki de sadece tek başına kalmak istemiyordu.

– Ne yapacağımızı size söyleyeyim, dedi kendisiyle pazarlık yapıp da bir sonuca ulaşmış gibi. Bu sabah Marovaux'dan haber bekliyorum (Onlara Federico'nun da, Caroco'nun da öldürülmesiyle doğrudan ilgisi olmayan geceki keşiflerinden bahsetme lütfunda bulunmuştu). Onun söyleyeceklerine göre ya kalırsınız ya da hep birlikte gideriz.

– Ama bir kez daha diyorum ki...

– İşte geldi.

Her karakterin tam zamanında sahneye girdiği tiyatro oyunu gibiydi. Eksik olan tek şey, kapıyı açmaya giden hizmetçiydi: "Beyefendinin ziyaretine gelmişler."

Swift, askeri karşılamak için yürümeye başlamıştı bile. Marovaux çok şık tüvit bir ceket ve jilet gibi ütülenmiş pilili bir pantolon giymişti ama bu kusursuz zırhın içinde tamamen kırışmış görünüyordu. Gece onun için de çok kısa –ve karman çorman– olmuştu demek ki.

– Bu sabah sayaçlarımı okudum, diye açıkladı.

– O ne demek?

– Muhbirlerimi gördüm. Senin adamın eşkâlini alanları. Eşkâle uygun üç heriften bahsettiler. Bakalım mı?

Başmüfettiş pek de inanmadan başını salladı. Marovaux'nun muhbirlerinin böylesine muğlak bir tariften yola çıkıp katilini bulacaklarına pek ihtimal vermiyordu. Ama bundan emin olmak en iyisiydi.

Heidi ile Ségur'ün yanına gitti, onlar da ayağa kalkmıştı. Yaklaşan yolculukları ikisini yakınlaştırmış gibiydi. Başka bir kampa geçmişlerdi – rakip değil ama... ayrı bir kampa.

Swift yeni çözümünü tekrarladı: Bu sabah ufacık bir ipucu bulurlarsa onları kalmaya ikna edecekti. Bulamazlarsa? Eh, onlarla birlikte kendisi de uçağa binecekti. Ne olursa olsun kendisini görmeden havaalanına gitmemeleri için söz vermelerini istedi. Söz verdiler. Belki de Swift'i başlarından savmak için söz vermişlerdi.

– Zaten izin belgeleriniz hâlâ yok ve...

– Öğleden önce alacağız.

Saat 10'du. *İki saat, kalsınlar diye bir şeyler bulmak için iki saatim var...*

İlk iki şüpheliden hiçbir şey çıkmamıştı.

Biri, Kamerun kökenli bir melezdi, üç gün önce gelmişti ve Benkirane Mahallesi'ndeki bir otelde kalıyordu. Edindikleri bilgiye göre adam eşkâle uymuyordu; ellili yaşlarda ve kısa boyluydu, İbn Batuta Barajı yakınlarındaki bir inşaat şantiyesinde mühendis olarak çalışmak üzere işe alınmıştı. Swift ile Marovaux bunu doğrulamak için onun yanına gitme zahmetine bile girmediler. Zaman yoktu. *Next.*[39]

İkincisi, yüzünün yarısı yanmış, açık tenli bir siyahiydi. Bir aydır komşu şehir Asilah'ta yaşıyordu. Soruşturmacılar adresini bulmuştu: Şarkıdaki gibi, tepenin en üstünde mavi bir evdi. Adamın hakkında bilgi edindiler. Hayal kırıklığına uğradılar. Altmış yaşlarında, çok uzun boylu bir adamdı; komşuların söylediğine göre Tanca'ya "iş yapmak" için gelmişti.

Saat 11 olmuştu. Swift yine de evine gitmeye karar verdi. "Kapıcı"nın ağzı pek sıkı değildi, özellikle de avucuna sıkıştırılan bir tomar franktan sonra. Bekâr bir adamın pisliğinden, mutfakta yığılmış bulaşıklardan, banyodaki şüpheli iç çamaşırından, odasındaki porno dergilerden başka dikkat çeken bir şey yoktu. Bir leşçinin izi görünmüyordu. Yaşlanan ve sıkılmamak için çabalarken gelecek güzel günlerin hayalini kuran bir bekârın eviydi sadece.

Öğlen olmuştu. Swift dakikaların hızla geçerken çıkardığı tik-tak seslerini duyar gibiydi. Yüreği daralarak, Heidi ile Ségur'ün bavullarını kapadıklarını gözünde canlandırıyordu. Sakin olmalıydı; bir katili mi araştırıyordu, yoksa arkadaşlarını yanında tutmaya mı çalışıyordu? Biraz önce dairesini karıştırdıkları herifinki kadar acınası olmasa da, sefil hayatına dönme düşüncesi, boğazının acıyla düğümlenmesine neden oluyordu.

---

39. Sıradaki. (ç.n.)

– Üçüncü adam bir araba kiralama acentesinde çalışıyor, dedi Marovaux bir toz bulutunun içinde tam gaz giderken.

– Hertz gibi bir şey mi?

– Hayır. Şirket aynı zamanda rehberlik hizmetleri veriyor, Rif Dağları'nda keşif gezileri düzenliyor. 4x4'lerle dağa çıkıyor, açık havada uyuyor, bir iki gün bir Berberi gibi davranıyor, sonra da Paris'e dönüp işbaşı yapıyorlar.

– Anladım.

– Acentenin adı "Rif Kapısı." Tetuan'da. Buradan yaklaşık kırk beş dakika uzakta.

Swift saatine baktı. İş işten geçmişti. Ancak uçuş saatleri öğleden sonraya veya geç saatlere denk gelirse ya da çıkış izni gecikirse bir umut olabilirdi. Her halükârda seçeneği yoktu. Bu son ipucunu değerlendirmek zorundaydı, o kadar.

Gergin bir tavırla arabanın camını açıp temiz öğlen rüzgârını içine çekti – rüzgâr yine serindi ama içinde güneş ışığını taşıyor gibiydi. Uzak memleketlerin bu dengesiz havaları Paris'teyken en çok özlediği şeydi. *Hiç seyahat etmemişken nasıl oluyor bu? Eh, oluyor işte!*

Yarım saat sonra bir tepenin yamacına kurulmuş, yine bembeyaz bir şehrin eşiğine vardılar. Adalet kadar acımasız dik bir yamaçta, kulübelerin çalılar gibi bittiği minyatür bir Tanca'ydı adeta.

– Muhbirlerin bu kadar uzaktaki bir şüpheliyi nasıl tespit edebilmişler? diye birden sordu Swift.

Sabahtan beri yüzü asık olan Marovaux kendinde gülümseme gücü buldu.

– Arap telefonundan bahsedildiğini hiç duymadın mı?

Şansa seyahat acentesi kasbahta değil, şehrin girişinde, yani 180 derecelik bir görüş alanı sunan geniş, çıplak bir arazideydi.

Tozların ardında bir araba parkı güneşte parlıyordu. Land Rover Defender. Jeep Cherokee. Lamborghini Cheetah. Swift arabaları sevmezdi – daha doğrusu umursamazdı. Ama yatmakta olan bu sac canavarlar ürpertici bir vaatte bulunuyormuş gibiydi: seyahat, çöl, sonsuzluk.

Kapıyı iterken elinin titrediğini fark etti. *Bu, iyiye işaret.* Gerçek bir polis her an tetikte, en ufak işaretle harekete geçmeye hazır olmalıydı. Yeraltındaki su kaynağını arayan biri gibi. İpuçlarının çekimi, kanıtların manyetizması...

26

Seyahat acentesi devredilecek bir dükkâna benziyordu. Bomboş kare biçiminde bir alandı. Duvarlar alçıpanla, yerler ise linolyumla kaplıydı. Tezgâh, aletler, birkaç sandalye. Hepsi bu kadar mıydı? Hepsi bu kadardı. Marovaux sorgu işinde dizginleri ele aldı. Kendini tanıttı. Fransız Konsolosluğu'nda askeri ataşe (kültürden orduya geçivermişti birden). Ona birkaç hafta önce gelen melez bir işçiden bahsettiler...

Tezgâhın arkasındaki adamın ağır bakışları vardı – o kadar ağırdı ki, göz altları neredeyse dizlerine kadar iniyordu. Somurtkan yüz ifadesiyle kocaman bir kafası, İspanyollarınki gibi kıvırcık siyah saçları vardı; bu saçlar alnına lüleler halinde düşmüştü. Bunun dışında ifadesiz, iç karartıcı, uykulu haliyle yediklerini hazmetmekte olan bir memeli türüne benziyordu.

– Ne istiyorsunuz?

Marovaux bir kart çıkardı. Swift sadece üç renkli şeridi ve fotoğrafı görebildi. Konsolosluğun verdiği basit bir kimlik kartı olmalıydı.

– Bu adamın Fransa uyruklu olduğunu sanıyoruz.

– Eee, yani?

– Yani, her şeyi kurallara uygun mu değil mi doğrulamak istiyoruz.

– Kanundışı insan çalıştırdığımı mı söylemek istiyorsunuz?

– Kaygılanmayın. Bu Fransızları ilgilendiren bir durum, Faslıları değil.

Adam tezgâhın üzerindeki kimliği inceledi.

– Fransız, evet, dedi nihayet.

– Adı?

Suratsız herif içini çekerek bir çekmeceyi açtı.

– Alain. (Bir fotokopi çıkararak okudu.) Alain Martin.

Swift ürperdi. Bu soyadı bir kilometre öteden bile sahte bir isim gibi kokuyordu. Marovaux tek kelime etmeden belgeyi inceledi, ardından Swift'e uzattı. Başmüfettiş bir öfke çığlığı atmaktan kendini alamadı. Sürücü belgesinin fotokopisi çok kötüydü ve fotoğraf kapkara çıkmıştı. Rorschach testi gibiydi.

– Ne zaman geldi? diye sordu Marovaux.

– Üç hafta oldu sanırım...

– Pasaportunu gördün mü?

Aniden sen diye hitap etmesi kimseyi şaşırtmadı, özellikle de Mösyö Bovin'i.

– Elbette.

– Dikkatini çeken bir şey olmadı mı?

– Sonuç olarak siz ne arıyorsunuz?

Marovaux cevap vermedi. Swift atıldı:

– Tanca'da ne yaptığını sana söyledi mi?

– Bizde şoför olarak çalışıyor. Bu sana yetmez mi?

– Demek istediğim şu: Neden Tanca?

– Burada bu tür sorular sormayız.

Swift, önceki gece ölümün içine nüfuz etmesi gibi, Öteki'nin gizlice içine işlediğini hissetti. Bu duygu göğsünü sıkıştırarak boğazına kadar çıktı. Katil buradaydı, hemen yakınında.

– Dış görünüşünde özel bir şey var mı? diye sordu boğuk bir sesle.

– Hayır.

– Yara izi?

– Var.

Swift çığlık atmamak için kendini zor tuttu. Parmakları formika tezgâha sımsıkı yapışmıştı.

– Nasıl izler?

İspanyol, sol yanağını tırmalarmış gibi bir hareket yaptı.

– Burasında izler var. Bir tür ustura yarası gibi.

– Bunun nasıl olduğunu sordun mu?

– Daha neler!

Adam çalışma masasından destek alarak hızla doğruldu.

– Sorularınızdan hiçbir şey anlamıyorum *mis queridos*.[40] Gitme zamanınız geldi sanırım.

---

40. Canlarım. (ç.n.)

Marovaux yerinden kımıldamadı, Swift de öyle. Asker de "sıcak-soğuk" oyunundaki gibi sıcağa yaklaştıklarını anlamıştı.

– Bize başka bir şey daha ver, diye fısıldadı dişlerinin arasından. Onu diğerlerinden ayıran bir iz, herhangi bir şey.

Adam bakışlarını yavaşça üzerlerinde gezdirerek iki muhatabını inceledi.

– Onu tam olarak neden arıyorsunuz?

Marovaux tereddüt eder gibiydi. Swift apseyi patlattı:

– O bir katil. Tehlikeli ve kontrol edilemez biri. Tanca'ya kıyım yapmaya geldi.

Bu söz anında etkisini gösterdi. Mösyö Bovin geviş getirmeyi bıraktı.

– Şimdiden birini?..

– Evet, diye cevap verdi Marovaux. Ve tekrar öldürecek.

– Ama polisler...

– Tekrar söylüyorum, bu, Fransızları ilgilendiren bir mesele, Faslıları değil.

El señor[41] sanki bir şey yuttu. Gırtlağı da o "şey"in hareketini takip etti.

– Hiç bırakmadığı bir eşyası var.

– Ne?

– Tam olarak bilmiyorum. Uzun bir kutu. Bir tür kılıf. İçinde olta kamışı ya da raket olabilir, bilmiyorum.

Pala.

Bir teoriye göre bir hayvanın zekâsı beslenme ihtiyaçlarına göre gelişirdi. Bir kurt, bir geyikten daha zekiydi, çünkü yiyeceğini bulmak için kurnazlık ve düşünme becerisi şarttı. Geyiğinse ayaklarının altındaki otları koparmak için başını eğmesi yeterdi.

İşte bu yüzden leşçilerin daha üstün bir zekâsı vardı. Avlarına yaklaşmak, ortama karışıp görünmez olmak için sürekli yeni stratejiler ve düzenler kurmaları gerekirdi. Polisin elinden kurtulan yetenekli katiller de böyleydi. En kötüleri –ya da en iyileri, siz bilirsiniz– bile böyleydi. Sadece avcı değillerdi, aynı zamanda hepsi birer avdı da. Tek ve aynı beyinde çifte baskı.

PALA.

---

41. Beyefendi. (ç.n.)

Katil ilk hatasını yapmıştı. O kılıf ona ihanet etmişti.

Marovaux, Swift'e bir bakış attı.

– Bugün nerede? diye sordu.

– Gitti.

– Temelli mi gitti?

– Hayır.

İspanyol tekrar çekmecesini açtı. Çizelge gibi bir şey çıkardı, tarihler, yerler, bir harita...

– Onu diğerleriyle birlikte, cipleri Tamanrasset'e teslim etmeleri için Cezayir'e gönderdim.

– Ne kadar süreliğine?

– Yolların durumuna bağlı. Ama oraya varmaları üç gün sürer sanırım. Her araca ikişer şoför ve üç bin kilometrelik yol.

– Ne zaman gittiler?

– Dün.

Bu demekti ki, Swift'in uçakla Tamanrasset'e gidip Alain Martin denen adamı alması için iki günü vardı.

– Arabayı nereye teslim edecek?

– Oradaki acentemize.

– Adı ne?

– Sahra Kapısı.

– Bize adresini ver.

Patron huysuz bir ifadeyle söyleneni yaparak bir kâğıdın kenarına birkaç satır karaladı.

İki adam tam dışarı çıkacaklarken arkalarından seslendi:

– Orada bir karışıklık olmayacak, değil mi?

– Merak etme. Gizlilik garanti.

Dışarıda, kuru rüzgârın çoraklaştırdığı park alanında Swift az çok nefesini toparlayıp sordu:

– Tamanrasset'e nasıl gidebilirim?

– Önce arabayla Rabat'a gitmen lazım. Orada bir pırpır bulma şansın olabilir. Tamanrasset'te sivil uçuşların da yapıldığı askeri bir havaalanı var. Ama Cezayir'e gitmek için vize alman gerek. Konsolosluk vize almanda sana yardımcı olur.

– Ne kadar sürer?

– En az iki gün.

Swift yumruk yemiş gibi oldu. Marovaux sırıttı.

– İşlemleri hızlandırırız. Vizeyi bu akşam alabilirsin. En geç yarın sabah.

Geri sayım başlamıştı. Ertesi sabah Rabat'ta olursa biraz şansla gün içinde uçak bulabilir ve akşama Cezayir'in şehrine varabilirdi. Avı henüz gelmemiş olacaktı. Swift Sahra Kapısı'nda onu bekleyecekti.

Heyecanla gözlerini kapadı. Karanlıklardaki bir ırmağın gizli kaynağına yaklaşıyordu.

27

Mutluluk tek başına gelmezdi. Continental'e döndüğünde Swift, Heidi ve Ségur'le burun buruna geldi.

– Hâlâ burada mısınız?

– Tam Afrika usulü, diye homurdandı tabip. İzin belgelerini bekliyoruz hâlâ. Böyle giderse Rabat uçağını kaçıracağız.

– İyi olmuş.

– Ne?

– Program değişti.

– Ne demek istiyorsun?

– Tamanrasset'e gidiyorum. Siz de benimle geliyorsunuz.

Swift sabah edindiği bilgileri kısaca aktardı. Planlarını değiştirmek için sebepleri vardı elbette. Ségur ile Heidi sarsılmış görünüyordu. Bakışmalar. Isırılan dudaklar. Sessizce istişare.

İlk konuşan Heidi oldu:

– Bu durumda ben tamam diyorum.

İsteksiz görünen Ségur de onun ardından konuştu:

– Tamam. Benim için de. Ama... belgeler nasıl olacak?

– Faslı polisinize haber verirsiniz... Tek istedikleri bizim gitmemiz, nereye gittiğimizin önemi yok. Pasaportlarınızı bana verin. Marovaux, Cezayir vizelerimizi halledecek.

Ne olursa olsun, Swift de diğerleri gibi bir memurdu. Çark'ın mutlak gücünü değerlendirecek bir konumdaydı. İşlerin zaten zor yürüdüğü bir ülkede onun gücünün iki katına çıkacağını içgüdüsel olarak seziyordu. Bu Çark kendi yatağını hazırlıyor, zehirlediği bu toprakların kusurlarından besleniyor, yetersizliklerinden faydalanıyordu.

Kısacası şu anda üç Fransız'ın kaderi, deyim yerindeyse, bir kapının eşiğindeki bir titreşime bağlıydı. Peki bu kapının ardında ne

vardı? Gözlerinden uyku akan, karısının ördüğü kazağı giyen, görevi, yıpranmış bir kâğıda kaşe basmak olan zavallı bir adam.

Tabii ki öğleden sonra da polis, tabip ve öğrenci kız ne çıkış belgesi ne de vize alabilmişti.

– Yarın, sabah erken saatlerde, diye söz vermişti Marovaux, akşam yemeğinden sonra onları ziyarete geldiğinde.

Yeni bir gece. Rüyalar mı? Hayır. Tıpkı bir katilin kanlı giysilerini yanan bir kazana atması gibi, her birinin kendi sıkıntılarını içine attığı kara bir delik vardı sadece.

Ertesi sabah hâlâ oradaydılar. Görevlerine sadık, küçük kahvaltı salonunda beklemekten bunalmış, kendi hareketsizlikleriyle taş kesmiş üç kişi.

Nihayet Marovaux geldi – asker her zamanki gibi restoran kısmına girmişti ve yine her zamanki gibi *preppy* tarzı giyinmişti: Oxford gömlek, *chino* pantolon. O sabah hoşnut ifadesine tekrar kavuşmuştu. Cebinde meşhur belgeler vardı... Tam da beklendiği gibiydi: mürekkebi dağılmış kâğıtlar, okunaksız yazılar, bulanık mühürler...

Dört saat sonra Rabat-Salé Havaalanı'ndaydılar. Sandıklar. Çantalar. Kucaklaşmalar. Ségur ile Heidi bir yük arabası ararken –havaalanlarındaki rutin bir iş– Swift, Marovaux'yu bir kenara çekti.

– Çok teşekkür ederim. Sen olmasaydın...

– Bana teşekkür etme. Talimat almıştım.

– Talimat mı?

– Evet, Paris'ten.

– Anlamıyorum.

Marovaux bir nefes alıp açıklamaya girişti:

– Marcel Caroco öleli üç gün oluyor ve resmi soruşturma başlamadı bile. Elçiliğimizin iletişim subayı yola henüz çıktı. Görevi, polis teşkilatını silkeleyerek prosedürün biraz daha hızlı ilerlemesini sağlamak. Bir ay sonra hâlâ aynı yerde olacağız. Caroco'nun kız kardeşi onun naaşı için çoktan gelmiş olacak. Bu davaya nihayet bir yargıç atandığında da herkes bu olayı unutacak.

– Yani?

– Yani'si şu: Sen işini yapmak için tatil günlerinden feragat ederek buraya geldin. Ne gerekiyorsa toplaman için sana yardım etmek gerekiyordu.

– Soruşturmam kesinlikle resmi değil.

– Esas meziyeti de bu işte. Beauvau şu ya da bu şekilde senin topladığın bilgilere ulaşacaktır.

– Peki ya Beyaz Yele?

– Kâr ve zarar. Fransa'da onunla ne yapacaklarını bilemezlerdi zaten.

Swift nihayet güldü.

– Rapor düzenleyecek misin?

– Düzenleyip gönderdim bile.

– Fas DST'sinin düzenlediği rapora ulaşabilir misin?

– Hayır. Eksiksiz arşiv düzenlerler ama kimse göremez. İşlerinin bütün güzelliği de buradadır. Sanat, sanat içindir, yersen tabii.

Swift bir an düşündü.

– Tamanrasset'te beni bekleyen biri olacak mı?

– Hayır. Fransa ile Cezayir ilişkileri, Fas'la olduğu gibi değil. Orada herhangi bir yardım alacağını düşünme. Cezayir düşman bölgesidir.

– Süper bir resim çizdin.

– Sana bir öğüt versem...

– Evet?

– Oraya gittiğinde yerinden kımıldama. Senin adamı elinden kaçırsan bile, nereye gitmiş olursa olsun kımıldama.

– Anlamıyorum.

– Tamanrasset normal bir şehir değildir. Çevresinde çölden başka bir şey yok. Kendini tehlikeye atma.

– Bakarız.

– Tamam, diyerek güldü yüzbaşı gerilimi azaltmak için.

Swift onun elini içtenlikle sıktı.

– Bir kez daha...

– Tamam, sanırım anladım. İyi yolculuklar.

Polis, arabasına binen askerin arkasından baktı. Kısa saçlar, kusursuz bir siluet, asker pabuçları...

Aklına Agde Burnu'ndaki jandarma, şortu ve düdüğüyle Philippe Neveu geldi. Swift özgürlükçü, hatta kargaşa yanlısı bir polis olabilirdi ama şimdiye kadar, bu soruşturmada en iyi destekçileri "hazır ol"da duran, kısa saçlı insanlar olmuştu.

28

Sessiz sedasız bir inişti. Deyiş yerindeyse, ayak sesleri bile duyulmamıştı.

Uçak Cezayir'in güney ucundaki Ahaggar Platosu'nda bulunan Tamanrasset askeri havaalanına indiğinde gece olmuştu. Hava soğuktu, çok az ışık vardı ve uçsuz bucaksız bir kumaşla sarmalanmışlardı sanki – yeryüzü ile gökyüzünü, gri ile maviyi ayırt etmek imkânsızdı...

Burada kendinizi küçültmenize gerek yoktu, doğal olarak küçücüktünüz zaten. Apronda bir fare gibi pıtı pıtı yürüyordunuz; bu yetmezmiş gibi, gümrük görevlileri kontrol noktasında onlara sunduğunuz zavallı evrak kadar bile değeriniz olmadığını belli ederek sizi daha da küçültüyordu.

Heidi etraflarını çevreleyen manzara kadar bomboş hissediyordu kendini. Kafasında en ufak bir düşünce yoktu. Sadece dünyanın ortasında onu canlı, kıpır kıpır hissettiren yankılar...

Swift ise yerinde duramıyordu. Sabırsızlıkla tepiniyordu. Saat dokuz olmuştu ve aklındaki tek şey bir an önce seyahat acentesine gitmekti.

– Sakin ol, diye müdahale etti Ségur. Öncelikle yatacak bir yer bulmalıyız. Adamın gelmişse bile uçup gidecek değil. Tamanrasset çıkmaz sokak gibidir. Çevresinde binlerce kilometrelik çölden başka bir şey yok. Alcatraz gibi, anlıyor musun? Sadece orada su, burada ise kum var.

Bu fikir rahatlatıcı olmasa da başmüfettişi ikna etmiş gibiydi. Bavullar. Swift taksiye bindi ve bir daha ağzını açmadı. Ségur ipleri eline aldı. Şoföre Arapça birtakım laflar etti. Bir trenin tünele dalması gibi, taksi de karanlıklara daldı.

– Arapça biliyor musun? diye sordu Heidi şaşkınlıkla.

– Bu, Tamaşek; Tuareglerin dili.

– Sen... buraya daha önce geldin mi?

– Evet ama daha güneye; Nijer'e, Mali'ye.

– Sen...

Ségur gülümseyince Heidi kendini yumuşacık bir sıcaklıkla sarmalanmış gibi hissetti.

– Şimdi kara Afrika'nın eşiğindeyiz ve kara Afrika benim evim.

29

Heidi gözünü açar açmaz, odasını dolduran ışığı betimleyecek yeni kelimeler bulması gerektiğini düşündü; dolu dolu, cömert, sonsuzluğa uzanan bir aydınlık, odanın her köşesine yayılan, hatta köşe ya da kör nokta fikrini ortadan kaldıran salt bir göz kamaşması. İşte buydu: Bu ışık dünyayı çırılçıplak, ışıl ışıl, canlı ve tertemiz olarak gözler önüne seriyordu.

Kerpiç ve betondan mütevazı bir binası olan Hoggar Otel'e gelmişlerdi. Kuma gömülmüş merdivenler ve boş bir havuz. Hiçbir özelliği olmayan küçük bir oda. Asıl olay, dışarıdaydı.

Heidi pencereyi açıp başını dışarı çıkardı. İki tonlu manzara –gökyüzü ve kum, mavi ve bej– göz kamaştırıcıydı. Soluk mavi diyebilirdiniz belki. Ama hayır, bir tişört ya da kumaş için "soluk" denebilirdi, uçsuz bucaksız, içinizden akıp giden ve aklınızı başınızdan alan bir sonsuzluk için böyle denemezdi. Heidi yükselmişti, yerçekimi hattını aşarak ağırlıklarından kurtulan kozmonotlar gibi, kelimenin tam anlamıyla bedeninden ayrılmıştı.

Tak-tak-tak...

– Girin.

Duş alıp saçını taramış olan Ségur içeri burnunu uzattı.

– Kahvaltıya geliyor musun?

Yemek salonu kaba sabaydı. Ahşap masa, taş döşeme zemin, çimento duvar. Gösterişten yoksun, basit bir köy havası vardı. Ekmek ıslak, kahve lezzetsiz, şeker yapış yapıştı. Her şey yolundaydı. Çöl, sizi bekliyordu. Onunla sizin aranızda artık hiçbir şey yoktu.

Heidi, bir katili yakalamak için burada olduklarına inanamıyordu. Üstelik nasıl yakalayacaklardı? Swift'in silahı yoktu. Seyahat acentesine gidip kendilerini tanıtacak, saf bir ifadeyle, yüzünde yara

izi olan şoförlerinin gelip gelmediğini soracaklardı. Veya hep birlikte onu beklemeyi mi teklif edeceklerdi? Saçmaydı.

Fincanın dibinde döndürdüğü kahvesine bakarken cildinin bronzlaştığını fark etti. Değişmekte, dönüşmekteydi – neye? Umurunda değildi. Kafasını karıştıran şey, dönüşme süreciydi. Bir ceset bulmuş, Caroco'nun günahlarına sırdaş olmuş, Swift'in yerinde duramadığına, Ségur'ün ise kontrolünü hiç kaybetmediğine şahit olarak Continental Otel'de birkaç gün ne yapacağını bilememişti. Şimdi de Ahaggar'ın eşiğinde hayatın anlamını sorguluyordu...

Swift'in bir planı vardı. Açıkladı. Telaşla konuşuyordu. Bakışları hummalıydı. Uyumuş muydu, yoksa kafasına tuğla atılıp bayıltılmış mıydı anlaşılmıyordu.

Planı mı? Eh... nasıl söylemeli... Saflığının bir örneğiydi. Turist gibi davranmayı ve acentenin kapısını çalıp etrafta küçük bir keşif gezisi yapmayı düşünüyordu.

– Melez rehber isteyeceğiz.

– Melez rehber mi? diye tekrarladı Ségur kuşkulu bir tavırla. Buranın insanlarının ten rengini fark ettin mi?

– Ne dediğimi biliyorum.

– Söylediğini de tek anlayan sensin.

– Bize, yüzünde yara izleri olan adamı tavsiye ettiklerini söyleyeceğiz.

– Ya sonra? Çölün ortasında adamın üzerine mi atlayacaksın? Krikoyla kafasına mı vuracaksın?

Başmüfettiş cevap vermedi. Aslında tamamen avına odaklanmış, sonrasını, hatta tutuklama faslını dahi düşünmemişti.

Ségur daha temkinli olma taraftarıydı:

– Üçümüz birlikte gidelim. Konuşmayı bana bırak.

Doktor koca ellerini masaya koydu.

– Yönetimi ben alıyorum. Boşuna geldiğim söylenmesin sonra.

– Gitti.

– Gitti mi, nasıl?

– Alain bu sabah erkenden gitti.

– Ama yeni gelmişti, değil mi?

– Evet, dün geldi. Ama Bir Range'i Nijer'in Agadez şehrine teslim etmek için gün doğarken gitti.

Heidi seyahat acentesinde arkadaşlarını inceledi: Ségur masanın kenarını öyle sıkı tutuyordu ki eklem yerleri beyazlaşmıştı; Swift ise midesi ağrıyormuş gibi iki büklüm olmuştu. Masum turistler gibi görünmeye çalışıyorlardı. Ama daha çok kaçık gibi görünüyorlardı. Hatta iblis. Birer çöl cini...

Çalışma masasının arkasındaki adam Tetuan'daki gibi ağırkanlı bir Arap'tı; kapkara bir teni vardı, büyük ihtimalle buraya getirilmiş kölelerin soyundandı.

– Geleceğimiz size haber verildi, değil mi? diye tahminde bulundu tabip.

– Evet. Tetuan'daki ortağım haber verdi.

Ségur formika –burada kesinlikle geleceği olan bir malzeme– masaya yumruğunu vurdu. Swift adamın üzerine atılacaktı ki doktor onu kolundan tuttu.

Heidi'nin ise dikkatini çeken şey ışıktı. Bu harap, tıklım tıkış büronun her yerinde güneş vardı. Hayır güneş değil, sonsuzluktu bu.

– Neden? Neden bunu yaptı?

– Onu inandıramamışsınız.

– Oysa bu adamın bir katil olduğunu ona söylemiştik.

– Tam da öyle. Bu biraz abartılı değil mi?

– Gerçeğin ta kendisi.

– Alacaklarını tahsil etmek isteyenlerin ya da dolandırıcıların söylediği türden saçmalıklara benziyor.

Swift adamın gırtlağına sarılacaktı. Ségur bakışlarını diğer adamdan ayırmadan onu geriye çekti. Taktik değiştirmek lazımdı.

Heidi ise farklı bir âlemdeydi: Şimdi de çölü inceliyordu. Dışarıdaki çölü değil, içeridekini. Kum öbekleri köşelerde birikmişti. Kertenkele gibi çatlakların görüldüğü duvarlarda. Adamın ızgarada pişmiş kestane gibi görünen gözbebeklerinde. Kırılmışçasına parlayan ve yaklaşırsa insanın gözüne girecekmiş gibi görünen camekânda.

Ségur daha sakin bir ses tonuyla konuşmaya başladı – o anda komuta onun elindeydi, kontrolünü kaybetmiyordu:

– Bir 4x4'le ona yetişebilir miyiz?

– Hiç arabam kalmadı.

– Yalan söylemeyin.

– Söylemiyorum. Paris-Dakar rallicileri hepsini kiraladı.

Bu söz Heidi'nin aklında bir çağrışım yaptı. Hiçbir talepleri olmayan bölgelerde gürültü ve toz kirliliği yaratan, huzur dolu köylere korku salan, koruma altındaki yaşam alanlarında bitki örtüsünü ve hayvanları yok eden aptalca bir yarış.

– Ralli güzergâhı buradan mı geçiyor? diye sordu Ségur. Heidi ile aynı şeyi, belki de daha kötüsünü düşünüyor olmalıydı.

– Çok daha doğudan, Timiaouine yakınlarından geçiyor. Ama arabaya ihtiyaçları vardı.

Ségur bir dizini yere koyarak, yolculuk boyunca yanından ayırmadığı çantasını açtı ve dolar tomarları çıkardı.

Bir tomarı masaya koyarak senlibenli konuşmaya geçti:

– İyice ara bakalım, bir Jeep ya da Range kalmış olabilir mi?

– Üzgünüm, yabancılara araba kiralamıyorum.

Doktor bir tomar daha koydu (şüphesiz kişisel birikimiydi bu).

– Ve belki bir şoför?

Ségur derin bir nefes alarak tane tane konuşmaya devam etti:

– Senin acenteden şoförlü bir araba kiralarsak Alain'e yetişme şansımız olur mu?

– Evet, herif tecrübeli bir şoför değil.

– Ama ona yeni bir arabayı emanet ettin.

– Hayır, yeni değil. Eski bir model.

Swift araya girdi. Sakinleşmiş gibiydi.

– Onu nasıl bulabiliriz?

– Arabayı sürmeniz yeter. Zaten sadece bir yol var.

Adam, noterlerin tabiriyle kendi "nezdinde" güldü. Dişleri sapsarıydı, tabii kararmış altından değilse.

Yirmi dakika sonra doktor araç kiralama sözleşmesini doldurmuştu. Yine dolarları uzattı. Belgelerini verdi. Pasaport. Ehliyet. Dışarıdaki Swift sabrının sonundaydı. Tasma ve ağızlık takılması gereken vahşi bir hayvana benziyordu. Heidi şundan emindi: Bu işin sonu kan banyosu olacaktı.

– Ya şoför?

İşte, o da gelmişti. Uzun boylu, yakışıklı, eşsiz bir çöl tazısı. Şüphesiz güneyden, kara Afrika'dandı. Yüzü, yontulmuş bir kömür parçasını andırıyordu. Gülmüyor, konuşmuyordu. Muhtemelen homurdanıyordu. Çok umut vericiydi bu.

Kulaklarının etrafına dolanmış bir kefiyeyle tepeden bağlanmış gibi duran kir pas içinde bir cellabe giymişti. Cellabenin kumaşı patlıcan moruna çalan bir maviydi. Kazınmış başı bu kumaş yığınının üzerinde minicik görünüyordu. Biraz hayal gücüyle bir Tuareg savaşçısına benzetilebilirdi ama önce ciddi bir yüz ameliyatı gerekirdi bunun için.

– Moussar, en iyisi! dedi Arap yarı memnun, yarı alaycı bir tavırla.

Sözüne güvenmek zorundalardı, başka çareleri yoktu.

Moussar'ı inceleyen Heidi, adamın derisinin içine, damarlarına çölün girmiş olduğunu düşündü. Buranın erkekleri denizsiz denizcilerdi. Gözbebeklerinin içinden ufuk geçiyordu ama bu ne mutluluk ne de özgürlük pırıltısıydı. Tanrılardan korkarak yaşayan eski çağların insanlarını hatırlatıyorlardı; Sfenks'in tehditlerine maruz kalan Thebai'liler veya bambaşka türde, Kral Kong korkusuyla yaşayan Kafatası Adası yerlileri gibi.

Araba hazırlanırken Heidi acentenin çevresinde biraz dolandı. Kerpiç kulübeler, sıkıştırılmış toprak yollar, tozlu meydanlar – her yer kırmızıydı. Palmiyeler bile kilden yapılmış gibiydi. Varın, nüansları siz tahmin edin: toprak rengi, mercan rengi, şarap tortusu rengi... Çirkin bir ayrıntı da şuydu: Naylon poşetler kurumuş ağaçların dallarından, modern zamanların ölü yaprakları gibi sarkıyordu.

Ségur ona bir zamanlar kölelerin yolu olan bu güzergâhın, gölgeli palmiyeleriyle muhteşem bir vaha olduğunu anlatmıştı. O zamandan sonra su kesilmiş olmalıydı. Heidi hayatında bu kadar kurak bir yer görmemişti.

– En ufak bir sorun çıkarsa geri döneceksiniz, diye uyardı Arap.

– Ne tür bir sorun? diye sordu Swift.

– Görürsünüz. Her zaman sorun çıkar.

Arabayı hazırlayan adamlar sıradan tipler değildi. Heidi o güne kadar hiç Tuareg görmemişti ama bir efsaneyle karşılaştığınızda bunu anlardınız. Şöyle bir benzetme yapılabilirdi: Bu kırmızı şehirde, erkekler gökyüzünden birer damlaydı. Toza bulanmayı kabul etmeyen çivit mavisi damlalar.

Ancak yüzleri yoktu.

Örtünmüşlerdi ama Müslüman kadınlar gibi yüz hatlarını satır misali kesen siyah kumaşla değil. Bu adamlar kefiyelerinin ardında gururla, hatta zarafetle kaybolmuştu. *Dikkat, kırılabilir*. Bu adamlar yüzlerinden utanmıyordu. Tam tersine yüzlerini koruyor gibiydiler. Gizem vardı evet ama onur da vardı.

Çantalar, denkler, benzin bidonları... Tüm bu işler yapılırken en ufak gürültü duyulmuyordu. Kum, tüm sesleri örtüyordu. Heidi de sinek ya da kan emici parazitlerin istilasına uğramış gibi, kumun, giysilerin altından bedenini ve yüzünü ısırdığını hissediyordu.

Hâlâ acentenin kapısında oturuyordu ama uyuşturucu müptelalarının kullandığı deyişle tamamen uçmuştu. Sarhoş, kendinden geçmiş, *stoned* [42]... Neden burada olduğunu bile hatırlamıyordu artık. Tam olarak öyle de değildi: Yeryüzündeki işlevi hakkında en ufak fikri yoktu. Dünyayı terk etmişti. Süzülüyor, yüzüyor, uçuyordu...

– *Linadhhabb*![43]

Bu söz yola çıkma işaretiydi. Heidi ayağa kalktı ve üzerindeki tozları silkelerken Saint-Exupéry'in *Küçük Prens*'inden şu cümleyi mırıldandı: "Sessizliğin içinde bir şeyler parıldıyor gibidir."

Bu anlamsız geziyi en iyi özetleyecek söz buydu sanki.

---

42. Kafası iyi. (ç.n.)

43. Haydi gidelim. (ç.n.)

Ségur çöl insanı değildi ama yine de Büyük Ateş'le uzaktan uzağa flört etmişti. Acımasız güneşin altında yüzlerce saat kavrulmanın, hiç kıpırdamıyormuş gibi görünen tekdüze bir manzaranın içinde devinmenin, kum tepelerinin arasından geçerken susuzluğun ve ışığın beslediği görüntüler, hayaller görmenin ne demek olduğunu biliyordu. *Serap mı dediniz*?

Ségur'e göre, sınırları olmasa bile çöl bir menzildi. Yüreği siyah olan herkes, Sahra'nın başka bir dünyaya, Orta Afrika'ya açılan kapı olduğunu bilirdi. Cezayir ve onun çorak topraklarından, Nijer ve ovalarından, Kamerun ve savanlarından sonra Güney Sudan'ın yeşil uzantıları, Orta Afrika Cumhuriyeti'nin ormanları, iki Kongo'nun göz alabildiğine geniş toprakları gelirdi... Üzerinize zümrüt yeşili bir pelerin gibi kapanan, duyularınızı sular altında bırakana kadar serinleten verimli bir evren...

Ségur şimdilik güneşin altında erimiş gibi görünen birkaç çalı, orada burada bir vaha ve harabelerle yetinmek zorundaydı. Neredeyse hiçbir canlı varlık yoktu. Sadece yarısı kuma gömülmüş beyaz iskeletler, karavanlardan artakalanlar...

Güneye doğru yol alırken yazgısına geri dönüyormuş gibi garip bir hisse kapılmıştı. Bu iğrenç cinayetler nasıl oluyordu da onu geçmişinin raylarına oturtuyordu?

Sadece bu yoktu. Kumların ötesinde, ovaların ve ormanların ötesinde... siyahi kadın vardı. Gökyüzünün ve kumulların dokusundan süzülerek kendisine ulaşan kokusunu soluyordu onun. Dudaklarının kenarında kıpırdanan o şehvet... Oysaki Ségur'ün payına düşen, sadece kumu yudumlamaktı. Bu mesafeden bile sarhoş olmuştu, başı dönüyordu. Ségur her zaman şuna inanmıştı: Onun doğal yaşam alanı tıp, hastalık, ölümdü... Ama bu üçlü yapının altında titreşen bir

zar vardı: siyahi kadının teni – görünüşte ahşap gibi sert, dokununca ipek gibi yumuşak...

Pencereyi açıp gözlerini kapadı. Yumuşacık esen rüzgârda –gündüzleri sıcak, geceleri soğuk havasıyla ocak ayı Kuzey Afrika'nın en iyi mevsimiydi– anılarının alize rüzgârları ya da *gulf-stream* akıntıları gibi geçip gitmesine izin verdi; kendisi de içlerinden şeffafça süzüldü.

Arada sırada tek gözünü açıyordu. Sarı kumullar, kahverengi kayalar, açık gökyüzü ve hep o iki renk, mavi-bej... Kenarları altın nakışlı, gökyüzündeki ölümcül rotasını takip edebildiği güneşin bezediği bir tuvaldi sanki.

Engeller çoğalıyor ve birbirlerine benziyordu; bunlar çoğu zaman kum yığınlarıydı. Kurumuş sel yatakları –nehirler– büyük yarıklar halinde yolu kesiyordu. Patinaj yapılıyor, çukura gömülüyor, arabadan inilip tekerleklerin altına alüminyum levhalar yerleştiriliyor, itiliyor... ve tekrar yola çıkılıyordu.

Çölde en kötü şey insanlarla karşılaşmaktı. Hüzün verici bir köy, bir karavan, üzerinize kapanan dünyanın yapayalnızlığı... Çerçeveye bir insan girdiğinde manzaranın uçsuz bucaksızlığı anlaşılıyordu. İnsanın varlığı, bu platolara hâkim olan yalıtılmışlığın ne denli büyük olduğunu gösteriyordu. Ta uzaklara, ufkun sonuna kadar uzanan yüzlerce, binlerce kilometrelik boşluk.

Su şişesi. Yol boyunca su içme ihtiyacı bir korkuya, endişeye dayanırdı. Yeterince su olsa bile her yudum çok değerliydi. Yeryüzünün bu köşesini kurutan susuzluğu anlamak için tek bir yudum yeterliydi.

Ségur bakışlarını kaldırınca çok uzaklarda, birbirinden ayrı küçücük yapılar fark etti. Tuzlalar – insanlar olsun, hayvanlar olsun platoların sakinleri bu hayati besinin peşindeydiler hep. Veya uranyum madenlerinin. Çölün tek bir dili vardı: jeolojinin dili. Buraların tek zenginliği yerin altındaydı.

Doktor yeniden kendi içine döndü. Sahra tüm uçsuz bucaksızlığına rağmen yakıcı bir bekleme odasıydı. Bu çıplak manzaranın, bu ölçeksiz kabartıların (gördüğünüz şeyin yakında mı, kilometrelerce ötede mi olduğunu anlamanıza imkân yoktu) ötesinde kara Afrika'yı hissediyordu. Ségur'ün batıl inançları yoktu. *Fatum*'a[44] inan-

---

44. Kader. (ç.n.)

madığı gibi "her şey yazılmıştır" düşüncesine de inanmazdı; bu, onun kendi iradesiyle ilgili düşüncesine tersti. Bununla birlikte bir kızı kurtarmak için Tanca'ya yaptıkları, önceden planlanmamış bu yolculuk, daha ziyade geçmişine doğru bir yolculuğa benziyordu.

Doktor Ségur güneye doğru inmiyordu, kara kıta ona doğru ilerliyordu, denizleri ve kumları yara yara gelen devasa bir kargo gibi.

Evet, Ségur onun çekim gücünü hissediyordu artık.

– Bu da ne, lanet olası?

Arazi aracı yavaşlamıştı. Şimdi de hırıldıyor, öksürüyordu. Veremli bir hurda gibiydi.

– Yine ne oluyor?

Moussar cevap vermedi, Range Rover onun yerine yorgun bir hırıltıyla karşılık verdi. Son kez sarsıldı ve tamamen durdu.

– AMA NE OLUYOR? diye tekrarladı Swift. Tüm gerginliği sesine yansımıştı.

Onlara konuşkanlığıyla pazarlanmış olmayan Moussar tek kelime etmeden arabadan indi. Kaputu kaldırınca yoğun bir duman bulutu volkan gibi fışkırdı; şimdi öksüren oydu.

Swift hiç düşünmeden kapısını açıp dışarı fırladı. Ayakları yerle temas edince havanın kararmakta olduğunu ve ayakkabılarının çölün tenine gömüldüğünü fark etti – ve yolda kaldıklarını.

Rüzgârın fısıltısı dışında hiç ses yoktu. Ne bir böcek ne bir kuş ne bir ağaç, hiçbir şey. Fosil bir manzara. Kokusuz, cansız bir iskelet görüntüsü.

Moussar kaputu geri kapadı. TAK! İfadesi sac kapağın kendisi kadar anlamlıydı. Bir şeyler homurdanınca, Swift onun tek kelime Fransızca bilmediğini anladı. Bu daha iyiydi.

Aşırı tepki veriyor olabilirdi ama avını bir kez daha kaçırmayı kabul edemiyordu. Alacakaranlıkta kükremeye başladı, kumların üzerine dizüstü çöktü, kudurmuş gibi kumları çıplak elleriyle kazdı – ne bulacaksa artık.

Sonunda kazdığı çukura top gibi kıvrıldı, kumların üstünü örtmesini bekliyor gibiydi. Gülünç duruma düşmek öldürmezdi. Neyse ki öyleydi, aksi halde Swift hayatının son saatini yaşıyor olacaktı.

33

Tablo hiç iç açıcı değildi, bunu görmezden gelmenin anlamı yoktu. Haritaya göre Agadez yolu üzerindeki tek şehir olan Arlit'e yüz kilometre uzaktaydılar. Arlit de, Agadez'e yaklaşık dört yüz kilometre kadar uzaktaydı. Kısacası, hiçliğin ortasında bir yerdeydiler.

Gece olmuştu. Görünürde tek bir araba yoktu. Elbiseli, pes etmiş bir şoför – ara sıra dua ediyormuş gibi dudakları kıpırdıyordu. Gömülmüş bir polis – itidalsiz Swift. Ateş yakmak için odun aramaya giden bir tabip – ona bol şanslar. Ölü noktadan bile beterdi. Sıfır noktasında, hatta daha da altındaydılar.

Heidi durumu tam kavrayamıyor gibiydi. Bu kovalamaca artık onu ilgilendirmeyen belirsiz bir tasarı gibi üzerinde salınıyordu. Buna karşın kumların serinliğini hissetmiş, pembeden kırmızıya, sonra griye, ardından da alacakaranlık mavisine döndüğünü görmüştü. Durum ne olursa olsun –Swift için dram, Ségur için beklenmedik bir olay– genç kız o anın eşsiz olduğunu algılıyordu. Kristal gibi mükemmel bir doku. Çölde bir gece mi? Bundan kim şikâyet ederdi ki?

Saat sekiz sularında bir çift far göründü. Moussar nihayet ayağa kalkıp kendi farlarını yaktı. Araç durdu. Kamyon Agadez'e gidiyordu. Şüphesiz ölmek için, çünkü can çekişiyor gibiydi. Tamponları düşmüş, kaputu bir iple bağlanmış, aksları çarpılmıştı. Dikiz aynalarından bahsetmeye gerek bile yoktu. Kamyon kasasının arka kapakları ise iple –hadi bir vidayla diyelim– tutturulmuştu.

Pazarlık yapıldı. Yarı römorkun şoförleri güven vermiyordu. Onlarla Tamaşek dilinde konuşan Ségur'ün söylediğine göre biri Maliliydi ve Moussar'dan bile siyahtı. Kan çanağı gibi gözleri ve ağzını kapatmasına izin vermeyecek kadar çok çarpık dişi vardı. Diğeri Arap'tı ve bir hançer gibi keskindi. Genç, yakışıklı, asabiydi;

Heidi'nin Tanca'da çok sık gördüğü ve onu sohbet etmekten, hatta göz göze gelmekten alıkoyan o gergin ifadeye sahipti.

Kısacası yıl boyunca çölü kateden iki vahşiydi. Tamanrasset-Agadez seferi eğlencenin bir kısmıydı sadece. İnsan yanıyor, donuyor, yıpranıyordu. Kamyonun içinden çok, altında vakit geçiriyorlardı. Yola gelince, sadece adı yoldu, nerden olursa olsun gidebilirdiniz, çökme riski her yerde aynıydı.

Swift'in karşı çıkmasına rağmen (bir an önce yola koyulmak istiyordu) *taguella*[45] pişirdiler. Heidi'nin hiç mutfak deneyimi yoktu, zaten ona göre, kadınları ocağın başına gönderen, yani birer hizmetçi haline getiren alçaltıcı bir işti bu. Ama yine de kumda yakılan bir kamp ateşinin –Ségur'ün odunu işe yaramıştı– altında pişirilen ekmek ilgisini çekti.

Mavi geceye doğru bir pizza kokusu yükseldi. Bu koku ona Federico'yla Bains'e gitmeden önce Nazareth Sokağı'nda mideye indirdiği pizzaları hatırlattı. Ne zamandı bu?

Neyse, gelelim *taguella*'ya. Ekmek pişerken ateşin üzerine yerleştirilen tencereye bayağı eski bir teneke domates konservesi konmuştu, bir kenarda da çay için su ve deve sütü kaynatılıyordu, mideniz hangisini kabul ederse artık.

Pazarlıklar yine başladı. Moussar *out* idi. Sadece Agadez'deki acentesine haber verilmesini istiyordu. Ségur kavurucu güneşin altında kamyonun kasasında, yani hayvan taşıma bölmesinde yolculuk etmenin ne kadara mal olacağını bilmek istiyordu. Pahalıydı. Neden pahalıydı? Çünkü yasaktı. *Ciddi olalım.* Çünkü tehlikeleri vardı. *Ne gibi tehlikeler?* Öncelikle soyguncular. Sonra onlardan da beter olan polisler. Ama asıl sebep, ki bu tartışılmazdı bile, beyazların başka seçenekleri yoktu.

Heidi kendini çölde esir düşmüş olarak gözünde canlandırmaya başlamıştı bile; 1974'te Kuzey Çad'daki isyancılar tarafından kaçırılan, üç yıl sonra da serbest bırakılan Fransız arkeolog Françoise Claustre gibi. Arkeologdan o kadar çok bahsedilmişti ki, Heidi bile Fransa'ya geldiğinde onun adını biliyordu.

Ateşin etrafında otururken tartışma hâlâ devam ediyordu. Ségur iyi kötü tercümanlık yapıyordu. Swift balataları sıyırmak üzereydi.

---

45. Tuareglerin temel yemeği olan yassı ekmek. (ç.n.)

Swift, gözünü seveyim, şu balataları değiştir. Ama polisin aklında tek bir şey vardı: Kendileri ile caninin Land Cruiser'ı arasındaki zaman ve mesafe artıyordu.

Nihayet anlaşmaya varıldı. Ertesi sabah beşte yola çıkılacaktı, şoför başına 1.000 frank ödenecekti. Ségur ile Swift ödemeyi ortaklaşa yapacaktı. Tamamdı ama Agadez'de sokakta uyumak zorunda kalırlarsa da ağlamayacaklardı.

Taguella'yı çıkarıp elleriyle böldüler (sağ elleriyle tabii, diğer el kıç temizlemek içindi) ve domates sosuna bandılar. Her biri birer örtüye sarındı. Ortam pek neşeli değildi açıkçası ama herkes kârlı çıkmıştı. Moussar'ın arabası acentesindeki adamlar tarafından tamir edilecek, o da bu üç beyaz manyağı kısa sürede unutacaktı. İki şoför iyi para alacaktı. Swift'in, katilini Agadez'de enseleme umudu –ufacık bir umut– vardı. Ségur ise hiçbir şey söylemiyordu ama bu silisyum sonsuzluğunun her anının –her lokmasının– tadını çıkarıyormuş gibi görünüyordu.

Heidi mi? Örtüsüne sarınıp yıldızların altında uyumak için sabırsızlanıyordu – ilahi gök kubbenin altında titreşen muhteşem galaksiler vardı. Adeta bir gök sarsıntısıydı...

O gece gözlerini kaparken, hayatında hiç bu kadar lezzetli bir şey yemediğini ve bu kadar mutlu olmadığını düşündü. *Kim derdi ki...*

Ertesi sabah Heidi farklı bir yemek tarifi keşfetti.

Kuma gömülerek pişirilen *tagulla*'dan sonra, kamyon kasasında *snack* usulü pişen beyaz adam. İki pişirme yöntemi vardı: Cayır cayır yanan çelik platforma kıyafetlerle oturarak veya ayakta kasanın kenarına sıkıca tutunup, dizleri, her engebeye uyum sağlayacak şekilde esnek tutarak.

Heidi bu pozisyonu seçmişti. Büyük bir talihsizlik eseri, güneş gözlüğünü kaybetmişti. İşte şimdi de tamamen korunmasız, dimdik vaziyette, fırın sıcağında giderken derisinin çatladığını hissediyordu – genelde gölgedeki sıcaklıktan bahsedilirdi, güneşin altında kaç dereceye çıkıyordu acaba?

Genç kadın artık kendisini korumaya çalışmıyordu. Odun yığınının üzerinde yanan Jeanne d'Arc'tı o. Çünkü evet, ne kadar çok güneş kremi sürmüş olursa olsun, derisi soğan gibi soyuluyordu. Burada güneş o kadar güçlü, o kadar etkili ve yoğundu ki, sonunda insan kıştan yeni çıkmış bir engerek gibi derisinden tamamen sıyrılmış olurdu.

Kimi zaman ayakta duracak hali kalmadığında –ne zamanın ne de mesafelerin farkındaydı artık– bir yere kıvrılıp sırtını şoför kabinine yaslıyordu. Swift kasanın diğer ucunda asık bir suratla, hiç konuşmadan kendi kendine kızarıyordu. Kafesinde kıstırılmış bir boğa gibi, kamyon kasasının bir köşesine sıkışmıştı. Ségur mü? Onun durumu biraz farklıydı. Teni gözle görülecek kadar hızla kararıyordu. Tabaklanmaya alışık bir deri. Bir köylü ama aynı zamanda Afrikalı bir doktor olarak görebilirdiniz onu.

Öğlen. Arlit. Bir şehirden ziyade hayalet şehirdi; tüm altın çıkarıldıktan sonra terk edilen Batı Amerika'daki yerleşim yerlerine benziyordu. Burada biraz insan vardı – maden ocakları hâlâ çalışıyordu.

Sahra rüzgârları tozları havaya kaldırırken mavi, yeşil, kırmızı veya sarı insan karaltıları, bir dokuma tezgâhındaki iplikler gibi bu toz bulutlarının arasında beliriyordu.

İki şoför ikmal yaptılar. Benzin. Su. Domates konservesi. Ségur mataraları doldurdu. Suda, gizli bir pınardan çıkmış gibi nemli toprak ve ıslak deri tadı vardı. Bu incecik sıvı onları hayata bağlayan tek şeydi. Geri kalan her yerde taşlaşmış ölüm vardı. Yaşsız, dönüşümsüz, binlerce binyıllık bir evren.

Yeniden yola koyuldular. Kamyonun sarsıntıları Heidi'yi uyandırdı. Kasları tutulmuş, elleri kasılmış, boynu ağrıyordu. İtiraz etmeden kilometreleri yutmaya hazırdı. Çöl tekdüze, hatta hipnotize ediciydi. İnsan kısa süre içinde telkine açık bir hale geliyor, yolun engebelerini farkında bile olmadan kabulleniyordu.

Saat 15.00 olmuştu. Hiçbir şey kıpırdamamıştı. Belki yüz elli, belki de on kilometre kat etmişlerdi ama her şey aynıydı. Heidi artık hiçbir şey göremiyordu. Kimi zaman uyukluyordu. Kimi zaman görüntüler üst üste biniyordu. Uykunun görüntüleri. Çölün görüntüleri. Siyah lekeler. Beyaz şimşekler. Her yer bomboştu, gözkapakları sigara kâğıdı gibi kırışıyordu. Altında güneş ve ölüm birleşip tek oluyordu.

Aniden bir kervan. Kamyondan insanların tuz mu, hurma mı, baharat mı, darı mı taşıdıklarını görmek mümkün değildi. Asıl etkileyici olan sayılarıydı. İki yüz veya üç yüz hecin devesi tek sıra halinde yürüyordu. Gölgesi kumulların yumuşak yamaçlarına düşen, yavaş, ağır başlı, sessiz bir resmi geçit. O mesafeden bu aralıksız, esnek yürüyüş serap gibi görünüyordu. Saz gibi uzun, karınca sürüsü gibi inatçı gölgelerden oluşan bir ordu.

– Zoolojik açıdan bunlar hecin devesi, diye açıkladı Ségur. Ama burada herkes sadece deve der.

Kamyon önemsiz bir şey için yoldan çıkmazdı ama kervan gitgide yaklaşıyordu. Ne büyük hayal kırıklığı! Beş dakika önce çölün efendisi sanılanlar, şimdi bitkin serserilerden başka bir şey değildi. Bağcıksız ayakkabılar giymiş çöp gibi bir dev; yamalı sahte tüvit bir cekete sarınmış bir çocuk; şapka, kefiye, şalvar ve iple tutturulan bir palto giymiş bir ergen... Bir başkası kılıç kuşanmıştı ama tek kollu paltosunun sırtı boydan boya yırtıktı... Sahra'nın Serap Sarayı'ydı burası.

Sonunda şoförler durdu. Neden durmuşlardı bilinmez. Tuaregler –hepsinin başları kumaşlara sarılıydı– aspirin, kalem, ekmek istiyorlardı yana yakıla. Fransızcaları da kıyafetleri kadar acınasıydı; kopuk kopuk kelimeler, bölük pörçük cümleler...

Kimileri sıtmaya tutulmuş gibi titriyor, kimileri uyuşturucunun etkisindeymiş gibi görünüyor, çoğu ayakta zor duruyordu. Heidi hecin develerini veya develeri –hangisini tercih ederseniz– inceledi. Yularlarından tutuldukları halde son derece kibirli görünüyorlardı. Heidi Bains Douches'ta bile böyle küstah surat görmemişti.

Arkasına dönünce bir su kayağı hocası gibi kararmış Ségur'ü ve Marsilyalı bir balıkçı gibi esmerleşmiş Swift'i gördü. İkisi de korkuluğun arkasında ayakta durmuş, kervancıları izliyordu. Heidi kendisindeki dönüşümü görmek istese de göreceklerinden korktuğu için çantasında ayna aramaktan imtina ediyordu.

Rehberlik hevesinden vazgeçen Ségur hiç konuşmuyordu artık. Heidi bu durumdan hoşnuttu. Tek kelimeye bile tahammülü yoktu. Üzerine çullanan güneş gözünü karartıyordu. Dikkatini tekrar devecilere çevirdi; yaşadıkları çevreyle bu denli uyumlu bir halk tasavvur edilemezdi. Bu hayaletler fosillere benziyordu. Gökyüzünü ve güneşi alın. Birkaç bin yılla harmanlayın. Ortaya Tuaregler çıkardı.

Heidi yüzünün küçücük bir kısmıyla gülümsedi (gülümsemek dudaklarını acıtıyordu çünkü). Yakında onlar gibi olacaklarını düşündü. Işık diyarının dilencileri, kurak toprakların serserileri...

Agadez.

Heidi böyle bir yerin var olabileceğini imkânı yok, düşünemezdi. Film hilelerinde ya da her şeyi şişiren yazarların anı kitaplarında olurdu evet ama gerçekte asla. Bununla birlikte tartışacak bir şey yoktu: Şehir buradaydı, kıpkırmızı, kıpır kıpırdı, nabız gibi atıyordu.

Şehre ulaşmak saatler sürmüştü. Heidi'nin saati kum dolduğu için çalışmıyordu ama akşamın beşi ya da altısı olmalıydı. Gölgeler uzamıştı ve gökyüzündeki bulutlar pamukşekeri rengindeydi.

Önce ufukta turuncu bir kütlenin belirdiğini görmüşlerdi, sonra da binalar ortaya çıkmıştı; özellikle de minaresi kerpiçten bir Pisa Kulesi gibi yükselen, yan taraflarından yatay kirişlerin dikenler gibi çıktığı kilden bir cami. Uzaktan devasa bir kaktüs gibi görünüyordu.

Yerleşim yerinin kenar mahallelerine girdiler; burası da çölden pek farklı değildi, yalnızca buradaki kumullar kare şeklindeydi ve pencereleri vardı. Kuyular, palmiyeler, akasyalar... Toprak susuzluğunu gidermişti. Derinliklerinde uranyumdan ya da petrolden çok daha değerli bir şey vardı: Su.

Kamyon kasasının kenarlarına tutunmuş olan Heidi hiçbir şeyi gözden kaçırmıyordu. Kervanlar da onlarla aynı zamanda geldiler. Denize değil, bir göle, bir halice kavuşan nehirler gibiydiler.

Tuaregler mi? Binlercesi vardı. Biraz önce karşılaştıkları serserilerden daha iyi görünüyorlardı. Bükülmüş, kıvrılmış, burulmuş, kocaman gümüş broşlarla tutturulmuş kefiyeleri olağanüstüydü. Kabzaları altın, gümüş ve turkuvazla bezeli hançerler ve kılıçlar taşıyorlardı. Hecin develerinin üzerinde oturmuş, hayvanın boynuna dayadıkları çıplak ayaklarından biriyle onu yönlendiriyorlardı; gaz pedalı, fren pedalı, debriyaj, hepsi ayak parmaklarının ucundaydı, sadece küçük dokunuşlarına bakıyordu.

Kadınlar mı? Dev gibi ağaçların gölgesinde oturmuş, saçlarını tarıyor, makyaj yapıyor, şarkı söylüyorlardı. Rutin güzellik saatiydi. Heidi'nin soluğu kesildi. Erkeklerden farklı olarak yüzleri açıktı ve çok zariflerdi.

Makyajı güzelliklerini artırmak için yapmıyorlardı; tenlerine motiflerle, desenlerle, süslemelerle apayrı bir dünya çizilmişti. Hangi maddelerle mi? Heidi bunu bilmiyordu ama kil, kına, her türden boyar madde olduğunu tahmin ediyordu. Elbette çivit de olmalıydı, alınlarında veya gözkapaklarında belli belirsiz göze çarpan mavimsi yansımalar bu oksitlenmiş yapraklardan geliyordu.

Altın rengindeki aydınlık, oval yüzleri kopçaların, küpelerin, burun halkalarının altında ezilmişti; bu takılar onları süslemekle kalmıyor, ışıltılarını vurgulamak adına derilerini de yüzüyordu.

Heidi, bir zamanlar Bains'deki soluk tenli, dağınık saçlı *baby-doll*'lara hayranlık duyuyordu. Yağlanmış saç örgüleriyle bu kadınlar onun tüm eski kurallarını, Paris'teki saçma ölçütlerini silip süpürüyordu. Gerçek güzellik buradaydı – koyu renkliydi, hatta *dark*'tı, bereketli toprakla, kayaçların karanlığıyla, sürme taşının ışıltısıyla flört ediyordu. Tuareg kadınlarının teni o kadar pürüzsüzdü ki dokusunu, yapısını unutuyordunuz – buna inanabilmek için geriye sadece elleriniz kalıyordu.

Frenlere basılıyordu. Klaksonlar çalıyordu. Herkes şehrin kapılarına yönelmişti. Trafik tıkanıklığından bahsedilebilirdi neredeyse. Balıkçıllarınkine benzeyen ayakları ve yapmacık yürüyüşleriyle develer, akasyaların tozlu doruklarının ötesinde belirdiler. Siyah-yeşil bir tabloya sarı tebeşirle çizilmiş bir tiyatro sahnesi zannedebilirdiniz.

Kapıyı aştılar. Yayaların, 4x4'lerin, develerin patırtısına kadınların vurduğu sukabaklarından çıkan acılı ezgiler karışıyordu. Heidi halüsinasyon görüyordu: Develer dans ediyor ya da revü kızları gibi tek bacaklarını ahenkle kaldırarak, ölçülü adımlarla yürüyor gibiydi.

Kamyon bir tür park alanında durdu, şoförler yolcularını balya fırlatır gibi aşağıya attılar. Öksürüp dengelerini bulmak için üç adım attıktan sonra, işte gelmişlerdi.

Satıcıların, mal değiştirenlerin, kavuşanların gürültüsü arasında Heidi kadınların gökyüzüne yükselen zılgıtlarını ayırt edebiliyordu (gırtlaklarında bilye varmış gibiydi). Tiz, yırtıcı, kulak tırmalayan

bir sesti. Teninizden ve beyninizden içinize giriyor, sizi çıldırtıyordu ama kimsenin bundan şikâyet ettiği yoktu.

Develer dinleniyor, erkekler tezgâhların etrafında dolanıyor, alacalı tunikleri, dimdik boyunlarıyla heykel-kadınlar kafalarının üzerinde küp taşıyor, kazınmış şakakları ve uzun saç örgüleriyle çocuklar her yerde sinekler gibi dolanıyordu.

Ardından başka kavimler belirdi. Kıyafetler, makyajlar, duruşlar, kabileden kabileye değişiyordu; kendilerine özgü kanunları olan dünyalar yan yana yaşıyor, birbirine değiyor, bakışıyor ama asla karışmıyorlardı.

Özellikle bir grup Heidi'yi büyüledi: Tuaregler kadar uzun ama yüzleri açık erkekler. Aynı ince, uzun hatlara sahiplerdi, basık burunları, çekik gözleri vardı. Bazıları kuş tüyleriyle süslü büyük, uzun şapkalar, bazıları hasır melonlar, bazıları da deniz kabuklarından taçlarla bezeli kumaş boneler giymişti. Erkekler de kadınlar gibi makyaj yapmıştı, zaten onları diğer cinsiyetten ayıran bir şey yoktu. İki cinsiyet arasında tüm ihtişamlarıyla dengede duruyorlardı.

Heidi bakışlarını onlardan alamıyordu – ağızları, özellikle de siyaha boyanmış dudakları, çenelerindeki dövmeler onu hipnotize etmişti. Üstelik sebepsiz yere, durup dururken sivri, pembe dillerini dışarı çıkarıveriyorlardı. Bunlar şeytandı ama oynak kadınlardan daha baştan çıkarıcı, *glam rock* starlarından daha şık bir halde baloya giden şeytanlardı.

– Fulaniler, diye açıkladı Ségur, Heidi'nin kulağına.

Heidi ona şaşkınlıkla, neredeyse anlamamış gibi baktı. Ségur de bronzlaşmış siyah bir gülümsemeyle karşılık verdi; sanki güneş ona bir ayrıcalık tanımıştı.

– Çobanlar. Keçi ve manda besicileri.

Burada köylülerin yaptığı en ufak bir işten bile nasıl oluyordu da yarı tanrılar çıkıyordu? Heidi'nin gücü tükenmişti. İdam sehpasına yük arabasında, ayakta götürülen Marie-Antoinette gibi bir yolculuk yapmıştı evet ama esas sebep gözlerinin önündekiydi. Böyle bir karnavala, böyle çılgınlığa hazır değildi. Zaten zamanın dışındaki bu gösteriye onu neyin sürüklediğini bile hatırlayamıyordu artık. Uzakta öldürücü, keskin kılıç darbeleriyle kesilen güneş kanıyordu.

– Acenteyi bulmalıyız, diye inatla tekrarlayıp duruyordu Swift kuma çivi saplıyormuş gibi.

Ama elbette... Yola koyulmalıydılar. Heidi ne sinirliydi ne de hayal kırıklığına uğramıştı. Hatta kovalamacalarının bu şekilde sona ermesini güzel buluyordu. Çölün ortasında kıpır kıpır bir vaha. Onlar da sonunda bu kurumuş haliçte dağılacaklardı. Bütün nehirler denize kavuşurdu, bütün polisler de suçlularının eriyip yok olmasını kabullenmek zorundaydı.

Akşam olmuştu.

Gece olmuştu.

Sona gelmişlerdi.

Patrick Swift artık tükenmişti – ne katilini arayacak ne de bundan sonra ne olacağını düşünecek takati kalmıştı. Acente mi? Sonunda bulmuşlardı. Ve polisin buraya geldiklerinden beri hissettiği şeyi kulaklarıyla duymuşlardı: Alain Martin denen adam arabayı teslim eder etmez parasını bile istemeden sırra kadem basmıştı.

Yine kaçırmışlardı. Hatta durum çok daha ciddiydi. Swift onu tamamen –sonsuza kadar– kaybetmişti. Adam bir daha ortaya çıkmayacaktı. Çöl tarafından öğütülmüş, külçenin içindeki altın gibi erimişti; başka bir ülkede, başka bir isimle, intikamını almış olarak tekrar belirecekti.

Paris'in bir hastanesinde birkaç ay içinde AIDS'ten ölmezse tabii; böylece Swift'in onu teşhis etme imkânı da olmayacaktı. Bir kez daha hastanelerde tutacağı nöbeti hayalinde canlandırdı ve... Hayır, durmalıydı, kendisini çıldırtacak bu soruşturmadan vazgeçmeliydi. Rafa kaldırılan ilk davası olmayacaktı bu. Ayrıca olaya pragmatik yaklaşmalıydı, Pala-Adam başka yerlerde kan dökerse, bu onun sorunu olmayacaktı.

Ne yazık ki Swift'in kumaşı bu değildi. İlk sayfası bomboş kalmış bir dosyayı arşive kaldıramazdı. Bir isim, bir yüz... Bu iki bilgiyi elde etmek için ne isterlerse verebilirdi. Bundan böyle kimseyi tutuklamayacağına bile söz verebilirdi. Sadece bilseydi.

Aïr Oteli. Mütevazı boyutlar, kahverengi duvarlar, gri seramik döşeme. Burada, yıkılana kadar oturulan eski evlerin bilindik havası vardı. Etrafa tabut kokusu hâkimdi. Bu küçük ve karanlık alanlara sıkışmış seslerin yankısı farklıydı.

O gece Swift'i asıl şaşırtan, aydınlatmaydı. Kış mevsimini, Noel'i, mumları çağrıştıran düşük voltajlı, donuk bir ışık. Hüzünlü bir resim gibi duvar köşelerine yayılan zayıf ışıkta hastalık, hastane acılığı vardı. İşin tuhafı, onca saat güneşin altında, yakıcı sıcakta durduktan sonra insana kendini iyi hissettiriyordu. Parıltılı bir nekahet sürecinin içindeymiş gibi.

Bu otelin karanlığı zapt etmek gibi bir niyeti yoktu. Gece, kalıcı bir pansiyoner gibi buraya yerleşmişti. Sarımtırak ampuller bu davetsiz misafir karşısında, alevlerin kararttığı iğneler gibi, karanlığı delmeye çalışan küçük gökcisimlerini çağrıştırıyordu.

Gökcisimlerinden söz açılmışken, Swift oda anahtarlarını alırken, resepsiyondaki Yunan veya Maltalı adama, sırf onu kışkırtmak için –Swift'e kalan sadece buydu– otelin kategorisini sormuştu.

– Kategori mi? diye tekrarlamıştı otelci.

– Evet. Kaç yıldızınız var?

Adamın dövmeli yüzünde geniş bir gülümseme belirmişti.

– Yıldızlar dışarıda.

Odalar hakkında yorum yapmaya gerek yoktu. Banyo, sıcak su. Akşam yedide, çıplak beton duvarlı bir odada, eğreti bir masanın etrafında toplanmışlardı. Burası güya restorandı. Bir ibrik su, kâğıt peçeteler, bir tuzluk – geriye sadece sipariş vermek kalmıştı.

Heidi mönüyü istedi. Ségur dua eder gibi dalıp gitmişti. Swift onları şaşkınlıkla izliyordu. Kızarmış tavuk gibiydiler, kendisi de onlardan daha iyi durumda değildi. Sahra'yı geçerlerken çöl derilerini yakmış, şüphesiz derilerinin altını bile kül etmişti.

Ségur nihayet bakışlarını kaldırdı, ciddi bir şey söyleyecekmiş gibi görünüyordu:

– Umarım, anlamışsındır.

– Demek istediğin... dersimi aldım mı?

– Onun gibi bir şey, evet.

Swift eğildi. Her hareketi acı veriyordu. Yanmış teni, tılsımlı deri[46] gibi büzülmüştü. Vücudunu kaplayacak kadar derisi kalmamıştı sanki.

– Beni iyi dinle pabucumun doktoru. Ne alınacak ders ne de anlaşılacak mesaj var, tamam mı? Bugün başarısızlığa uğramamız, yarın da uğrayacağımız anlamına gelmez.

Ségur araya mesafe koymak istercesine avuç içlerini masanın kenarına dayadı.

– Ben artık bu işte yokum.

– Piliç deneyelim mi? diye sordu Heidi ortaya.

– Anlamıştım.

– Sana bir tavsiye vereyim...

– İstemez, Tavsiyelerini...

---

46. Balzac'ın *Tılsımlı Deri* adlı romanına gönderme. Romanda dileklere kavuşmanın bedelini kişi kısalan ömrüyle öder. (çn.)

– Kızarmış patates de varmış!

– Bu hikâye seni delirtecek, henüz delirtmediyse tabii...

Swift'in rengi soldu. Bu türden kışkırtmaları sevmiyordu.

Dişlerini sıkarak güzel bir karşılık aradı, sonra yorgun bir hareketle elini sallayarak bu düşünceden vazgeçti.

– Her halükârda bu beni ilgilendirir.

– Elbette.

– Hükmen yenilgi, diye güldü Swift. Yarın sabah, istikamet Niamey.

Swift'in coğrafya bilgisi pek iyi değildi ama büyük boşluğu, sınırı aştıklarını bir şekilde anlamıştı. Artık Nijer'deydiler ve görünüşe göre tek havaalanı (yine de bakmak gerekiyordu) başkentteydi.

– Sipariş veriyor muyuz? diye sordu, konuşmalarla hiç ilgilenmiyormuş gibi görünen Heidi.

Ségur işaretparmağını kaldırdı. Bu hareket hiç ona uygun değildi; genelde sözlerinin altını çizmezdi, sesi, bakışları buna yeterdi.

– Şöyle bir ayrıntı var, diye bildirdi. Ben Paris'e dönmüyorum.

Swift şaşkınlıkla sordu:

– Yani?

– Kıtada kalmaya karar verdim.

– Nereye gitmek için?

– Daha aşağıya, Zaire'ye.

Swift ile Heidi bakıştılar – kararmış tenleri yüzünden gözleri bembeyaz görünüyordu.

– Peki ama neden? diye sordu Swift.

– İhtiyacı olanları tedavi etmek için.

– Vernes Enstitüsü ne olacak? diye araya girdi Heidi.

Ségur sakin ve ağırbaşlı bir tavırla ellerini masaya koyarak kavuşturdu.

– AIDS Afrika'da baş döndürücü bir hızla yayılıyor. Nitelikli tabiplere ihtiyaçları var.

– Burada seni kimse beklemiyor.

– Bilakis, her zaman memnuniyetle karşılanacağım.

Swift kuşkulu bir ifadeyle alnını kaşıdı – parmaklarının altında derisi soyuluyordu. Bu haber şaşırtıcı, aynı zamanda... hiç beklenmedikti.

– Ne olursa olsun, diye devam etti Ségur, burada Paris'tekinden

daha faydalı olacağım. Halk sağlığı konusunda Fransa iyi kötü işleri yoluna koydu. Bütün tabipler AIDS gerçeğini idrak etmiş durumda.

Swift kahkahayı patlattı. Fazla yüksek sesli, yersiz bir kahkahaydı.

– Sonuç olarak bana teşekkür etmelisin. Bu adımı atmaya seni ben zorladım.

– Böyle de diyebiliriz, evet.

Sandalyesinde fazla dik, neredeyse başını geriye atmış bir vaziyette oturan Heidi araya girdi:

– Bu durumda ben de kalıyorum.

Swift küçükdilini yutacaktı neredeyse.

– NE?

– Beni Paris'te bekleyen bir şey yok. Yüksek lisansa dönme fikri bile beni yoruyor. Öğrencilik hayatı ilgimi çekmiyor artık.

Ségur dudaklarında teşvik edici bir gülümsemeyle Heidi'ye döndü.

– Tam olarak ne yapmak istiyorsun?

– Bana asistanlık önermiştin, öyle değil mi?

– Paris'ten bahsediyordum.

– Afrika'da geçerli değil mi?

– Elbette geçerli, ama...

– Öyleyse her şey yolunda cicim. Seninle geliyorum.

Swift sandalyesini geriye itti. Kollarını kavuşturarak, el ele bir kıtayı kurtarmaya giden bu iki şapşala baktı.

– Olağanüstü bir ikili oldunuz... diye mırıldanmakla yetindi yarı eğlenir, yarı üzgün bir ifadeyle.

Bu esnada Heidi sağ elini dimdik Ségur'e uzattı. Doktor önce tereddüt etti ama sonra uzatılan eli tutarak sevinçle sıktı. *Deal*.[47] Swift bu sahneyi dokunaklı bulsa da bir yandan da allak bullak oldu. Gözlerinin yaşardığını hissetti.

– Bunu kutlamamız lazım... diye homurdandı, garsona işaret ederek. Belki Cezayir şampanyaları vardır.

Garson geldi, Swift'in alaycı ses tonunu pek beğenmemişti.

– Şarabımız var, diye karşılık verdi, sanki Agadez'deki en iyi sofra kendisininkiymiş gibi incinmiş bir ifadeyle. Tuhaf bir şekilde sesi

47. Anlaştık. (ç.n.)

odanın loşluğuyla uyum içindeydi. İnsan kendini *Bob Morane* veya *Doc Savage* türü macera kitaplarındaki bir tavernada sanabilirdi. Swift aydınlık ile karanlık arasında gidip gelen bir dalgayla sürükleniyordu sanki.

Birkaç kadehin sonunda başmüfettiş dinamit lokumu gibi kızarmıştı ve artık aç değildi, tabii iştah denilen şey alışkanlıkları arasındaysa. Heidi pilicin iki budunu ve bir kanadını silip süpürmüştü. Pilicin kemikleri arasında umutsuzca yiyecek bir şeyler arıyordu. Ségur ise düşünceli görünüyordu.

Swift dili dolanarak yatmaya gideceğini söylediğinde doktor da kalktı ve koridorda onu yakaladı.

– Ayrılmadan önce sana bir şey vermek istiyorum...

Swift duvara yaslanmak zorunda kaldı. Birkaç kadeh içmişti ama ayakta zor duruyordu. O anda, alkole dayanıksızlığının psikolojik olup olmadığını düşündü. Gençliğinde yaptığı okumaların bir sonucu. Rougon-Macquart[48] sendromu takıntısı...

Ségur ceplerini karıştırdı, sonra boş eliyle Swift'in parmaklarını açtı. Avucunun içine küçük bir nesne yerleştirdi.

Swift anlamsız bir ifadeyle baktı.

– Bu ne?

– Federico'nun Prens Albert'ı.

Başmüfettiş yaslandığı duvardan ayrılarak avucunu kapadı. Hastanelik bir hali vardı.

– Sen ne...

Ségur bir fiskeyle onu duvara geri itti.

– Sakin ol. Hiçbir işine yaramazdı.

– Nereden biliyorsun?

Cevabını beklemeden halkayı koridoru aydınlatan zayıf ışığa doğru tuttu. Bir altın parçası gibi parlıyordu. Gizem, şifreli mesaj, çözülmesi gereken harfler karşısındaydı.

Bir isim olmasını bekliyordu ama okuduğu şeyin isimle hiçbir ilgisi yoktu:

GÜNEŞSİZ

– Ne demek istiyor?

– Hiçbir fikrim yok ama katilini bulmanda sana bir yardımı dokunmazdı bunun.

---

48. Émile Zola'nın yirmi ciltlik roman serisi. Zola bu roman serisinde, alkol bağımlılığı ve kalıtımsal ruh hastalığı olan iki aileyi anlatır. (ç.n.)

Swift yine duvara yaslanmak zorunda kaldı. Neredeyse bayılacaktı. Ségur'ün çenesine bir yumruk savurmak veya öfkelenmek için bile mecali yoktu. Kolu felç olmuş, beyni durmuştu.

– Şimdi de polis mi oldun? diyebildi nihayet.

– Hayır ama bir sürü hakikati anladım.

– Ya, öyle mi?

– Öyle. Federico'nun da Joséphine Baker gibi iki sevgilisi vardı. Biri Werner Cantoube idi, diğeri senin takip ettiğin ve belki de buraya kadar peşinden geldiğimiz katildi.

– Yani?

– Yani hiç. Bence bu "güneşsiz" kelimesi Federico'nun, Cauteleux'nün, Caroco'nun katiliyle ilgili. Kendisine hastalık bulaştırdığını düşündüklerinden intikam alan bir hasta.

Swift ampulün ışığında halkayı bir kez daha inceledi.

– Tam bir pisliksin... diye mırıldandı gizli bir öfkeyle. Sanırım, bunu benden saklama nedenin... meslekiydi.

– Hipokrat yemini; evet.

– Bu yüzük ne zamandır sende?

– Federico ölmeden birkaç hafta önce vermişti. Kişisel bir hediyeydi ama ben her zaman bu armağanın, hasta-doktor gizliliğine tabi olduğunu düşündüm. Federico'nun bu *piercing*'i taktığını kimse bilmemeliydi. Hele içindeki yazıyı hiç bilmemeliydi.

– Bu halde olmasam, ağzına bir tane yapıştırırdım...

– Elbette ama bu kadar hızlı nefes alma, yoksa yere yığılırsın.

Swift gülmesine engel olamadı. Gerçekten de oracıkta, anında uyuyabilirdi.

– Ne halt ediyorsunuz?

İki adam dönünce karşılarında, boynunda bir peçeteyle koridorun girişinde duran Heidi'yi buldular. Kahkahalarla gülmeye başladılar.

Swift yaslandığı duvardan uzaklaşmadan ona elini uzattı. Heidi birkaç adım atarak başmüfettişin elini kuvvetle sıktı.

Swift başı aşağıda ama bakışları yukarıda, hatta gözleriyle delip geçecekmiş gibi, Ségur'e fısıldadı:

– Onu sana emanet ediyorum. Gözün gibi bak.

– İlk stetoskopum gibi.

Swift kızın elini bırakarak kollarını iki arkadaşının omzuna attı.

– Beni özleyeceksiniz şapşallarım benim, diye mırıldandı, gözleri dolu dolu.

II

HIV

Ekvator Afrikası'ndaki ormanların yeşil olduğu söylenirdi.

Bundan yanlış bir şey olamazdı. Orman karaydı. Kömür kadar kara. Vicdan azabı kadar kara. Hiçlik kadar kara. Üstelik boştu da. Hiçlikle doluydu. Hışırdadığını, uğuldadığını, ıslık çaldığını, uluduğunu duyardınız ama tek bir canlı göremezdiniz. Ne insan ne hayvan. Kimseyi göremezdiniz, anladınız mı? Orman sonsuzluktu, takıntıydı, saplantıydı. Beyninizin derinliklerindeki bir mürekkep kesesiydi. Bilincinizdeki bir siyah delikti – bir *big hole*–.[49]

Uzun vadede bu korkunç gürültü sinirlerinizi bozuyordu. Oysa kitaplarda okumuştunuz. Cangılın gezegendeki en zengin yaşam alanına sahip olduğunu biliyordunuz, Tokyo'nun en işlek saatlerdeki Shinjuku tren istasyonu kadar kalabalık olduğunu – halbuki hiçbir şey yoktu.

Uğuldayan yaprakların arasında Heidi tek bir kuş, tek bir memeli hayvan görmemişti. Çıtırdayan, tıkırdayan, homurdanan ama görünmeyen, kapalı bir avuç içi kadar gizli, gürültücü bir dünyaydı burası. Yapraklar, ağaç kabukları, sarmaşıklardan ibaretti. Evet, oraya gidebilirdiniz. O kadar sıkışık, o kadar kesifti ki, nerdeyse elinizi bile göremezdiniz. Bir nirengi noktası mı? Patikalar. İki kişinin yan yana geçemeyeceği ip gibi yollar.

Zaten yolu bulmak için bu patikaları takip etmenin yeterli olacağını düşünmek yanlış olurdu. Genellikle hiçbir yere gitmezdi bunlar. Karatahtaya kırmızı tebeşirle çizilmiş ağlar gibiydi. Öyle ki Minotauros bile buraya girse boynuzlarını kaybederdi.

Dürüst olmak gerekirse arada sırada oradan geçen biriyle karşılaşmak mümkündü. Sırtında derisi yüzülmüş bir maymun ya da hasta bir arkadaşını taşıyan simsiyah bir karaltı. Beyaz bakışlı, kesik

49. Büyük delik. (ç.n.)

kesik hareketleri olan bir zombi. Canlı mıydı gerçekten? Buna inanmak zordu. Kara kubbe ölülerin diyarıydı, Hades'in yeryüzüne çıkmış krallığı diyebilirdiniz biraz dalga geçmek istiyorsanız.

En iyisi, hiçbir şeye aldırmamaktı: Gözlerinizi ayakkabılarınıza dikip başınızı kaldırmadan yürümeliydiniz. Kırmızı çizgiyi izlemeniz yeterliydi. Bu şekilde saatlerce, çevrenizdeki her şeye kulaklarınızı ve gözlerinizi kapayıp, sürekli terleyerek (ekvator ormanlarında işenmezdi, sadece terlenirdi) yürürdünüz.

O mesafeleri yürümek, tam bir kâbusun ortasındayken insanın kendi kendine "Rüya görüyorum" demesi gibiydi. Tek sorun, burada rüya size saldırabilirdi. Bir panterin ya da gorilin kopardığı bir bacak, bir kol mesela. Nadirdi ama olabiliyordu. Sivrisinekler, tırtıllar, örümcekler, karıncalar daha sık görülüyordu; her birinin kendine has ısırığı, zehri, çeneği vardı. Orman kanınızı alır, emer, sizi yavaşça öldürürdü.

İnanılır gibi değildi ama Heidi Becker burada mutluydu. Yaklaşık dört aydır kuş uçmaz kervan geçmez bu yerde, yatalak hastaların altını temizliyor, Pigmeleri doğurtuyor, apseleri patlatıyor, açık yaralara pansuman yapıyordu... Sık sık söylendiği gibi, zıt uçlar bir noktada birleşirdi. Bains zamanlarında onunki kadar fuzuli bir hayat düşünülemezdi – siyah ve beyaz bir satranç tahtasında kırıtan mavi-beyaza boyanmış bir kibir abidesi. Bugün ise yüzde yüz faydalıydı. Kendini tamamen yaptığı işe veriyordu.

O günlerde her şey su içinde yüzüyordu. Lafın gelişi değil: Haziran ayında yağmur mevsimi başlamıştı. Günler şafak vaktinin tufanları ile gecelerin sağanakları arasında sıkışıp kalmıştı. Günün ortasında ne mi vardı? Güneş oradaydı evet ama ağaçların tepelerinden aşağıya sızamıyordu.

Her sağanakta Heidi büyük bir neşe, sınırsız bir minnettarlık duyuyordu. Bu yağmur, hayattı. Hayatında bir damla gözyaşı dökmemiş olan Heidi'yi ağlatan, onu mutluluğa boğan bir bereketti, bolluktu. Çadırın içinde, Yeni Dünya'nın şarkısını söyleyen yağmurun bitmek bilmez tam-tamlarını dinliyordu. Gülmeyin; çadır bezinin üzerine düşen her damla bir duyguydu. Her sağanak bir yeniden doğuş.

Heidi'nin dış görünüşü mü? Nadiren aynaya bakıyordu, o da sadece ampütasyon yaparken görmesini engelleyen perçemini kesmek

içindi. Fas bronzluğu gitmişti. Güneşten uzakta kalınca cildi solmuştu, kimi zaman da yeşilimsi bir renk alıyordu. Saçları? Önce beyazlığını kaybetmişti, hatta artık ona "sarışın" bile denemezdi. Daha ziyade kestane ya da ağaç kabuğu rengi diyebilirdiniz...

Peki ya işi? Zordu, kanlıydı. Heidi'nin sık sık bayılmaması veya kusmaması şaşırtıcıydı. Aslında hiç bayılmıyor ve kusmuyordu. Bu tür işler insanı ayakta tutuyordu, bunu hemen anlamıştı. Buradaki günlük hayatı bir haç yoluydu evet, ama haçı taşıyan o değildi, haç onu taşıyordu. Heidi'ye güveniliyordu, anlıyorsunuz değil mi?

Üstelik burada sadece kasvet yoktu. Eğleniliyordu da. Afrika ruhu başka bir boyuttaydı, yarı komik, yarı büyülü. Heidi birinci sınıftayken herkes Gabriel García Márquez'in *Yüzyıllık Yalnızlık* adlı kitabını okuyor ve büyülü gerçekliğe bayılıyordu. Aslında Heidi bu romanın kapağını bile açmamıştı. Çok ortalamaydı. Çok popülerdi. Züppeler büyük havuzun dezenfektan teknesine ayaklarını sokmaktan nefret ederlerdi.

Ama Heidi bugün bir şeyden emindi: Bu büyülü gerçek ne Meksika'da ne de Kolombiya'daydı; sadece Orta Afrika'daydı. Burada gündelik hayat hayali olanla, imkânsızla iç içe geçiyor ve bunlarla besleniyordu.

– Bundan bahsetmeyi sevmiyorum.

– Bu dediğin ne?

– Biliyorsun, Pigmeler.

– Eee, ne olmuş?

– Geceleri değişiyorlar.

– Nasıl yani?

– Tam olarak bilmiyorum ama bir güçleri var, biliyor musun? Geceleri çita, pangolin,[50] yılan oluyorlar, huylarına göre değişiyor... Manyoka alsana.

– Pirinç yok mu?

– Pirinç, kabızlık yapar.

Buradaki tek sorun yiyecekti. Yemekler genel olarak manyokadan oluşuyordu. Heidi hayatında bu kadar iğrenç bir şey yediğini hatırlamıyordu. Temelde bir yumru, bir tür patatesti. Yaprakları da vardı sanki. Sonunda yeşilimsi, lastik gibi, bok kokulu bir püre

50. Karıncayiyene benzeyen pullu bir hayvan. (ç.n.)

haline geliyordu. Parmaklarınızla yiyordunuz ve artık mideniz almadığında duruyordunuz. Heidi her lokmada gözlerini sıkıca kapayıp gırtlağını kasıyordu. Beslenmesi gerekiyordu – ve kusmaması. Hepsi bu kadardı. Gulp.

Bir başka yiyecek de şuydu: maymun. Saatlerce pişirerek önce etini yumuşatmak gerekiyordu. Aksi halde hayvanın eti o kadar sert oluyordu ki, dişlerinizi kırardınız. Yirmi dört saat marine edildikten sonra bu iğrenç et domates sosuna boğuluyordu. Sonra da fazla soru sormadan mideye indiriliyordu. Beden, hakkını talep ediyordu, tat alma meselesi ise formaliteden ibaretti.

Orta Afrika Cumhuriyeti'ne geldiklerinde Zaire'nin sınırındaki Ubangi Nehri'nin sağ yakasında bulunan Libenge'e yerleşmişlerdi. Ségur bu ülkeyi biliyordu ve başkent Bangui'de gerekli izinleri alabildiği birkaç siyasetçi bulmuştu. Para mı? Dispanser kendi imkânlarıyla dönüyordu, doktor da Fransızlardan biraz fon toplamayı başarmıştı. Zaten Libenge'de "çok az şeyle hayatta kalınırdı..."

Ama artık orada değillerdi. Ségur nedenini açıklamadan çantalarını toplamış ve Kongo Nehri'nin yukarısına, beş yüz kilometre daha doğudaki Yambuku'ya gitmeye karar vermişti. Katolik misyon bölgesinin yakınına yerleşmiş Amerikalı araştırmacılardan oluşan bir ekibe katılmak için 4x4'le bir haftalık yol gitmişlerdi.

Bu araştırmacılar ne yapıyorlardı? AIDS'in kaynağını bulmaya çalışıyorlardı. Sadece o kadar. Enfekte olmuş maymunları takip ediyor ve hastalığın çıktığı bölgenin topografyasını çıkarmaya çalışıyorlardı. Proje güzeldi, hatta heyecan vericiydi. Ama buraya geldiklerinde, bütün gün makakların dışkısını toplayan kamuflaj giysili adamlarla karşılaşmışlardı sadece.

Heidi'nin ilgilenecek bir şeyler bulduğu bir dispanser de vardı. Eldivenler, cerrahi maske, önlük... Ségur de onun yanındaydı ama kafası başka yerlerdeydi. Bir ay önce ABD'ye gitmiş olan misyonun yöneticisi Mike Grey'in dönmesini bekliyordu. Yine eski bir tanıdık.

Amerikalı tam da bir gece önce dönmüştü. O gün büyük buluşma gerçekleşecekti. Birbirlerine ne anlatacaklardı? AIDS hikâyeleri şüphesiz. Ségur ondan salgının kaynağıyla ilgili son bilgileri almak istiyordu.

Heidi saatine –hâlâ sahip olduğu medeniyetin son kalıntısı– baktı. Sekizdi. Sabah gezintisi saatiydi. Yağmur yeni kesilmişti.

Sığınağından çıkıp onlarca çadırın sıralandığı kırmızı düzlüğü geçti; burası Amerikan usulü gerçek bir askeri kamptı.

Bu saatte her yer pusluydu. Burada şafak saatleri çok acıklı olduğundan insanın moralini sağlam tutması gerekiyordu. Yavaşça yükselen gri bir hüzün yumağı, üşütmüşsünüz gibi burnunuzu gıdıklıyor ve gözlerinizden yaşların fışkırmasını istiyordu sanki.

Ségur'den kendisine eşlik etmesini istemeyi düşünmüştü.

Ama hayır, o artık büyük bir kızdı.

Zaten bu gezinti de onun sırrıydı.

Heidi için bir tür yeni alanını işaretlemekti bu.

Ségur, Mike Grey'in AIDS'in izlerini sürmek için ekvator ormanında bir ekip kurduğunu öğrenince dayanamamıştı. Her şey bir yana, bu konu hakkında bilgi sahibi olmak onun göreviydi. Uygulama vardı evet, ama araştırma da gerekliydi. Paris'teyken, virüsle ilgili gelişmeleri takip etmek için Rozenbaum'la irtibat halinde kalmıştı hep. Grey'in buralarda olması, kaçırılmayacak bir fırsattı – neredeyse kaderin çağrısıydı.

Henüz Grey'i görmemişti ama gece geldiğini duymuştu. Birlikte öğlen yemeği yiyeceklerdi ve bu yemek gerçek bir zirve konferansı olacaktı. En azından Ségur öyle umuyordu.

Ségur burada geçirdiği birkaç aylık sürede hastalığın ilerleme hızını görebilmişti. Libenge'de vakalar katlanarak artıyordu ve Ségur'ün elinde, dispanserine akın akın gelen hastaları tedavi edebileceği hiç ilaç yoktu. Şikâyet etmiyordu. Bilakis bu çaresizlik ona gençliğini hatırlatıyordu. Biafra'yı, Angola'yı... Orman yoktu, henüz yoktu ama çalılık ve savaş vardı... Fena değildi. Sonra Orta Afrika Cumhuriyeti'nin, Uganda'nın karanlıklarına dalmış ve macera tutkusunu tatmin edecek şeyi bulmuştu.

Güzel bir kavuşma olmuştu. Ama Ségur bir randevuyu kaçırmıştı. Siyahi kadınla olan randevuyu. Şimdiye kadar kendini sadece Afrikalı kolların arasında ve pembe bir vulvanın derinliklerinde iyi hissetmişti. Şaşırdınız mı? Yanılıyorsunuz. Burada kimse bunu umursamazdı. Tam tersine. Ama bu defa büyü işe yaramamıştı. Doktor buraya geldiğinden beri kendini boş, kurumuş, tüm tutkularından arınmış gibi hissediyordu. Bundan rahatsızlık duymuyordu. Bilakis, kendini özgür ve ferahlamış hissediyordu. Nihayet huzur...

Aslında bedeni durulmuştu ama beyni, küçük Heidi'ye odaklanmış, kaynıyordu. 23 yaşındaki kız, Bains Douches'un tanınmış

simaları arasına girmeyi hayal eden çocuk değildi artık. Ne de Federico'nun ve Caroco'nun ölümüyle perişan olan o kız çocuğuydu. Birkaç ay içinde kararlı, düzenli, çabuk öğrenen ve hızla olgunlaşan genç bir kadın olmuştu.

Gaz lambasının ışığında küçücük taburelerde oturup maymun yedikleri, barakalarının eşiğinde birbirlerine "iyi geceler" dedikleri haftalardan sonra olması gereken olmuştu... Ségur başta çok korkmuştu. Kızın bakire olmasından çekinmişti ama hakikat çok daha kötüydü: Bakire değildi. Cibinliğin altında Heidi, boğuk bir sesle amcasının tecavüzünü fısıldayarak anlattığında, tabip kalakalmış ve kendini suçlu hissetmişti. Mutsuzluk zincirine eklenmiş bir halkaydı sanki.

İlk zamanlar felaketti ve ikisi de hata yapıyordu. Tamamen tecrübesiz olan Heidi ile kendini çok tecrübeli sanan Ségur arasında tam bir uyumsuzluk vardı. Yavaş yavaş ve büyük bir sabırla birbirlerine öğretmeleri, birbirlerinden öğrenmeleri gerekiyordu; ancak bu şekilde ateşli gecelerin derinliklerinde ortak bir zemin –bir tür dinamo– bulabilirlerdi.

Aslında çoktan vazgeçmişlerdi bundan; çünkü bir hastayı acilen ormanın derinliklerine gömmeleri gerekmiyorsa eğer, hastaları hayata döndürmeleri, kanamaları durdurmaları, bokların içinde yüzmeleri, kistleri ve tümörleri temizlemeleri gerekiyordu ve bütün bunlardan sonra insan aklını sevişmeye veremiyordu.

Sonuç olarak Heidi ile Ségur dengeli, istikrarlı bir çift olmuştu. Birçok gece sevişmeyi unutuyorlardı ama mühim değildi bu. Tutku oradaydı, yorgunluğun, hastalıkların ve zorlukların altındaydı. İhtirası daha sonraya saklıyorlardı. Zaten çoğu zaman prezervatifleri bitiyor, hastalar için ayırdıkları testleri de kullanmak istemiyorlardı. *Evliyalar*!

Gülmeyin sakın. Bütün bunlarda çok gizem vardı. Ségur Paris'teyken bir keşiş gibi yaşıyordu. Arjantinli kız ise fakültedeki üç yılında tam bir iffet abidesiydi. Şimdi ise burada iki kişilik manastırlarını kurmuşlardı; rahip Daniel ile rahibe Heidi, kendilerini bildikleri tek tanrıya, şifa vermeye adamış keşişler.

Bugün, Yambuku'da ne durumdaydılar? Zorlu yolculuklarının etkisi altındaydılar hâlâ. Hayatta kalıp kalmayacaklarını bilemedikleri, 4x4'leriyle yaptıkları o bir haftalık sarsıntılı yolculuğun. Üstelik

yağmur mevsimiydi. Normalde zorlukla aşılabilen yollar, şimdi hiç aşılamıyordu.

O sabah Ségur, Grey'in yokluğunda onun yerine ilgilendiği sağlık merkezindeki ziyaretlerine hazırlanıyordu. Tam o sırada yavaşça sıvışan Heidi'yi gördü. Nereye gidiyordu? Ségur bunu bilmek istemiyordu. Özel hayata saygı. Ayrıca genç kadının ekvator ormanında kendini rahat hissetmesinden için için mutluluk duyuyordu. Aralarında bir bağ, bir benzerlik yaratan ortak bir noktaydı bu da. Bu olağanüstü yaşam alanı ikisini de büyülüyordu. Birbirlerini sevmiyorlardı, aşkla sarmalanmışlardı. Bu çok daha iyiydi – hatta en iyisiydi.

– Tam bir pazartesi günü gibi.

Bu basit cümle, Swift'te pencereden atlama isteği yarattı. Bugün ikinci ya da üçüncü defadır aynı cümleyi duyuyordu. Bu kadar sıradanlığı, sığlığı, entelektüel sefaleti kaldıramıyordu. 36'dan tüymesi gerekiyordu. Ama nereye gidecekti ki? Bazen Heidi ve Ségur'le gitmesi gerektiğini düşünüyordu ama onun insani duyarlılığı yoktu. İnsanlara yardım etmek için onları sevmek lazımdı. Swift'inse elinden gelen tek şey ölülere yardım etmekti, eh, bu da fena değildi.

Üçüncü kattaydı ve *tam bir pazartesi günü gibi*'ydi.

Ne yenilik vardı? Geçen ay Swift arabayı değiştirmişti – hayır, teşkilatın arabası değildi, bir radyo taktırdığı ve benzin parasını teşkilata ödettiği kırmızı bir Panda'ydı. Bu şekilde hem arabayı kendisi için kullanmış oluyor hem de mütevazı tarzını ortaya koyuyordu. Eski R5'i ile Panda'nın ortak bir özelliği vardı: Bir motorun ve dört koltuğun üzerine oturtulmuş metal (belki de plastik) bir kaporta. Demir iskeletli bu koltuklar, katlanmış sedyelere veya hurdaya çıkacak şezlonglara benziyordu.

Ama bu arabayı benimsemişti. Araba onun evi, işi, fildişi kulesiydi. Kimse onu rahatsız etmeden rock senfonileri dinleyebileceği bir kasetçalar da vardı. İyi günlerinde, arabasının Andy Warhol'un ölümsüzleştirdiği çorba konservelerine[51] benzediğini düşünüyordu. *Çok klas...*

İş arkadaşları cephesinde üzücü bir haber vardı: Mezz emekli olmaya hazırlanıyordu. Tam olarak kaç yaşında olduğu bilinmese de teşkilat –DGPN, Ulusal Polis Genel Müdürlüğü– için yaşlı olduğu ortadaydı. Çalışma saatleri esnekleşmişti. O sabah büroya

51. Campbell's Soup Cans. Andy Warhol tarafından 1962 yılında üretilmiş pop art serisi. (ç.n.)

gelmemişti bile. Yönetim onu terk ettiği için Mezz de her şeye boş vermişti.

Swift, Agadez'den döner dönmez yeni ipucunun üzerine atlamıştı: içine "GÜNEŞSİZ" kelimesinin yazılı olduğu halka. Araştırmaya başlamıştı. Önce Chris Marker'ın 1983 yapımı filmini bulmuştu. Filmin VHS kasetini edinmiş ve hemen izlemişti. Hayal kırıklığı. Kâh Japonya'yı, kâh Gine-Bissau'yu anlatan bir tür deneysel belgeseldi. Swift filmden fazla bir şey çıkaramamıştı. En azından davasıyla en ufak bir bağ kuramamıştı.

Filmin adı jenerikte Fransızca –*Sans soleil*–, İngilizce –*Sunless*– ve Rusça –*без солнца- bez solntsa*– yazılmıştı; bu başlık da, Modest Mussorgski'nin, Golonişçev Kutuzov adlı bir arkadaşının şiirlerinden yola çıkarak bestelediği bir dizi melodiden esinlenmişti. Swift hemen bir plakçıya koşup Boris Christoff'un yorumladığı melodileri almıştı. Bir çıkmaz sokak daha: Soruşturmasıyla uzaktan yakından ilgisi yoktu.

Polis arşivlerinde daha klasik araştırmalar yapıp bu isimle anılan bir suçlu çetesinin ya da bir cinayetin olup olmadığına bakmıştı. Yoktu. Ardından Sainte-Anne Sokağı'na yönelmişti. Bu *nickname*'li bir fahişe olabilir miydi? Bir kulüp? Bir bar? Yoktu. Swift, Federico'nun dosyasını bir kez daha gözden geçirip bu kelimenin bir yerlerde geçip geçmediğine de bakmıştı. Geçmemişti tabii.

Çaresizlik içinde edebiyata yönelmiş, bu kelimeyi içeren bir roman, bir deneme ya da başka bir şey olup olmadığını araştırmıştı. Hiçbir şey bulamamıştı. Tam bir çıkmaz sokaktı.

Peki ama Federico penis ucunda neden bu kelimeyi taşıyordu? Bu Prens Albert, Swift'in hep düşündüğü gibi sevgilisinden gelme bir hediye miydi? Hangi sevgilisinden? Werner Cantoube mu? Pala-Adam mı? Bir başkası mı?

Fas cephesine gelince, Swift bir gelişme olup olmadığını öğrenmek için Marovaux'yu defalarca aramıştı. Ama yüzbaşı onu uyarmıştı: Onlar Cezayir'e doğru yola çıkınca soruşturma kapanmıştı. Caroco'nun kız kardeşi naaşı almış, dosya da Fas polisinin arşivlerinde itinayla tozlanmaya bırakılmıştı.

Kayıp çocuklar meselesi ne olmuştu? Aynısı. Cantoube, Caroco ve Beyaz Yele yok olunca, ortada şüpheli kalmadığından soruşturma bile başlatılmamıştı. Bu konuda kimse tek satır yazmamıştı. Olaylar kendi haline bırakılmış, kaybolup gitmişti.

Ve işte, 26 Mayıs 1986 Pazartesi günü, Swift yeni bir iş haftasına umut dolu başlamayı düşünüyordu. Belli bir nedeni olmasa da o gün için bir önsezisi vardı. Bugün önemli bir gün olacaktı. Şu veya bu şekilde bir haber gelecekti. Ortaya bir ipucu çıkacaktı. Lanet olsun! Her soruşturma bir kuşatmaydı ve her kuşatmada bir an gelir ve kale düşerdi. Neden şimdi olmasındı?

Hayal kurmak serbestti... Swift kırma tavanlı çalışma odasına girdikten sonra ceketini bir sandalyeye attı. Koltuğuna gömülünce, saat 10'daki bilgilendirme toplantısına hazırlanan ekip arkadaşlarının duvarın diğer tarafında hareketlendiğini duydu. Bu kuralı kendisi koymuştu: Her pazartesi, gündemdeki olaylar hakkında ufak bir durum değerlendirmesi yapılacaktı.

Bu toplantıyı yönetme düşüncesiyle içini sıkıntı basınca, masasındaki günlük gazetelere dalgın bir ifadeyle baktı. Gazeteler Fresson'un fikriydi; ona göre, Cinayet Büro, Fransa ve dünya gündemini yakından takip etmeliydi.

İçgüdüsel olarak gazetelerden birini alıp kuaförde ya da dişçinin bekleme salonunda yapıldığı gibi karıştırdı. Gözleri bir yere takılıp kaldı. Haiti'nin, Uluslararası Para Fonu ve Dünya Bankası gibi kreditörlere olan büyük borcuyla ilgili bir makalede tanıdık bir isim görmüştü: Georges Galvany.

Yazıya doğru eğildi. Diktatör Jean-Claude Duvalier'nin Şubat 1986'da devrilmesinden sonra bu borç ciddi bir sorun haline gelmişti: Paranın büyük kısmı Bébé Doc[52] ve yakınları tarafından zimmete geçirilmişti. Dolayısıyla onun borcunu Haiti halkından tahsil etmek anormal, hatta yasadışıydı. Ama Galvany'nin bu hikâyede ne işi vardı?

Swift makaleyi başından okumaya başladı. Duvalier ailesi Haiti'den kovulduğu ve demokratik bir seçim yapılacağı için sürgündeki zengin Haitili aileler ülkelerine dönüp topraklarını geri alabileceklerdi. Hiç beklenmedik bir şekilde Georges Galvany de bu toprak zenginlerinden biriydi.

Swift gazeteyi bıraktı. Galvany Guadeloupe'lu değil, Haitiliydi demek ki. Tam bir çaylağın yapacağı hataydı; melezin kökenini doğrulama zahmetine bile girmemişti. Adamın Guadeloupe'taki serveti

---

52. Jean-Claude Duvalier'nin lakabı. (ç.n.)

yeni olmalıydı – Duvalier'lerle yaşadığı anlaşmazlıklar nedeniyle sürgüne zorlanmış ve DOM-TOM'a[53] kaçmıştı. Lanet olsun, Swift bunu nasıl gözden kaçırabilmişti?

Bomba haber değildi ama Haiti'nin bu vakayla bir bağlantısı olduğunu bir süredir biliyordu. Haiti ilk AIDS hastalarından bazılarının ülkesiydi. Burası aynı zamanda vudu ve katilin kullandığı zehrin topraklarıydı. Ayrıca caninin kullandığı akasya da, Haiti'nin bir parçası olduğu Hispaniola Adası'nda bulunuyordu...

Swift ceketini kaptığı gibi giyerken bir yandan da kapıyı açtı. Koridorda Sylvain Giordano'yla karşılaştı; beşinci gruptan dördüncü gruba geçen Giordano kararlı adımlarla toplantı odasına doğru yürüyordu. Hevesli bir beyaz yakalı gibi kolunun altında bir dosya tutuyordu.

Swift basit bir açıklama yaptı:

– Bensiz başlayın, acil bir işim çıktı.

Ardından merdiven boşluğunda kayboldu. *Tam bir pazartesi günü gibi.* Belki o kadar da kötü değildi...

53. Fransa'nın denizaşırı topraklarını ifade eden kısaltma. (ç.n.)

Galvany'nin kulübü L'Antillaise'in yerini bulmak hiç de zor değildi.

Friedland Caddesi'ndeki bina, Étoile Meydanı'nın üzerinde bir rüya gibi yükseliyordu. Swift holde, dört yıl önceye ışınlanmış gibi hissetti kendini. Freskler, egzotik ahşap objeler, sömürgelerin şan ve gücü; hiçbir şey değişmemişti.

Danışmadaki kızın yerine bir başkası gelmişti ama Swift'in üç renkli kimliği her zaman etkisini gösterirdi. Son kat, ikinci hol. Yine aynı duvar resimleri, değerli ağaçtan kapılar, fildişi kapı kulpları...

– Umarım buraya benim öldüğümü bildirmek için gelmemişsinizdir.

Onu karşılayan Galvany de değişmemişti; büyük bir zarafetle şekil verilmiş açık renkli ahşap bir heykel gibiydi ve bir mızraktan bile daha inceydi hâlâ. Coğrafi olarak beyefendimizin geldiği yerle pek ilgisi olmasa da, bir Polinezya tikisinin[54] zarafeti vardı üzerinde. Veya Paskalya Adası heykellerinin heybeti de diyebiliriz.

Sarf ettiği bu söz seri cinayetlere, özellikle de Caroco'nun ölümüne bir göndermeydi.

– Cenaze levazımatçısı değilim, diye karşılık verdi Swift. En azından şimdilik.

– Lütfen beni takip edin.

Swift işadamının inine girince odanın kendine özgü o konforunu yeniden karşısında buldu. Fildişi kakmalar, değerli ahşaptan parkeler, ipeksi deri koltuklar, baharat kokuları... Camekânın arkasındaki teras yerinde duruyordu. Egzotik ağaçlar Zafer Takı'nın üzerinde uzanarak onu güzel bir saç modeliyle süslüyordu.

---

54. Maori kültüründe, insan biçiminde küçük ya da büyük ahşap veya taş oymalar. (ç.n.)

– Evet? diye sordu Galvany otururken. Bu polis baskınını neye borçluyum?

– Nezaket ziyareti sadece.

– Hibiskus çayımı hatırlıyor musunuz?

– Elbette.

– Tekrar ikram edebilir miyim?

– Çok sevinirim.

Duvarlardaki freskler beyaz adamın yerli halklar üzerindeki eski hâkimiyet hikâyesini anlatıyordu hâlâ. Mevcut durum göz önüne alındığında aldatıcı bir görüntü vardı, çünkü Swift her ne kadar Haiti tarihini –henüz– bilmiyorsa da, beyaz adamın orada hiç de iyi karşılanmadığını biliyordu en azından.

– Hangi konuda konuşmak istiyordunuz?

– Haiti konusunda.

– Güzel konu. Özellikle de şu sıralarda.

– Haitili olduğunuzu neden benden sakladınız?

– Sorduğunuzu hatırlamıyorum.

– Servetinizi Guadeloupe'ta yaptığınıza tüm Paris'i olduğu gibi bizi de inandırdınız.

– Bu, teknik olarak doğru. Sadece ilk servetim bu değildi.

Hizmetçi göründü. Son defakiyle aynıydı. Mao yaka beyaz ceket giymiş bir siyahi. Hibiskus kokusu da buradaydı. 1982'nin sahnesiydi ama yıllar geçmiş, durum da değişmişti. Tam olarak hangi durum? Swift'in aklına tek bir kelime geliyordu: AIDS. Evet, dört yılda gerçekleşen en önemli olay buydu. Kimsenin engel olamadığı salgının korkunç bir hızla yayılması...

– Özür dilerim ama... diye devam etti melez adam, ses tonu tam tersini söylese de. Benim kökenimle sizin soruşturmanız arasında hiçbir bağ kuramıyorum. Ayrıca, soruşturma hâlâ sürüyor mu?

– Sürüyor. Şüphelerimin Antilli bir adam üzerinde yoğunlaştığını hatırlıyorsunuz, değil mi?

– Şüpheleriniz sadece sizi ilgilendirir. Üstelik bir sonuca varmış gibi de görünmüyor...

Aldın mı ağzının payını! Swift dalga geçilmeyi hak etmişti. İlk cinayetten dört yıl sonra birini sorguya çekmek yavaşlık değil, geri vitese takmaktı.

– O zamanlar, diye karşılık verdi ifadesiz bir ses tonuyla, daha

çok Guadeloupe üzerinde yoğunlaşmıştım ama bazı faktörler bugün Haiti'ye yönelmemi gerektiriyor.

Biraz blöften zarar gelmezdi.

– Rica etsem, hangi faktörler söyleyebilir misiniz?

– Rica edemeyeceğiniz nadir şeylerden biri de bu.

– Elbette.

Galvany, dudaklarında bir gülümsemeyle fincanını aldı. Çayın dumanı yüzünü kaplamıştı.

– Bana geçmişinizden kısaca bahsedebilir misiniz?

– Beyefendi, iş görüşmesi mi bu?

– Seçme görüşmesi bile değil. Size söyledim, sadece sohbet.

İşadamı doğruldu – vücudunun üst kısmı masanın hareli yüzeyinin üzerinde, havalanan bir kuş gibi yükseldi.

– Çok varlıklı Kreol bir ailenin çocuğuyum. Ülkenin servet ve malvarlığı bakımından en zengin sülalelerinden biri.

– Eğitiminizi orada mı gördünüz?

– Orada ve sonra üniversite eğitimi için Fransa'da. Haiti tarihini biliyor musunuz?

– Ayrıntılı olarak bilmiyorum.

– Haiti, insanlık tarihindeki ilk siyahi cumhuriyetti. Kölelerin sömürgecilerini, dolayısıyla Fransızları yendiği ilk ve tek ülke.

– Onurlu bir unvan.

– Öyle. Maalesef sonuç umduğumuz gibi olmadı. Haiti, şiddetin ve acımasızlığın toprağı olarak kaldı.

– Ah.

– Yıllar geldi geçti, yıllarla birlikte diktatörler ve meczuplar da. Üstelik Haiti'deki siyahiler, melezlere zulmetmekten hiç vazgeçmedi. Ülkemiz bu güç işi başardı. Beyazlar olmadan bile birbirimizi öldürmeyi becerdik.

Bacak bacak üstüne atmış, tek dirseğini koltuğunun kolçağına dayamış olan Galvany, bu karşı-tarihten çok zevk alıyormuş gibi görünüyordu.

– Bana ailenizden bahsedin.

– Büyük tarım işletmecisiyiz.

– Şekerkamışı mı?

– Diğerlerinin yanı sıra. Büyük miktarda işlenmiş toprağımız var ama biz melezler, iktidardakilerle her zaman tartışmak zorunda kaldık.

– Ama başa çıkmışsınız.

– Para ırkçılıktan, önyargılardan ve nüfuzdan daha güçlüdür. Galvany'ler Haiti'yi batmaktan kurtardı.

Swift elinde olmadan ev sahibini taklit etti: Bacak bacak üstüne atıp düşes edasıyla çayını yudumladı. Gün ortasında salon keyfi yapıp o büyük malikânelerden birindeymiş gibi davranmak ne hoştu!

– Aileniz Duvalier'lerle iyi anlaşıyor muydu?

– Başlarda, evet. Babam, Papa Doc'la[55] bir tür statüko oluşturmuştu. Hasılat gelirlerinin bir kısmını ona veriyor ve politikaya karışmıyordu.

– Zor olmalı.

– Öyleydi.

– Siz bu atmosferde mi büyüdünüz?

– Hayatta kaldım diyelim. Tüfeğin iyi tarafında olsanız bile, istenmeyen böylesi bir yakınlık hiçbir şeyden keyif almanıza izin vermez.

– Size de bu yakışır.

Melez yarı umursamaz, yarı öfkeli bir hareketle omuz silkti.

– Eğitimime devam etmek için Fransa'ya geldim. 1966'da Haiti'ye döndüğümde diktatörlük doruk noktasındaydı; ben de babam gibi yapmak zorunda kaldım: Uyum sağladım. 1971'de François Duvalier öldü, oğlu Jean-Claude onun yerine geçti. 20 yaşında ya var ya yoktu, Bébé Doc lakabı da oradan geliyor. Tesadüfen benim babam da aynı yıl öldü. Nöbeti ben devraldım. 30 yaşındaydım. Bébé Doc ile benim aramda bir tür paralellik oluştu. Ondan daha büyüktüm ama o da, ben de en ufak tecrübemiz olmadığı halde sorumluluklarımızı üstlenmek zorunda bırakılmıştık.

Galvany sözlerine devam etmeden önce çayından bir yudum aldı.

– Başlangıçta arkadaş gibiydik... Jean-Claude'un ülkemizde gerçek bir değişim yaratacağını düşünüyordum. Ama namussuz bir herife dönüştü, babasından daha farklı türde ama yine de namussuz bir herife.

– Tam olarak nasıl bir türde?

– Zimmete para geçirmeler, uyuşturucu kaçakçılığı, büyük bir gözü doymazlık.

---

55. Haiti'nin devlet başkanı François Duvalier'nin lakabı. (ç.n.)

Swift düşündü. Tanımadığı bir ülkedeki o kaotik yılları düşünmeye çalıştı. Gözünde hiçbir şey canlanamadı.

– Guadeloupe'a gitmeye ne zaman karar verdiniz?

Galvany gülmesini tutamadı:

– Benim adıma karar verildi desem daha doğru olur. Ama hazırlık yapmıştım. Arazilerimin bir kısmını satıp Kuzey Grande-Terre'de mülkler edinmiştim. Bütün bunlar yıllara yayıldı ama Bébé Doc'un tehditleri artınca, 1978'de ülkeyi terk ettim.

Swift şaşkınlığını belli etti:

– 1982'de, sadece dört yıldır mı Haiti'den uzaktaydınız?

– Evet.

– Ve bana anavatanınızdan bahsetmediniz?

– Bir kez daha söylüyorum, bana sormadınız ki.

– Guadeloupe'tan Paris'e gelmek için ayrıldığınızı söylemiştiniz...

– Bu doğru.

– İklimi ileri sürmüştünüz...

– Bu da doğru. Tropikal sıcaklar beni yormuştu.

– Guadeloupe'ta sadece iki yıl mı kaldınız?

– O kadar bile değil. Açıkçası Paris'e dönme düşüncem hep vardı. Üniversiteden beri başkente büyük özlem duyuyordum.

Swift düşünüyordu. Bu hikâyede bir şeyi gözünden kaçırmıştı.

– Haiti'ye dönecek misiniz?

– Basının söylediği bu. Port-au-Prince'teki eski dostlarımın benden istediği de bu. Bébé Doc artık devrildiğine göre devletimizi yeniden kurmak için yapılması gereken çok iş var.

– Kararınızı verdiniz mi?

– Henüz değil ama Haiti benim vatanım. Yeniden doğuşuna yardımcı olabileceksem...

Galvany Parisli bir züppeyse palmiyelerin altına kesinlikle dönmeyecekti; yok, gerçek bir yurtseverse Haiti ekonomisinin şahlanışına katkıda bulunacaktı. Kestirmek imkânsızdı.

Swift 1982'de tanıştığı ve açıkçası o günden beri hiç değişmemiş olan bu son derece zarif homoseksüel karşısında bir şüpheye kapıldı.

– Evli misiniz Mösyö Galvany?

– Boşandım.

– Ne zaman?

– 1978'de. Haiti'den ayrıldığım zaman.

Swift şaşırmamıştı. Eşcinsellerin arasında soruşturma yaptığından bu yana çok sayıda evli erkekle karşılaşmıştı. Kurulu düzene bir tür saygı.

– Eşiniz kimdi?

– Mirrah Anderson isimli çok çekici birisi.

– O da sizin gibi zengin miydi?

Galvany kahkahayı bastı. Geçmişiyle ilgili bu sohbet onu neşelendiriyor gibiydi ama kinizm ve acımasızlıkla karışık, alaycı bir neşeydi bu.

– Gerçekten müfettiş, sizin hiçbir şeyden haberiniz yok.

– Bir şey mi kaçırdım?

– Mirrah Anderson Haiti'de bir yıldızdır. Benden çok daha meşhur.

– Ne sebeple?

Galvany terakota fincanını parmaklarının arasında döndürdü.

– Bilin bakalım neden. Özel bir yeteneği yok, benim paramı harcamak dışında. Ama aşırılıkları, yurttaşlarımı büyülüyor. Tuhaf bir şekilde, bir halk ne kadar yoksul olursa, kuş beyinli milyonerlerin aşırılıklarına da o kadar hayran oluyor.

– Hâlâ karınızdan mı bahsediyorsunuz?

– Hâlâ.

Galvany o kadar nazikti ki, Swift sorgu için gerekli olan kaba yöntemlere başvuramıyordu bir türlü. Bu adam sabun gibi ellerinin arasından kayıyordu. Kokulu sabun.

– Size bu soruyu soracağım için üzgünüm...

– Hayır, üzgün değilsiniz.

– Sizinle ilk karşılaştığımda, Paris'teki eşcinsel topluluğunun simgesiydiniz...

– Bunu iltifat olarak kabul ediyorum.

– Şimdi bana bir zamanlar evli olduğunuzu söylüyorsunuz.

– Diyelim ki, düzgün bir görüntü sergileyen ilk homoseksüel ben olmayacağım...

– Evliliğinizin başka bir nedeni yok muydu?

Ceketin altında yeni bir hareket: Galvany flanel kumaşın akıcılığına sahipti.

– Başlangıçta samimi olarak sandım ki... Her neyse, evliliğin bazı yönleri aklımı başıma getirdi diyelim.

– Çocuğunuz olmadı mı?

– Size söylediğim de bu işte.

Bütün bunlar Swift'i büyük ölçüde palalı katilden uzaklaştırıyordu ama yine de bu ayrıntıların önemli olduğunu hissediyordu.

Galvany hafif bir öfkeyle özetledi. Görüşme sona ermek üzereydi.

– 70'li yılların sonunda gına gelmişti. Duvalier yönetiminden, karımdan, plantasyonlarımdan... Bunların hepsi uğursuz bir komediydi. Zevklerime, ideallerime daha uygun bir yaşam sürmeye hakkım olduğunu düşündüm.

– Anlıyorum.

Swift "Aksine, anlamıyorum" dedi kendi kendine. Ama her halükârda çok önemli bir gerçeğe dokunmak üzereydi – her ne kadar bu gerçeğin ne olduğunu bilmese de.

– Eski eşiniz Haiti'de mi kaldı?

– Bildiğim kadarıyla, evet. Sanırım hastalanmıştı. Yıllardır ondan haber almıyorum.

– Geçinebilecek kaynakları var mı?

– Boşandığımızda eline geçenler düşünülecek olursa telaşlanmak için bir neden olduğunu sanmıyorum.

Swift ne kadar uğraşsa da bu tabloda şüpheli bir şey göremedi. Hatta bir palayla, zehirli bir balıkla ya da kauçuk tadında ateşli bir öpücükle ilişkilendireceği hiçbir şey yoktu.

Geri bas Swift. Yanlış yoldasın...

Ama başmüfettiş mantığın sesini nadiren dinlerdi.

– Plantasyonlar zamanında, Haiti'de, topraklarınızda çalışmış olabilecek saldırgan bir adamdan bahsedildiğini duydunuz mu? Hiç düşünmeden palaya davranabilecek biri?

– Bana sorular sormadan önce ülkem hakkında bilgi edinmeliydiniz. Biraz daha çay?

– Hayır, teşekkür ederim. Yanlış bir şey mi söyledim?

– Haiti'de vahşi olmayan ya da pala kullanmayan birini görmedim. Ülkemiz aşırı şiddetin olduğu bir ülkedir. Diktatörler, isyanlar, idamlar, her türden şiddet eylemleri konusunda rekor bizdedir kuşkusuz. Hatta doğal afetlerin bile oralarda ayrı bir gücü vardır, sanki her şey bir yana, Tanrı'nın gazabına da katlanmak zorundayızdır.

Hizmetçi geldi ve yine servis yaptı – bir yerlerde görünmeyen bir zil olmalıydı.

– Tüm çabalarıma rağmen, plantasyonlarımızda hâlâ kölelik sistemi uygulanıyor. Ülkemde vahşi bir adam mı? Herhangi bir işçibaşımı alın. Ya da herhangi bir karakola gidin. Katiller oradadır. Parmaklıkların arkasında değil, önünde...

– Anlıyorum.

Galvany ayağa kalktı. Ülkesinden bahsetmek onu terletmiş gibiydi.

– Anladığınızı sanmıyorum.

Aniden öfkelendi:

– Lanet olsun, tarih kitaplarına bakın! Tonton Macoute'lar, size bir şey ifade etmiyor mu? Yirmi yıl boyunca, bu milis ülkemde terör estirdi. Papa Doc'un teşvikiyle öldürdü, saldırdı, yağmaladı. Papa Doc ölünce oğlu daha akılcı bir adalet sistemine dönüyormuş gibi yapsa da, cinayet ve işkence düzenini daha da pekiştirdi.

– Olaylar biraz daha durulmuş olmalı, değil mi?

Melez adam soruyu süpürüyormuş gibi bıkkınlıkla elini salladı.

– Hiçbir şey bilmiyorsunuz. Bébé Doc sürgüne gönderildikten sonra halkın misillemesi korkunç oldu. Özgürlüğe kavuşan kitlelerin ilk işi sarayı yağmalamak ve Papa Doc'un mozolesini yerle bir etmek oldu. Tabutları çıkarıp üzerlerinde dans ettiler, cesetleri elleriyle paramparça ettiler ve bunların hepsi saçma sapan inançlara dayanıyordu. Çünkü ülkem yeterince geri kalmış ve yoksul değilmiş gibi, bir de vuduya ve boş şeylere inanmak şarttır!

Galvany konunun dışına çıktığını fark ederek birden durdu. Kıyafetini düzeltti, akışkan ve parlak bir cıva gibi kayarak koltuğuna sokuldu.

– Bu olayların olduğu gün, diye devam etti daha soğukkanlı bir sesle, geçtiğimiz 8 Şubat'ta yüzden fazla Tonton Macoute sokakta palayla öldürüldü.

Melez adam yeniden susunca ağır bir sessizlik oldu.

– Bir katil mi arıyorsunuz? diye sordu birkaç saniye sonra. Palalı bir manyak mı? Bir uçak bileti alın ve Port-au-Prince'e gidin. Her köşe başında bu özelliklere sahip bir sürü adam bulursunuz. Şiddet, Haiti'nin özsuyudur. İşte belki de bu yüzden Federico'nun, Cauteleux'nün ya da Caroco'nun öldürülmesi, beni diğer arkadaşlarımdan daha az etkiledi. Bir şekilde buna alışığım.

– Bu cinayetlerin işlenme tarzında... Haiti'ye özgü bir şeyler olduğunu mu düşünüyorsunuz?

– Benzer bir şeyler var, evet.

Swift vitesi küçültüp yeni bir dönemece girmeye karar verdi:

– Cenazesine gittiniz mi?

– Kimin?

– Marcel Caroco'nun.

– Elbette.

Swift bunu biliyordu. Kendisi de oradaydı. Reklamcının ölümünden bir hafta sonra kız kardeşi şaşaalı bir cenaze töreni düzenlemişti. Başmüfettiş tam zamanında ülkeye dönmüş ve törene katılmıştı.

– Onun bir pedofili vakasına karıştığını biliyor muydunuz?

– Sadece basit söylentiler.

– Bitmek bilmeyen söylentiler.

Galvany gözlerini Swift'inkilere dikti. Gözbebekleri ne siyah ne de kahverengiydi; griydi. Tahiti incileri gibi sedefsi, koyu bir renk.

– Bir başka söylenti daha var, diye devam etti Swift. Caroco'nun AIDS'i Paris'e taşıyan kişi olduğu söyleniyor.

– Bir saçmalık daha. Camiamız korkuyor müfettiş ve korku, her şeye yol açabilir. Başımıza gelen felaket için bir sorumlu, hatta bir suçlu aramaktan daha doğal ne olabilir? Burada kabak zavallı Marcel'imizin başına patladı. Bir süre sonra şapkadan yeni bir isim çıkacaktır. İnsan aklı boşluklardan korkar, özellikle de ölümcül bir hastalık söz konusuysa.

Swift sağ duvara asılmış, abanozdan oyulmuş muhteşem saate baktı. Bir saati aşkın süredir bu adalar prensini lafa tutuyordu. Kovulması an meselesiydi.

Yine de bir soru sormayı göze aldı:

– *Fufru* kelimesi size bir şey ifade ediyor mu?

Milyoner göğüs geçirdi:

– Müfettiş, turistlerin soracağı türden şeyler soruyorsunuz bana. *Fufru*, Hispaniola Adası'nın denizlerinde çok bilinen bir balıktır. Bağırsaklarındaki zehri vudu rahipleri, kurbanlarını zombiye dönüştürmek için kullanırlar. Bu balık türü üzerine araştırma yapıyorsanız size kaynakça verebilirim. Bu konularda çok yazılıp çizilmiştir. Müşterisi boldur ve...

Aniden saatine bakarak ayağa kalktı.

– Artık müsaade ederseniz, beni bekleyen işler var.

Swift yerinden kalkmadı, daha bitirmemişti.

– Yanmış kauçuk, bu sizde bir şey çağrıştırıyor mu?

– Artık frene basın. Gerçekten müfettiş, zamanım yok.

Swift doğruldu ama son bir soru sormak için oyalanıyordu aslında:

– "Güneşsiz" sözcüğü size bir şey çağrıştırıyor mu?

– Hem evet hem hayır.

Başmüfettiş kaskatı kesildi. Belki de başından beri bunu bekliyordu.

– Daha açık olur musunuz?

– "Güneşsiz" kelimesi bende hiçbir şey çağrıştırmıyor. Buna mukabil, tınısı çok tanıdık. Saint-Soleil'i çok iyi biliyorum.[56]

Galvany "*sans*" kelimesinden ayırt edilebilmesi için ilk heceyi –saint– özellikle vurgulayarak söylemişti.

– Saint-Soleil nedir?

– Cap-Haïtien'deki mülküm. Saint-Soleil nesillerdir ailemize ait.

Swift'in damarlarına adrenalin zerk edilmiş gibi oldu. Bu kısmi eşseslilik kesinlikle tesadüf olamazdı.

– Şimdi de ben size bir soru sorayım, diye devam etti Galvany. Bu "güneşsiz" sözünü nereden çıkardınız?

Başmüfettiş önemli bir bilgiyi açıklamak için değil, karşısındakinin tepkisini görebilmek için doğrudan cevap verdi:

– Bu sözcük, Federico Garzon'un taktığı Prens Albert'ın içine kazınmıştı.

Galvany'nin yüzünde hüzünlü bir gülümseme belirdi.

– Güzel tesadüf... diye mırıldandı. Jung okur musunuz müfettiş?

– Hayır.

– Psikanalist tesadüflere inanmazdı.

– Ben de öyle.

Melez adam kapıya yöneldi. Swift de onu uysalca takip etti.

– Saint-Soleil'e dönecek misiniz?

– Birkaç gün içinde. Havayı koklamalıyım. Belki de temelli dönmeye hazırlanmalıyım, kim bilir. Paris'te kalmam için bana baskı yapmayacak mısınız?

– Hayır. Ne isterseniz yapın. Mülkünüzde şu anda kimse yok mu?

– Olur mu hiç! Sürekli kalan silahlı korumalar var. Aksi takdirde yağmalanırdı. Tekrar edeyim: Haiti'de cellatlar da, mağdurlar da

---

56. Fransızcada "güneşsiz" sözcüğünün karşılığı iki kelimeden oluşur: "sans soleil". Okunuşu "san soley"dir. Buradaki Saint-Soleil ise "kutsal güneş" anlamına gelmektedir ve "sen soley" diye okunur. (ç.n.)

aynı oranda saldırgan ve çaresizdir. Deyiş yerindeyse tek bir cephe vardır...

Swift tam kapıdan çıkacakken Galvany onu durdurmak için –teleskopik bir olta kamışını andıran– kolunu uzattı.

– Söylesenize müfettiş...

– Buyurun.

– Soruşturmanız hangi aşamada?

– Hiçbir aşamada değil.

L'Antillaise'in sahibi kolunu kıvırarak küstahça bir reverans yaptı.

– O halde bana teşekkür edebilirsiniz.

– Ne için?

– Altın değerinde bir yol gösterdim size.

– Yani... Haiti mi?

– Veya Saint-Soleil, neden olmasın?

Mağara. Heidi buraya öyle diyordu.

Cangılın ortasındaki bir falezdi aslında; dikey yarığı, Kutsal Kitap'taki karanlıklara açılıyordu adeta. Yarık o kadar uzun, o kadar derindi ki, insan içgüdüsel olarak, Tanrı'nın gelip parmağıyla kayalığı yardığını düşünüyordu.

Kampa geldikleri gün onlara buradan bahsedilmişti. Amerikalılar buraya "fay" diyordu. Araştırmacılar burada çalışıyordu. Genel olarak civarda yaşayan maymunların dışkılarını topluyorlardı. Süper.

Heidi burayı kendi gözleriyle görmek istemişti. Mağara kamp alanının iki kilometre kadar güneybatısındaydı ama ormanın içinden bu mesafeyi yürümek ruhu yıpratıyor, bedeni yoruyordu. Yürüyordunuz ama hiçbir şey göremiyordunuz; yağmurun altında yanık bir sigarayı parmaklarınızın arasında tutar gibi, varacağınız yerin görüntüsünü aklınızda tutuyordunuz.

Aniden yapraklar seyreliyor, palmiyeler azalıyor, ışık size yol açıyordu.

Ve mağara beliriyordu.

Kayalık yüzey –elbette kırmızıydı– neredeyse tamamen sarmaşıklarla ve sarmaşanlarla kaplıydı; gerçi burada bunlara başka bir ad verilmiş olmalıydı; Heidi, botanikçilerin kimsenin kullanmadığı karmaşık isimler bulduğuna inanıyordu.

Mağara her şeyden önce dikey bir orman gibi görünüyordu. Topraktan yolunup bu yarığın yüzeyine kumtaşı ya da aşıboyası rengindeki bir duvar kâğıdı gibi yapıştırılmış gür bir bitki örtüsüydü adeta.

Heidi buraya ilk geldiğinde tüm korkusuna rağmen yaklaşmıştı. Bilinmezlik bazen, özellikle de Sigmund Freud'un tanımladığı tekinsizlik duygusunu içinde barındırıyorsa, insanı karşı konulmaz bir biçimde çekerdi. Buna rağmen Heidi durmuştu, yaklaşık on metre geride.

Bugün daha ileri gitmek istiyordu. Duvara tırmanmaya başladı – fay, toprağın birkaç metre yukarısından başlıyordu. Çabasının ödülü, suratına doğru gelen bir yarasa sürüsü oldu; yarasalar binlerce siyah origami gibi, o anı yayarak genişletiyordu.

Heidi tutunduğu yeri bırakıp çığlık attı ve çalıların arasına sırtüstü düştü. Ormanın bir özelliği vardı: Düşüşleri yumuşatıyordu. Yaprakların arasında debelenip incecik kollarıyla nemli havayı döverken, saçlarına yapışan yarasalar yüzünden kafasını kazıtmaktan başka çaresi olmadığını düşündü.

Tam ayağa kalkarken eli, bir başka el tarafından tutuldu. İç tarafı pembe, üst tarafı pürüzlü, siyah bir el.

– *Kizine*, oraya çıkmamalı...

Heidi hırıltılı bir ses çıkararak doğruldu ve yerlere saçılan gururunu toplamaya çalıştı. Kadidi çıkmış, eklem yerleri boğum boğum, paçavralar içinde bir Afrikalı, karşısında dikiliyordu. Küçücük, yumruk kadar bir yüzü, yusyuvarlak gözleri, kızıla çalan kıvırcık saçları vardı.

– Yukarısı yasak, *kizine*.

Heidi otomatikman bakışlarını yukarı kaldırdı: Mağaranın ağzı oradaydı, kapkara ve sessiz. Yarasalarsa yok olmuştu.

– Yarasalar bir şey değil, *kizine*...

– Başka ne var ki?

– Maymunlar. Tehlikeli maymunlar. Mağarada yaşıyorlar, *kizine*.

Heidi yeniden yarığa baktı. Mağaranın derinliklerinde kıpkırmızı gözleriyle çömelmiş, tetikte bekleyen, her an ısırmaya hazır şempanzeleri görür gibi oldu.

– Onlar tehlikeli, *kizine*, diye fısıldadı adam, maymun sürüsü kendisini duymasın diye.

Ardından işaretparmağını havaya kaldırarak ciddi bir sesle ekledi:

– AIDS, *kizine*.

Heidi karşısındaki adama dikkatle baktı ve adamın gözlerinde, aynaya bakıyormuş gibi kendi dehşetini gördü.

Adamcağız kolunu hâlâ bükülü tutarak parmağını oyuğa çevirdi.

– Orada bir avcı dişiyle yattı, *kizine*... Büyük tabuyu çiğnedi! Tanrı'ya küfretti! (Sesini alçalttı.) AIDS'i o kaptı ve insanların dünyasına getirdi...

– Bu ne?

– Gördüğün gibi hamburger.

– Evet ama neden yapılma?

– Antiloptan. Çok lezzetli!

Ségur, içinde siyahımsı bir etin olduğu yuvarlak ekmeklere baktı. Amerikan kültürünün her yerde baskın olmasının güçlü bir gerekçesi vardı: Basit, hatta ilkeldi. Doktor yorum yapmaktan kaçındı; her halükârda Mike Grey'ini tanıyordu. Mike, ülkesinin hegemonyasını öve öve göklere çıkaran muzaffer bir Amerikalı değildi. Bilim insanı yetişkinlik hayatı boyunca kendini Afrika'ya adamıştı.

Derisi yüzülmüş bir devin bacaklarını çağrıştıran kırmızı gövdeli azobe ağaçlarının altında, kamp alanına tepeden bakan bir çıkıntıda oturmuşlardı. Kareli sofra örtüleri, porselen tabaklar, gümüş kupalar: Tam lordlara özgü bir yemek. İnsan kendini Afrika'nın diğer tarafında, doğu yakasında, İngilizlerin kraliyet pikniklerinden birinde sanırdı.

Grey'in İngilizlikle hiç alakası yoktu. On yılda hiç değişmemişti. Bir dal gibi incecikti. Onu Vietnam Savaşı'ndan gelmiş gibi gösteren haki bir asker ceketi giymişti, kısa saçları ve şeffaf çerçeveli entelektüel gözlüğünün ardında sincap gibi küçücük bir yüzü vardı. Kısa siyah sakalı, ağzından tek bir belirsiz kelime çıkmasına izin vermeyecek küçük bir süpürge gibiydi. Grey'in zehir gibi bir zekâsı ve net fikirleri vardı.

Önemli bir özelliği de şuydu: Mükemmel Fransızca konuşuyordu. Fransızcayı burada, Afrika'da öğrenmişti ama yerel aksanı yoktu. Sadece kökeni yüzünden bazı ünsüz harfleri yayarak telaffuz ediyordu. Fransızcası *soft*, akıcı ve biraz kuralsızdı. Yumuşak karamel tadındaydı.

Konuşurken kozmik Afrika ışığı palmiyelerin, sarmaşıkların ve yaprakların arasından süzülerek üzerlerine geliyordu. Gölgede çentikler yaratıyordu. Lazerle kesilmiş, bin derecede ısıtılmış metal gibi bembeyaz geometrik motifler çalılarla, eğreltiotlarıyla tezat oluşturuyordu.

Ormanın ortasında Mike Grey gibi biri tam da ihtiyacınız olan şeydi. Burada kararsızlık kangren gibiydi. Siz daha düşünürken kesip atma, yani vazgeçme zamanı çoktan gelmiş olurdu. Grey öyle değildi. Düşünceleri net, hızlı ve etkiliydi. Cangılın ortasındaki bir dispanseri, iyi yağlanmış bir manivelayı çevirir gibi idare edebilirdi. Hasta tedavi edilir, iyileştirilir, gözlemlenirdi – bu yeterli olmazsa Kutsal Kitaplar dağıtılırdı...

– Artık doktor değil misin? diye sordu Ségur kışkırtıcı bir tavırla.

– Elbette doktorum.

Ségur hamburgerinden bir ısırık aldı. Gerçekten de lezzetliydi; maymundan ve pangolinden farklıydı.

İki adam Orta Afrika Cumhuriyeti'nde tanışmışlardı. O zamanlar Fransız doktor, Lobaye'nin merkezinde, Mbaïki'de bir hastane açmak için didiniyordu, Grey ise Zaire sınırındaki Ubangi'de bir dispanser kuruyordu. Fransız ile Amerikalı iyi anlaşmışlardı.

– Peki ama burada tam olarak ne yapıyorsun?

– Bana önemli bir görev verildi, diye bildirdi Amerikalı, fiyakalı ama biraz da alaycı bir tavırla.

– Yani?

– İlk SIV'i bulma görevi. Maymun immün yetmezlik virüsü. Diğer bir deyişle maymunlarda HIV arıyorum.

– LAV'nin yeni adı HIV mi oldu?

– Resmi olarak evet. Avrupa ile ABD evrensel bir terminoloji üzerinde nihayet anlaştılar. İnsan bağışıklık yetmezliği virüsü. Artık adı ve testi var. Geriye telifleri toplamak kalıyor!

Grey tam olarak dalga geçiyor sayılmazdı. ABD kurulduğu günden bu yana şu örtük anayasa maddesini benimsemişti: Parayla şaka olmaz.

– AIDS'in buradan, maymunlardan mı yayıldığını düşünüyorsun?

– Ben değil, komandit ortaklarım. Ve bana kalırsa, haklılar.

Ségur çatalı bıçağı bırakarak kollarını tabağının önünde kavuşturdu.

– Anlatsana şunu.

– Paris'teki meslektaşlarına sormalıydın. Bir kez olsun, herkes hemfikir. Fransa'da ve ABD'de tespit edilen AIDS vakalarının hemen hemen yarısı Orta Afrika kaynaklı. Artık eşcinsellerden bahsedilmiyor! Uyuşturucu bağımlısı olmayan heteroseksüeller de söz konusu. Çoğu da kadın.

– Haberim var. Afrika'ya bu yüzden geldim.

– Her zamanki Aziz Ségur...

– Ben de senin için aynısını düşünüyorum.

– Bu vakalar eşcinsel dalgasından öncesine uzandığından, her şeyin burada, Orta Afrika'da başladığını söylemek mümkün. Amerikalı bir ekip bu varsayımın üzerinde çalıştı ve Kinşasa'da seks işçileri üzerinde bir dizi test yaptı. Yüzde doksanı HIV pozitifti.

Ségur meselenin bu denli köklü olduğunu bilmiyordu. O anda onu rahatsız eden şey, azobe ağaçlarının altında ikisinin sunduğu görüntüydü: 20. yüzyılın sonunda ortalığı kasıp kavuran bir salgından bahsederek tıkınan iki doktor.

Ségur ruhen Katolik kalmıştı – başkaları "komünist" derdi. Ne olursa olsun, hastaları, bahtsızları, ölmek üzere olan insanları düşününce mutlu olmasının imkânı yoktu. Başkaları sefil bir yaşam sürdürürken, hayattan keyif almak mümkün değildi. İşte bu yüzden bir Hıristiyan mutlu olamazdı. Hayatının her günü karşılaştırmalı bir sınavdı.

– Hatta şu sırada, diye devam etti Grey antilop etinin kanlarını akıtırken, meslektaşlarımız Kinşasa'da HIV epidemiyolojisi üzerinde çalışıyorlar. Mama-Yemo Hastanesi'ne üs kurdular. Hatırlıyor musun?

Ségur elbette hatırlıyordu. Durumdaki komikliği de unutmamıştı: Hastaneye Başkan Mobutu'nun, bir zamanlar fahişelik yapan annesinin adı verilmişti.

– Kimi zaman dondurucunun diplerinde unutulmuş eski deney tüpleri bulunuyor. Başka eyaletlerden gelen, şu veya bu sebeple alınmış numuneler. Amerikalı meslektaşlarım bu numuneleri analiz ettiler ve anti-HIV antikorları keşfettiler...

Ségur kafasında hemen senaryoyu canlandırdı. Ekvator Afrikası'nda asıl bulaşı merkezleri hastanelerdi. Sebebi basitti: Malzeme yetersizliği yüzünden iğneler ve şırıngalar defalarca kullanılıyordu. AIDS vakalarında, genel bir dağıtım demekti bu...

Grey'in kamp alanından birkaç kilometre ötede, Yambuku'da, ilk yüz Ebola vakasının dörtte üçü hastanede yapılan iğnelerle bulaşmıştı; bu bilinen bir gerçekti.

Amerikalı, Ségur'ün düşüncelerini okumuş gibi devam etti:

– HIV'in kötü tarafı şu ki, yavaş seyrediyor. Ebola farklıydı. Salgın yıldırım çarpması gibiydi; yakalananlar birkaç gün içinde ölüyordu. Dolayısıyla hemen önlem almak mümkündü; köy izole ediliyor, yollar kapatılıyor, karantina uygulanıyordu. HIV ise yavaşça yayılıyor...

Ségur bu konuda yazılan makaleleri okumuştu. Henüz kesin olmasa da, hastalığın belirtileri ortaya çıkmadan, kişinin iki ila on beş yıl HIV pozitif olarak yaşayabileceği kabul edilmişti. Bir salgın için muhteşem bir otoyoldu bu.

– Dünyanın başka yerlerinde HIV izine rastlanmadı mı?

Grey bir muz alıp rahat hareketlerle kabuğunu soydu.

– Pozitif çıkan numuneler oldu, evet ama hepsi Orta Afrika'yla ilintiliydi. 70'li yıllarda Norveçli bir ailede hastalık çıktı, babanın bu bölgelerde çalıştığı biliniyor. Bir başka vaka Danimarka'daydı, 1977'de AIDS'ten ölen bir kadın cerrah. Zaire'de görev yapmıştı. 1976'da uçağı ülkenin kuzeyine düşen Kanadalı bir pilot. Kisangani'de kan nakli yapılmış... Her şey burada düğümleniyor dostum.

Ségur ona sevgiyle baktı. Grey bir savaşçı, bir gerillaydı. Askeri ceketinin içinde Che Guevara'nın hafif sıklet versiyonuydu.

Sarmaşanlar arkasında kangallar, halkalar, sekizler oluşturmuştu. Manzarada hem tuhaf bir uyuşukluk hem de içten içe kaynayan bir bolluk vardı. Tropiklerin bu yönü Ségur'ü her zaman büyülemişti. İnsanoğlu konuşur, hareket eder, yaşamaya çalışırdı ama asıl olan başkaydı. Asıl olan, bu bereketli, her yerden taşan doğaydı.

– Virüsün insanlardan önce maymunlarda olduğunu mu düşünüyorsun? diye sordu.

Grey tabağını iterek parmak uçlarını çatı oluşturacak şekilde birleştirdi; her zamankinden daha çok bir direniş lideriydi o anda.

– Öyle olmalı. Virüs, hayvansal kökenli. *Pan troglodytes troglodytes*...[57]

– Ne, ne?

---

57. Şempanzenin bir alttürü. Bayağı şempanze olarak da bilinir. (ç.n.)

– Şempanzeler. Burada sayıları çok fazla. Genetik miraslarının yüzde 98 ila yüzde 99'unu insanlarla paylaşıyorlar. Bir virüsün iki tür arasındaki bariyeri aştığını düşünmek çok da saçma olmaz...

– *Troglodytes*... Mağaralarda yaşadıkları için mi?

– Hayır, ilgisi yok. Ama bizim incelediklerimizin çoğu tesadüfen buradan iki kilometre kadar ötede kayalık bir oyukta yaşıyorlar.

– Kanlarını alıyor musunuz?

Grey kahkahayı bastı:

– İsterdik ama topluluk halinde yaşıyorlar, elli ila yüz bireylik gruplar ve yaklaşmak imkânsız. Erkekler çok saldırgan. Bütün gün kendi alanlarını gözlüyorlar. Bir yabancı görürlerse anında komando kesilip taşlarla kafasını kırıyorlar. Dişilere gelince akılları fikirleri çiftleşmekte. Birkaç dakika içinde onlarca erkekle çiftleşiyorlar. İnan bana, şempanzeler uzak durulması gereken hayvanlar...

– Nasıl yapıyorsunuz o zaman?

Gerilla pes etmiş gibi ellerini iki yana açtı.

– Boktan başka bir şey kalmıyor bize. Dışkılarını topluyoruz ve içlerindeki kan kalıntılarını analiz ediyoruz. Ardından bu partiküllerde SIV arıyoruz.

Ségur, Grey ve ekibinin bu tatsız işle uğraştığını biliyordu ama başka... çarelerinin olmadığından haberdar değildi.

– Bu spesifik antikorları ortaya çıkaran kitlerimiz var. Prensibi sen de bilirsin: Numuneleri çoğaltıyoruz, yani analiz edebilmek için küçük laboratuvarımızda büyük miktarlarda üretiyoruz.

Yeniden kahkaha attı ama kamçı darbesi gibi acımasız bir kahkahaydı bu.

– Tam bir bok fabrikası! Arazide araştırma yapan birinin günlük hayatı işte böyle heyecan verici bir işle geçiyor. Kahve ister misin?

Ségur cevap verecek zamanı bulamadı. Grey, yaprakların arasında duran uşağa işaret etmişti bile.

– Peki, bir şey buldunuz mu?

– Henüz değil. Zaten kesin bir şey yok. Enfeksiyonun kaynağı Orta Afrika Cumhuriyeti'ne, Gabon'a, Kamerun'a kadar gidebilir... Ama kesin olan şey, virüsün ormanın içlerinde ortaya çıktığı.

– Nasıl?

– Bunu Tanrı'ya sorman gerekir. Haydi, şikâyet bürosuna evladım!

– Peki insana ne zaman bulaşmış olabilir?

– Büyük ihtimalle yüzyılın başında. Günün birinde siyahi ya da sömürgeye yerleşmiş Avrupalı bir avcı ısırılır. Veya iyi pişmemiş bir parça et yer. Her şey olabilir. Böylece Rubicon aşılmış olur. Burada siyahiler, bir insanın dişi bir şempanzeyle iş pişirdiğine inanıyor. Herkesin yorumu kendine. Ama siyahilerinki ilginç, çünkü onlara göre salgın, korkunç bir günah, Tanrı buyruğuna karşı gelmenin bir sonucu. Fena değil, ne dersin?

Ellerini dua edercesine birleştirdi.

– Avcı hastalığı kaptı. Yıllarca seyahat etti, düzüştü, kanadı... Salgın başladı ama kimsenin bundan haberi olmadı...

– Sonra?

Grey omuz silkti. Kahveler geldi. Grey fincanını iki parmağıyla tutarak kaşığını zarifçe döndürdü. *Bristish* sendromu geri dönmüş gibiydi.

– Adam kıta değiştirdi. Örneğin Afrika'daysa Haiti'ye gitti. Hastalığı yaydı. Kısa süre sonra Haitili bir erkek ya da neden olmasın, bir kadın ülkesinden kaçarak ABD'ye gitti. Virüsün cinsel ilişkiyle bulaştığını düşünelim. Yolculuk içinde yolculuk. Adamımızın –ya da kadınımızın– gittiği yerlerde HIV bulaştı, yayıldı, ortaya çıktı... Afrikalıdan Haitiliye, Haitiliden Amerikalıya, Amerikalıdan Avrupalıya... HIV'in tam anlamıyla patladığını görebilmemiz için doruk noktasını beklememiz gerekti.

– Neyin doruk noktasını?

– Seksin. AIDS'i en tepelere çıkaran şey, homoseksüellerin cinsel taşkınlığı oldu. Bu olmasaydı daha uzun süre bekleyebilirdik. Ama eninde sonunda kan nakilleri, aşılar, iğneler bizi o noktaya getirecekti. Kan, yine...

Ségur, Caroco'yu ve onun hasta sıfır olarak damgalanmasını düşündü. Ne saçmaydı. İlk hasta, Grey'in tasavvur ettiği o avcı olmalıydı. Yüzyılın başında, belki çok daha önce, cangılda kıçını gezdiren bir orman adamı...

Grey içeceğini bir yudumda bitirdi, ellerini boynunun arkasında kenetleyerek gerindi; ya yorgunluğunu dışa vuruyordu ya da yemeğin sonunun geldiğini belirtiyordu sanki. Siesta vakti.

– Mücadelemiz yeterince zorlu değilmiş gibi, bir de şempanze savunucuları çıktı başımıza.

– Hayvan dostları...

– En kötüleri bunlar. Maymunları laboratuvar kobayı haline getirmekle suçluyorlar bizi. Hayvancıklarının vahşi tabiatını ifşa etmemizden de hiç hoşlanmıyorlar. Temiz kalpli vahşi efsanesi sona erdi – ya da hayvanların masumiyeti. Bulaştırıcı etken olmaları *Pan troglodytes troglodytes*'lerin imajı için de hiç hoş olmuyor... Tarzan'ın şempanzesi Çita'yı unutabiliriz. Şeytanın elçisi Mefistofeles'in maymunsu bir versiyonunu yaşıyoruz artık.

Amerikalının şikâyet eder gibi bir hali vardı ama Ségur onun için endişelenmedi. Fransız doktor miyasmalarının arasında eşelenmekten ne kadar mutlu oluyorsa, Grey de maymunların kıçlarına takılıp dışkılarını karıştırmaktan o kadar mutlu oluyordu... İki adam aynı ağaçtan yontulmuştu. Yüzde yüz *made in brousse*,[58] yakmalık odun.

– Size saldırıyorlar mı? diye sordu Ségur onu mutlu etmek için.

– Şempanzelerden bile beterler. Sponsorlarımızla irtibata geçiyor, bizi ifşa etmek için Kongre'ye kadar çıkıyorlar. Hayvanların ekosistemini bozduğumuzu ileri sürüyorlar. Kimi zaman SIV'i burada bulayım da onları sinirlendireyim istiyorum.

Grey göğüs cebinden Havana gibi kokan kalın bir puro çıkardı. Şasinin altına bir krikonun girmesi gibi, dişlerinin arasına sıkıştırdı. O an, hiç olmadığı kadar Che Guevara'ydı.

– Kendilerini kandırmasınlar, dedi iki duman arasında, hayvancıkları bu kadar çok seviyorsan, insanlara katlanamıyorsun demektir. Bu fanatikler gerçek birer mizantroplar. Kendi çaplarında türler arasındaki bariyeri aşmışlar ama diğer tarafa doğru. Şimdi maymunların tarafındalar. Hahaha!

– Peki ekibinden memnun musun? diye sordu Ségur.

– İtiraf etmem gerekirse, biraz Zaire ordusuna benziyor. Ne varsa onu aldık.

– Yani?

– Hemen hemen her yerden gelen doktorlar, araştırmacılar, hastabakıcılar. Hepsi de bize son derece sadık. Hepsi bir yana, sahada seçici olamayız. Kampımız tüm bölgeye dehşet saçıyor.

– Dehşet mi?

– AIDS, azizim. Onlara göre bizimle çalışmak, garantili kontaminasyon anlamına geliyor.

---

58. Orman malı. (ç.n.)

– Çok sıkı bir protokol uyguluyor olmalısınız, değil mi?

– Çok sıkı ama senin de bildiğin gibi orman adeta bir mikrop kazanı. Miyasmaların içinde yüzüyoruz ve fazla iç içeyiz. Mesela AIDS hastalarını tedavi eden bir dispanserimiz var. Buna karşılık, gönüllülerimiz arasında HIV pozitif olanlar da mevcut.

– Bu nasıl olur?

– Bir işe yaramak isteyen insanlar. Önlem almak adına onları geri çeviremeyiz değil mi?

Burası gerçekten de çok farklı bir kamptı. Tedavi edilecek hastalar, tedavi eden hastalar ve açıklık arazinin hemen ötesinde, kendilerine biraz fazla yaklaşacak olan herkese mikrop bulaştırabilecek bir maymun sürüsü... Ségur buraya geldiği için hiç pişman değildi.

– Bulaşı korkusu her yerde var, diye devam etti Grey sakin bir ses tonuyla, ama bugün, hastalığın nasıl bulaştığı hakkında daha net bilgilere sahibiz. Kan ve anne sütü dışındaki diğer bulaşma yolları neredeyse sıfıra inmiş durumda. Gün boyu malzemelerimizi, aletlerimizi, bulaşıklarımızı kaynatıyoruz.

Purosunu ağzından düşürmemek için hızlı, neredeyse kaçamak bir kahkaha daha attı.

– Dev bir otoklav[59] içinde yaşıyoruz! Ama kan emen hayvanlara karşı yapacak bir şey yok. Sivrisinekler, bitler, tahtakuruları, keneler, tırtıllar...

Gerilla aniden avuç içlerini kareli masa örtüsüne bastırdı.

– Tamam. Bu öğleden sonramız serbest zaman. Yarın sabah bu hanımefendi ve beyefendi *Pan*'ların kakalarını toplamak için faya döneceğiz. Buraya boşuna gelmemiş olman için seni de götüreceğim. Ama baştan söyleyeyim, cangılda destansı bir keşif bekleme sakın. Hacı asamız boktan bir sopa sadece.

---

59. Sterilizasyon amacıyla kullanılan yüksek basınçlı buhar makinesi. (ç.n.)

Swift öğlen Cinayet Büro'ya dönünce toplantıya katılamadığı için meslektaşlarından özür diledi. Üçüncü grubun ona geçtiği özeti yarım kulak dinledi ve Mezz'in yine orada olmadığını fark etti. Yardımcısının yokluğu canını sıktı.

Öğlen yemeği yemedi. Lütfen ciddi olalım. 17.00'ye kadar büro işleri, ardından kırmızı Panda'sı. Acil yardım aracıydı adeta. Yardım edilecek adamın direksiyon başında olmasını saymazsak tabii.

İstikamet, gece ona kadar açık olan Georges-Pompidou Merkezi'ndeki kütüphaneydi. Girişte kuyrukta beklememek için Swift'in sihirli kimliği vardı.

Tavanında mavi boruların uzandığı, elma yeşili metal mobilyaların serpiştirildiği bu devasa alanda kendini evinde hissediyordu. Burada, diğer kütüphanelerdeki gibi ağır bir hava, günah kabini mırıltıları ile toplantı odası fısıltıları yoktu. Burası güzeldi, genişti, aydınlıktı. Elbette sessizdi de ama insan, üzerinde hiç baskı hissetmiyordu ve tam bir kitap kurdu gibi rafları gönlünce karıştırabiliyordu.

"HAİTİ" bölümünü bulması ve ülkenin tarihi üzerine bir yığın kitap toparlaması fazla sürmedi. Swift öğrenmek istiyordu. Galvany, sorgusuna daha iyi hazırlanması gerektiğini söyleyince kırılmıştı.

Şimdi çarpışan arabadaki bir velet gibi okuma masasına yapışmıştı. Sarsılıyor, çarpışıyor, irkiliyor ama kesinlikle eğlenmiyordu.

Galvany yalan söylememişti.

Haiti'nin tarihi tam bir kâbustu.

15. yüzyıl sonu. Kristof Kolomb *Hispaniola* adını verdiği bir ada keşfetmişti. Yerliler, Taynolar birkaç yıl içinde yok ediliverdi. 16. yüzyıl. Çalınan, ah pardon, fethedilen topraklarda çalıştıracak insan kalmamıştı. Bunun üzerine Afrika'dan köleler getirildi. Müthiş fikir. Yine zorla çalıştırma, baskı, cezalandırmalar... Tropiklerde kıran vardı.

17. yüzyıl. Adanın batı kesiminde maden olmadığı için İspanyollar buraya olan ilgilerini kaybettiler. Korsanlar ve Fransız çapulcular buraya yerleştiler. Birbirlerini öldürdüler, tecavüz ettiler, yağmaladılar. Burada sebatkâr bir şiddet ve kaos vardı.

17. yüzyıl sonu. Mantık devreye girdi. Tütün, çivit ve şekerkamışı tarımcılığı gelişti. Köleler kadar sömürgeye yerleşmek isteyenler de akın akın gelmeye başladı. Kölelerin yaşam koşullarını düzeltmesi gereken meşhur Code noir[60] yürürlüğe kondu. Aslında bu yasa daha ziyade ticareti düzene sokmayı hedefliyordu. Ada ikiye bölündü: Batıda Fransızlar, doğuda İspanyollar. Fransa kendi bölgesine resmi olarak Saint-Domingue adını verdi.

Her şey daha iyiye gidebilirdi ama Avrupa'daki savaşlar ticareti felç edince sömürge yerleşimcileri Louisiana'ya kaçtılar. Sonunda işler yeniden başladı. Ada, Amerika'nın en zengin adası oldu. Her yıl on binlerce köle getiriliyordu. Öyle ki nüfusları beyazlardan on kat fazla olmuştu.

Ve Fransız Devrimi. Kölelik kaldırıldı. Saint-Domingue de kendi devrimini yaptı. Azat edilmiş bir köle olmasına rağmen kendisi de köle sahibi olan General Toussaint Louverture, Fransa tarafından adanın yöneticisi ilan edildi. İspanyolları ve İngilizleri adadan kovarak düzeni tesis etti. Adanın büyük lideri olma yolunda hızla ilerledi. Ama Napoléon köleliği tekrar tesis ederek, artık fazlasıyla güçlenen Toussaint'i ortadan kaldırmak üzere adaya bir ordu gönderdi. Tutuklanan Toussaint, Doubs'a gönderildi ve karların ortasındaki bir hapishanede açlıktan ve soğuktan öldü.

Kaos, Saint-Domingue'e bütün hızıyla geri döndü: Fransız birlikleri sarıhummadan kırıldılar. Louverture'ün eski kölesi olan (ve onun tutuklanmasına yardım eden) Jean-Jacques Dessalines iktidara geldi. 1 Ocak 1801'de ülke bağımsızlığını ilan etti. Dikkat: Burada hâlâ adanın batı kısmından bahsediyoruz; bir yerli ismi olan "Ayiti"-den esinlenerek "Haiti" adıyla ikinci kez vaftiz edilen kesiminden. Doğudaki bölge ise Santo Domingo ismini muhafaza ederek İspanyollara kaldı. Doğudaki topraklar tuhaf bir biçimde batıdaki sıkıntıları hiçbir zaman yaşamayacaktı.

Ve nihayet iyi bir haber – belki de ülke tarihindeki tek iyi haber:

---

60. Kara Kanun. 1685'te Fransa'da çıkarılan, sömürgelerdeki köleliği yasal zemine oturtan düzenleme. (ç.n.)

Haiti, köle isyanı sonucunda kurulan dünyadaki ilk siyahi cumhuriyet ve Amerika kıtasında bağımsızlığını ilan eden ikinci devlet oldu (ABD'den sonra).

Sonrası? Ölümler, yine ve her zaman. Kendini imparator ilan eden Dessalines'in yaptığı ilk iş, adada kalan beyazları –3.000 ila 5.000 beyaz– katletmek oldu... Siyahilerle dayanışma göstermelerini isteyerek melezleri de katliama katılmaya zorladı. Katliamlar sırasında komşu şehirlerin alarma geçmemesi için sadece kesici silahlarla öldürülmesi emrini verdi. Uzun süreli, sabır gerektiren, titiz bir soykırımdı bu.

Birkaç yıl sonra Dessalines de öldürüldü. 19. yüzyılda çatışmalar, darbeler, diktatörlükler, ayaklanmalar, katliamlar arka arkaya geldi. Siyahiler ile melezler, pastadan kendi paylarını kapabilmek için birbirlerini katletmeyi sürdürdüler. Çünkü insanlar ne denli kısırsa –akıllarında sadece ölüm olduğu için– toprak o denli bereketliydi. Haiti küçük bir cennet olabilirdi (ülkenin nüfusu ve yüzölçümü Belçika'nınkine eşitti), oysa fitili yanan bir barut fıçısı gibi tam bir cehennemdi.

20. yüzyıl. ABD bitiş düdüğünü çaldı (ada, Florida'ya tekneyle ulaşılabilecek mesafedeydi). Kapitalistler ülkeyi işgal etti. Yine aynı nakarat: zorla çalıştırma, ırkçılık eylemleri, yağmalamalar. Haitililer ayaklandı. 1934'te Amerikalılar çekildi. Akabinde melezler ile siyahiler yeniden çatışmaya başladı. Ülke sürekli iç savaş halindeydi.

Nihayet 1957'de demokratik yollardan gerçek bir lider seçildi: François Duvalier. Sözüm ona demokratik çünkü seçimler hileliydi ve Duvalier, namı diğer Papa Doc (kendisi köy doktoruydu), Haiti'nin o güne kadar gördüğü en korkunç diktatör oldu...

Kır saçı, bifokal gözlüğü, kambur duruşuyla toplum içinde konuşamayan Papa Doc, önceden yazılmış monoton ve teskin edici metinleri yüksek sesle okurdu. Tehlikeli bir hali yoktu, bununla birlikte Haiti'yi hizaya getirecekti. Yöntemi mi? Herkes zan altındaydı, kimse masum değildi. Herkes birbirini izliyor, ihbar ediyor, tasfiye ediyordu... Böl ve yönet...

Duvalier bir *boko*,[61] büyücüydü. Doğaüstü güçlere sahip olduğuna inanır ve gücünü kabul ettirmek için düzenli olarak *loa*'lara

61. Haiti vudu geleneğinde kara büyü yapan kişi. (ç.n.)

–vudu ruhları– başvururdu. Aslında daha çok telefon kullanırdı (ki o dönemde telefon çok nadirdi). Her gün birliklerini Cap-Haïtien'e, Saint-Marc'a ya da Jacmel'e çağırır, düzenin, daha doğrusu düzensizliğin, sağlanıp sağlanmadığından emin olurdu.

Birlikleri mi? Bu, Papa Doc'un dâhiyane fikriydi. Korku imparatorluğunu oturtmak için yeni bir örgüt oluşturmuştu: Tonton Macoute'lar adıyla bilinen paramiliter milis VSN, yani Ulusal Güvenlik Gönüllüleri. Geleneksel Haiti folklorunda Tonton Macoute, mavi tulum giymiş, omzunda bir *macoute*, yani içine çocukları koyabileceği büyük bir çanta taşıyan bir karakterdi. Haiti kreolünde "sopalı adam" da denirdi. Bütün bunlar matrak görünüyordu. Ama öyle değildi.

Duvalier'ci saflarda bile kıyımlar birbirini izledi. Paranoyak Papa Doc her tarafta komplolar görüyor, her birinden kendini sakınıyor, kitleler halinde yok ediyordu... Her gün çocuklar da dahil, insanlar kaçırılıyor, işkence görüyor, öldürülüyordu. Deyiş yerindeyse sistemin özgünlüğü, bu eylemlerde hiçbir mantığın olmamasıydı. Hedeftekiler sadece ayaklanmacılar değildi. Siyah gözlük ve şapkalarıyla Tonton Macoute'lar gangster olmuş, körlemesine vuruyorlardı.

1967. Papa Doc kendini "ömür boyu başkan" ilan etti ama hayatı pamuk ipliğine bağlıydı. 1971'de halefi olarak oğlu Jean-Claude'u gösterdi ve kısa süre sonra öldü. Bébé Doc 20 yaşında, dünyanın en genç başkanı oldu.

Adıyla müsemmaydı. Bebeksi, tombul yüzüyle hâlâ büyüme çağındaymış gibi görünüyordu. Derslerinde başarısızdı; zengin kolejlerinde ve özel üniversitelerde sınıfta uyumasıyla biliniyordu. Babası ne denli Haiti kültürü ve folkloruyla ilgiliyse, oğlu da o denli arabalar ve kadınlarla ilgiliydi. François bir canavardı ama enteresan bir canavardı. Jean-Claude da tehlikeliydi ama hiç ilgi çekici değildi.

Kamunun yüz milyonlarca dolarını zimmetine geçirmekle, uyuşturucu tacirleriyle iş tutmakla ve Beşinci Cadde'de alışveriş yapmakla o kadar meşguldü ki, devlet işlerine ayıracak vakti yoktu. Bu çılgınca hayatı sürdürebilmek için güçlü bir müttefik buldu: karısı Michèle Bennett.

Kadının sadece iki tutkusu vardı: cebini doldurmak ve insanlığa hizmet alanındaki imajını özenle sürdürmek. 1981'de yaptığı hayır

işlerini göstermek için Rahibe Teresa'yı Port-au-Prince'e davet etti. Aynı gün buz gibi soğutulmuş bir salonda kadın arkadaşlarıyla buluştu. Buz gibi soğutulmuş mu? Evet, muhteşem kürk mantolarını giyebilmek için.

ABD artık bıkmıştı, uluslararası toplum da öyle. Ülkede tansiyon yükseliyordu. Vahşet gemi azıya almıştı. Kadınlar, canlı canlı gömülen kocalarının mezarları üzerinde zorla dans ettiriliyor, ağlayan çocukların gözlerinde sigara söndürülüyor, mahkûmlar havaya uçurulmadan önce barut yutmaya zorlanıyordu...

Tüm bunların üzerine tüy diken başka bir şey daha vardı: Melezlerin sistematik olarak öldürülmesi. Kalabalığın içinde dikkat çekmemek için nispeten açık tenli siyahilerin yaşadığı köylere gidip saklandıkları anlatılıyordu. Bu acımasız ve ölümcül ırkçılığın bir adı vardı: *noirisme*, siyahicilik.

1985'te yer yer isyan odakları oluştu. 1986'nın başında gidişatı değiştiren ayaklanma patlak verdi. Şubat ayında Bébé Doc, Amerikan hava kuvvetlerine ait bir uçakla Haiti'den ayrıldı; birçok ülke tarafından geri çevrildikten sonra kendini Fransa'da buldu. Fransa, topraklarında yaşamasına hoşgörü gösterse de onu siyasi mülteci olarak kabul etmedi.

Bu sırada Haiti'de anarşi devam etti. Şiddet iki yönlüydü: Tonton Macoute'lar kendilerini kurtarmak için katliamın dozunu daha da artırıyor, geniş halk kitleleri de onlarınkini aratmayacak bir vahşetle intikama girişiyordu. Tonton Macoute'lar acımasızca cezalandırılıyor, sokak ortasında infaz ediliyor, boğazlanıyor, parçalanıyor, *déchoukage* eylemlerinin hedefi oluyorlardı... Haiti dilinde, kesilen ağacın kökünün de çıkarılması anlamına gelen bir terimdi bu. Elbette mecazi olarak: Burada söz konusu olan şey, ileri gelenlerin evlerini temellerinden yıkmak, kötülüklerin kaynağını yok etmekti.

Swift böylesi bir barbarlık karşısında büyülenmişti. Aslında böyle bir bataklığa –akıl almaz dürtülere sahip manyak bir katili yaratan o kara deliklerden birine– adım attığı için seviniyordu.

Paris Match'lardan birinde bir Tonton Macoute'un infazını anlatan bir röportaj ile fotoğraflarını gördü. Adama gerdanlık işkencesi yapılıyordu. Ya da lastik işkencesi. Güney Afrika'da uygulanan bir infaz metoduydu bu. Adamın elleri sırtından bağlanıyor, sonra denize atmadan önce çocuğa simit takılır gibi, boynundan aşağı bir araba

lastiği geçiriliyordu. Ardından lastiğe benzin dökülüp ateşe veriliyordu. Birkaç dakika içinde yemek hazırdı.

Yine makaleye göre, Haiti'de buna, bir lastik firmasının televizyon reklamına gönderme yaparak *Pè Lebrun* deniyordu. Adam yeterince yandığında, hâlâ dumanı tüterken, palayla kesilip parçaları sokağa saçılabilirdi. Oradan geçen köpekler bu parçaları yemekten her zaman mutlu olurdu.

Ama bekleyin biraz... Swift fotoğraflara dikkatle bakıp makaleyi bir kez daha okudu. Ateş, kauçuk... Bir anda, katilinin metodunun bu işkenceyle –yanık ağız– bağlantılı olduğu gerçeğini idrak etti; adam belki bu işkencenin yapılmasına şahit olmuştu, belki de kendisi bu işkencenin mağduruydu (buna rağmen hayatta kalmıştı ki bunu tahayyül etmek güçtü)...

Swift yine bir anda bir başka şeyi hatırladı: Federico'nun 10 Mayıs 1981'de yanında olan arkadaşı ve bandajlı yüzünü saklayan vinleks maskesi. Bir Haitili Port-au-Prince'te ateş ve kauçuk yuttuktan sonra Paris'e gelmiş olabilir miydi? Hayır, fazla aksak, fazla karmaşık bir varsayımdı bu...

Swift dal gibi titreyerek ayağa kalktı, dosyasına koymak üzere fotokopiler çekti. Makinenin başında hareketleri kesik kesikti, neredeyse çırpınıyordu. *Lanet olsun, sakin ol...*

Hiçbir şey olmadan geçen üç yıl ve şimdi bu...

HAİTİ.

SAINT-SOLEIL.

GERDANLIK İŞKENCESİ.

Beyninde şimşekler çakıyordu. Yumruklarını sıktı, derin bir nefes aldı, sakinleşmeye çalıştı. Evet, evet, evet, emindi: Her şey Haiti'yle ve kim bilir belki de Georges Galvany'yle ilgiliydi...

Heidi elektrikli bir ruh halindeydi.

Bu söz size bir şey ifade etmiyor mu? Ne yapalım! Kâşif kıyafetini giyerken hissettiği şey buydu. Titreşen, seken, zikzaklar çizen mıknatıslı bir iğne gibiydi. Çocukken Bariloche'ta babasıyla birlikte ava gittiği zamanları hatırlatmıştı bu ona.

Bugün, 27 Mayıs, saat onda mağaraya tekrar gidiyordu. Bu kez Mike Grey ve ekibiyle resmi bir ziyaretti. Dünyaya bir tür Mısır vebası gönderen bu maymunları yakından görmek isteyen Ségur de gelecekti elbette.

Çadırından çıkınca gördüğü tablo Heidi'nin başını iyice döndürdü – yirmi kadar doktor, asistan, rehber, hamal çizmelerini, şapkalarını, yağmurluklarını giymiş, bekliyordu. Sabah sisi, bu görkemli sahneyi iyice pekiştirmek istercesine kırmızı düzlükte kıvrılarak yükseliyordu.

Heidi Arjantinliydi ve vatandaşlarının çoğu gibi Kuzey Amerikalılar karşısında anlaşılmaz bir duyguya kapılıyordu; hayranlık ile küçümseme, öfke ile kıskançlık karışımı bir duygu. Ama o sabah hakkını vermeliydi ki, adamların hepsi çok klastı. Su geçirmez sırt çantaları, son model çok cepli yağmurluklarıyla tam birer profesyonel ve fatih gibi görünüyorlardı.

Aralarında Mike Grey'le konuşan Ségur'ünü gördü. Haki kıyafetleri, sırt çantalarının askılarına geçirdikleri başparmaklarıyla mükemmeldiler. Gerçek birer asker. Hatta ve hatta birer kahraman...

Bunu size söylemiştim, değil mi? Tropikal ormanda gündoğumu hayal edilebilecek en hüzünlü şeydi. Görkemli olduğu sanılan atmosfer, Pas-de-Calais'deki sabah yağmuru kadar yürek yakıcıydı. Her yer gri, kirli, yıvış yıvıştı. Her saniye yere yapışıyor, her fikir kendi suyunda çözünüyordu. İnsanın yüreği sünger gibiyken aklında tek bir düşünce oluyordu: Tekrar yatıp uyumak.

Ama bu sabah değil.

Bu sabah hafif süvari alayı cepheye gidiyordu; onlar yeni ufuklara doğru yola çıkan bilim neferleriydi.

– Heidi?

Ségur'e yetişmek için adımlarını hızlandırdı. Yürürken tepesindeki küçük bir açıklıktan yağmurla şişmiş bulutları gördü. Muhteşemdi.

– Hazır mısın?

– Hazırım.

– O halde, haydi.

Grup, saç tellerinin arasından geçen bir tarak gibi çalıların arasından geçti. Ağaçların tepesinde, uzanamayacakları kadar uzakta, güneş ile yağmur hareli bir gökkuşağı oluşturarak iç içe geçmişti. Daha alçaklarda, yaprakların arasında cılızca parıldayan bir akvaryum ışıltısı vardı. Sis, yerden on-yirmi santimetre yukarıda, yoğun bir gaz bulutu gibi ayaklarına dolanıyordu. Hem büyüleyici hem korku verici bir görüntüydü bu.

Heidi ara sıra Ségur'ün kararlı ensesine bakarak adımlarını onunkilere uydurdu. Kendisi de hücuma geçmiş gibi, başı önde, gözü pek bir tavırla, hiç durmadan yürüyordu. Mağara. Mağaranın görüntüsü beynini çekiç gibi dövüyordu. Ürpererek sırt çantasının askılarını sıkıca kavradı. Sağ gözkapağı, fotoğraf makinesinin diyaframı gibi seğiriyordu. Bu defa faya gireceklerdi.

Heidi mağaranın bu kadar uzak olduğunu düşünememişti. Oysa bu yolu birçok defa tek başına yürümüştü ama bu sabah, hem ekibin kalabalığı hem taşıdığı yük mesafeyi uzatıyor gibiydi. Zaman zaman gölgelik yerlerde küçük çatlaklar beliriyordu: ılık su akıntıları, serin kaynaklar, otların altında akan su yatakları. Zaman zaman da açıklık alanlara sızan güneş ışığıyla karşılaşıyorlardı. İnsan ormanın ne kadar büyük olduğunu fark ediyordu. Burada ağaçlar yüz metre boyundaydı.

Ekip ağaçların ve eğreltiotlarının arasından tırmanan bir patikaya girdi. Sis, göğüslerine kadar yükseliyordu. Bir rüyadaymış gibi yürüyorlardı. Aynı zamanda sıcaklık da artıyordu. Postalların tabanından ayaklara nüfuz ederek gömleklerin içine kadar giriyordu. Hava boğucuydu. Heidi bu geçidi hatırlamıştı: Artık fazla uzakta değillerdi. Yukarıda, ekibin başındaki yol açıcılar palalarla çalıları

kesiyordu. Heidi pala seslerini, cangılın yeşil etine saplanan çelik darbelerini işitiyordu.

Böceklerin cayırtıları sağır ediciydi. Sanki uyarıyorlardı: Oraya gitmeyin, geri dönün... Sıcaklık neredeyse elle dokunulacak kadar yoğunlaşmıştı, sıcak hava boşlukları dalga dalga etraflarını sarıyordu. Bu sıcak hava dalgasının içinde karasinekler, sivrisinekler, karıncalar kaynaşıyor, sokuyor, ısırıyor, terli derilerine yapışıyordu.

Heidi'nin gözkapağı hâlâ seğiriyordu... Patikayı tırmanmaya devam ettiler. Bir yerlerde dereler akıyordu, görmüyorlardı ama sesini duyuyorlardı – bitkisel derinin altındaki kan damarları... Evet, tam da öyleydi. Bir organizmanın içinde akıyorlardı, tıpkı Heidi'nin televizyonda izlediği, insan vücudunda dolaşan küçültülmüş araştırmacılar gibi...

Ve işte mağara.

Yeşil, neredeyse fosforlu sur. Yapraklı mantosuna sarınmış, sarmaşıkların ve sarmaşanların, taşı korumak istercesine birbirine dolandığı sarp bir falez. Yarasalara ev sahipliği yapan dikey fay oradaydı.

Yukarıdaki girinti ve çıkıntıların oluşturduğu sahanlıklarda şempanzeler nöbet tutuyordu. Çeneleri, tüylü kafalarından dışarı fırlamıştı adeta. Kürklü kukuletaların altında ölü yüzleri vardı sanki. Kemer oluşturan kaşlar, yuvalarına çivi gibi gömülmüş kırmızı gözler, dişlerle dolu, dudaksız, saldırgan ağızlar... Bacak kadar uzun kolları, el parmakları gibi eğri büğrü ayak parmaklarıyla düşmanca, hiç kıpırdamadan orada duruyorlardı. Gerçekten dehşet vericiydi. Kambur, kaslı, kara tüylü gövdeleri karikatürlerden fırlamış soytarılarınki gibiydi – çünkü, evet, insanlara beziyorlardı ama abartılı, çarpık, grotesk versiyonlarına...

Fakat ne oluyor?

Grey çiftesini eline almıştı bile. Zeminin yaklaşık üç metre yukarısına, fayın başladığı noktaya doğrultmuştu. Platformdaki bir ayrıntı çevreye hiç uymuyordu. Heidi gözkapaklarından süzülen terleri sildi ve gözlerini kıstı. Evet, şimdi görmüştü.

Bir insan bedeni. Siyahi çıplak bir adam. Kâşiflerin arasında bir uğultu başladı. Herkes görmüştü. Tanrım! Orada bazı uzuvları kopmuş gibi görünen, parçalanmış bir ceset yatıyordu.

Bir hayvanın işi miydi?

Grey tek kelime etmeden gereçleri çıkardı: ipler, kayışlar, kısa namlulu tüfek... Ségur onu taklit etti. Heidi de eksik kalmasın diye aynı şeyi yaptı. İplerle birbirlerine bağlandılar. Güvenliklerini sağladılar. Avuç içlerine pudra döktüler. Birkaç dakika sonra yukarı tırmanmışlardı. Önce Grey, sonra Ségur, en sonda da Heidi.

Önce yakından, çok yakından maymunları gördü. Hareketsizdiler ve en ufak korku belirtisi göstermiyorlardı – düşmanlık belirtisi de.

Üç tırmanışçı tıkırtı ve sürtünme sesleriyle soluk soluğa kendilerini çıkıntıya çektiler. Maymunlar sessizce izliyordu. Onları kolluyormuş gibi. Veya rica ediyormuş gibi. Bu, onların cesediydi. Dokunulmaması gerekiyordu...

Heidi'nin aklına ilk gelen şey, bu hasta –veya hasta oldukları varsayılan– hayvanların bir anda gözlerinin karardığı oldu. Adamı yakalamışlar, dövmüşler, ısırmışlar, parçalamışlardı – hatta tecavüz etmişlerdi, neden olmasın? Ama şempanzelerin âdetlerinden bahsedildiğini duymuştu. Onların tarzı bu değildi. Evet, birbirlerini öldürüyorlardı ama bu, rakip gruplar arasında oluyordu. İnsan bu işe dahil değildi. İnsan yoktu.

Öyleyse ne olmuştu?

Yaklaşalım... Yosunlu yamaçta Grey, Ségur ve Heidi emekleyerek yürüdüler. Ceset biraz daha yukarıdaydı. Kendilerini bekleyen korkunç ceset tarafından çekiliyormuş gibi, yüzlerini yukarı çevirmiş, tırmanıyorlardı.

Heidi'nin anladığına göre ceset saatlerdir buradaydı, şüphesiz geceden beri. Çürüme, ekvator ormanındaki her şey gibi çok hızlıydı. Cesedin derisi siyahtı ama tropikal sıcak yüzünden eti, kasları, tendonları kızarmış, şişmiş, yer yer soyulmuştu. Derisi gevşek ve ıslaktı. Karnı ve göğüs kısmı yarı yarıya yenmişti – ve

şüphesiz bir sürü yaratıkla doluydu. Böceklerin ormandaki trafiği gözle görülür olmasa da yoğundu, çok yoğundu, akıcıydı da. Hepsi bir arada yaşıyor, hepsi beslenecek bir şey buluyordu. Adı bilinmeyen yaratıkların ve larvaların doluştuğu bu ceset onlar için büyük fırsattı.

Heidi arkadaşlarını taklit ederek doğruldu, ayağa kalktı, dengesini sağlamak için hafifçe eğildi. Her şeyi göze alıp bu natürmortu incelemeliydi.

Önce cesedin kafası dikkatini çekti. Neredeyse kopmuş, sadece birkaç lifle boyuna tutunmuştu. Açık yaranın içinde bir şeyler kaynaşıyor, ürüyordu. Sanki kafa, ikinci bir hayat yaşıyordu. Heidi bakışlarını indirdi. Kollardan biri kopmuştu. Göğüs yırtılmıştı. Böğür yarılmıştı. İçinden çıkan organlar, iç lastikler gibi kayalara yayılmıştı... Daha aşağıda bir bacak eksikti, diğeriyse kasık hizasından kesilmişti.

Heidi iyi düşünemiyordu, muhakeme gücü hiç bu kadar yetersiz olmamıştı. Yine de bunu maymunların yaptığını düşünmek zordu. Zaten adamı neden bu kadar yukarı taşısınlardı ki?

Bir yandan da diğer cesedi, Coroco'nun cesedini düşünmemek imkânsızdı. Akıl almaz bir şeydi bu: Altı ayda, başı kesilmiş ya da hemen hemen kesilmiş ikinci cesetti bu. Aynı katilin işi miydi? Başka kimin olabilirdi? Neden yine Heidi'nin yoluna çıkmıştı? Tabii tam tersi, bilinmez bir sebeple caninin yolunun üstünde yürüyen Heidi değilse...

Heidi soluğunu bıraktı. Bu tür senaryoları aklı almıyordu. Bir katil, yedi bin kilometre ötede aynı şekilde cinayet mi işlemişti? Ve her defasında bu korkunç keşfi zavallı Heidi'cik mi yapmak zorundaydı?

Cesaretini toplayarak biraz daha yaklaşıp cesedin ağzına doğru eğildi. Karaydı. Kapkaraydı. Sanki adam kömür yemişti. Dudakları yoktu; kemirilmiş, yenmiş, is ve linyitle kaplanmıştı. Aslında yüzün bir bölümü yanmıştı.

Heidi bu korkunç manzarayı mozaik kaplı, güzel beyaz bir odada daha önce görmüştü. Şüpheye mahal yoktu: Pala-Adam dönmüştü. Bu kez Heidi'nin kafasında bir fikir yeşeriyordu: Adam onları buraya kadar takip etmişti. Fas'tan ayrıldıktan sonra onları aramış, bulmuştu ve şimdi bu yeni kurbanla onları kışkırtıyordu.

Katilin kendisini, özellikle kendisini istediğini düşündü. !*Dios mio*![62] Tanca'da kimse, Caroco'nun ölümünü bu açıdan sorgulamamıştı. Belki de katilin, Heidi'ye en vahşi yollardan yaklaşma yöntemi buydu...

Grey ile Ségur hiç konuşmadan cesedin çevresinde dolaşıyor, fotoğraf çekiyorlardı. Parçaları inceleyen dedektifler gibiydi ikisi de. Heidi ise geride duruyor ama gözlerini cesetten ayırmıyordu.

Beynini boş tahminlerle yormasının anlamı yoktu. O an yapabileceği tek şey, darbeleri, yani yaraları saymaktı. Hayal gücü elverdiğince, katliamın bu kez çok daha vahşice olduğunu fark etti. Katil palasını adamın yüzünde de kullanmıştı, çat! çat! Yanaklardaki yanlamasına kesikler çene kemiklerini ve dişetlerini ortaya çıkarmıştı. Göğsünde de bir sürü derin, korkunç yara vardı. Etrafa saçılmış organlar, bir yemekten artakalanları çağrıştırıyordu. Cani bir yamyam olabilir miydi? Yoksa gece, maymunlar mı kendilerine ziyafet çekmişlerdi?

Boğucu ve ıslak havada bok kokusu vardı. Katil bağırsakları patlatmış, pislik de dışarı sızmış olmalıydı. Taşın üzerindeki kan izleri de dışkı kalıntıları olabilirdi. Heidi'yi asıl şaşırtan midesinin bulanmamasıydı. İğrenmenin çok ötesine geçmişti. Gördükleri bünyesinde hiçbir etki yaratmıyordu. Belki de katılaşmıştı. Ya da umursamıyordu. Mantığı pes etmişti.

Tek dizini yere dayamış olan Ségur Heidi'ye dönerek, konuştuğu dili sadece o anlayabilirmişçesine fikrini söyledi:

– Swift'i aramalıyız.

62. Tanrım. (ç.n.)

– Swift? Ben Ségur.

Tabip, Yambuku köyüne gidebilmek için 4x4'le otuz dakikalık yol yapmıştı. Orada içi boş briketlerden örülmüş, "belediye" denen kare bir binada himaye edilen bir telefon vardı. Bağlantı kurmak biraz zaman almıştı; ancak dakikalar sonra, Afrika'ya özgü o gizemli kablo ve fiş ağı Zaire'yle bir saatlik zaman farkı olan Paris'teki Cinayet Büro'ya ulaşmayı başarmıştı.

– Ségur?

Bozuk hatlar nedeniyle iyice yankılanan seste bir inanmazlık vardı.

– Ama... neredesin sen?

– Dinle... diye fısıldayabildi Ségur.

Etrafına bir göz attı: bir masa, bir sandalye, sıkıştırılmış toprak zemin, hepsi buydu. Afrika'nın çıplaklığı hakkında destan yazılabilirdi. Burada hiçbir şey yoktu, bir şeyler varken bile o kadar ıssız, yapaylıktan ve süslemelerden o kadar mahrumdu ki, bir şey var sayılmazdı.

Dışarıda bardaktan boşanırcasına yağmur yağıyordu. Makineli tüfek temposu, tropikal kasvet. Tüm bunlar iliklerinize işliyor, sizi sırılsıklam ediyor, yavaş yavaş tüketiyordu. Ségur dimdik ayaktaydı. Evet, bacakları onu taşıyordu, ağzından kelimeler çıkıyordu, kolu titremiyordu. Her şey yolundaydı.

Ama tek başına, bir direk gibi dimdik, güvenli bir ses tonuyla dünyanın öbür ucundaki bir polisi haberdar eden bir adam hayal ediyorsanız, yanılıyordunuz. Aslında Ségur bir eliyle ahizeyi tutuyor, diğer eliyle de ıslak bir tüyden bile hafif, incecik bacaklarıyla ayakta durmaya çalışan Heidi'ye destek oluyordu. Önemli olan sadece şu görüntüydü: Dimdik ve güçlü bir ifadeyle duran adam ve ona yaslanmış, dişleri takırdayan o kız.

– Bir yenisi oldu...

– Neyin yenisi?

– Ceset. Yeni bir kurban.

Hattın diğer ucunda beklenen etki olmuştu:

– Ne?

– Evet. Burada, Zaire'de, ormanın içinde. Yeni bulduk...

– Yani... öldürülmüş bir adam mı?

– Evet. Federico, Cauteleux ve Caroco'yla aynı durumda.

Kısa bir sessizlik oldu, ardından cızırtılar ve Swift'in sesi duyuldu:

– Biraz daha ayrıntı ver. Tam olarak neredesiniz?

Sesi değişmişti. Artık şaşkınlık ya da kuşku yoktu. Swift orada, Ségur'leydi. Yeni bir şiddet hasadı yapmaya ve bunu asla tam olarak kapanmamış dosyasına eklemeye hazırdı.

– Şu an, Zaire ile Orta Afrika sınırındaki Kongo Nehri'nin yukarısında, Yambuku adında bir köyün yakınındayız.

– Dispanseriniz orada mı?

Ségur anlatmaya başladı ama Swift onun sözünü kesti:

– Boş ver. Bana cinayetten bahset.

– Bu sabah, kalabalık bir şempanze grubunun yaşadığı ormandaki faleze gittik ve...

– Cesedi orada mı buldunuz?

– Evet. Çılgınca bir şey, sanki...

– Tarif et.

– Neyi?

– Cesedi. Bana tarif et.

Ségur yutkundu. Şaka gibiydi. Yağmur vardı – bu Afrika yağmuru yağmıyordu da bombalıyor, kurşun atıyor, her yeri çökertiyordu. O kadar şiddetliydi ki, yağmur damlaları toprağa temas ettiği anda geri sıçrıyordu. Sanırdınız, yere değil, tersine bir şıpırtıyla yerden yukarı yağıyordu. Bir de kollarının arasında tir tir titreyen kızcağız vardı. Onu ısıtmak için bir örtü bulmalıydı ve...

– BANA CESEDİ TARİF ET!

– Kurban siyahi. Yerden yaklaşık üç metre yukarıda kayalık bir platformda öldürülmüş.

– Kesikler?

– Evet. Diğer cesetlerde olduğu gibi. Belki daha da kötü...

– Nasıl yani?

– Kolların ve bacakların hepsi kesilmiş ya da hemen hemen kesilmiş. Yüz bile kesilmiş.

– Ağız yakılmış mı?

– Evet.

Hattın diğer tarafında sessizlik oldu. Bu son işkence Pala-Adam'ın imzasıydı. Swift o ana kadar cangılda kesilmiş bir cesedin bulunmasını, kaçak avcıların hesaplaşmasına ya da bıçak gibi sivri dişleri olan vahşi hayvanların saldırısına bağlamış olmalıydı. Ama yakılmış ağız? İmkânsızı kabul etmek o kadar zor olmamalıydı.

Hat kesildi. Ségur tekrar aradı, birkaç denemeden sonra Swift'in sesini duydu:

– Kurbanın kimliği belli oldu mu?

– Evet. Gaspard Mwamba, ekipten biri. Lojistikten.

– Afrikalı mı?

– Hayır, Haitili.

– Haitili mi?

– Evet, aslında Bantu kökenli ama uzun süre Haiti'de, büyük şekerkamışı plantasyonlarında çalışmış.

– Afrika'ya ne zaman gelmiş?

– Bir yıl önce. Daha önce ABD'ye göç etmiş ve yaptırdığı testte HIV pozitif çıkmış.

– Çalışabiliyor muydu?

– Evet. Hastalığını öğrenince faydalı bir iş yapmak istemiş. Amerikan misyonunun şefi Mike Grey'e gitmiş. Grey, Haiti'de çalışıyordu. Buraya geleli birkaç ay oluyor.

– Bütün bunları sana kim anlattı?

– Grey'in kendisi. Kurbanın yüzündeki yaralara rağmen onu hemen tanıdı.

– Sence öldürüleli ne kadar olmuştur?

– Dün gece. Daha dün herkes onu görmüş, ekiptekilerle akşam yemeği yemiş.

– Cesedin bulunduğu yer, kampınızın neresinde kalıyor?

– Yaklaşık iki kilometre ötede, güneybatıda.

– Orada özel bir şey var mı?

– Söyledim ya, Grey'in araştırdığı maymunların habitat alanı.

– Sadece o kadar mı?

– AIDS'in kaynağı şempanzeler olabilir.

Swift sustu. Ségur onun beyin nöronlarının çıkardığı elektrik cızırtısını duyduğunu sandı ama duyulan sadece hattaki cızırdamaydı...

– Cesedi ne yaptınız?

– Gömdük.

– Şimdiden mi?

– Burada soğutma imkânlarımız yok. Bir ceset ormanda birkaç saat içinde çürür. Özellikle de yağmur mevsiminde. Yapabildiğimiz tek şey, fotoğraflarını çekmek oldu. En yakın karakola yüzlerce kilometre uzaktayız. Hoş, karakol demek doğru mu, o da tartışılır. Burada...

– Geliyorum.

– Nereye?

– Oraya, sizin bulunduğunuz yere geliyorum.

– Faydasız. Görülecek bir şey yok artık.

– Çevre var, atmosfer var. Üstelik katil fazla uzakta olmasa gerek.

Ségur karşılık vermedi. Hâlâ yağmur yağıyordu. Sağanak, briket sığınağın çevresinde gümüşi bir hale oluşturuyordu. Kollarındaki Heidi, atlar gibi ayakta uyukluyordu.

Ségur derin bir nefes aldı:

– İniş için en uygun yer neresi bakıp sana bir güzergâh belirleyeyim ama baştan söyleyeyim, en az beş gün sürer.

– Zaire mi? Zaire de nereden çıktı?

– Efendim, yıllardır tatile çıkmadım.

– Sana bunu sormuyorum Swift. Neden Zaire?

Başmüfettiş bir adım geri çekilerek noter masasının arkasındaki komiseri inceledi. Bir anlamda güven vericiydi. Yasa, adalet, otorite, hepsini içinde barındırıyordu bu oda. 1930 yılından kalma mobilyalar, raflarda madalyalar ve ödüller, görünecek şekilde yerleştirilmiş Medeni Kanun ve diğer başvuru kitapları... Swift gibi aynasızlar tüm gün bokların içinde debelenirdi ama bu boklar, komiserin eşiğine gelindiğinde dezenfekte edilir, paketlenir ve sunuma hazır hale gelirdi.

– Neden Zaire? diye tekrar sordu Fresson.

– Orada arkadaşlarım var, diye açıkladı Swift. Ülke hiç de misafirperver değil biliyorum ama bu tür bölgelere gitmeyi tercih ediyorum. Oralarda hiç turist yok.

– Hayatınızda İspanya'dan öteye hiç geçmediniz ve şimdi birdenbire Afrika'nın göbeğine gidiyorsunuz, öyle mi?

Swift'in cevabını beklemeden ellerini kaldırdı:

– Kendinize göre sebepleriniz olmalı... Sizi anlamaya çalışmaktan çoktan vazgeçtim Swift. Şimdi mi gitmek istiyorsunuz?

– Evet, yarın efendim.

– Bu acelenin sebebi ne?

– Bir süredir düşünüyordum. Elbette, size daha önce bildirmeliydim.

– Bildirmeliydiniz, evet. Elinizdeki işler ne durumda?

– Halledeceğiz efendim. Mezz, yani Müfettiş Mezz nöbeti devralacak.

– O emekliye ayrılmamış mıydı?

– Henüz değil. Büroya pek sık gelmiyor ama acil işleri üstlenecek, ona güvenebilirsiniz.

– Mesereau... diye tekrarladı Fresson düşünceli bir ifadeyle.

Gözlük çerçevesinin ardındaki gözleri şöyle diyordu: "Anlamadığım biri daha." Swift de ona aynı komplimanı yapabilirdi. Cinayet Büro'daki yedi yılında bir kaldırım taşı kadar yumuşak, bir maşa kadar esnek olan bu kupkuru adamı çözememişti.

Swift onun aile ortamındaki halini gözünde canlandırmaya çalıştı. Mesela dizlerinde hoplattığı torunlarıyla. İmkânı yoktu. Komiser hep çalışma masasıyla, sumeniyle, Medeni Kanunu'yla birlikteydi.

– Şu anda önemli ve acil bir şey yok öyleyse?

– Yok efendim.

Fresson, namı diğer Buzluk, mürekkep lekelerini ve gizli düşüncelerini emen geniş kurutma kâğıdının üzerine ellerini koydu. Kâğıdın üzerinde hiyeroglifler gibi görünen çizikler, lekeler vardı – adamın gizli kapaklı düşüncelerinin bir yansımasıydı adeta.

– Gitmeme izin veriyor musunuz efendim? diye sordu amirine saygı gösteren ama daha fazlası da elinden gelmeyen Swift.

– İzin veriyorum Swift. Ama merak ediyorum...

– Evet efendim?

– Şu eski dosya...

– Hangisi?

– Palalı Katil... Kapandı, değil mi?

– Tam olarak değil efendim.

– Ama Hela Katili ve o cani tek ve aynı adamdı. Bunu onaylamamış mıydınız?

– Sonuçta cinayetlerin arkası kesildi.

– Sizin kanınız ne?

– Bir kanım yok. Aynı adam olabilir ama bazı ayrıntılar uyuşmuyor, üstelik Werner Contoube'u Federico Garzon ve Patrice Cauteleux cinayetleriyle suçlayacak somut deliller bulamadık. Bir başka katil varsa eğer, ölmüş olabilir. Onun da hasta olduğunu düşünmüştüm hep.

– AIDS mi?

– Evet.

– Ya bugün ne düşünüyorsunuz?

– Bu konuyu düşünmüyorum efendim. Dosya kapandı.

Fresson kısa bir sessizlikten sonra mırıldandı:

– Çok iyi, çok iyi...

Timsah bakışları aniden Swift'in üzerine çevrildi. Fresson'un yüzü çok uzundu. Ve teninin altında, kemikleri çok sertti.

– Sizce, Cantoube olsun olmasın, katil siyahi mi?

– Sanırım melez.

– Afrikalı mı?

Tereciye tere satılmazdı.

– Hayır efendim, diyerek güldü başmüfettiş. Daha ziyade Antiller kökenli.

– Zaire'yle bir bağlantısı yok öyleyse.

– Hiç yok efendim.

– Çok iyi Swift. Size bir hafta izin veriyorum.

– Sağ olun efendim. Tam formumda geri döneceğim.

– Saçmalıklarınıza inanmış gibi yapıyorum, siz de sınırı aşmayın.

Swift hafifçe eğildi. Amirin karşısında mütevazı bir zafer yaşamak zorundaydı.

– Gitmeden önce Müfettiş Mezz'i ve ekibimi bilgilendireceğim.

Sağa doğru hafif bir reveranstan sonra başmüfettiş kapıya doğru yürüdü.

– Swift?

Yüz seksen derecelik yeni bir dönüş.

– Yine de, diye ısrar etti Fresson kurnaz bir ifadeyle. Neden daha... makul bir yer seçmediniz, Côte d'Azur ya da Oksitanya sahilleri gibi?

– Agde Burnu'nu denedim efendim. Bana göre değil.

Saat 15.00'te Swift, Cinayet Büro'ya gelen bir telgraf aldı. Bu ona çok tuhaf geldi. Yıllardır telgraf almıyordu. Artık herkes faks gönderiyordu ama bu tür aletler henüz Zaire'ye gelmemiş olmalıydı. Her neyse, Ségur ona telgraf kadar karmaşık olmayan bir rota çizmişti.

Edindikleri bilgiye göre, yarın akşam Orta Afrika Cumhuriyeti'nin başkenti Bangui'ye Air Afrique'in bir uçağı kalkacaktı. İki saat sonra Swift biletini almıştı. Aynı zamanda Quai d'Orsay'deki bir arkadaşıyla irtibata geçerek, Orta Afrika Cumhuriyeti ve Zaire elçiliklerine yaptığı vize başvurusunun daha hızlı sonuçlandırılması için yardım istemişti. Bu işlemler bir gün sürecekti.

Akşama doğru Swift, Écoles Sokağı'ndaki l'Harmattan Kitabevi'ne girdi. İnanılmaz sayıda seyahat kitabının bulunduğu girişte size, aradığınızı bulmanıza yardımcı olacak bir merdiven hoş geldiniz niyetine veriliyordu. Swift, Ekvator Afrikası –kanunları, âdetleri, hastalıkları– üzerine bir sürü kitabın yanı sıra büyük ölçekli askeri haritalar da aldı. Kendini Nil'in kaynağını arayan kâşifler, Richard Francis Burton ve John Hanning Speke gibi hissediyordu.

Gece belgeler eline ulaşınca programın devamı üzerinde çalıştı: Bangui'de şoförlü bir 4x4 kiralayacak ve Gemena'ya doğru yola çıkacaktı – kuş uçuşuyla yüz seksen kilometre, karayoluyla iki yüz elli kilometre. Ségur, bu yolun bir gününü alacağını öngörmüştü.

Ama öncesinde Bangui'de yirmi dört saat beklemek zorundaydı. Orta Afrika Cumhuriyeti'nde geçiş izni olmaksızın yer değiştiremezdiniz. Ama geçiş izni demek, bürokratik işlemler demekti. Bürokratik işlemler demek, sabır demekti... Swift, Ségur'e güveniyordu – Orta Afrika Cumhuriyeti'nin başkentinde yirmi dört saat beklerse geçiş iznini alacaktı.

Swift kafasındakileri toparlayabilmek için bir bloknot aldı. Bu durumda ("Bu durumda" sözünün altını iki kere çizdi) Bangui'ye 29 Mayıs perşembe günü sabah varırsa, en iyi ihtimalle 30'u cuma gününe, hatta muhtemelen ertesi güne kadar yola çıkamazdı. Bir günlük araba yolculuğundan sonra aynı gece Gemena'da olacaktı. Sonra arabayla ormandan dört yüz kilometre yol gidecekti. Yolculuğuna bir gün daha ekledi. En iyimser tahmin. Yambuku'ya 1 Haziran pazar günü ya da 2 Haziran pazartesi günü varacaktı...

Uçlu kalemiyle haritadaki güzergâhını izledi. Bu bölgeler tamamen yeşildi. Evet, birkaç nehir vardı. El kadar büyük alanlarda bir ya da iki köy görülüyordu. Hepsi buydu. Swift iç çekti. Kendini hiç bu kadar Burton ve Speke gibi hissetmemişti.

Ségur'le ikisi doktorun kampta kalmasına karar vermişlerdi. Nereye geleceği bile belli olmayan Swift'i bulmak için zaman kaybetmesine gerek yoktu. Swift koca adamdı ve madem günlerce arazi aracıyla yolculuk yapacaktı, bari tek başına yapsındı...

Gece bir türlü uyuyamamıştı. Heyecandan. Vakasının yeniden canlandığına inanamıyordu. Ertesi sabah kendisinden istenen aşıları olmak için Salpêtrière Hastanesi'nin enfeksiyon ve tropikal hastalıklar servisine gitti.

Sarıhumma, hepatit B, kuduz, tifo. Hepsi birden. Hazır oradayken sıtmaya karşı bir ilaç da –kinin– yazdırdı. Saat 16.00'da Quai d'Orsay'den vizelerini aldı. 19.00'da bavulu hazırdı. 20.00'de sapasağlam bir şekilde Roissy Havaalanı'ndaydı.

Pasaport. Güvenlik. Yolcu salonu. Yolcuların çoğu siyahiydi elbette ama şimdilik kayda değer bir atmosfer değişikliği yoktu. Uçağa bindiğinde yolculuğun ruhu birdenbire değişti. İçerisi ona küçücük, kötü aydınlatılmış bir tür mağara gibi göründü. Uçaktakilerin hepsi Afrikalıydı. Deyiş yerindeyse gideceği yer ona gelmişti.

Swift çok sinirliydi – ancak ekonomi sınıfı bilet alabilmişti ve bacaklarını uzatamıyordu. Dizlerini çenesine kadar çekmek zorunda kalmıştı. Şanssızlığını katlamak istercesine önüne de şişko bir adam oturmuştu – koltuğunu arkaya yatırarak Swift'in yaşam alanını iyice daraltan yüz kiloluk bir adam. Bu pozisyonda uzun süre dayanamazdı. Kim ne derse desin, altı saatlik bir uçuş vardı onu bekleyen.

Swift bunları düşünürken sağ koltuktaki komşusu ona seslendi:

– İş seyahati mi?

– Evet.

Tam olarak yalan sayılmazdı.

– Ülkemize fazla Batılı gelmez. Nereye gittiğinizi sorabilir miyim?

Terleyen ve bacaklarına kramp girmek üzere olan Swift cana yakın bir ifade takınmaya çalıştı. İlk defa bir Afrikalıyı, gerçek bir Afrikalıyı bu kadar yakından görüyordu. Bir sürüsünü tutuklamıştı doğru ama o farklıydı. Şüphesiz ırkçı ya da en azından önyargılı bir fikirdi ama bu yan komşusu yüzde yüz yerel, bozulmamış bir saflıkta göründü ona; oysa Paris'te karşılaştığı siyahi serseriler ve haydutlar, Paris ruhuna bulanmış hibritler gibi gelmişti ona her zaman.

Swift tereddüt etti. Ardından rasgele karşılık verdi:

– Ormana.

– Ormana mı? diye neşeyle sordu adam. Muhteşem, muhteşem... Dünyada o kadar güzel bir biyotop olamaz!

– Bana çok... zor bir çevre olduğu söylendi.

– Söylenenlere aldırmayın. Ve kâşiflerin yazdıklarına da güvenmeyin. Cangılda debelenip duran o beyazlar, oyunu kuralına göre oynamadılar.

– Oyun mu?

Adam yine güldü.

– Kâşifler asla tam olarak sorgulanmadı. "Yeşil cehennem" olarak tasvir ettikleri bölge, nasıl oluyor da binlerce yıl boyunca yüzlerce halkın, ağaçların gölgesinde huzur içinde yaşadığı doğal ortam oluyor? Anahtar kelime "adaptasyon."

Adam söylediği kelimenin önemini vurgulamak istercesine, başparmağı ve işaretparmağıyla bir halka yaptı.

– Oyunu kuralına göre oynamak, evet... Ormanın kanunlarına saygı göstermek. Örneğin, yürüme alışkanlıkları, orada yaşayanların vücudunu biçimlendirir. Kaslı ve esnek, güçlü ve becerikliler-dir. Çıplak ayakları yürümekten sertleşmiştir. Ormanı okumayı, engelleri sezmeyi, zorlukları önceden görmeyi bilirler. Üstelik çıplaklıkları onlara çok önemli bir özellik kazandırır: hafiflik. Cangılda görünmez olmayı, hatta maddesiz hale gelmeyi bilmek gerekir. Terlememenin en iyi yolu budur. Ağaçların altında her şey çok çabuk çürür.

Swift komşusunun doğallığından etkilenmişti. Şovenizmin de karıştığı bir doğallıktı bu.

– Yine de insan orada kolayca kaybolabilir sanki...

– Hiç de değil. Herhangi bir Pigme, yolunuzu işaretlemek için ağaç dallarını kırmanız gerektiğini söyleyebilir. Siz beyazlar, size her şeyin hazır sunulmasına alışmışsınız ama ormanda kendi yönünüzü kendiniz bulmalısınız. Bağımsız olmalısınız ve... tetikte!

Başmüfettiş ne karşılık vereceğini bilemedi. Hâlâ sıkışık vaziyette olduğundan ancak nefes alabiliyor ve zaman zaman iyi kötü gülümseyebiliyordu. Uçağın havalanması hayatını kurtardı.

On dakika boyunca ikisi de konuşmadı. Swift rahatlamıştı. Tanımadığı insanlarla sohbet etmeyi hiç sevmiyordu. Samimiyetsizlik, önemsiz *small talk*'lara[63] yol açıyordu. İnsan bütün klişeleri, sanki bir yakınlık kuruluyormuş havası veren kalıplaşmış fikirleri sıralıyordu.

Ama komşusu tekrar başladı:

– Unutmayın. Uyum sağlayın! Kalıplaşmış fikirlerle yola çıkmayın. Zaten geçeceğiniz yolların çok kalabalık olmasına siz de şaşıracaksınız. Ormanın böyle bir kusuru var ama güzel bir niteliği de var: İçinde dünyayı saklar. Hiçbir şey görmezsiniz, her şeyi duyarsınız. Duyularınızdaki bu uyumsuzluk başlarda yönünüzü şaşırtabilir ama alışırsınız. Özellikle de hayal gücünüzü kullanmaya başlarsınız. Hayvanlar, insanlar... Orada, ağaçların, yaprakların, sarmaşanların arkasındadırlar... Bırakın, size gelsinler.

Swift başını sallamakla yetindi. Adamın şurup gibi yumuşacık, hem ciddi hem uyuşturucu sesi, onu uyutmak üzereydi.

– Bir yandan da çok tuhaftır, diye sürdürdü sözlerini. Batılı yolcular bilinmedik bir dünyayı keşfettiklerini, el değmemiş toprakları ve yolları açtıklarını sanırken, bu yollar oranın sakinleri tarafından kusursuzca işaretlenmiştir.

Adam kahkaha attı:

– Ay'ın yüzeyinde yürüdüklerini sanırlar. Aslında Paris'teki ünlü rue de la Paix'yi arşınlıyorlardır! Hahaha!

Başmüfettiş gözlerini açık tutmakta zorlanıyordu. Kısık gözkapaklarının arasından alacakaranlıkta uzanan kabini belli belirsiz görüyordu. Siyahi insanlar gelip gidiyordu. Hostesler de siyahiydi ve

---

63. Havadan sudan konuşma. (ç.n.)

bubu giymişlerdi. Swift'in gözleri kapandıkça kendini anakaranın yatağına gömülmüş gibi hissediyordu. Evet, uçsuz bucaksız ekvatorun bekleme odasındaydı.

Komşusu konuşmaya devam ediyordu:

– Ormanda açlıktan da, susuzluktan da ölünmez! Bazı sarmaşanlar içlerinde tatlı su barındırır, meyveler, yosunlar, böcekler vitamin deposudur. Bunları tanımanız yeter, hepsi o kadar! Şansınız varsa, bir manyoka tarlası bulabilirsiniz ve...

Adamın sözleri uçak kabininin uğultusuna, kabin de karanlığa karışarak başmüfettişin ruhunun kapı aralıklarını tıkadı. Camyünü. Elyaf. *Dayan Swift, dayan... Uyku seni ele geçirecek, tıpkı ormanın seni yutacağı gibi*!

Cuma 30 Mayıs, sabah 06.00

Bangui'nin havaalanı M'Poko'daki bitmek bilmez sıkıntıların (kadife eldiven içine gizlenmiş muştalı bir yumruk kadar yumuşak dolandırıcılık) ardından Swift bir taksi durdurdu. Rengi ve amortisörleri olmayan bir araba. Çamaşır makinesinin içinde tortop olmuş kirli giysiler gibi, üstü başı buruş buruş bir halde kendini taksinin içine attı.

Afrika'da hiçbir şeyin öngörülemeyeceği gibi bir hisse kapılmıştı. En iyi şekilde planlanan bir yolculuk bile karşınıza çıkan ilk su birikintisinde çuvallayabilirdi. İşte bu yüzden hiçbir şeyi planlamamıştı. Her şeyi son anda, durum neyi gerektiriyorsa öyle yapmayı düşünüyordu. Hiç belli olmazdı: Belki de Afrika'ya özgü uyuşukluğa fark atardı.

Böylece ayağının tozuyla şoföre bir otel bulmasını söyledi. Afrikalının tek bir fikri vardı. Beyaz bir fikri. Başkentteki, ayakta duruyormuş gibi görünen tek yapı olan Novotel'e götürdü Swift'i.

Bangui, bir şehir müsveddesinden, kötü çizilmiş bir eskizden başka bir şey değildi. Asfalt yoktu, kaldırım yoktu, kırmızı ışık yoktu. Sadece sığınak gibi yapılar, eğri büğrü barakalar, harap ve çökmek üzere görünen sömürge binaları. Şehrin sakinleri mi? Memur gömleği giymiş, iriyarı, kaslı siyahi erkekler ve bubuları içinde en az onlar kadar iri kadınlar; bubularının renkleri öyle canlıydı ki neredeyse kumaştan fışkıracakmış gibi görünüyordu.

Nihayet otel. Islak hava ve yağmur, binanın mazgallarından ve kafes parmaklıklarından her yere giriyordu. Binanın kendisi de damlaların arasından akıp gitmek istermiş gibiydi.

Müracaat masası. Anahtar. Oda. Swift uçakta geçirdiği geceden

sonra bitkin bir halde kendini yatağa bıraktı. Cibinliğin arasından gördüğü benek benek olmuş sıva duvarlar, ona Côte d'Azur'ün bir yerlerindeki derme çatma bir kulübeyi hatırlattı. Mobilya mı? Her şey siyah, kahverengi, kırmızıydı. Maun ağacının bütün tonları buradaydı ve gri perdeli bu hapishane odasına kaba saba, ilkel bir hava veriyordu.

Başmüfettiş kendini rahatlamış hissediyordu. Bu anlamlandıramadığı his şu şekilde özetlenebilirdi: Birinci aşama bitmişti. Yorgunluk önemli değildi. Sıcak dışarıda kalmıştı; vızıldayarak çalışan bir hava soğutma cihazı büyük bir hırsla görevini yerine getiriyordu. Üflüyor, homurdanıyor, serin hava püskürtüyordu.

Swift'in gözü, duvara monte edilmiş sinek kapma aygıtına takıldı. İçinde mavi rezistans tellerinin parladığı bir kutucuk. Yanan her sineğe bir kıvılcım. Ve yanmış kan kokusu. İşe koyulmalıydı ve...

Öğlen. Başmüfettiş ter içinde uyuduktan sonra tökezleyerek öğle yemeğine gitti. Terastaki sundurmanın altına masalar yerleştirilmişti; siyah gömlekli, pantolonları ile papyonları uyumlu garsonlar dikkatle etraflarına bakıyordu. Ağır gökyüzünün altında bu sözüm ona konfor ve düzen görüntüsünü ayakta tutmak için çabalıyor, didiniyorlardı.

– Yılların emeği, diye Swift'in kulağına fısıldadı müdür; bir yırtıcı gibi başmüfettişin üzerine atılmıştı. Bu adamların nasıl yaşadığını asla tahmin edemezsiniz... Evlerinde yalınayak dolaşırlar, daha neler neler... Yerlerde yatarlar, konu komşu iç içe uyurlar... Tam bir ilkellik!

Swift karşılık vermedi – küçümsediğinden ya da isyan ettiğinden değildi bu. Sersemlemişti: güneşin yanı sıra yağmur, toprak kokusu, dev ağaçlar, tek bir işaret noktasının olmayışı...

Diğeri boş boş konuşmaya devam etti. Swift artık onu dinlemiyordu. Bu bölgede çok yaygın olduğu anlaşılan imparator balığının tadına baktı, çatalının ucuyla da pirinç pilavından aldı. Aptallaşmıştı, bir krizin eşiğindeydi ama ne krizi olduğunu bilmiyordu.

Aniden gökyüzü kapkara oldu – saat 13.00'tü. Karanlık katlana katlana büyüyordu. Garsonların yüzü görünmez oldu. Akbabalar odaların balkonlarına tünemişti. Swift bakışlarını yukarıya kaldırdı. Sessiz şimşekler bulutları yırtıyordu, hayatında hiç görmediği renkler eşliğinde: irinli kırmızılar, kurşuni maviler, kükürtlü sarılar... Gökyüzünde bakır, bronz, apatit damarları vardı adeta... Aşağıda ise

çimenlerin yeşili tehditkâr, dehşet verici bir koyuluğa bürünmüştü.

Swift insanlığın şafağını düşündü: Patlayan yanardağların üzerine tufan gibi yağmurların yağdığı, buzulların kavurucu güneşe kafa tuttuğu zamanları... O tufan döneminden bu yana hiçbir şey ya da hemen hemen hiçbir şey değişmemişti.

Nihayet silkindi. Bir araba bulmalı ve geçiş iznini almalıydı. Evet, yalnızdı ama bu yalnızlık ona bir tür dayanıklılık, tartışılmaz bir mevcudiyet veriyordu. Harekete geçmek için bu duygusundan destek aldı.

Bu işler tüm öğleden sonrasını, hatta biraz fazlasını aldı.

Kasırgalar arasında beyaz güneş yüzüne yumruk indiriyordu. Darbeler o kadar isabetliydi ki Swift ayakta sallanıyordu. Zemin dönüyor, yaklaşıyor, kırmızı yüzey, yerçekiminin gücü iki katına çıkmış gibi onu içeri doğru çekiyordu. Kendini bir taksiye attı. O acımasız göz kararmasının kendisini takip ettiği, hatta yakaladığı hissine kapılmıştı.

Ona bir Land Rover kiralayan bir doğrama atölyesi –egzotik ağaç ihraç eden La Socabois isimli bir atölye– buldu sonunda.

– Arabayı şoförüyle birlikte size veriyorum, dedi firmanın patronu. Kısa boylu, tamamen gri bir adamdı – kıyafeti, saçları, teni, şüphesiz iç organları da...

Swift teşekkür edip parasını ödedi. Birikimi tükeniyordu. Sorun yoktu; bu paralar uykuda, hatta ölüm uykusundaydı zaten.

Sonra bakanlıklara şirinlik yapmaya başladı. Jokari[64] misali bir binadan diğerine sıçrıyordu. Lastik ip? Günbatımından önce bitirme umuduydu. Pasaportun içine para sıkıştırmanın yeterli olacağını düşünebilirdiniz. Öylesi filmlerde olurdu. Gerçekteyse çok karmaşıktı. Afrika'da yönetimle dalga geçilmezdi. Bir tomar CFA[65] banknotunun zararı olmazdı tabii ama büyük makine her zaman bir başka yetkili merciye –büyük Y ile yazılan merciye– boyun eğerdi.

Müracaatlar, beklemeler, boş laflar, ter, sıkıntı. Bir sürü pul yapıştırılan, imzalanan, damgalanan, çizilip karalanan, buruşturulan kâğıtlar saçmalığın ötesinde çoğalıyordu. Tek bir tükenmezkalemin, daktilonun ya da evrakın olmadığı, çürük çarık mobilyaların

64. Yirminci yüzyıl başlarında popüler olmuş, tek kişilik raket oyunu. Bir lastikle bağlı topa raketle vurulur ve top sürekli geri gelir. (ç.n.)

65. Batı ve Orta Afrika'da kullanılan para birimi. (ç.n.)

serpiştirildiği bu sefil ofisleri ciddiye almak mümkün değildi. Çıplak ayaklı muhatabınız karşınızda uyukluyor ya da yelpazeleniyordu. Bir başkası yere oturmuş, duvardaki iki öksüz kabloyla uğraşıyordu – vantilatör bozulmuştu.

Nihayet karar çıktı: Turizm bakanının ya da orman bakanının (hangisi olduğunu anlamamıştı) onayı olmadan Swift'e kapılar açılmayacaktı. Ona bir adres verdiler. En tepedekiyle görüşmesi gerekiyordu.

Başardı ama ancak ertesi sabah. Yine sıvalı, maun rengi, kocaman bir ofiste soluk tenli bir siyahi, orman ve ormanın korunması hakkında ona uzun bir söylev çekti. Hazır başlamışken, Swift bu adama da bin Fransız frangı verdi. Gerçek bir servet. Swift aldırmıyordu. Dişlerini sıkmış, başını öne doğru eğmiş, hedefine yürüyordu. Hedef, Yambuku'ydu, gerisi teferruattı.

Ségur ona yirmi dört saatlik bir süreden bahsetmişti. Hesap aşağı yukarı doğruydu. Doğrama atölyesine daldı, herhangi bir havaalanına gidecekmiş gibi çantasını arkaya attı ve yolcu koltuğuna oturdu.

Ama gideceği yerin bununla hiçbir ilgisi yoktu.

Kesinlikle hiçbir ilgisi yoktu...

Toprak yol.

Başlangıçta hiçbir şeyin adı yoktu. Hatırlayın ki Swift o güne kadar orman olarak, Vincennes Ormanı'ndan başka bir şey görmemişti. Ekvator Afrikası, öyle mi... Uygun kelimeleri bulamıyordu.

Ama kafasının sağa sola savrulmasına neden olan tümseklerin, çukurların, yarıkların arasında yol alırken kelimeler yavaş yavaş aklına gelmeye başlamıştı – gençliğinin fırtınalı günlerinde yalayıp yuttuğu macera kitaplarından kalma kelimeler... Ezberlenmiş, yanlış anlaşılmış, gözünde tam olarak canlandıramadığı kelimeler şimdi bir anlama kavuşuyordu.

Ormanın alt kısmı: Burası çok basık, çok sıkışıktı. Taçlar: Ağaçların gözle görülmesi imkânsız tepe kısımlarına bu ad verilirdi. Gevşek toprak: Kolay dağılan, tekerleklerin altından sıçrayarak camları çamur içinde bırakan toprak için bu kelime uygundu. Gölgelik: Yaprakların arasından ışığın güçbela süzülmesine izin veren, dalların iç içe geçerek oluşturduğu kubbe. Geriye sadece bu donuk aydınlık kalıyordu; tam da yeşil pullu hayvanlara, boğakurbağalarına, kertenkelelere ve karıncayiyenlere uygun kasvetli bir ışık...

Orman, kırmızı toprak yolun iki yanından akıp giderken Swift bu akıl oyununu oynamayı sürdürdü. Köklerin, yaprakların, sarmaşanların adı neydi? Şoför zaman zaman elinde tahrasıyla arabadan inmek zorunda kalıyordu. Tahra, Swift'in aklına cinayetleri getirmeliydi ama hiçbir şey çağrıştırmıyordu.

Düşünmek için beyne ihtiyacınız vardı, beyninizin olması için de onun sünger gibi olmaması lazımdı... Swift ezilmekte olan bir zeytin gibi terliyor, aynı zamanda ormanın yoğun nemine dayanmaya çalışıyordu. Cildinin gözeneklerinde nemli, yapış yapış bir gidiş geliş vardı, tıpkı nefes alır verir gibi... Çamur oluyordu, şamandıra

oluyordu, kendi gelgitinde güçlükle yüzeyde kalıyordu. Saniyeler geçmek bilmiyordu, damla damla akıyordu.

Karaya vurmuş, solungaçları yara misali açıp kapanan bir balık gibi, açık pencereden hava yutmaya çalıştı. Zaman zaman bir soru, tek bir soru aklına takılıyordu: Burada olduğumu kim biliyor? Başıma bir şey gelirse beni kim arar? Cevap olarak, direksiyonun çok sert ya da tersine, belli belirsiz kıvrılması aklındakileri süpürerek onu tutunmaya zorluyordu. Şimdi sorgulama zamanı değil, tutunma zamanıydı.

Swift şoförden hiç hoşlanmamıştı. Adam uyukluyor, sırıtıyor, inliyor, kahkaha atıyordu. Sıtmaya yakalandığından, affedersiniz kıçında çıban çıktığından, ishal olduğundan, çeçe sineği soktuğundan bahsediyordu karmakarışık. Uyurgezer ve hastalık hastası bir şoför. Bundan iyisi mi olurdu?

İki gün sonra, 2 Haziran Pazartesi günü nihayet Yambuku'ya vardığında Swift'in bacakları tutmuyordu. Kanı damarlarında dolaşmıyordu. En azından o böyle düşünüyordu. Ormandan, sıcaktan, nemden sarhoş, yalpalayarak yürüyordu. Tam olarak nerede olduğunu bilmiyordu artık. Emin olduğu tek şey, tek parça halinde olduğuydu. Başarmıştı – katilinin *Umwelt*'ine gelmişti.

Ségur'ün bahsettiği kampı hemen tanıdı. Ağaçsız bir alan, gri çadırlar, malzemeler. Hepsi buradaydı. Bir dispanser, mobil bir laboratuvar, bir yaşam istasyonu... Evrensel cangıla kök salmış bir medeniyet parçası.

Ségur onu karşılamaya geldiğinde Swift ancak birkaç kelime geveleyebildi. Sarılmalar, sevgi gösterileri, birbirine karışan terler... Yıllardır görüşmemiş gibiydiler.

Ve işte en güzeli...

Heidi, değişmiş miydi? Aynı mıydı? Buna cevap vermek imkânsızdı. Saçları biraz daha az sarıydı ve küçülmüş gibiydi. Ségur de öyle. Dış görünüşleri ormancılara benziyordu. Bu ezici doğanın bağrında kendilerini küçültmek zorunda kalan sıkışmış, sıkıştırılmış varlıklar.

Heidi'ye sarılmadan önce Swift parmaklarını ona doğru uzattı.

– Ellerim titriyor, heyecandan olmalı...

Heidi kahkaha attı, aynı tını, aynı kırbaç etkisi.

– Yavaş ol. Yolun sarsıntılarını kaydeden vücudunun titreşimi bu.

Heidi, Swift'in burada, karşısında olduğuna inanmakta güçlük çekmişti. Başmüfettiş onun yeni dünyasına, Heidi'nin kabullendiği, onun da karşılığında kendisini kabul ettiği, medeniyetten, önemsiz tüm düşüncelerden uzak dünyasına aniden fırlatılmış gibiydi.

Uçuşan perçemiyle, Amerikalı aktörlerinki gibi yakışıklı yüzüyle, zeki ve baştan çıkarıcı bakışlarıyla hâlâ o çekici rock'çıydı. Yine de onu burada görmek biraz değişikti. Ekvator Afrikası'nın puslu ve yeşil mozaiğinde yeni bir parça, bir yabancıydı.

Ségur cesedi nasıl bulduklarını fotoğraflar eşliğinde anlattıktan sonra kurbanın profilinden bahsetmişti. Üçü bir çadırın önünde, sanki bir *afternoon tea*[66] için taburelere oturmuşlardı. Ardından Ségur faya gitmeyi önermişti. Saat 16.00 civarında orada olabilir ve karanlık çökmeden yeni bir araştırma yapabilirlerdi.

Swift bir mırıltıyla kabul etmişti. Güçsüz görünse de kararlı bir hali vardı.

– Yorgun değil misin? diye sordu Heidi, cevap Swift'in yüzünden okunmuyormuş gibi.

– Yorgunum ama Ségur haklı. Vakit kaybetmemeliyiz.

– Seni burada görmek çok tuhaf...

– Seni de öyle! diyerek güldü Swift. Carnot Lisesi'nin önünde dar pantolonun ve kot gömleğinle hatırlıyorum seni.

– Ne günlerdi!

Swift, ne Tanca'daki o beyaz ve soğuk kâbustan ne de Tamanrasset'ten ve cayır cayır yanan çölden bahsetti. Böylesi daha iyiydi. Bains Douches yıllarında, zarif kıyafetler zamanında kalmalıydı.

– Cesedi sen buldun, öyle mi? diye sorarak esas konuya döndü Swift.

66. İkindi çayı. (ç.n.)

Başmüfettiş tek bir soruyla, kurulmakta olan suç ortaklığı görüntüsünü bozuvermişti. Tek bir takıntısı olan o adamdı hâlâ.

– Evet, ben, Ségur ve Grey'le.

– Saat kaçta?

– Sabah dokuzda.

– Sence gece mi öldürülmüş?

– Ségur her şeyi anlattı ya.

– Beni ilgilendiren, senin ne hissettiğin.

– Bir sürü parçaya ayrılmış, etrafı bir grup şempanzeyle çevrilmiş bir ceset, ne hissettiğim hakkında sana bir fikir veriyordur, değil mi?

Swift sırt çantasını alıp açtı, içinden bir karton Marlboro çıkardı, bir paketin jelatinini soydu ve bir sigara yaktı. Tüm bu işlemler on saniyesini almamıştı. Heidi, belirli bir sebebi olmaksızın bu kısacık sahnenin tadını çıkardı. Bu kartonun görüntüsü ona çocukluğunu hatırlatmıştı. Kâğıtlarla sıkıca sarılmış bu paketler Noel'i, hediyelerin büyüsünü, paketlenmiş sürprizleri çağrıştırıyordu.

– Caroco'nun cesediyle karşılaştırdığında, bir farklılık gördün mü?

– Maymunlar.

– Dalga geçme.

– Dalga geçmiyorum. O hayvancıklar sahneyi tamamen değiştiriyordu. Sanki...

– Evet, sanki?

Heidi güldü. Swift çölde susuz kalmış biri, satıcısının verdiği umutları içen bir eroinman gibi sormuştu bu soruyu.

– Sanki adamı onlar öldürmüştü.

Başmüfettiş büzülüp bir köşeye çekildi, hayal kırıklığına uğramıştı. Heidi ona doğru eğildi. Kısacık bir an, aralarında hiçbir şeyin değişmediğini düşündü. Kendini La Lorraine Restoran'da Swift'e kılavuzluk ederken görür gibi oldu. Tecrübeli, en azından tecrübeli olma yolunda ilerleyen bir polise akıl vermeye kalkışan on sekiz yaşındaki bir kız.

– Beni dinle, dedi ifadesiz bir ses tonuyla, buraya kadar geldin ve paçavraya dönmüşsün. Ségur ile ben iki haftadır buradayız ve hemen hemen aynı durumdayız. Sana söyleyebileceğim tek şey, o faya ulaşmak için insanın gözünü karartması lazım. Senin katil o Haitiliyi öldürmek için buraya, yani başımıza gelmeyi kafaya koymuş.

Cinayet yöntemini sana anlatamam –kan, et parçaları, iç organlar, bizi yemek ister gibi görünen maymunlar vardı– ama asıl sorulması gereken şey, neden bu kurban, neden Afrika'da, neden tam olarak burada...

Swift geri çekildi, neredeyse sırtüstü düşecekti – tabureleri üç ayaklıydı. Heidi'ye hiç beklemediği bir şekilde gülümsedi ve daha da şaşırtıcı bir şekilde coşkuyla ellerini çırptı.

– Seninle aynı fikirdeyim. Bu adam belli bir yol izliyor. O yolu bulduğumda onu elime geçireceğim.

Heidi sırt çantası, Pataugas ayakkabıları ve soğukkanlı yüz ifadesiyle açıklıktan geçen Ségur'ü fark etti. İçini bir sıcaklık kapladı: Bu adam onu Swift'ten bile daha çok rahatlatıyordu.

Ayağa kalkıp gerindi. Swift de onu taklit etti. Her zamanki gibi Heidi'den bir baş, hatta iki baş daha uzundu.

– Söylesene, dedi aniden alçak sesle, burada çok böcek var, değil mi?

Heidi onu biraz rahatsız etme isteğine karşı koyamadı.

– Tabii, sokuyorlar ve çok kötü ısırıyorlar. Keneler, pireler... Derinin altına giren makak kurtçukları da var. Bazen biriyle konuşurken gözkapaklarının altında hareket eden yaratıkları belli belirsiz görüyorsun.

Swift yüzünü buruşturdu. Heidi biraz daha ekledi:

– Yabanarısı kadar kocaman karıncalar, vampir sinek denen karasinekler de var... Bunlar derini delip kanını vantuz gibi emiyorlar. Bu küçük hayvanların neler yediğine inanamazsın...

Swift'in yüzü! Heidi gülmemek için kendini zor tutuyordu. Aslında azıcık abartmıştı.

– Asıl sorun, diye devam etti sadist bir tavırla, bu yaratıkların bir gün içinde bir sürü insanı ısırması ve bir insandan diğerine hastalık taşımaları, AIDS mesela...

Başmüfettiş bembeyaz kesilmişti. İçgüdüsel olarak, farkında bile olmadan bileklerini ovuşturuyor, kollarını kaşıyor, omuzlarını yoğuruyordu.

Heidi sonunda esas meseleyi çözmüştü: Koskoca polis küçücük hayvanlardan korkuyordu!

Ségur kendilerine refakat etmeleri için, güvendiği iki hamal ve kurbanı yakından tanıyan bir hastabakıcı seçti. Belli olmazdı, belki de bölgeye gittiklerinde Swift'in bu konuda soruları olabilirdi.

Sessizlik içinde yürüdüler. Ormanda insan ne düşünürdü? Büyümek, yetişmek denen olguyu. Sürekli büyüyüp gelişen, tamamen çürüyene kadar dallanıp budaklanan ve sonunda daha güzel bir şekilde yeniden yeşeren bu coşkulu doğayı... Böylesi bir güç başka hiçbir şeye yer bırakmazdı – özellikle de insana. Orman bu aşırı zenginliğiyle insanı geri çekilmeye, küçülmeye, ufacık nefesler almaya zorluyordu.

Heidi göz ucuyla gücü tükenmiş gibi görünen Swift'e baktı. Buradaki boğuculuğu hissediyor muydu? Şüphesiz. Hatta daha da fazlası olmalıydı. Uçaktan iner inmez üç günlük sarsıcı, bitap düşürücü, işkence gibi Land Rover yolculuğundan sonra, nefes alamıyor olmalıydı – solukları ancak Fransa'da düzene girecekti kuşkusuz. Alışması lazımdı. Afrika'da hayat soluk almaya izin vermiyordu. Bitki hazretlerinin ezdiği, fanus içinde bir yaşam.

Durdular. Ségur, elinde tahrasıyla yol açmaya girişti. Sarmaşanlar, çalılar, eğreltiotları yığınlar halinde, gürültülü bir yağmur gibi üzerlerine döküldü.

– Daha çok var mı? diye sordu Swift, Heidi'nin arkasından.

– Yok, diye cevapladı Heidi arkasına dönmeden. Neredeyse geldik.

– Lanet olsun!

Bej gömleğinin –kamuflaj için güzel bir girişimdi– kolu akasyalara takılmıştı. Heidi ona yardıma geldi. Dikenler kumaşı yırtmış, derisini kanatmıştı. Ciddi değildi ama Heidi son derece doğal bir tavırla hemen yarasını emdi. Başını öne eğmiş, gözlerini, büyülenmiş gibi görünen Swift'e kaldırmış, işini dikkatle yapan küçük vampir.

Dudağından hâlâ kan süzülürken doğruldu.

– O'manda yağalanmamak en iyisi...

Swift gülmek zorunda kaldı. Her yüz ifadesinde hep aynı şaşkınlık vardı. Buraya polis olarak gelmişti ama hiçbir şeye hâkim olamıyordu. Araziyi –kendi görev alanından biraz uzaktı– bilmiyordu ve vukuattan yaklaşık bir hafta sonra varmıştı buraya.

Yeniden yürümeye başladılar. Sağanak bastırmak üzereydi. Çamur kokuyordu ve toprak hareketlenmeye başlamıştı. Ekvator Afrikası'nda fırtına kendini hep bir hüzünle belli ediyordu. Aniden belli belirsiz bir ışık göründü. Her şey gri, soğuk, acı dolu oldu. Umutsuzluk boğazınızı sıkıyordu adeta. Kimsenin paylaşmak istemeyeceği kötü bir yaşamdı...

Nihayet faleze vardılar. Heidi, darmadağın yeşilliklerin serpiştirildiği bu kırmızı, dimdik duvarı tanımaya başlamıştı artık. Duvar yasak bir kenti koruyor gibiydi ve bir anlamda öyleydi de. Tekinsiz, lanetli, hatta dokunulmaz bir krallığı koruyordu. Maymunların krallığını. Belki de AIDS krallığını.

Yine bir sürpriz: Nedendir bilinmez, güneş göz kamaştırıcı bir yarma harekâtı yaparak geri dönmüştü. Duvar aniden gümüş bir plaka gibi harelendi.

– Çıkıntıya kadar tırmanabilir miyiz? diye sordu Swift.

– Sorun yok, diye karşılık verdi Ségur.

Bir kez daha gerekli hazırlıklar yapıldı. Swift yarışmaya katılacak bir şövalye gibi kendisini hazırlamalarına izin verdi. Ségur ile Heidi onun hizmetkârlarıydı. Tabip ilk sıraya, Swift ikinci sıraya, Heidi ise ipin sonuna geçti. Tuhaf bir şekilde genç kadın belirgin bir korku hissetmiyordu, o hummalı his de geri gelmemişti. Birkaç günde, hatta birkaç saatte orman tüm gücüyle cesedin korkunç görüntüsünün üstünü örtmüş ve kendi hâkimiyetini kurmuştu – kaynaşmanın, çürümenin, boğuculuğun hâkimiyetini.

Çıkıntıya ulaşmışlardı. Diğerlerinden daha cesur birkaç maymun yaklaştı ya da en azından geri çekilmedi.

– Tehlikeliler mi? diye sordu Swift alçak sesle.

– Duruma göre değişir, diye cevap verdi Ségur gözlerini maymunların üzerinden ayırmadan. Genelde insanları tanımıyorlar. Ama yine de mikrop kapmış olabileceklerini göz önüne alarak ihtiyatlı olmalıyız.

Heidi elinde olmadan bir adım geri attı ve pıhtılaşmış kan gölcüklerine bastığını fark etti – hayvanlar gelip yalamış, geriye neredeyse görünmeyen incecik tabakacıklar kalmıştı.

Ségur palasını sallayarak şempanzeleri korkuttu. Nüfuzlu orman sakinleri mağaralarına çekilme lütfunda bulundular.

– Çabuk ol, dedi Swift'e nefes nefese. Takviye kuvvetle geri gelecekler. Ayrıca hava kararacak. Ve hepsinden önce yağmur...

Heidi kurşuni serinlikte ürperdi. Güneş çoktan alçalmıştı. Falez yavaş yavaş kararıyor, hüzünlü tonlara bürünüyordu. Boğucu, yaklaşmakta olan fırtınanın ağırlaştırdığı bir hava hâkimdi ortama. Ceset artık burada değildi ama hayaleti duruyordu.

Swift burada fazladan ne bulabilirdi? Ségur ile Grey etrafı elden geçirmişlerdi. Fotoğraf çekmişler, hatta mağaraya girmişler ama bir şey bulamamışlardı. Tek bir iz, tek bir ipucu yoktu. Katil sanki... bedensizdi.

Başmüfettiş yine de eğilip dikkatle taşların arasına baktı, hâlâ belirgin olan kan izlerini takip etti.

Kayanın üzerine aniden plop sesleriyle yağmur damlaları düşmeye başladı. Damlalar kısa sürede küçük birikintiler oluşturdu. Buradaki böcekler gibi, her şey gibi muazzam büyüklükte damlalardı bunlar. Afrika ormanlarının ölçüsü yoktu.

Hemen akabinde sağanak, gümüşi bir bombardıman gibi üzerlerine çullandı.

– İnmeliyiz! diye bağırdı Ségur kapüşonunu kafasına geçirirken. Birazdan daha berbat olacak.

Düzlükten aşağı inmek için eğimli yere doğru ilerlediler ama Swift onlardan ayrılmıştı. Islanmış ve gergin yüzüyle eğilerek bir tazı gibi etrafı araştırıyordu. Çılgınca yağan yağmura rağmen bostanını kontrol eden bir bahçıvan gibi kırmızı duvarı kaplayan yaprakları ve yosunları kaldırıyordu. Bu küf tutmuş yaşamın içinde arıyor, eşeleniyor, didikliyordu...

– Burada! diye bağırdı.

Ségur ile Heidi geri dönüp görmek için eğildiler. İnanılmazdı. Swift bir yazıt bulmuştu. Heidi, ayaktaki Ségur'ün kolunun altından ve diz çökmüş Swift'in omzunun yanından sıyrılarak geçmeyi başardı. Yüzüne çarpan yağmur yüzünden gözlerini kırpıştırıyordu.

Kayanın üzerinde, incecik oluklardan akan suların arasında,

kazınmış harfler gördü. Beceriksizce yazılmıştı, muhteşemdi, söylencelerdeki yazıtlara benziyordu. Zamansız bir fosil katılığında, asırların aşındırdığı bir şeyler vardı bunda.

Swift ışıldayan yeşil yaprakları biraz daha araladı, kayadan sızan suyu kuruladı. Sonunda Heidi okuyabildi – ıslak yüzünde gözyaşları yağmura karışıyordu:

Buradan Güneşsiz geçti...

– Güneşsiz'i hatırladın mı?

– Elbette.

– Bana da söyleyebilir misiniz?

İki adam Heidi'ye doğru döndü. Kampa geri geldiklerinde fikir alışverişinde bulunmak için bir çadıra girmişlerdi. Yağmur hiç kesilmemişti. Hemen ardından da hava kararmıştı. Çadır bezinin aralığından sağanağın kırbaçladığı, parçaladığı, doğradığı karanlık görülüyordu. Gece derin soluklar alıyor, her şeye rağmen rahatlatıcı bir serinlik üflüyordu.

Ortaklar kıyafetlerini değiştirmemişti. Kıyafetleri kurusun diye bir mangalın çevresine oturmuşlardı; hepsi de ıslak otlar gibi tütüyordu. Islak kumaşların kokusu boğazlarını yakıyordu.

Aşırı coşkulu görünen Swift, Heidi'ye yüce gönüllü bir gülücük gönderdi.

– Federico bir tür alyans takmıştı, şeyinin...

– Hatırlıyorum, evet.

– O alyansı katilin aldığını düşünmüştüm uzun zaman boyunca. Aslında...

Ségur söze girdi:

– Federico ölmeden önce onu bana vermişti. Bir tür... hatıraydı.

Heidi bir kez daha incinmiş gibiydi. Federico yüzüğü neden kendisine vermemişti? Erkekler arasında bir meseleydi kuşkusuz. Yine de bütün olanlar ona o kadar uzak, o kadar puslar arasında görünüyordu ki...

– İçine bir isim kazınmıştı...

– En azından ben öyle düşünüyordum, diye araya girdi Swift.

– Aslında isim değil, kelimeydi: "Güneşsiz."

Swift cebini karıştırıp halkayı çıkardı.

– Sonunda Ségur yüzüğü bana verdi, ama çok geç, çok çok geç...

Hâlâ doktora kızgın görünüyordu. Yine erkekler arasında bir mesele. Heidi, başmüfettişin avucundaki halkayı inceledi. Bu zamazingonun yıllarca Federico'nun aletinde takılı olduğunu düşününce, daha yakından bakmak içinden gelmiyordu açıkçası.

Bu kafadan çatlak polisin yüzüğü aylarca bir ganimet gibi taşıması dikkatini çekti daha çok. *Bir tür fetiş mi*?

Dışarıda yağmur bayram yapıyordu. Patırdıyor, yeryüzünü aralıksız dövüyor, çekiç darbeleri gibi vuruyordu. Tam bir bombardıman. Swift'e göre, Federico'nun gizli bir sevgilisi vardı – ona bu alyansı veren adam. Ama o adamın Werner Cantoube olduğu sanılıyordu.

Heidi hiçbir şey anlamaz olmuştu ve bunu yüksek sesle dile getirdi.

– Yanılmışım, diyerek kabul etti Swift. Federico'nun Werner'le bir ilişkisi vardı ama Werner sadece önemsiz bir pezevenk, aynı zamanda bir katildi. Federico'nun başka bir sevgilisi vardı. Bir gün "hayatının erkeği" olarak bahsetmiş ondan...

Halkayla ne gibi bir bağlantısı vardı? Aksi kanıtlanana kadar "Güneşsiz" ne bir isim ne de bir soyadıydı.

– Takma ad olduğunu düşünüyorum, diye karşılık verdi Swift. Ve bu adın nereden geldiğini de biliyorum sanırım...

Başmüfettişin sesi titriyor, gözleri heyecandan parlıyordu. Kayadaki yazı alyansla birleşince fitilini ateşlemişti. Buraya boşuna gelmemişti.

– Sizin yanınıza gelmeden önce Georges Galvany'yi tekrar sorguya çektim. Serveti Guadeloupe'tan değil, Haiti'den geliyor.

Biraz fazla hızlı gidiyordu.

– Onun bu tabloda ne işi var?

– Haiti'deki mülkünün adı Saint-Soleil.

– Güneşsiz mi?

– Hayır. Saint-Soleil. Bu ses benzerliği tesadüf olamaz. Katilimiz Haiti'den, daha da kesin olarak Galvany'nin mülkünden geliyor.

– Aileden biri mi?

– Hayır. Daha ziyade orada çalıştığını düşünüyorum. Belki de bu yüzden ona "Güneşsiz" diyorlardı, bilmiyorum.

Bu sözlerin ardından, ateşin üzerine örtülen bir kapak gibi sessizlik çöktü. Pişmeye bırakılmalıydı. Dışarıda, dipsiz karanlıkların derinliklerinde hâlâ gümbürtüler vardı.

Swift bir sigara yaktı. Sigaranın ucu yarı karanlıkta kıpkırmızı, hatta fosforlu gibi görünüyordu.

– Ama neden burada öldürdü? diye devam etti Ségur. Tam burada, bizim olduğumuz yerde? Paris'ten altı bin kilometre uzakta?

Başmüfettiş sigarasının dumanını buharlı lokomotif gibi dışarı verdikten sonra asıl darbeyi indirdi:

– Katil hasta. HIV pozitif, bundan eminim. Sevgili listesinde geriye giderek onları ortadan kaldırıyor, en yeniden en eskiye doğru. Neden? Tam olarak bilmiyorum ama bu adamlardan birinin kendisine AIDS bulaştırdığını düşünüyor olmalı.

– Ama... Haiti? diye sordu Ségur.

Swift bakışlarını doktora dikti. Bu ikisinin arasında her zaman karmaşık bir ilişki vardı, yarı dostluk, yarı rekabet.

– Gaspard Mwamba'nın Haitili olduğunu ve şekerkamışı plantasyonlarında çalıştığını bana sen söyledin. Plantasyonun Saint-Soleil olduğuna iddiaya girerim... Katilimiz kurbanını orada tanıdı.

Ségur kuşkulu bir tavırla başını salladı.

– Bu bana akıl almaz bir tesadüf gibi görünüyor.

– Hem evet hem hayır. Her şey AIDS'in etrafında dönüyor. Mwamba HIV pozitif olduğu için buraya, hastalığın kaynağına geldi. Siz de bu yüzden buradasınız. Bu iş daha derinlere iniyor.

– Yani?

– Katil, Mwamba'yı öldürerek bir taşla iki kuş vurdu. Sadece eski sevgililerinden birini yok etmekle kalmadı, sembolik olarak AIDS'in kaynağına da indi. Kendisine hastalık bulaştıran kişiyi öldürmekle yetinmedi, maymunların arasında, hastalığın kaynağında yaptı bu işi. Bu benzeştirme çok hoşuna gitti, bundan eminim. Bu hissi Tanca'da da tatmış olmalı. Unutmayın ki Caroco Paris'te hasta sıfır olarak biliniyordu...

Swift'in coşkusu bulaşıcıydı. Heidi, çömelerek dizlerini çenelerine dayamış iki adamın heyecanla tahminlerini paylaşmasına baktı. Onlar da kadim bir kaynağa, ilk cinayetin kaynağına inmiş gibi görünüyorlardı... Genç kadın Sigmund Freud'un *Totem ve Tabu*'sunu düşündü.

– Şimdi Mwamba'nın yakınlarını sorgulamalıyım, diye devam etti Swift.

– Hangi yakınlarını?

– Burada, kampta konuştuğu kişileri. Onun hakkında, geçmişi, Haiti'deki işi hakkında daha çok bilgi edinmeliyim.

– Öğrenirim, diyerek ayağa kalktı Ségur.

Geçerken küçük bir plastik torbayı yerden aldı.

– Beklerken şunlara bir göz at.

– Bunlar ne?

– Mwamba'nın şahsi eşyaları.

Heidi bu eşyaları daha önce görmüştü: bir Haiti pasaportu, bir Amerikan yeşil kartı, birkaç fotoğraf, ahşap muskalar... Ölmüş bir adamın eşyalarını ellemekten rahatsızlık duyarak üzerinde fazla durmamıştı. Aslında Mwamba'yı tanımıyordu. Ormanın dışına adım atmamış sıradan bir Zaireli sandığı bu siyahi adam hakkında hiçbir şey bilmiyordu.

Swift ise hiç rahatsızlık duymuyor gibiydi. Pasaportu karıştırıyor, yeşil kartı inceliyordu. Heidi, Grey'in adamcağızla ilgili anlattıklarını hatırladı. 1966'da Port-au-Prince'te doğmuştu. Miami'ye 1979'da gelmişti. Florida'ya siyasi mülteci olarak girmişti. 81'de sürekli oturma izni almıştı. Şubat 86'da Zaire'ye gelmişti. Bekârdı. Mesleği yoktu.

Heidi'nin bakışları, hâlâ çantanın içindekileri karıştıran Swift'in üzerinde durdu.

Tam ona bir şey sormak üzereyken, Swift önce davrandı:

– Eee, her şey yolunda mı? Mutlu musun?

Soru Heidi'yi rahatsız etmişti.

– Buraya mutlu olmak için gelmedim, diye cevap verdi.

– Ne için geldin o zaman?

– Faydalı olmak için. Tamamen anın içinde olmak için.

– Laf!

– Hayır. Bu ormanda... dolu dolu yaşıyorum. Mutlu muyum, mutsuz muyum diye sormuyorum artık kendime. Varım ve bu fazlasıyla yeterli.

Başmüfettiş hayranlık dolu bir ıslık çaldı. Alayla karışık tabii. Swift serserinin önde gideniydi, Heidi bunu hep bilmişti. Ya da içinden bir yerlerden parçalanmış bir hastaydı. Herkes kendini bildiği gibi korurdu. Başmüfettişin kinizmi, Heidi'nin kibrine yakındı. Birbirinden daha ince ve kırılgan iki kabuk.

– Peki geleceğini nasıl görüyorsun? diye sordu Swift o sevimsiz ses tonuyla.

– Fransızca anlamıyor musun, nesin? Kendime böyle sorular sormuyorum dedim sana. Şu anım bana yetiyor.

– Şu anın her zaman bir devamı vardır.

– Ona da o zaman bakarım.

– Bu, biraz kolaya kaçmak.

– Günlük hayatımı bu kelimeyle tanımlamazdım ben.

– Mutluluğu Ségur gibi kendini feda etmekte mi buldun?

– Ségur bana en azından bir şey öğretti: Hayatını feda etmek, hayatınla bir şey yapmaktır. Çoğu insan kendilerini korurken, asıl meselenin yanından geçip gidiyor.

– Benim gibi.

Heidi kahkahayı bastı:

– Hiç de değil. Kendine bir bak. Kesinlikle korunaklı bir halin yok.

Birlikte güldüler. İliklerine kadar ıslanmış, yorgunluktan canları çıkmış, bitkin, acınası bir vaziyetteydiler. Ama Swift mücadeleyi bırakacak gibi değildi. Yenilgiyi ya da zayıflığı kabul etmiyordu.

– O pis herifi yakalayacağım.

– İşte, yaşamak için bir sebep!

Başmüfettiş üstünlük taslamaktan ziyade meraklı bir ifadeyle ona baktı.

– Ségur'le birlikte misiniz?

– Öyle denebilir, evet.

– Aranızdaki yaş farkı seni rahatsız etmiyor mu?

– Benim için bir ölçüt değil bu.

– Tabii ki.

– Nasıl tabii ki?

– Demek istediğim...

– Demek istediğin ne?

Swift bir an tereddüt etti. Kaygan, hatta hareketli bir zemine temkinli yaklaşmak istiyor gibiydi.

– Geçmişin...

Heidi saldırgan bir tebessümle tükürür gibi konuştu:

– Tabii ya, baba arıyorum...

– Öyle değil mi?

– Hayır. Babam en iyi anılarımın arasında yer almıyor, dolayısıyla onsuz yapabilirim.

– Öyleyse ne?

– Ségur benim kurtarıcım oldu.

– Yine laf!

– Ciddiyim. Çok yüzeysel olduğum için paramparça olmak üzereydim. Ségur bana bir... derinlik verdi.

– Varsayalım öyle. Ama bu hayat...

– Ne? Orman mı? Hastalar mı?

– Evet.

– Zaire'de yaşadığım şey eşsiz. Hoş ya da kalıcı olduğunu söylemiyorum. Ama kimse bunu benden alamayacak.

– Elbette. Zaten kim isterdi ki?..

Heidi derin bir nefes alarak ellerini uzatıp Swift'inkileri tuttu.

– Aptal numarası yapma. Ne demek istediğimi anladın, çünkü sen de aşağı yukarı aynı şeyi yaşıyorsun. Senin derinliğin, yürüttüğün

soruşturma. Kendini adadığın şey ise bu katili yakalamak. Ömrünü yakarak hayatını kazanıyorsun ve yaşamanın daha iyi bir yolu yok.

Swift kafasını omuzlarının arasına gömdü. O anda bu hareketin kendine özgü bir ağırlığı vardı: Bu bir onamaydı.

Birden Heidi'nin etkisinden kurtularak ayağa dikildi.

– Tamam. Bütün gece felsefe yapacak değiliz.

Heidi de ayağa kalkarak hafifçe güldü. Bu fasulye sırığıyla da mutlu sona ulaşabilirdi.

– Haklısın, dedi sevecen bir tavırla. Sanırım akşam yemeğinde tırtıl var!

Salı, 3 Haziran 1986

Kamp alanının üzerine güneş doğuyordu. Ormanda geceler öyle yoğun, öyle karanlık oluyordu ki her gündoğumu mucizevi görünüyordu. İnsan güneşin doğacağına inanmıyordu ama eninde sonunda aydınlık geliyordu. Ségur onca deneyimine rağmen her sabah aynı şekilde şaşırıyor ve aynı rahatlamayı hissediyordu.

Önceki gece Gaspard Mwamba'nın birlikte çalıştığı, onu tanıyan insanlarla konuşmuştu. İki hastabakıcı ve Mwamba'nın son sevgilisi olduğundan şüphelendiği bir hamal. Kurbanın sırlarını biliyor olabilirlerdi. Geçmişini, onu buraya, hiçliğin ortasına sürükleyen nedenleri...

Kahvaltıdan sonra işe koyuldular. Kahvaltı Grey'in sayesinde hatırı sayılır derecede zenginleşmişti: Nemli ekmek ve küflenmiş reçel, gri bir sıvının içinde yüzen kaplumbağa ve pangolinden çok daha iyiydi. Ségur iki hastabakıcıyı Swift'le tanıştırdı. Raoul Banza ile Baptiste Nkulu kurbanı çok yakından tanımıyorlardı. Zaten bilinen şeyleri anlattılar: Mwamba Zaire'ye Şubat 86'da gelmişti. Miami'ye ise 79 yılında. Ufak tefek işler, Haiti topluluğu, dikkat çekici başka bir şey yoktu. İki tanığa göre, Gaspard'ın homoseksüel olduğuna hiç şüphe yoktu – ama çekingen, içe kapalı cinstendi. Özellikle de HIV pozitif olduğunu öğrendikten sonra.

– Nasıl öğrenmiş?

– Amerika'da test yaptırmış Patron.

– Tedavi olmaya çalışmamış mı?

– Hasta değildi Patron. Sadece lanetlenmişti...

Swift sormayı sürdürdü:

– Neden buraya, Yambuku'ya gelmiş?

– Faydalı olmak için. "Ben çuvalladım ama başkalarına yardım edebilirim..." diyordu.

Başmüfettiş sorarcasına Ségur'e baktı. Bu sebep ona pek inanılır gelmemişti. Ama bunun nedeni, kendisinin merhamet sularında hiç dolaşmamış olmasıydı. O, suçların, şiddetin, egoizmin topraklarında gezinmişti. Böylesi bir özgeciliği anlaması imkânsızdı.

– Buraya daha ziyade saklanmak için gelmiş olamaz mı, ne dersin?

– Saklanmak mı? Kimden?

– Soruları ben soruyorum.

– Hayır. Sanmam.

Sabahın on birinde Swift konunun esasını anladığını düşünüyordu – yani Gaspard hakkında fazla bilgileri olmayan iki tanık da onun iyi bir adam olduğu ve kimsenin ondan nefret etmediği konusunda hemfikirdi.

Öldürülen adamın hiç düşmanı olmadığı, tehdit edilmesi için hiçbir sebebin bulunmadığı söylendiğinde Swift, Cinayet Büro'da olduğu gibi sinirlenmişti. Böyle hiçbir şey yapmadan beklerken kollarının arasında her zaman bir ceset olurdu. *Başının çaresine bak.*

Ségur üçüncü adamı çağırdı: Marcel Ilunga, hamal, rehber, geçici görevli. Neden geçici? Çünkü ekibini çok iyi tanıyan Grey'e göre Ilunga gelgeç istekleri olan biriydi. Evet, ekibin parçasıydı ama yarın bir gün ortadan kaybolabilirdi.

Öğlen olmuştu. Açık alan saf bir ışıkla dolmuştu. Beyaz, kırmızı ve parlaktı. Bir sirkin pistine benziyordu, çemberin ortasındaki palyaçolar da onlardı.

Ségur sözü, hemen konuya girmek isteyen Swift'e bıraktı.

– Gaspard ile sen birlikte miydiniz?

– Birlikte mi?

Ilunga alnının tepesi hafifçe açılmış, yanlardaki saç tutamları Mickey Mouse'un kulakları gibi görünen bir siyahiydi. Yüzünde hemen dikkat çeken çok iri, çok beyaz gözleri ona bir şaşkınlık ifadesi veriyordu. Gerisi mi? Yassı bir burun, kalın dudaklar. Yakışıklı değildi ama endişeli kaşlarının belirginleştirdiği yumuşak, neredeyse kadınsı bir ifadesi vardı.

– Evet, diye sabırsızca karşılık verdi Swift, cinsel ilişkiniz var mıydı?

– Şef, Gaspard HIV pozitifti.

– Eee, ne olmuş?

– Onun için bu işler bitmişti.

– Tamam. Peki ya sen, homoseksüel misin?

Iluga kahkaha attı. Hindistancevizine indirilen bir balta darbesi gibiydi kahkahası.

– Şef, bu benim özel hayatım.

– Tamam. Öyleyse Gaspard ve sen arkadaştınız.

– Evet Şef.

– Yakın arkadaş mı?

– Evet Şef.

– Afrika'ya neden geldiğini biliyor musun?

Iluga'nın yüzü anlaşılmaz bir ifadeye büründü.

– Şef, Miami'de test yaptırmış. HIV pozitif olduğunu öğrenince kendine şu soruyu sormuş: Hayatımın son yıllarında ne yapabilirim? Sonra şöyle demiş: Ülkeye döneceğim.

– Neden Haiti'ye değil.

– Gerçek memleketinin Afrika olduğunu söylüyordu.

– Grey'in misyonundan nasıl haberi olmuş?

– Önce Zaire'de bir dispanser aramış. AIDS hastalarına yardım etmek istiyormuş. Yambuku'dan ve buradaki Katolik misyondan bahsedildiğini duymuş. Amerikalıların AIDS'in kaynağıyla ilgili bir araştırma yürüttüğünü öğrenince de gönüllü olmuş. Grey'i Haiti'den tanıyormuş.

Ségur sakin sakin Swift'in sorgusunu izliyordu ve Ilunga'nın Fransızcayı tahmin ettiğinden iyi konuştuğunu fark etti. Çevirmene ihtiyaç yoktu.

– Gaspard sana geçmişinden bahsetti mi?

– Biraz.

– Antiller'de ne yaptığını anlattı mı?

– Plantasyonlarda çalışıyormuş.

– Ne plantasyonları?

– Şekerkamışı.

– Sahiplerinin adını söyledi mi?

– Hayır.

– Saint-Soleil sana bir şey ifade ediyor mu?

– Hayır.

– Güneşsiz?

– Söyledim ya, hayır.

Her zamanki gibi dikkatsiz bir kulak için ikisi arasında fark yoktu. Yine de Swift bu minnacık ayrımın çok büyük bir hakikati sakladığına inanıyordu. "Kutsal"[67] kelimesi "sız-siz"[68] eki haline geldiğinde bir şeyler dengesini yitirmişti.

– İşi tam olarak neydi?

– Şef, tarım işleriyle ilgileniyormuş.

– İşçibaşı mıymış?

– Öyle...

– Ne yaptığı hakkında başka bir bilgin yok mu?

– Hayır.

– Sana hiç Haiti'deki sevgililerinden bahsetti mi?

– Biraz.

– Ne anlattı?

– Bu, Gaspard'ın meselesi Şef ve o öldü.

– Marcel, bu çok önemli.

– O halde ölüler diyarına yolculuk yaparak sorunu ona sorabilirsin. Ben konuşmam.

– Korkuyor muydu?

Kısa bir duraklama. Üç adam açıklığın kenarına oturmuştu. Titrek, ışıltılı, her tondan yeşilin çevrelediği lal rengi bir alan. Bir bayrak gibiydi. Bangladeş'in bayrağı mesela: ortasında kırmızı bir dairenin olduğu koyu yeşil bir bayrak.

– Beni iyi dinle, diye buyurdu Swift, bir çocukla konuşuyormuş gibi bir ses tonuyla. Cevabın hayati olabilir. Gaspard'ın Haiti'de korktuğu biri var mıydı? Kendini tehlikede hissediyor muydu?

Suskunluk. Nihayet, suskunluk... Etraflarında o kadar çok hışırtı vardı ki birbirlerini zor duyuyorlardı. Çıtırtılar, takırtılar, ıslıklar... Ségur uzun zamandır bu gürültüyü fark etmiyordu. Ormanın bütünlüğünü ve çeşitliliğini özetleyen uyumsuz bir bando.

Doktor aniden hayallerinden sıyrıldı. Iluga öyle alçak sesle konuşmuştu ki kimsenin duymasına imkân yoktu.

– Ne? Ne dedin?

---

67. Saint. (ç.n.)

68. Sans. (ç.n.)

– Evet dedim.

– Neye evet?

– Evet, korkuyordu.

– Ne zamandan beri?

– Uzun zamandır Şef. Haiti'den beri korkuyordu...

– Bu yüzden mi ABD'ye gitmiş?

– Evet Şef... Memleketi her halükârda pek de eğlenceli değildi...

– Elbette. Kimden korkuyordu?

– Bilmiyorum Şef.

– O dönemdeki sevgilisinden olabilir mi?

– Hayır Şef.

Swift bir hamlede ayağa kalkarak taburesinde oturan yarı dazlak adamın etrafından dolandı.

Kulağına eğildi.

– İyi düşün Marcel. Gaspard'ın Haiti'de yattığı belli biri var mıydı, yok muydu?

– Vardı.

– Kim olduğunu biliyor musun?

– Hayır.

– Plantasyondaki biri miydi?

– Evet.

– İsmini bilmiyor musun?

– Hayır.

– Bu ilişki Haiti'nin neresinde sürüyordu, biliyor musun?

– Hayır.

Swift başını biraz daha eğerek adamın omuzlarına bastırdı ve ısrar etti:

– Ama sevgilisinden korkuyordu!

– Hayır!

Başmüfettiş cevabın kesinliği karşısında şaşırarak doğruldu.

– Kimden o zaman?

Ilunga başını iki yana sertçe salladı. Yüzü seğiriyordu. Böylesi bir korkunun sebebi ne olabilirdi? Zaire, Haiti'den iki bin kilometre uzaktaydı. Korkacak bir şey yoktu... Ama siyahilerin batıl inançları olurdu. Gaspard'ın hayatında bir sır vardı, mesafeleri aşan, ölüm ile yaşam arasındaki sınırı dörtnala geçen bir sır...

Swift, Iluga'nın arkasına geçmiş, onun azmini yumuşatmak –ya

da suyunu çıkarmak– istercesine omuzlarını sıkıyordu. Yeniden ona doğru eğildi.

– Düşün Marcel... Eminim Gaspard sana bir şeyler söylemiştir, bir isim, bir kelime... Kimden, neden korkuyordu?

Ilunga aniden haykırmaya başladı. Ségur, Swift'in adamın kafasını Canson marka siyah bir kâğıt gibi parçaladığını sandı.

– Diğerinden korkuyordu!

– Hangi diğeri?

– DİĞERİ! MACOUTE OLAN. PALALI ADAM!

Swift'in canı çıkmıştı. Sayın Marcel Ilunga'nın sorgusu onu yere sermişti. Uzun sürdüğü için değil, çok daha uzunlarını görmüştü. Şaşırtıcı sonucu yüzünden: Cinayet gerekçesi onu burada, Zaire'de değil ama Antiller'de, Haiti'de bekliyordu. Hemen hemen aynı enlemde ama dünyanın öbür ucunda, tamamen batıda.

Bir inanç daha paramparça olmuştu: Swift bu ana kadar caninin sevgililerini, ona hastalık bulaştırmış olabilecek partnerlerini öldürdüğüne inanmıştı. Ama Iluga'nın ifadesi, bu varsayımı çürütüyordu. Mwamba sevgilisinden değil, bir Tonton Macoute'tan korkuyordu. Bu, neyi gösteriyordu? Başmüfettiş ödev kâğıdını baştan aşağı gözden geçirmeliydi. Yine de bu Macoute'un Mwamba'nın katili olduğundan emin değildi, Garzon'un, Cauteleux'nün, Caroco'nun katili olduğunu ise hiç sanmıyordu...

Bir senaryo: 70'li yılların sonunda, Mwamba Haiti'de büyük bir plantasyonda (o lanetli toprakları terk eden Georges Galvany'nin Saint-Soleil'i olabilir miydi?) işçibaşıyken bir sevgilisi vardı. Bir milis eri bu ilişkiyi fark ederek, bunu herkese açıklamakla tehdit etmiş olabilirdi Mwamba'yı. Ya da öldürmekle tehdit etmiş olabilir miydi? Gaspard paniğe kapılmıştı. Gaspard Miami'ye kaçmıştı. Gaspard asla geri dönmemişti. Gaspard HIV pozitifti. Gaspard Afrika'ya gelmişti...

Bu tablodaki yeni kişi –Tonton Macoute– Swift'in hiç hoşuna gitmemişti. Papa Doc-Bébé Doc zamanındaki bu profesyonel katiller hakkında, Georges-Pompidou'daki kütüphanede okudukları dışında bir şey bilmiyordu. Macoute'lar Haiti'deki tüm toplumsal kesimlerden devşirilmiş işe yaramaz, adalarının ötesine hiç geçmemiş, kaba saba bir grup adamdı. İçlerinden birinin 70'lerin sonunda Fransa'ya yerleşip bilinmedik bir nedenle Federico Garzon ile Patrice

Cauteleux'yü, dört yıl sonra da Tanca'da Marcel Caroco'yu, şimdi de Zaire'de Gaspard Mwamba'yı öldürdüğünü düşünmek çok zordu.

Öte yandan Swift bugüne kadar, katilinin psikolojik profilini kesin temellere oturtmuştu: Cani gençti (20 yaşlarında), homoseksüeldi, belli bir geliri vardı. Seyahat ediyordu, okumayı-yazmayı biliyordu, kandırma becerisi vardı. Swift, onun Tanca'da kendini şoför olarak yutturup işe aldırmasını unutmamıştı.

Bunların hiçbiri 70'li yılların Tonton Macoute'uyla uyuşmuyordu; bir Macoute pala kullanmayı biliyor olabilirdi ama Fransızca düzgün bir cümle kurmaktan âciz, ülkesinde bir tas fasulye çorbası alacak parası olmayan biriydi nihayetinde.

Swift tutarlı olmak istiyorsa, on yıl önce Gaspard Mwamba'yı tehdit eden o adamı unutmalıydı. Birkaç gün önce onu parçalayan kişinin o herif olması imkânsızdı. Yine yanlış bir iz...

– Şimdi ne yapacağız? diye sordu Ségur.

Saat 15.00'ti. İki saattir hiçbir yere varmayan yeni verilerin üzerinden geçiyorlardı. İyi yürekli Ségur, Swift'i dinliyordu ama başmüfettiş aptal değildi. Doktor, Mike Grey'le geçirmesi gereken değerli zamanı onun için harcıyordu. O buraya retrovirüsün farklı mutasyonlarını ve ilk bulaşının olası topografyasını incelemek için gelmişti, Swift'in oradan oraya atlayan varsayımlarını dinlemek için değil.

– Ne yapacağız? diye tekrar sordu.

– Beni Yambuku'ya götürebilir misin?

– Neden?

– Katil buraya uçan halıyla gelmedi. Bir araba bulmuştur mutlaka. Bazı insanlar onu fark etmiş olmalı.

– Bu ne işine yarayacak ki?

– Bilmiyorum. Bir işaret, bir plaka numarası, ne olursa olsun ufacık bir ayrıntıya razıyım. Yerel polise haber verdiniz mi?

– Hayır. En yakın karakol buradan yüzlerce kilometre uzakta. Başımıza sadece bela alırdık, bir de tehdit ve para koparma girişimleriyle uğraşmak zorunda kalırdık. Grey'in durumu zaten yeterince karışık...

Bu soruşturma kesinlikle çıkmaza gidiyordu. Swift, Amazon ormanlarından sonra dünyanın en büyük biyo-çeşitlilik rezervuarının ortasında yapayalnızdı. Hiçbir yetkisi yoktu ve herhangi bir polis gücünden en ufak bir yardım alamazdı. Bu civarda hiçbir şey

bulamayacaktı, bunu çok iyi biliyordu ve olur da işler yolunda giderse (yani kötünün iyisi olursa), birkaç gün sonra hesap defterinde yeni bir ceset ve katilin takma adıyla –Güneşsiz– dönüş uçağında olacaktı.

Ama cesaretini yitirmek istemiyordu.

– Beni götürebilir misin, götüremez misin? diye ısrar etti.

Doktor her zamanki gibi sevimli tavrıyla gülümsedi.

– Elbette, sorun olmaz.

Ama o son cümleyi Swift'i rahatsız eden bir merhamet tınısıyla söylemişti. Hastasının sayıklamalarına boyun eğen bir psikiyatr gibi: "Delilerle zıtlaşmamak gerek..."

Bir saat sonra iki adam Yambuku köyüne varmıştı. Kerpiç kulübelerle, tekerleklerin açtığı çukurlar ve su birikintileriyle dolu, çamur içindeki bir yer için köy kelimesi iddialı kalırdı. Burada insanlar bileklerine kadar çamurun içinde yalınayak yürüyor, sarnıçtan su alıyor, ne avlarlarsa onu yiyorlardı ve... hepsi bu kadardı.

Yine de burada bir Katolik misyonunun, bir dispanserin, bir okulun, bir kooperatifin, bir belediyenin olduğunu söyleyebilirlerdi size. Ama bu söylenenlerin nasıl şeyler olduğunu gördüğünüzde arkanızı dönüp kaçmak ya da ağlamak isterdiniz. Misyon bir beton yığınından, dispanser kerpiç bir kulübeden, belediye ise içi boş briketlerden yapılma kare şeklinde bir binadan ibaretti.

Swift Afrika'nın temel gerçeğini anlamıştı. Kıta, sömürgeciliğin zihniyetini ve düzenini korumuştu ama geriye başka hiçbir şey kalmamıştı. Kullanılan dil, saçma bir "mış gibi" yapma arzusunu gösteriyordu ama bu sözcüklerin arkasında hiçbir gerçeklik yoktu. Kelimeler burada ne eti ne de kasları olan bir tür iskeletti. Sadece acınası bir maskaralık sözlüğü, hazin bir aldatmaca...

Çevrede Yandongi, Yaendende, Bumba gibi başka köyler de var gibiydi. Swift oralara gitmeyecekti. Yeterince görmüştü. Çocuklar turbalıkta çöplerle oynuyor, kadınlar çamurların içine çömelmiş manyoka hazırlıyor, erkekler çamura saplanmış bir kamyonu kurtarmaya çalışıyordu... Swift henüz etrafı dolanmaya başlamamıştı ama şimdiden dönmek istiyordu – kampa değil, Paris'e.

Üstüne üstlük gün ışığı da karşı konulmaz bir şekilde gecenin pusuda bekleyen karanlıkları tarafından emilmeye, yutulmaya hazırlanıyordu. *Haydi, şımarma, işe koyul...* Ségur arabayı kullanıyordu; hatip edasındaki Swift yolcu koltuğunda oturmuş, kolunu açık pencereden dışarı çıkarmıştı. Arabadan inmedi bile, yoldan geçenleri

ayağına çağırdı, araba hâlâ çalışır vaziyetteyken bağıra çağıra sorularını sordu. Dışarıdan bakan biri yol sorduğunu sanırdı. Kimse ne dediğini, ne istediğini anlamadı. Kimse ne bir melez ne yabancı bir araba ne de tuhaf birilerini görmüştü.

Swift, katilin çizdiği rotayı kafasında canlandırmakta zorlanıyordu. Kamp alanına nasıl ulaşmıştı? Gaspard'la nasıl temas kurmuştu? Bu kişi Gaspard'ın o kadar çok korktuğu Tonton Macoute ise, nasıl olmuştu da kampın dışına kadar onun peşinden gitmişti? Tüm bunlarda tutarsızlık vardı.

Tabii ki başmüfettiş daha basit bir senaryoyu da düşünmüştü: Güneşsiz ekipten biriydi. Ama bunu araştırmıştı bile. Kamptaki hiçbir doktor, hiçbir çalışan onun profiline uymuyordu. İşin içinden çıkmanın imkânı yoktu: Güneşsiz dışarıdan gelmişti, çadırlara girmiş ve Gaspard Mwamba'yı tuzağa çekmişti.

Uzun süredir plan kuran, keskin zekâsını ve gerekli imkânları kullanan bir katille karşı karşıyaydı Swift. Bu adam Sainte-Anne Sokağı'ndaydı. Sahra'da bir Land Cruiser kullanıyordu. Geçen hafta da ekvator ormanında dolanıyordu. Kaynakları, zekâsı ve stratejisi vardı.

Avcı avını iyi tanırdı. Swift, Güneşsiz'in de bunu anladığını hissediyordu. Katilin avlanma içgüdüsü vardı. Bazı yönlerden kendisine benzeyen bir polis tarafından takip edildiğini hissediyordu. Aynı dalga boyundaydılar...

Gece olduğunda ikili geri çekildi.

– Çok hayal kırıklığına uğramadın ya? diye sordu Ségur, arabayı yeniden iki tekerlekten çekişe geçirirken (köyde öyle derin çukurlar vardı ki 4x4 modunda gitmek zorunda kalmışlardı).

– Fena değil, diye homurdandı Swift. Mucize beklemiyordum.

Bu doğruydu. Canı sıkılmamıştı, hatta rahatlamıştı. İşini yapmıştı. Sonuna kadar gitmişti.

– Her neyse, diye ekledi, yapmam gereken şeyi biliyorum.

– Gerçekten mi?

– Haiti'ye gideceğim.

– Ama katil orada değil ki!

– Değil, diye kabul etti Swift. Ama sebep orada.

– Yani?

– Sanırım, her şeyden önce, bu katliamın nedenini anlamam gerek.

Deliksiz bir uykuydu. Daha ziyade bir koma haliydi, başı, sonu olmayan uzun, kapkara bir boşluk.

Swift bir kaya gibi o boşluğun üzerinden yuvarlanmış, bir kaldıraç gibi ayağa kalkmış, büyük bir şaşkınlıkla kendini o boşluktan çekip çıkarmıştı. Gitme zamanı gelmişti. Şaşkındı.

– Benimle gelin, dedi Ségur'e veda niyetine.

– İyi değil misin?

– Paris'e dönün. Haiti'ye birlikte gidelim.

– Sen tamamen kafayı sıyırdın.

– Suçluyu ortaya çıkarmak istemiyor musun?

– Ben tabibim, polis değil.

– Bu, bizim katilimiz.

– Senin. Ben, binlerce insanı öldüren başkasının peşindeyim.

– Boş konuşuyorsun. Güneşsiz'i bulmalıyız.

İkisi de henüz kahvaltı etmemişti. Kamp alanının kırmızı arenasında bir tür sabah öncesi çarpışmasıydı. İki erkek karşı karşıyaydı; biri tıknaz, diğeri sırık, biri tabip, diğeri polis.

– Üzgünüm dostum.

Ses tonu anlayışlıydı. Bir tür mantığa, uzlaşmaya davetti.

– Bu, senin davan, bizim değil, diye tekrarladı Ségur. Bizim burada işimiz var... Aslında tam olarak burada değil... Biz de gidiyoruz.

– Nereye?

– İlk kampımıza, Orta Afrika Cumhuriyeti sınırında.

– Çok iyi, diye kesip attı Swift. Sizi çöplüğünüzde çürümeye bırakıyorum.

– Böyle ayrılmayalım, sonra pişman oluruz.

Swift kendini topladı. Bu saldırganlık çok anlamsızdı, isteği de öyle. Bu işi kendi başına halletmeliydi. İşin aslı, Haiti'ye yalnız

gitme fikri onu korkutuyordu. Hayır korktuğu, katil değildi. Ülke de değildi. Bu işi berbat etmek istemiyordu. İkinci bir şansı olmayacaktı. Pompidou Merkezi'nde okuduklarını unutmamıştı. Karayipler'in o köşesi şu anda ne durumdaydı? Devrim aşamasında mıydı? Ateş ve kan içinde miydi? Bir volkanın içinde tek başına nasıl soruşturma yapacaktı?

– Haydi, dedi Ségur. Bir şeyler yiyelim. Aç karnına gitmek istemezsin.

Swift boyun eğdi.

– Sen git, ben gelirim. Çantamı hazırlamalıyım.

Çadırda, çantasından hiçbir şey çıkarmadığını fark etti. Burada ne kadar kaldığını bile söyleyemezdi, hatta burada yaşadıklarını dahi anlatamazdı. Aklında tek bir şey yer etmişti. *Buradan Güneşsiz geçti...*

– Demek gidiyorsun?

Heidi çadırın girişinde duruyordu. Her zamanki gibi gerçek güneş, günün kendisinden sonra ortaya çıkmıştı. Kızın narin silueti gün ışığının tozları arasında belirdi.

– Ségur'e benimle birlikte gelmenizi önerdim, diye bildirdi çantasının fermuarını kaparken.

– Benimle konuşmadan, öyle mi? Çiftlerin adına erkekler mi karar veriyor?

– Ne demek istediğimi biliyorsun. Ben...

– Bilmiyorum ama önemli değil. Onun cevabını biliyorum. Benimkiyle aynı.

– Bu olayla ilgilendiğinizi sanıyordum.

Heidi bir adım attı. O kadar hafifti ki ışığın içinde yüzüyor gibi görünüyordu. Swift ne kadar karamsar olursa olsun, bu görüntünün çok güzel olduğunu kabul etmeliydi.

Aydınlık her yerdeydi, çadırın bezi ışığı dağıtıyor ve yayıyordu. Nesneleri çoğaltıyor, gölgeleri süpürüyordu. Burada hiç beklenmedik bir özgürlük, bir yumuşaklık vardı. Lamine cama özgü bir şeffaflık.

– Saçmalamayı kes, diye kestirip attı Heidi. Bu araştırmayı sonuna kadar götürürsün, götürmezsin, bu tamamen senin bileceğin bir şey. Ségur'le biz hep sonradan eklenmiş parçalar, yol kazaları gibiydik... Ségur doktor, ben de... ben de onun çırağıyım.

Swift çantasını alıp çıkışa yöneldi.

– Sanırım anladım.

İki kamp yatağının (Swift çadırını hastalık hastası şoförle paylaşıyordu) arasında ayakta duran Heidi hiç kımıldamadı; kollarını kavuşturmuş, Swift'in geçişini engelliyordu.

– Senin için korkuyorum Swift.

– Bana hiç Patrick diye hitap etmedin.

– Sana hiç uymayan bir önad o.

– Neden?

Heidi omuz silkti.

– Önadı olacak biri değilsin. Rozeti olan birisin.

– Bunu kompliman olarak kabul ediyorum.

– Sen gerçek bir polissin ve adamını enseleyeceğinden eminim.

– Bana şans dileme tarzın mı bu?

– Şansa ihtiyacın yok. Aklın var ve bu fazlasıyla yeterli.

– Aklım şimdiye kadar beni pek ileriye götürmedi.

– Her halükârda bu kampa getirdi. Ve Haiti'ye götürecek, doğru anladıysam.

Swift nihayet güldü.

– Bırak da geçeyim.

Heidi çekildi ama kavuşturduğu kollarını açmadı. Swift ona sürtünerek geçince de ensesine bir öpücük konduruverdi.

– *Hasta luego, querido,*[69] diye mırıldandı.

Swift refleksif bir hareketle çantasını tuttuğu kolunu kaldırdı, elleri doluyken Red Kit tarzı bir selam çakmış oldu – aynı zamanda umuyordu ki, karmakarışık duygularını da bastırmanın bir yoluydu bu.

Uçakta bu duygularını ayıklamak için bolca vakti olacaktı.

---

69. Görüşmek üzere canım. (ç.n.)

III

Saint-Soleil

Paris'e dönmek dört gün sürmüştü, daha az değil. Geçiş izniyle ilgili idari zorluklar hariç, giderken yaşadığı aynı belalı işlerdi yine. Arago Bulvarı'ndaki dairesine ulaşabildiğine inanamadı. Her duygu, kendisinden ayrı, kopukmuş gibi tuhaftı. Parke zemin, içi boş kontrplak kapılar, pencerenin aşağısında zavallı kurtbağrı çitleriyle çevrili küçük park alanı. Her şey Swift'e sahte, sallantılı geliyordu. Tam bir tiyatro dekoru. Kendi varlığının bile ağırlığı yoktu sanki.

Eline bir takvim aldı ve kendisine verdiği tatil haftasının dört ya da beş gününü aştığını fark etti; çalışma günü mü, tatil günü mü, tam gün mü, takvim günü mü derken, kafası iyice karıştı. Birilerine haber vermeli miydi? Mezz'e? Fresson'a?

Bir ya da iki hafta ek izin "yazdırmak" için Cinayet Büro'ya açıklama yapacaktı. Bugün cumartesiydi ve yeni seyahatini programlamak için önünde bütün bir hafta sonu vardı.

Ama önce bir şeyleri doğrulamak istiyordu.

Duş alınca kendini yenilenmiş gibi hissetti. Giyinmeden önce aynada çıplak haline baktı. Afrika'da iki ya da üç kilo verdiğini fark etti. Hiç hoş görünmüyordu. Kaburgaları sayılıyordu, kolları da tığa benzemişti. Bir katille hesaplaşmak için hiç de uygun cüsseye değildi...

Bu görüntüyü saklamalıydı. Gardıroba gitti. Güzel kokulu bir gömlek, pamuk bir ceket, yeni Levi's, çorapsız Docksides'lar – denizcilik dünyası rüzgârı arkasına almıştı.

Yeni bir keşif için hazırdı ama bir kez daha kendini güçsüz, beceriksiz, hatta bir av hayvanı misali iç organları çıkarılmış gibi hissetti. Evet, Afrika insanın bağırsaklarını çekip çıkardıktan, göbeğinden göğsüne kadar yarıp içini boşalttıktan sonra çok daha hafif olarak dolaşıma sokuyordu...

Park yerinde bekleyen Panda'sına bindi. Yine o çakma çorba konservesi havaları. Emniyet kemeri. Kontak. İstikamet, Sağ Yaka. Sıcak hava ona, soruşturmasının ilk aşamasındaki 1982 yazının sıcağını hatırlattı. Tam da Thérèse Sokağı'na doğru giderken, her şey aynıydı.

Paris'in taş binaları yavaş yavaş Swift'e eski ağırlığını veriyordu. Kilosuna, yoğunluğuna kavuşuyordu. Danielle-Casanova Sokağı'na, eskiden olduğu gibi park ettiğinde, bedeninin hâkimiyetini tekrar ele geçirmişti. Silahı yoktu ama üç renkli kimliği cebindeydi. Fazla mesai yaparken suçüstü yakalanmış görev başındaki bir polisti sanki.

Thérèse Sokağı numara 20'deki tabelalar değişmişti. Müteveffa Caroco'nun şirketleri yok olmuştu. Burada artık başka *pub*'lar, sanat stüdyoları var gibiydi... Asansörde bir an reklamcıyı düşündü. Şu pedofili bilmecesini çözememişti ama unutmamıştı da. Bu mesele biraz bekleyebilirdi, sakıncası yoktu.

Son kat. Aynı koridor. Yine aynı toz ve fotokopi makinesi mürekkebi kokusu. Federico'nun eski dairesinin kapısı en dipteydi. Swift her ihtimale karşı kapıya vurdu. Cevap gelmedi. Maymuncuğunu çıkararak iki adımda, üç harekette kapıyı açtı.

Daireye kâğıtlarla, dosyalarla ve klasörlerle dolu karton kutular yığılmıştı. Bir zamanlar Şililinin salonu olan odanın bir köşesinde koca bir fotokopi makinesi duruyordu.

Swift ceketini çıkardı, kollarını kıvırdı, ayakkabılarını çıkardı, sonra da lateks eldivenlerini eline geçirdi. İki odayı boşaltmak için gerçek bir taşınma harekâtına girişerek koridora karton kutuları ve dosyaları yığdı. Eğer polisseniz doğru olanı yapmak için asla geç değildir; Swift de dört yıl önce kaldığı yerden devam etmek istiyordu.

Yambuku'daki kayaya kazınmış yazı, vaktiyle burada olan bir şeyleri gözden kaçırdığını düşündürmüştü ona. Diz çökmüş bir vaziyette duvar diplerini, süpürgelikleri inceledi. Bir şey bulamadı. Buna aldırmadan halıyı sökmeye girişti. Hayır, tümden değil, sadece yukarı kalkan köşelerden.

İşte burada... Salonun bir köşesinde, halının altında çimentoya (belki de alçıydı, Swift duvarcılık işlerinden pek anlamazdı) kazınmış bir kelime vardı. Afrika'daki falezde gördüğü sivri harflerle yazılmış bir yazı: "GÜNEŞSİZ."

Katil, sokağının her köşesini işaretlemek için işeyen bir köpek gibi, kendi bölgesine izini bırakmadan duramıyordu. Nasıl olmuştu da zamanında Mezz de, kendisi de bunu görememişti?

Swift Polaroid'ini getirmişti. Tozların arasında yere oturup birkaç kare çekti. Sonra malzemelerini topladı, giyindi, bütün karton kutuları da koridorda bıraktı. Pazartesi günü onlara sürpriz olacaktı. Bu küçük gizli işten kimseye zarar gelmezdi.

Pandasına binen başmüfettiş rahatlamıştı. Evrendeki yerini bulmuştu. Güneşsiz kelimesi 1982 ile 1986 arasına, Thérèse Sokağı ile maymunların mağarası arasına gerilmiş bir ip gibiydi. Evet, katil seyahat etmeyi seviyordu, Swift de bundan zevk almaya başlamıştı.

Şimdi trafik gürültüsünün tadını çıkarıyordu. Arabasının teybine bir kaset yerleştirmek ya da telsizi meslektaşların frekansına ayarlamak söz konusu değildi. Cumartesi gününün bu kavurucu sıcağı açık camlardan dalgalar halinde üzerine çullanırken kendini akıntıya bıraktı.

Swift'in tercihi *off* günlerinde çalışmak, geceleri araştırmak, gündelik hayatın baskıyı azalttığı zamanlarda hareket etmekti.

Saint-Louis Hastanesi. Saat 15.00. Polis kimliği, tahkim edilmiş kente girmesine yetti. Hiçbir şey değişmemişti. Son ziyaretinden bu yana bir ya da iki bina inşa edilmiş olabilirdi belki, kesin bir şey söyleyemezdi ama veba çağından kalma binalar ile herpes çağının prefabrik yapıları, mide bulandırıcı bir şekilde hâlâ iç içeydi.

Patrice Cauteleux'nün ölüme terk edildiği bina da hâlâ yerindeydi ama tadilatı henüz bitmemiş gibiydi. Yine de brandaları ve iskeleleri kaldırmışlardı, nedeni de şüphesiz, işin layıkıyla yapılma kaygısından ziyade bıkkınlıktı.

İnanılacak gibi değildi ama içeride, 1982 yılındaki aynı ya da hemen hemen aynı çimento torbaları duruyordu. Kamu görevlilerinin bu şantiyeyi bitirmek için aceleleri yoktu anlaşılan. Bu düşünce, yanında bir başkasını getirdi: Fransa'da tam anlamıyla bir yönetim krizi vardı. Mitterrand cumhurbaşkanı, Chirac başbakandı. Birbirlerini yürürlükten kaldıran iki karşıt güç. Swift hiçbir zaman siyaset yapmamıştı –ona göre iğrenç bir şeydi politika– ve mevcut durum bu düşüncesinde ne kadar haklı olduğunu gösteriyordu. Tüm bu olan bitenlerin ciddiye alınacak yanı yoktu.

Çıktığı katta in cin top oynuyordu. Merdivenler bitmemiş, duvarlardaki tuğlalar sıvanmamıştı. Bu boş vermişliğin sebebi neydi? Buranın acilen boşaltılması istenmişti sanki.

Swift, Cauteleux'nün odasını buldu. Boştu. Unutulmuş sinema stüdyolarında dolaşıyormuş gibi hissetti kendini. Ceketini çıkardı ama bu defa ayakkabılarını tuttu –yerler çok tozluydu– ve katilinin bıraktığı yazıtı aramaya başladı. Ama duvarlar boştu, zemin de öyle. Dolayısıyla araştırması hızlı ve temiz oldu.

Başkomiser bağdaş kurarak, neredeyse lotus pozisyonunda yere oturdu... Düşünüyordu. Suç mahallini işaretleme takıntısı olan Güneşsiz'in bir yerlere ismini yazdığından emindi.

Ayağa kalkıp etrafa bir kez daha baktı, elini her yüzeyde gezdirdi, her köşeyi, gölgeli her alanı inceledi. Hiçbir şey bulamadı. Birden bir şey hatırladı. Zavallı Cauteleux neredeyse şantiye gibi bir odaya yerleştirilmişti. Odasının karşısında kurumaya bırakılmış beton bir döşeme taşı vardı. Başmüfettiş, hâlâ ıslak olan taşı korumak için etrafına bir şerit çekildiğini hatırladı.

Acaba... Swift koridoru geçip eskiden inşaat alanı olan odaya girdi. Hiçbir şey değişmemişti. Beton dört yılda kurumuştu ama kimse bundan fazlasını yapmamıştı.

Swift doğru yolda olduğundan emindi. Ayak sesleri yankılanıyordu – inşaatı denetlemeye gelen şantiye şefi gibiydi. Zemini eliyle yokladı, her işareti, her çatlağı parmak uçlarıyla takip etti. On adım ya atmış ya atmamıştı ki, yere bir çiviyle ya da sopayla çizilmiş yazıyı gördü:

GÜNEŞSİZ

Cümle yoktu, yorum yoktu ama bu kadarı yeterliydi.

Fotoğraf çekti. Swift'in zamanı ve Caroco'nun *riyad*'ına tekrar gidecek kadar parası olsaydı, orada da aynı imzanın kazılı olduğunu görecekti, bundan emindi.

Dışarıda güneş yavaş yavaş batıyordu. Claude-Vellefaux Caddesi'ndeki ıhlamur ağaçlarının altında pembe bir ışıltı vardı. Akşam uyuşukluğu çökmüştü etrafa. Her zaman akıntıya karşı yüzen Swift keşfettiği şeyle coşmuştu. Güneşsiz dört defa öldürmüştü ve her defasında katliamını imzalamıştı. İmzası katile tahammül edilmez bir

gerçeklik yüklüyordu. Eli –palayı tutan ve kurbanlarını çılgınca parçalayan eli– çimentoya, betona, kayaya ismini ya da takma adını yazarken dinlenmişti.

Yapılacak şey belliydi: Bu takma adın arkasında ne saklandığını öğrenmek için Haiti'ye gitmekten başka yapılacak bir şey yoktu. Tam olarak nereye? Saint-Soleil'e. Swift'in biraz şansı varsa –tabii buna şans denebilirse– katil de ülkeye dönmüş olurdu. Swift şekerkamışı tarlalarında, güneşin altında teke tek bir düello canlandırdı gözünde. Başmüfettişin hep romantik bir tabiatı olmuştu – işte bu da onun başını belaya sokacaktı.

Ertesi gün Swift bildiklerini ya da bildiğini sandıklarını yazılı olarak özetledi.

80'li yılların başında Güneşsiz Paris'e gelmişti. Eşcinseldi, fahişelik yapmaya başlamıştı, Palace'a, Bains Douches'a takılıyordu. Yakışıklıydı, melezdi, kadınsıydı. Uyum sağlamakta usta bir kedi gibi başkentte yaşamıştı.

Kısa zamanda Federico'yla ilişkisi başlamıştı; Şilili bu ilişkiyi Heidi'den saklamıştı. Aynı zamanda Federico, Werner Cantoube'la yaşadığı ilişkiyi de gizlemişti; Cantoube da fahişeydi, melezdi ancak serseri, vahşi ve katildi de. Günün birinde Güneşsiz, Federico'ya içinde isminin yazılı olduğu bir Prens Albert vermişti. Kısa süre önce bilinmeyen bir nedenle ya saldırıya uğramıştı ya da yüzünü değiştirmeye karar vermişti. Her halükârda 1981 Mayısı'nda yüzü bandajlıydı.

Swift kafasında canlandırıyordu: İki genç erkek gizli, tutkulu bir ilişki yaşıyordu. Federico sevgililerinin sayısını artırmaya devam ediyor muydu? Şüphesiz öyleydi. Buna karşılık Swift şundan emindi: Federico, Güneşsiz'i Cantoube'dan, Cantoube'u da Güneşsiz'den saklıyordu. Peki ya Prens Albert? Genç Şilili muhakkak bir açıklama uydurmuştu – zaten yüzüğün içinde yazılı olan kelimenin bir sürü anlamı olabilirdi.

82'nin başında Federico hastalanmıştı. İki sevgilinin bu durum karşısında tutumları ne olmuştu? Werner, sevgilisine işkence eden sadist bir katildi. Büyük ihtimalle yatışmıştı. Federico'yu ziyaret ediyor ve haberlerini alıyordu. Swift bu sado-mazo ilişkinin yapısını anlayamasa da şunu tahmin edebiliyordu: Werner Federico'ya işkence ediyor, anüsüne jilet sokuyor (belki de onun başkalarıyla yatmasına engel olmak için yapıyordu bunu, kim bilir), onu işlediği bir

cinayete ortak ediyordu ama aynı zamanda Şililisini seviyordu da.

Federico ile Güneşsiz arasında da aynı şekilde güçlü bir ilişki vardı. Güneşsiz, sevgilisinin hasta olduğunu öğrenince nasıl bir tepki göstermişti? Şüphesiz kötü olmuştu. Çok üzülmüştü ama AIDS olduğunu söylemeye de korkuyordu. 1982 ilkbaharında olanlar olmuştu. Güneşsiz ipin ucunu kaçırmıştı. 1982 yılında 8 Haziran'ı 9'una bağlayan gece, ölüm döşeğindeki Federico'nun evine palayla gelmiş ve onu parçalara ayırmıştı.

Bu aşamada Swift'in açıklamakta zorluk çektiği bir sürü şey vardı. Öncelikle, eğer Güneşsiz fahişeyse kendisine hastalığı Federico'nun bulaştırdığından nasıl emin olabilmişti? Bir başka sorun da psikolojik düzlemdeydi: İki erkek büyük bir aşk yaşayıp hasta olmuştu ve bu aşk, en azından Güneşsiz açısından büyük bir öfkeye evrilmişti. Mümkün müydü? Olasıydı.

Swift, Güneşsiz'in geçmişi hakkında sadece tahminler yürütebiliyordu. Çocuk 60'lı yıllarda Papa Doc'un hüküm sürdüğü Haiti'de büyümüştü. Diktatörlüğü, şiddeti, terörü yaşamıştı. Başlarda Saint-Soleil'de şekerkamışı tarlalarında çalışmış olmalıydı, sonra –Marcel Ilunga'nın anlattıklarından yola çıkarak bulunduğu tahmine göre– Tonton Macoute olmuştu. Resmi geçitlerde yürümeyi, halkı korkutmayı, gözünü kırpmadan öldürmeyi öğrenmişti. Paris'e geldiğinde bavulunda eski palası ve ülkesinin bazı ürünleri vardı, *fufru*'nun iç organlarından çıkarılan şu zehir mesela.

Hiç şüphe yoktu: Genç adam Haiti'de büyük travmalar yaşamıştı, cinayet yöntemi bunu kanıtlıyordu. Belki başlarda Paris'e uyum sağladığını sanmıştı. Belki Federico'yla aşkı bulduğunu düşünmüş ve geçmişinin üzerine sünger çekmişti. Ama hastalık her şeyi mahvetmişti. İçinde Haiti'ye özgü o şiddet ve travmaları uyanmıştı.

Federico'yu öldürdükten sonra yeni bir tehlike belirmişti: Patrice Cauteleux'nün de hasta olduğunu öğrenmişti. Onu da soğukkanlılıkla öldürmüştü, aynı anlaşılmaz ritüelle.

Güneşsiz, Federico'nun cenazesine gitmiş miydi? Cauteleux'nün cenazesine? Bilmek imkânsızdı. Kesin olan şey, AIDS'e yakalandığı ama hastalığına rağmen tuhaf bir biçimde zinde olduğuydu.

Üç buçuk yıl sonra bir başka sevgilisini, hasta olduğunu öğrendiği Marcel Caroco'yu öldürmeye karar vermişti. Tanca'ya gitmiş, Heidi'yi uyuşturmuş, reklamcıyı parçalara ayırmıştı. Güneşsiz hızlı,

hareketli ve çok zekiydi. Şehirdeki kalabalığa karışmış, hatta bir iş bile bulmuştu – 4x4 şoförlüğü.

Aradan altı ay geçmişti. Bir şekilde, Haiti'deki eski sevgilisi Gaspard Mwamba'nın HIV pozitif olduğunu öğrenmişti. Ilunga'nın tanıklığına rağmen, Swift, Mwamba ile Tonton Macoute olan Güneşsiz'in yattıklarından emindi. Güneşsiz, Mwamba'yı Yambuku'da, ormanın göbeğinde öldürmeye karar vermişti. İntikamı eksiksiz, mükemmel ve hatasız olmalıydı.

Swift'in varsayımları böyleydi ama her noktada haklı olduğundan emin değildi. Gerçek hikâyeyi anlamak için epey bilgi eksikliği vardı. Güneşsiz'in ilişkide bulunduğu diğer erkekler de büyük ihtimalle hastalığı kapmıştı. O halde neden bu dört hastaya saldırmış olabilirdi? Hastalık yüzünden güçten düşmüş bir adam nasıl bu kadar kolayca yer değiştiriyor ve büyük bir enerjiyle öldürebiliyordu? Nasıl seyahat ediyordu? Hangi parayla? Caroco'yu nasıl bulmuştu? Peki ya Mwamba'yı?

Swift pazar günü boyunca bu soruları düşündü. Farklı cevaplar buldu ama hiçbiri tatmin edici değildi. Her defasında aynı sonuca varıyordu: Haiti'ye gitmeliydi. Güneşsiz'in izini bulmalıydı.

Gece açık pencerelerin karşısında, parkeye uzanarak dışarıya baktı, artık korkmuyordu. Evet, yalnızdı, zayıflamıştı ama kararlılığını koruyordu. O profesyoneldi, bir askerdi. Hiç kimse, hiçbir şey onu avının üzerine atılmaktan alıkoyamayacaktı.

Swift, 9 Haziran Pazartesi günü büroya gitmemeye karar verdi. Mahallesindeki bir tabiple görüşmeye gitti. Bir haftalık değil, iki değil, haftalarca sürecek hastalık raporu aldı. Geçmişi sayesinde doktoru, tükendiğine ikna etmekte hiç zorlanmadı. Raporu da hemen postayla gönderdi. Mezz'in telesekreterine mesaj bırakarak döndüğünde her şeyi anlatacağına söz verdi.

Yeni yolculuğa hazırdı işte.

Haiti Büyükelçiliği. Burada hoş bir sürpriz onu bekliyordu: Fransız vatandaşları Haiti'de doksan günden fazla kalmayacaklarsa vize almak zorunda değillerdi. Swift Dışişleri Bakanlığı'ndaki –Gey d'Orsay– tanıdığını aradı. Bu tanıdık Haiti'ye gitmemesini önerdi. Jean-Claude Duvalier gittiğinden beri ülkede kaos vardı. Hükümet yoktu, seçimler sürekli erteleniyordu ve düzeni sağlamakla görevli kurulun hiçbir şey yaptığı yoktu... Oraya turistik bir gezi yapmak *Titanic*'le keyif turuna çıkmak gibiydi.

Tavsiye için teşekkürler... Swift, Raspail Bulvarı'ndaki bir seyahat acentesine –Afrika biletlerini de oradan almıştı– girerek Karayipler için yerini ayırttı. Acentedeki kadın onu "farklı" seyahat zevkinden dolayı tebrik etti ama uyarmadan da geçemedi: Haiti sevimli bir balıkçı kasabası değildi...

Swift dinliyormuş gibi göründü, gülümsedi ve ödemeyi yaptı. Bütün birikimleri tükenmek üzereydi ama zaten bir işe yaramayan bu parayı biriktirdiğini unutmuştu bile.

Bir başka güzel sürpriz de Paris'ten Port-au-Prince'e direkt uçuş olmasıydı. Swift, 11 Haziran Çarşamba akşamı uçabilirdi. Ertesi gün şafak sökerken varış noktasına ulaşacaktı – saat farkının pek önemi yoktu: Antiller altı saat gerideydi.

Saat 15.00'te Swift öğlen yemeğini hâlâ yememişti –önemli

değildi– ama kafası çok netti. Belgeleri tamamdı, ceketinin iç cebinde uçak bileti vardı. Aşıları? *Her şey yolunda, teşekkürler.* Kıyafetleri? Yazlık gardırobu işe yarardı. Haitili bağlantıları? Sadece bir kişi vardı ve o da hiç küçümsenmeyecek biriydi.

Onu ziyaret etme vakti gelmişti...

Saat 16.00'da Swift, Friedland Caddesi'ndeki L'Antillaise'in kapısından içeri girdi.

Danışmadaki sekreter Swift'i tanıyarak ondan önce davrandı:

– Mösyö Galvany burada değil.

– Değil mi?

– Seyahate çıktı.

Swift hatırlayıverdi: Haitili de memlekete gideceğini ona söylemişti. Bravo hafızasına... Ama araya Afrika, maymunlar, fay girmişti...

Swift geldiği gibi çıktı. Bu haber onu sevindirmiş, hatta heyecanlandırmıştı. Zaten bir süredir başmüfettiş, melez adamın bu işlerde bir rolü olduğundan emindi. Onu sorgulamak için Saint-Soleil'e dinç bir vaziyette gidecekti.

Bunu düşününce, ta başından beri onu hem korkutan hem büyüleyen bir olay aklına geldi. Tüm soruşturmasının çıkış noktası, Heidi Becker'in basit bir sezgisiydi. Swift ondan, doğrudan Federico'nun katili olabilecek kişileri değil, bu işe karışmış ya da şiddete yatkın olabilecek dört kişiyi saymasını istemiş, kız da Ferrand'ın, Cauteleux'nün, Caroco'nun ve Galvany'nin isimlerini saymıştı.

İçlerinden ikisi ölmüş, biri de kesinlikle olaya karışmıştı.

Çocuktan al haberi...

Haiti, rom kadehindeki Afrika'ydı.

Bu fikir, sabah yedide Port-au-Prince Uluslararası Havaalanı'ndan ayrılırken bindiği takside aklına gelmişti. Çok erken bir yargı olsa da içinde doğruluk payı vardı. Swift, Zaire'nin siyah ve kırmızı şiddetini burada da hissetmişti ama buradaki şiddet gizemli bir likörle yumuşatılmış, yoğunluğu azaltılmıştı.

Ya denizden esen rüzgâr her şeyi yumuşatıyor ya da havanın hafifliği sivrilikleri azaltıyordu. Swift, Orta Afrika Cumhuriyeti'ne ayak bastığında olduğu gibi kendini kaybolmuş hissetmemişti. Burada da doğa taşkındı ama bir şekilde daha evcilleşmiş gibiydi. Burası bir adaydı. Ekvator Afrikası'nda kıtanın büyüklüğü, insanı topuklarının altında eziyor, bitki örtüsü boğuyordu. Burada ise her şey insani ölçekteydi.

Sömürgelere özgü bir atmosfer de vardı. Beyaz adamın kökü kazınmış olsa bile ondan geriye bir iz, bir şüphe kalmıştı. Afrika'da sömürgecilik küflenmiş bir imparatorluk gibi çökmüşken, burada yıllanmış bir çekicilik sürüp gidiyordu.

Swift uçakta uyumuştu. Kendini zinde, aklını berrak ve keskin hissediyordu. Bütün duyuları uyanıktı. Düşmanın topraklarına gelmişti. Afrika'daki tekniğini uygulayarak şoföre kendisini şehir merkezindeki –rastgele– bir otele götürmesini söyledi. Hangisi olursa.

Başını camdan uzatınca, tepelerin yamaçlarında birdirbir oynarmış gibi üst üste yığılmış rengârenk evler gördü. Uzaktan hoş görünüyordu. Yakından ise hüzünlüydü. Derme çatma barakalar, kerpiç kulübeler, güneşin altında yanan sac çatılar, *yan bebeğim yan*! Swift'in gördüğü şey, tüyleri dökülmüş hasta bir köpeğin ortaya çıkmış derisi gibi, güneşin ortaya döktüğü sefaletti.

Swift sosyal hayatı incelemek için gelmemişti buraya. Haiti'nin, diktatörlerin edindiği servete rağmen (ya da edindiği servet yüzünden diyelim) dünyanın en yoksul ülkelerinden biri olduğunu biliyordu.

Taksi daracık sokaklarda ilerliyordu. Manzara gitgide daha kötü oluyordu ama hâlâ sakindi. Yarı çıplak çocuklar oynuyor, dilenciler tamamlanmamış insanlar gibi görünüyor (uzuvları kopuk, bedenleri eksikti), işçiler yırtık gömleklerle işe gidiyordu, sanki *Tom Amca'nın Kulübesi*'ndeki kölelerdi hepsi. "Tap-tap" denen kamyonetlerden devşirme otobüsler iç içe geçmiş onlarca insanı taşıyordu... Şu ortadaydı: Haiti gelişme yolunda ilerlerken ayağı bir basamağa takılmış ve en dibe, yeraltına yuvarlanmıştı...

Taksi küçük bir mahallenin kıvrımlı sokağında durdu. Duvarlarda çiçekler (ağaçlar için yer yoktu), küflenmiş, çatlak duvarlar, avluya açılan bir kapı ve metilen mavisi bir su birikintisini andıran küçük bir havuz. Kaldırım taşlarındaki ölü yaprakları süpürüyorlardı; üstü kapalı bir geçit, kemerleriyle terasın kenarını çepeçevre sarmıştı.

Burası, Swift için iyi bir sığınaktı. Göze batmayan, kapalı, ucuz, aylak bir casusun karargâhı gibiydi. Ödemeyi peşin yaptı (havaalanında franklarını yerel para birimi gurduya çevirmişti), hayal âleminde görünen bir görevlinin peşinden ilk kata gitti. Merdivenin üstü açıktı, gökyüzüne bakıyordu. Gölgeler uzamıştı. Revaklar, arabesk motifler, süslü demir bir korkuluk. Burada Latin ve Mağribi esintili sömürge atmosferi iyice belirgindi.

Rom kadehindeki Afrika: İlk izlenim doğrulanmıştı. Swift her basamakta, Haiti'yi kanla yoğrulmuş taşlarla inşa eden asırlık katliamların, köleliğin ve diktatörlüklerin izlerini geriye doğru sürüyormuş gibiydi. Fransa, İspanya, ABD, hepsi buradan geçmiş ve anılarını bırakmıştı. Sonuç, güneşte sakin sakin pişen parçalı bir karışımdı. Afrika'daki dev dalgayla kıyaslanamazdı, çünkü orada hiçbir şey tutmamış, yolunda gitmemiş gibi bir izlenim uyanıyordu insanda...

Hava soğutma cihazının –lütfen ama–, kalın perdelerin, parşömen gibi sararmış duvarların, delikleri olsa da nispeten koruyucu sineklikle örtülmüş bir yatağın bulunduğu odasında Swift saldırı planını düşündü. Hiçbir fikri olmadığı için düşünmesi kısa sürdü.

Elinde sadece iki bilgi vardı. Bir: Quai d'Orsay, Fransa'nın Port-au-Prince'te hâlâ bir elçiliği olduğunu onaylamıştı. İki: Georges Galvany buradaydı. Önce elçilikte Marovaux'ya benzer bir kültür ataşesi bulmalıydı – ona *in situ*[70] elini uzatacak bir soruşturmacı. Ancak sağlam bir soruşturma sürdürmeye yetecek kadar ipucuna ulaştığında Galvany'yi görmeye gidecekti.

Başmüfettiş kafasını toplamak için kısa bir duş almaya karar verdi. Yarım saat sonra saçları ıslak, giyinmiş olarak sokaktaydı. *Morale was running high*[71] ve kahramanımızın içinde, bilin bakalım neden, iyi bir önsezi vardı.

70. Sahada, alanda. (ç.n.)

71. Moraller yüksekti. (ç.n.)

Askeri bir ataşe olan Michel Lalo dağınık bir tipti.

Ellili yaşlardaki Lalo, düğmeleri göbeğine kadar açık bir Hawaii gömleği giymişti; göğsündeki kırlaşmış kılları ve boynundaki altın vaftiz madalyasını gururla sergiliyordu. Yüzü de göğsü gibiydi: kırlaşmış gür saçlar, çalı gibi kaşlar, güçlü, alaycı, köşeli bir yüz.

Hiçbir şeyden korkmayan bir adamdı, orası kesin. Yüzünden zekâ, canlılık –ve alkolizm– akıyordu. Yakışıklı, maceracı yüzü hafifçe şişmişti ve kırmızımsıydı. Gözleri sedef gibi parlıyordu. Rom, beyefendiyi baştan çıkarmış olmalıydı.

Lalo, Swift'i elçiliğe davet etmedi –"aramızda resmiyete gerek yok"–, onu doğrudan birkaç plastik sandalye ile ağaçların altına yerleştirilmiş, bu sandalyelere uygun masaların olduğu, terk edilmiş şantiye görünümündeki bir bara götürdü.

Afrika'da susulurdu. Orman çok güçlüydü çünkü. Haiti'de ise insanlar doğayı yok sayarcasına konuşmaya çalışıyordu. Oysa burada doğa baskındı, zengindi, eziciydi. Sürekli hareket eden, her yerden sızan bir yaşam vardı. Bu şiddetli yoğunluk, yakıcı ve nemli hava, insanın varlığını önemsiz, neredeyse gülünç hale getiriyordu.

İki adam terasta bir masaya oturarak rom içmeye başladılar – sabahın onuydu. Swift'in yüzü yine kızaracaktı. Önce geçmişlerinden bahsettiler. Başmüfettiş meslek hayatını özetleyerek buraya soruşturmasını tamamlamak için geldiğini açıkladı.

Lalo buna inanmış gibi görünmüyordu ama aldırmıyordu da sanki.

Swift de ona meslek hayatını, ailesini, Haiti'nin durumunu sordu. Servet değerindeymiş gibi görünen ama aslında incir çekirdeğini doldurmayacak cevaplar aldı.

– Buraya karınızla mı geldiniz?

– Münih'e biramızı götüremez miyiz?

– Uzun zamandır mı Haiti'desiniz?

– Uzun zaman mı? Günleri hâlâ sayıyorsan uzun zaman sayılır.

– Bana pek... askeri ataşe gibi görünmüyorsunuz.

– Üniforma mı giyseydim?

– Elçilikte çalışmaya başlamadan önce ne yapıyordunuz?

– Tarım işindeydim. Muz, tütün, şekerkamışı. Tam bir dört mevsim tüccarı...

– Jean-Claude Duvalier'nin gidişinden sonra Haiti'nin geleceğini nasıl görüyorsunuz?

– Haiti'nin satacak tek bir şeyi var: Şiddet. Bir yıl sonra, belki biraz daha geç, herkes yeniden katledilecek.

– Ya sizin buradaki geleceğiniz?

– Bir gübre markası ya da onun gibi bir şey olmak. Haiti'de her şey yerin üç metre altında biter.

Şakaya son verelim... Swift henüz bir yudum rom içmişti ama şimdiden kızardığını hissediyordu, o yüzden sohbeti kendisini ilgilendiren konuya çevirdi:

– Şekerkamışı tarlalarında çalıştınız demek?

– Evet aslanım, işçibaşıydım. Yani bir nevi zorba gardiyan.

– Bu sistemin bir parçası olmak sizi... rahatsız etmedi mi?

– Bu iş bir tür kılıftı. Anavatanımız için çalışıyordum. Hal böyle olunca yerel renklere bürünmek gerekir. Roma'da olsaydım papaz olurdum. Zaire'de dişlerimi törpülettirirdim. Yunanistan'da ise... Neyse, anlamışsındır...

Başmüfettiş ısrar etmedi. Bilgi edinmek için buraya gelmişti, kibar davranmaya değil.

– Hangi plantasyonlarda çalıştınız?

– Hemen hemen hepsinde. Benim 70'ler dönemimdi... Daha ziyade 70'lerin sonu.

– Saint-Soleil'i biliyor musunuz?

– Île Seguin'de[72] çalışan bir işçiye Renault'yu bilip bilmediğini sormak gibi oldu bu. Burada Saint-Soleil'den kaçamazsın. Ülkenin en büyük plantasyonu. Kuzeyde, Atlantik'e bakan Cap-Haïtien'in yakınındadır.

---

72. Seine Nehri'ndeki Île Seguin'de 1929-1992 yılları arasında adanın neredeyse tamamını kaplayan Renault otomobil üretim tesisi bulunuyordu. (ç.n.)

– Orada çalıştınız mı?

– Üç, dört yıl...

– Tam olarak hangi yıllar?

– Sanırım, 1974'ten 1978'e kadar...

– Georges Galvany'yi tanıdınız mı?

– Galvany'yi herkes tanır. O bizi pek tanımaz. O bizlerin, halkın çok üzerinde uçar.

– Tarlalarındaki çalışmaları yakından takip eder miydi?

– Ne gezer! Yeterince şık bir iş değildi onun için.

– Hesapları kime veriyordunuz?

– Karısına.

– İşletmeyi o mu yönetiyordu?

Lalo'nun yüzünde acımasız bir gülümseme belirdi.

– Olayı anlamadın galiba. Gerçek patron, Bayan Anderson'dı.

Swift, Galvany'nin bu "yıldız"dan bahsettiğini hatırladı.

– Anderson mı? Bu, kızlık soyadı mı?

– Evet. Birer tek daha atalım mı?

Lalo garsonu çağırdı ama adam şapkasını yüzüne çekmiş, uyuyordu. Fransız hiç düşünmeden, bir taş alıp tüm gücüyle hasır şapkaya doğru fırlattı. Adam yerinden sıçradı ve yarı uyur bir vaziyette harekete geçti.

– Lanet olası... diye homurdandı Lalo. Bu avanaklardan hiçbir hayır gelmez.

Swift kaşlarını kaldırdı.

– Tavrım hoşuna gitmedi mi ufaklık? Boş ver. Bana göre bu bir hakaret değil. Daha ziyade sevimli bir hitap...

– O dönemde işler nasıl gidiyordu?

Lalo iri ellerini kavuşturdu. Nasırlı elleri bronzlaşmış, kayış gibi olmuştu. Hâlâ tarlada çalışıyordu sanki.

– Önce Haiti'de işler nasıl gidiyor, onu anlaman lazım. Burada çocukça davranışlarla şiddetin iç içe geçtiği bir yaşam vardır. Mesela başkanlara lakap takma takıntısı ya da uydurdukları şu aptalca şarkılar... Ah, Haiti'de dalga geçilir! Suratının ortasına bir pala darbesi yiyene ya da ensene bir kurşun saplanana kadar hiçbir şeyin ciddiyeti yoktur. Port-au-Prince'e hoş geldin!

Lalo bir kahkaha attı.

– Burada bir beyazsan, diye sürdürdü sözlerini yeni içkiler geldiğinde, küçücük olman hayrınadır. Gerçekten küçücük. Siyahicilikten bahsedildiğini duydun mu?

– Biraz.

– 19. yüzyılda siyahiler bütün beyazları katletti. Sorun halloldu. O zamandan beri saçma sapan bir ırkçılık hüküm sürüyor bu topraklarda. Beyazların siyahilere yönelik yüzyıllarca süren şiddetini, nefretini al, bir çalkalama kabına koy, iyice çalkala ve ters çevirerek servis et: İşte sana siyahicilik. Batılılara yönelik mantıksız bir nefret... Tabii ayrıcalıklı konumda olan melezler de bu nefretten paylarını aldılar.

– Oysa Galvany melez.

– Galvany'nin rengi yok: O zengin. Haiti'de şekerkamışı pazarını tek başına elinde tutuyor. Zaten buradaki zengin ailelerin çoğu melez. Bu durumlarda boyun eğilir. Amerikalılarla olduğu gibi. Kimse onları sevmez ama paralarını almaktan hoşlanır...

Haiti'nin siyasi durumu Swift'i hiç ilgilendirmiyordu. Buna karşın Galvany'nin özel hayatı kafasını çok karıştırıyordu. Paris'te tanıdığı o gey âlemlerinin kralı, burada cadalozun biriyle evlenmiş olan o adam...

Ama önce diğer şıkları elden geçirmeliydi:

– Güneşsiz ismi size bir şey ifade ediyor mu?

– Hayır. O kim?

– Bilmiyorum.

– Kaybolmuş gibisin evladım.

Swift kendini gülmeye zorladı:

– El yordamıyla ilerliyorum, evet. Peki ya Gaspard Mwamba'yı?

– Onu tanırdım. O da benim gibi işçibaşıydı.

– Onun hakkında bana neler anlatabilirsiniz?

– Fazla bir şey anlatamam. Ciddi bir adamdı, hepsi bu. Bana kalırsa nonoştu.

– Sevgililerini tanıdınız mı?

– Hayır ama o zamanlar barakalarda çılgınca seks trafiği vardı. Heterolar, homolar, her zevke her renkten...

– Birinden korkuyor muydu? Bir Tonton Macoute'tan?

– Hayır.

Yeni bir manevra:

– Bana Miss Anderson'dan bahsedin.

Lalo tek kaşını kaldırdı.

– Çok tuhaf sorular soruyorsun oğlum. Tam olarak neyi soruşturuyorsun?

– Georges Galvany'yi.

Cevap düşünmeden ağzından çıkmıştı. Her neyse, zaten yarı yalan, yarı doğruydu bu. Zengin tarım işletmecisi bu hikâyede önemli bir rol oynuyordu, Swift bundan emindi.

– Paris'te bir sorun mu yaşadı?

– Bir şey söyleyemem... Soruşturmanın gizliliği.

– Oyunu böyle mi oynamak istiyorsun? diyerek güldü Lalo. Nasıl istersen. (Kadehini bir dikişte boşalttı.) Zaten umurumda değil, güzel zamanları hatırlamayı tercih ederim...

Bronz teni romun etkisiyle kızarmıştı. Yüzü alev almış gibiydi, gözleri elmas gibi parlıyordu.

– Anderson Ana hakkında bir kitap yazabilirim...

Swift'in aklından bir düşünce geçti:

– Sizin... şey... onunla özel bir ilişkiniz mi vardı?

– Onunla yatıp yatmadığımı mı soruyorsun? Herkes onunla yattı.

Swift kalakaldı. Kibirli, zarif, eşcinsel Galvany'nin bir nemfomanla evlendiğini düşünmek... imkânsızdı.

Lalo ağzını kocaman açıp derin bir nefes aldı:

– 60'lı yılların sonunda Haiti'ye geldiğimde burada tam bir dehşet havası vardı. François Duvalier ülkeyi kendi tarzında yönetiyordu, anlaşılması zor bir şiddetle. Hiç yoktan, Uzi'li ve siyah gözlüklü köpeklerini etrafa salıyordu. Kimse, hatta kendisi bile amacını anlayamıyordu. Yaşlandığı söyleniyordu. Bense bunadığını düşünüyorum. Ne sorun olursa olsun, hepsini pala ve tabancayla çözen bir paranoyak. Buna bir katman da vudu eklendiğinde, taşınamayacak bir yük olduğunu sen de kabul edersin... Moruk 1971'de ölmekle iyi etti ama ölmeden önce oğlu Jean-Claude'u ömür boyu başkan olarak atadı. Bunların hiçbir anlamı yoktu ama burada işler böyle yürüyor. Kaba güldürü, hep kaba güldürü! Kıyafetlerini görmeliydin... Papa Doc frak ve silindir şapka giyerdi. Saçma sapan bir şey. Haiti'yi özetleyen şey, *commedia dell'arte*[73] ile kâbusun karışımı... Kısacası, oğlan iktidara geldi.

---

73. İtalya'da doğan, profesyonel tiyatronun ilk örneklerinden biri. (ç.n)

Paradan başka bir şey düşünmeyen bir kaytarmacı. Başlarda durumu düzeltmek istiyormuş gibi yaptı ama her şeyi daha fazla batırdı. Tonton Macoute'lar hâlâ vardı. Zimmete para geçirmeler, kaçakçılık devam ediyordu; bunlara bir de Güney Amerikalı uyuşturucu kaçakçılarıyla çevrilen dolaplar eklendi. Duvalier ile bu pislik herifler çok iyi anlaşıyordu: Haiti'nin coğrafi konumu, ABD'nin kapısındaki bir uyuşturucu merkezi haline gelmesi için idealdi... Bébé Doc milyonları cebe indirip karısı Michèle Bennett'la çılgın bir hayat sürdü; bir başka fenomen olan karısı, Mirrah Anderson'la da arkadaştı...

Swift, Lalo'yu esas konuya döndürmeye çalıştı:

– Evet, oraya gelelim...

– Geliyorum ufaklık. Sabırsızlanma.

Artık uyumayan garsona yeniden işaret yaptı. Bir sonraki içkisini beklerken, işaretparmağını Swift'in hâlâ dolu olan iki kadehine doğrulttu.

– İçmiyor musun? Ben içebilir miyim?

Başmüfettiş onaylayacak zamanı bulamadı. Bir anda kadehler boşaldı. Tak-tak, iki av fişeği gibi.

– Burada ne derler bilir misin? *Rhum, cé li qui maman moin, rhum, cé li qui papa moin.*

– Ne anlama geliyor?

– Rom annemdir, rom babamdır.

Lalo yine güldü. Swift ona hayran olmaktan kendini alamıyordu. Haiti kreolü konuşuyordu, yıllardır burada yaşıyordu, araziye uyum sağlıyordu. Başmüfettiş bu tür *made in situ* örneklere bayılırdı.

– Anderson'cık, diye devam etti Lalo, bir *akrèk*. Doymak bilmeyen biri. Zengin, hem de çok zengin bir ailede doğmuş. Aşırı lüksün sıcakla birleşip insanı soluksuz bıraktığı bu tropikal hayatın içinden. Paraları saçarsın, israf yaparsın, gösteriş içinde yaşarsın ama bu seni yavaş yavaş kemirir. Neyse, sonunda baba bir hata yapmış. Duvalier'nin rakiplerinden birini desteklemiş. Sürgüne gitmeye zorlanmış. Her şeyini yitirmiş bir halde, ailesiyle birlikte Miami'ye gitmiş. Mirrah gençliğini sefalet içinde geçirmiş. Nasıl hallettiğini bilmiyorum ama önce çevirmen, sonra aktris olmuş. Genç, melez ve muhteşemmiş. 1966'da, başrollerini Richard Burton ile Elizabeth Taylor'ın oynadığı, Haiti'de geçen *Ölüm Oyuncuları* adlı filmde tesadüfen rol almış. Hizmetçi rolünde oynamış.

– Bunları nereden biliyorsunuz?

Lalo kahkaha attı.

– Sadece bundan bahsederdi! Bu film onun şöhrete kavuşmasını sağlayan yegâne şeydi!

– Devam edin.

– Birkaç yıl sonra Galvany filmi görüp Mirrah'a sırılsıklam âşık olmuş. Haiti'nin en zengin adamı, Florida'ya gidip onu bulmuş ve evlenme teklif etmiş. Mirrah bunun kaçırılmayacak bir fırsat olduğunu hemen anlamış. Ailesini kovan ülkeden intikam almak için tek şansıymış bu. Bana kalırsa Galvany'nin nonoş olduğunu da anlamış, oysa zavallı adamcağızın kendisi bile bunun farkında değilmiş... 70'li yılların başında rahibin karşısına geçmişler. Şaşaalı bir tören olmuş. Galvany'nin babası nalları diktiği için Georges aile işlerini ele almak zorundaymış. Parlak bir adammış (yükseköğrenimini Paris'te yapmış) ama bu tarım işlerinden nefret ediyormuş. Meyve yetiştiriciliği, ürün toplama, işçileri yönetme, bunların hiçbirinden bahsedilmesini bile istemiyormuş. Mirrah mecburen kolları sıvamış...

– Tek muhatabınız o muydu?

– Evet. Geldiğimde az buz zayiatı yoktu.

– Zayiat mı?

– Yani... bundan ne anladığına göre değişir... Verim açısından müthiş sonuçlar almıştı ama insan yönetimi konusunda çok hoyrattı...

– Örneğin?

Bir sipariş daha. Lalo artık sistemli olarak iki kadehi birden deviriyordu. Bir bayrak gibi kırmızı, bir çocuk gibi şendi. Kollarını göbeğinin üzerinde kavuşturup derin derin düşünüyormuş gibi burnunu havaya kaldırdı.

– Mesela... *bakalım, bakalım*... Şöyle diyelim, eski güzel kölelik zamanlarına dönmeyi başarmıştı... İşçilerden bu kadar nefret eden birini hiç görmemiştim. Mirrah adamlarını öldüresiye çalıştırıyordu, Saint-Soleil bir cehennemdi. Ve tüm bu iğrençlikler Tanrı adına yapılıyordu. Çünkü Miss Anderson tam bir yobazdı. Sürekli dua eder, ayet mırıldanırdı... Kimi zaman da cömertlik krizlerine girerdi. Ata binip mülkünde dolanır, etrafa banknotlar saçardı. Tam bir kaçık...

Swift artık Galvany'yi düşünmez olmuştu; ruh haline göre ceza ya da banknot dağıtan bu nemfoman güzeli gözünde canlandırıyordu. Hayalinde, kadın safkan bir ata binmiş, uzun şekerkamışlarının arasında, önüne çıkanı kırbaçlıyor, havaya gurduları saçıyordu...

– Günlük hayatta nasıldı? diye sordu Swift.

Lalo dilini şaklattı – iki yeni *shot* daha dikmişti kafaya.

– Sadece para düşündüğünü, Georges'la sırf bu yüzden evlendiğini söylüyorlardı. Bu doğru değildi. Onu bu şekilde tarif etmek tuhaf görünse de Mirrah bir aşk kadınıydı. Yani aşka büyük bir tutkuyla inanıyor ve idealindeki Georges için deli oluyordu. Walt Disney filmleriyle büyümüştü, ona bir prens lazımdı, bu ona yeterliydi...

Askeri ataşe, Disney filmlerinde kalmak istercesine *Orman Kitabı*'nın ayısı Baloo gibi iki eliyle göbeğini kaşıdı, ardından konuşmaya devam etti:

– Tekrar ediyorum: Onu çok yakından tanıdım ve çok karmaşık bir insan olduğunu sana söyleyebilirim. Çekilmezdi. Kimse onunla yaşayamazdı, kendisi bile. Saçlarını yolar, bağırıp çağırır, kendi bedeninin içinde boğulurdu... Akıl almaz bir maddiyatçılığı vardı. Elmaslarını saklama konusunda hangisinin daha güvenli olacağını öğrenmek için günlerce kasa tanıtım yazılarını okurdu. Paragözlüğü, tamahkârlığı en üst raddeye varmıştı. Bir aşk kadınıydı, evet, hiç şüphesiz, ama kalbinde bir hesap makinesi vardı...

– Sizce... yani... zeki miydi?

– Kendince. Son derece cahildi. Sanatsal kültürü, bir arkadaşının ona Fransa'dan yolladığı Guy des Cars'ın[74] kitaplarıyla sınırlıydı. Otto Preminger'ın atom bombasının mucidi olduğunu, Teppaz'ın[75] ise Fernandel'in oynadığı bir film olduğunu sanıyordu. Deyimleri sürekli yanlış söylüyordu. Örneğin "iki ayağı bir çamura girmek" ya da "iğneyi kendine, çamsakızını başkasına batırmak" gibi sözler ediyordu... Bu ona ayrı bir çekicilik katıyordu ama bazen gerçekten geri zekâlı gibi görünüyordu. Bir kavramı algılaması, bir fikir, bir görüş hakkında konuşması imkânsızdı... Bununla birlikte gardınızı düşürdüğünüzde, kendinizi ondan sakınmadığınızda, aklınızın almayacağı bir zalimlikle lafı gediğine koyar ya da keskin zekâsıyla sizi şaşırtırdı.

---

74. Çok satan popüler kitaplar yazan Fransız yazar. (ç.n.)

75. Bir pikap markası. (ç.n.)

Swift buraya Güneşsiz, biraz da Galvany hakkında bilgi koparmaya gelmişti ama hiç tanımadığı, bu hikâyedeki rolünü bilmediği bir kadını merak ediyordu şimdi.

– İlişkileri nasıldı?

– Sence? Yataklarının altında değildim ama bir porno festivali olmadığı aşikâr. O dönemde, 70'li yılların ikinci yarısından bahsediyorum, Galvany henüz öyle olduğunu tam olarak anlamamıştı. Ama kesin olan bir şey vardı: Heteroseksüel değildi. Yapmacık, kadınsı, çekingendi ve kadınlara duyduğu tiksintiyi saklayamıyordu.

– Kendi karısına da mı?

– Özellikle ona! Sürekli kavga ediyorlardı. Mirrah kocasına yaklaşamıyordu ve sanırım bu yüzden acı çekiyordu. Kaltak, aygırını seviyordu! O ise kadından nefret ediyordu. Kendisini çalışma odasına kapatıyordu. Ya da sabahçı kuşlar öterken atla uzun gezintiler yapıyordu. Gün doğarken...

– Bu ikisi, hayatlarını at üzerinde mi geçiriyordu?

– Evet, öyle! diyerek güldü Lalo, bir tur daha içki isterken. Ama asla birlikte binmezlerdi, hele birbirlerine hiç! Hahaha!

– Bana Georges Galvany'den bahsedin.

– Sana söyledim... Onu hiç görmezdim. Galvany bir aristokrattı, burada burjuva dediklerinden. Söylendiğine göre, ailesinin kökleri, Haiti'nin ilk hükümdarı Kral Christophe'a dayanıyormuş. Beğenilmesi için her şeyi vardı: servet, yakışıklılık, ayrıcalık... Bir mango gibi tatlı, bir durian meyvesi gibi pis kokulu... Evlat, tam olarak açıklayamam ama onda çürümüş bir şeyler vardı... Bir ölüm kokusu; kanının, yalnızlığının, kölelikten kazanılan servetin kokusu...

Başmüfettiş de aynı fikirdeydi: Yakışıklı melezi iki kere görmüştü ama o ölümcül kişiliği fark etmişti. Çökmüş, kül renginde bir adam...

Swift, nedenini kendine açıklayamasa da, yine Miss Anderson'a döndü:

– Sizce mutlu muydu? Mirrah yani?

– Mutlu olma yetisi yoktu. İçinde mutlak bir karalık vardı. İşin aslı, tamamen nevrotik, hatta psikotikti. Uygar bir ülkede olsa, tedavi edilebilirdi. Cap-Haïtien'deyse, Tanrım, kaygıları gerçek bir kıyıma yol açtı.

– Biraz önce söylemiştiniz... Neyse, Mirrah'nın sayısız macerası olmuş, değil mi?

– Öyle söylemek az bile kalır! Seks, tek tutkusuydu. Seksten başka bir şeyden bahsetmezdi. Açık saçık muhabbetlerin döndüğü büyük akşam yemekleri düzenlerdi. Bazıları daha tatlılarını bitiremeden, diğerleri odalara çekilir, tavşanlar gibi çiftleşirdi...

– Galvany de orada olur muydu?

– Asla. Tüm bu olanlardan tiksinirdi. Mirrah ise ona, kocalık görevlerini yerine getiremediğini hatırlatırdı. Georges odasına kapanır, duvarların ardından karısının zevk çığlıklarını duyardı.

– Hiç hamile kalmadı mı?

– Hayır. Bence o tarafta bir sorun vardı. Tablodaki bir diğer kötü husus. Bu histerik, bağırıp çağıran, cani, ama aynı zamanda insanın içini acıtan kadın üstüne üstlük kısırdı.

– Ona ne olduğunu biliyor musunuz?

– Galvany gitmeye karar verdiğinde, Mirrah kafayı yedi. Kocası boşanmak isteyerek onu mülkten kovdurdu. Kadın buna çok öfkelendi. O sırada ben de oradaydım...

– Hâlâ Haiti'de mi yaşıyor?

– Evet hâlâ Haiti'de ama artık Port-au-Prince'te büyük bir malikânede yaşıyor. Galvany ona bir servet bıraktı...

– Sizce Galvany neden ülkeden ayrıldı?

– Resmi yoruma göre, Bébé Doc yönetiminde toprakların işletilmesi imkânsız hale geldiğinden ama gerçek bambaşka. Galvany diktatörden korkmuyordu: Kendisi onlardan çok daha güçlüydü. Hayır, başka bir şeyden korkuyordu...

– Karısından mı?

– Ondan korkması için yeterince sebep vardı! diyerek kahkahayı patlattı Lalo. Ama Galvany onu da idare edebilirdi. Hayır, asıl Papa Candi'den korktuğu için gitti.

– Kimden?

Lalo çenesini boynunun kat kat yağlarına dayayarak kıs kıs güldü. Neredeyse masanın altına yuvarlanacaktı.

– Papa Candi! Bu hikâyenin kalbi. Şekerkamışı katili.

Lalo bombasını bırakıp kıllı bacaklarının (şort giymişti) üzerinde ayağa kalktı.

– Evladım, beni limon gibi sıkmak istiyorsun ama devamını getireceksen yemeğinin parasını ödemelisin.

İçtiği tek yudum rom, güneş ve Lalo'nun anlattıklarının yanı sıra çevredeki bitkilerin (çiçek açmış değil de patlamış gibi görünüyorlardı) ağır kokusuyla serseme dönen Swift, cevap vermeksizin onun peşinden sendeleyerek yürüdü. Zamanın nasıl geçtiğini anlamamıştı – öğlen olmuştu bile.

– Sorun değil, diye geveledi. Bir restoran biliyorsanız, ben...

– Elbette.

Bembeyaz güneşin altında yürümeye başladılar, bacaklarının gölgeleri ince, uzun sopalar gibi görünüyordu. Ne kadar süre bu şekilde yürüdüklerini söylemek imkânsızdı. Swift attığı her adımda düşecek gibi oluyordu. Düşmeden attığı her adım, küçük bir zaferdi. Lalo nihayet bir öncekiyle aynı tarzdaki bir barakanın önünde durdu ama bu defakinin, kurumuş palmiye yapraklarıyla kaplı, beyaza boyanmış çimento duvarla çevrili gerçek bir terası vardı. Huzur verici gölgesiyle devasa bir ağaç –belki bir yabani iğde, belki de kakao ağacıydı– yükseliyordu.

Swift plastik bir sandalyeye çöktü. Selamete ermiş bir dindar gibiydi. Ter içinde, soluk soluğa kalmış, hırıltılı sesler çıkarıyordu. Afrika ona diz çöktürmüş, Haiti ise yere sermişti.

– Burada neler yenebileceğini biliyor musun?

– Hayır.

– Siparişi bana bırakır mısın?

– Elbette.

– İki *griot*[76] söyleyelim...

---

76. Haiti'ye özgü domuz etiyle yapılan bir yemek. (ç.n.)

Swift bunun ne olduğunu sormadı bile. Tek lokma alamayacağını biliyordu. Lalo bir şişe romun yanı sıra yemek siparişini verdi.

– Sigaran yok mu?

Başmüfettiş Marlborolarını bulmak için ceplerini yokladı. İyi fikirdi; kendisi de bir sigara aldı. Yakıcı duman tuzlu deniz suyu gibi sinüslerini yaktı. Sandalyesine gömülerek sigarasının ve onları serinliğiyle kuşatan gölgenin tadını çıkardı. Başlarının üzerinde rüzgâr, ağacın tepesindeki yaprakları bir yelken gibi şişiriyordu. Doğrusu, mükemmel bir andı.

Swift bu dinginlik sayesinde kendine gelmeye başlamıştı. Sakin, huzurlu, ferahtı. Tam ciddi meselelere geçilecek zamandı.

– Papa Candi'den bahsediyordunuz...

Ortaya bir katil daha çıkmıştı, Swift bu kadarını beklemiyordu. Ama bin parçalı bir yapbozda olduğu gibi, bazen tek bir parça, etrafına diğerlerinin yerleştirilmesini sağlayarak resmin bütününü ortaya çıkarırdı.

– Saint-Soleil'e 1974'te geldim, diye anlatmaya başladı Lalo. Başlangıçta, Anderson Ana'nın yöntemlerini saymazsak herhangi bir sorun çıkmadan iki hasat yaptık... Şekerkamışı üretimi nasıl yapılır biliyor musun?

– Hayır.

– Devasa bir bitkidir, olgunluğa eriştiğinde boyu dört metreye varır. Bir mısır tarlasını al, onu iki kat daha uzat, böylece lanet olası şeyi gözünde canlandırabilirsin. Tehlikeli, içine girmenin mümkün olmadığı çok büyük bir orman gibi. İç taraflarda bir yığın yırtıcı hayvan, yılanlar, akrepler, kedi büyüklüğünde sıçanlar olur... Anlayacağın, şekerkamışları hasat edilmeden kimse tarlaya adım atamaz. Haziran ayında *zafra*, yani hasat zamanı geldiğinde yakma denilen işlem yapılır. Yabani otları yok etmek ve hayvanları kaçırtmak için plantasyonlar kontrollü bir şekilde ateşe verilir. Ancak ondan sonra kamışlar kesilir.

Swift bu küçük ziraat dersinin nedenini anlamasa da adamın konuşmasını kesmedi. Konuşmacı ne yaptığını biliyordu çünkü.

– Yani 74'teki ve 75'teki hasatta bir sorun yaşamadık. Ama 76'da karşımıza bir kemik çıktı, sanki...

Gerilimi ayakta tutmak istercesine tam o anda yemekler geldi. Lalo konuşmayı aniden keserek tabağıyla ilgilendi. Swift ise

dalgınlıkla kahverengi, parlak etten bir parça aldı; etin yanında soğan, lahana, biber içeren bir salata ve ezilmiş muz gibi görünen bir şey vardı.

– Bir sorundan bahsediyordunuz...

Ağzı yemekle, kursağı içkiyle dolu Lalo başını salladı. Tabağının karşısında, nazlı bir çocuk gibi mutluydu. Kesiyor, ağzına atıyor, çiğniyordu...

– Evet... 76 Haziranı'ndaki yakma işleminden sonra tuhaf bir sürprizle karşılaştık. Kamışların arasında yanmış bedenler bulduk.

– Alevlerden kaçamayan işçiler mi?

– Değil. Bağlanmış, ağızları tıkanmış, haftalardır orada duran, çürümeye yüz tutmuş kadın cesetleriydi.

Swift kendine gelmişti. Tamam işte, evinde, kendi *Umwelt*'indeydi...

– Kaç ceset vardı?

– Sanırım üç. Tam hatırlamıyorum... Bir katilin kadınları şekerkamışı tarlalarına götürerek öldürdüğünü anladık.

– Soruşturma yapıldı mı?

Lalo kahkaha atarken ağzındaki muzu altmış derecelik bir açı içerisine püskürttü.

– Haiti'deki sorun, düzeni sağlayanların da patentli katiller olması. Yani kendilerinden birini yakalama istekleri biraz... sınırlı diyelim.

Güneşsiz, Paris'te cinayet işlemeden önce kendi memleketinde, Haiti'de alıştırma yapmıştı demek ki. Ama Swift fazla hızlı gitmek istemiyordu.

– Bana cesetlerden bahsedin, dedi tamamen ayılmış bir şekilde. Ne hatırlıyorsunuz?

– Fazlasıyla korkunçtu... Başka ceset olup olmadığını görmek için köpekleri getirttik. Toplamda on ceset bulduk. Katil bu kadınları kamışların olgunlaşma aşamasında öldürmüştü. Bir tür özel... bir mezarlık oluşturmuştu.

– Peki ama cesetlerde dikkat çekici bir şey var mıydı? diye ısrar etti Swift.

– Vardı. Kadınların hepsi yüzükoyun bulundu, elleri iç çamaşırlarıyla sırtlarından ayak bileklerine bağlanmıştı.

– Ağızlarının tıkanmış olduğunu söylediniz... Kauçukla mı?

– Hayır. Katil kurbanlarının giysilerini ince şeritler halinde kesip tuhaf bir şey yapıyordu... Bir tür ağızlık. At gemini andıran bir kayış kadınların yüzünü sıkıca sarıp, at gözlüğü misali gözlerini kapatıyordu.

– Onları nasıl öldürüyordu?

– Çürüme ve ateş yüzünden bunu söylemesi zor ama görünen o ki, palayla sırtlarını kesiyordu.

Swift'in aklına yine Güneşsiz geldi. Ama hemen kendini durdurdu; tahrayı herhangi bir işçi de kullanmış olabilirdi, çünkü bu tür işletmelerde sürekli el altında bulundurulan bir iş aletiydi bu.

– Kadınlar tecavüze uğramışlar mıydı?

– Bunu bilmek imkânsız. Ama bir ayrıntı, katilin mastürbasyon yaptığını gösteriyordu...

– Nasıl bir ayrıntı?

– Katil, Haiti'ye özgü bir doğum kontrol yöntemi uygulamıştı. Kadınların uyluklarını deri bir kayışla sıkıca bağlamıştı. Burada buna *peze peze* derler, "sıkı sıkı" diye çevrilebilir. Adam kamışını bu yapay yarıktan geçirir, bu da vajinaya girmiş gibi hissetmesine neden olur. Eşini hamile bırakmamak için uygulanır bu yöntem...

Baş müfettiş her ayrıntıyı hafızasına not ediyordu ama Güneşsiz sürekli olarak parazit yapıyordu. Neden kadınlar? Neden bu yöntem? Pala ve mekân –Saint-Soleil– dışında, bu cinayetleri kendi davasıyla ilişkilendiren hiçbir şey yoktu.

– Bir soruşturma açılmış olmalıydı...

– Evet. Çünkü Georges Galvany ile Miss Anderson çok öfkelenmişlerdi.

– Öfkelenmiş mi?

– Hasat gecikmişti. İşçiler kamışları kesmek için tarlalara girmek istemiyordu. Herkes korkuyordu. Papa Candi'den, şekerkamışı tarlalarının gulyabanisinden bahsetmeye başlamışlardı. Haitililer hayaletlere, iblislere inanır. Bu arada kamışların içindeki şeker mayalanmaya başlamıştı. Sonuç olarak bu olayı araştırması için bir grup Tonton Macoute tuttular ama hiçbir sonuç çıkmadı.

– Sonra ne oldu?

– Hiç. Mahsulü kurtardık, kamışlar da yeniden filiz verdi.

– Kurbanların kimliği belli oldu mu?

– Sanırım, birkaçının belli oldu...

– Peki ama kaybolduklarının farkına varılmadı mı?

Lalo kendinden emin bir tavırla Swift'in tabağını alarak ikinci *griot*'suna girişti. Böylesi bir arkadaşla iki kişilik yiyip içebileceğini anlamıştı.

– Burada işlerin nasıl yürüdüğü hakkında hiçbir fikrin yok, ekin biçiciler gelip gider. Kimin kaybolduğunu bilmek imkânsızdır... Üstelik hasat zamanı bir sürü insan işe alınır, yüzlerce gündelikçiden bahsediyoruz... Tam bir cehennem...

– İşçileri sorguya çekmediniz mi?

– Pek değil. Galvany ile Anderson paniği körüklemek istemedi, zaten herkes hasatla meşguldü. İşleri yavaşlatmak söz konusu değildi.

Swift, topraklarından verim almaya takmış bu çifti, karşılarına aniden çıkan bu sorunu çözmeye çalışırken gözünde canlandırdı.

– Söylentiler devam etti, diye sürdürdü sözlerini Lalo. Papa Candi oraya, Papa Candi buraya... Ve görünürde en ufak ipucu yoktu. Sonra 77'deki yakma işleminde yine aynı şey, on iki ceset bulundu. Yine aynı pozisyonda, aynı bağcıklarla... Papa Candi dönmüştü.

– Galvany, Tonton Macoute'ları çağırdı mı?

– Tam olarak bilmiyorum ama sanırım çağırmıştır. Benim işim, ceset olsun olmasın, hasadı sekteye uğratmamaktı... O mevsimdeki ortamı gözünde canlandırmalısın ufaklık. Yakma işleminden dolayı hava solunmaz olur, hiç durmadan kesim yapan yüzlerce gündelikçi vardır, kamışları işleme tesislerine götürmek üzere kamyonlar gelir gider. Bunu söylemek üzücü ama neredeyse o cesetleri fark etmeye fırsat bile bulamadan herkes işe döndü...

Kronoloji tutmuyordu: Swift'in katili çok gençti, 20'li yaşlarda. 82 yılında 20 yaşındaki biri, 1976'da yeniyetme olmalıydı. Böyle bir profil akla yatkın mıydı? Hayır, diye düşündü başmüfettiş. O kişi Güneşsiz değildi. *Aramaya devam et...*

– Hasadı iyi kötü idare ettim, diye devam etti Lalo, ama canıma tak demişti. Her şey altüst olmuştu. Ortada bir katil, sürekli kavga eden patronlarım ve Bébé Doc vardı. Çalışmanın imkânı kalmamıştı. Ve şunu da unutma: O dönemde bir tür ajandım. Elçiliğe sürekli hesap veriyordum ve açıkçası, kahrolası Anderson Ana veya Saint-Soleil tarlalarında tahralı bir katil, Fransız istihbarat servislerinin pek ilgisini çekmiyordu... Bir sonraki yıl işi bıraktım.

Bu büyük kayıtsızlık Swift'i çok şaşırtmıştı. Bir seri katil nasıl olurdu da doğaya bırakılırdı? Siyah tenli, beyaz tunikli Papa Candi'yi kadınları kandırıp şekerkamışlarının arasına götürürken gözünde canlandırdı... Kocaman bitkilerin arasında ilerledikçe artan ölümcül çılgınlığını hissetti. Bitkilerin yaprakları onu sarıyor, okşuyordu... Zehirli hayvanlardan korkmuyordu. Oraların efendisiydi. Kadınları kendi ibadet anlayışına göre sadece ve sadece orada kurban edebilirdi – ve bu ibadet anlayışı şiddetle, nefretle yoğrulmuştu.

– Saint-Soleil'den öylece mi ayrılıverdiniz?

– Öylece. Galvany ile karısı boşanıyordu, yani para yüzünden birbirlerine giriyorlardı ve Galvany gözünü Guadeloupe'a dikmişti. Bütün bunların üzerine Haiti'ye özgü sorunlar da binmişti. Bébé Doc'un kirli işleri, bitmeyen diktatörlük, ABD'nin tehditleri... Doğrusu, gizlenmek zorunda olmamanın verdiği mutlulukla elçilikteki çalışma masama kuruldum.

– Bir daha da şekerkamışı işinde çalışmadınız, öyle mi?

– Hayır evladım, kotamı doldurmuştum.

– Ya katil?

– İşin tuhafı, bir daha ondan hiç bahsedilmedi. 78'deki yakma işleminde hiç ceset bulunmadı, bunu biliyorum. Herifçioğlu başka yerlere gitmek zorunda kalmış olmalı. Ya da öldü. Belki de tarlaların ateşe verildiği o yıl yandı, kim bilir?

Swift zihnen uygun mesafede –Rothko'nun bankında[77]– kalmaya çalışıyordu. Guadeloupe'a gitmeye hazırlanan Galvany'yi, başka bir adaya veya başka bir plantasyona giden katilin gölgesini, kendisi milyonları cukkalarken ülkesindeki rejimin çöktüğünü gören Bébé Doc'u düşündü...

– Sizce Galvany, Papa Candi'den korktuğu için mi Haiti'yi terk etti?

– Bıkmıştı diyelim. Ensesinde Anderson cadalozu vardı, sürekli Bébé Doc'la pazarlık etmek zorundaydı, üstüne üstlük katilin biri işçilerini öldürüyordu. Fazlaydı, çok fazla...

– Bana Mirrah Anderson'ın adresini verebilir misiniz?

– Tabii ki. Port-au-Prince'in dış mahallesinde, Pétion-Ville'de oturuyor.

---

77. Ressam Mark Rothko'nun, eserlerinin sergilendiği odada her tabloya eşit mesafede olmasını isteyerek yerleştirttiği bank. (ç.n.)

Lalo bir şişe romu yuvarlamış, iki tabağı boşaltmış, şimdi de göğüs cebinde bulduğu bir puroyu dişliyordu. Swift, purosunu yakarken alev almasından korkuyordu. Onun gibi kendini yakıp tüketen bir adamı izlemek insana sapkın bir zevk veriyordu. Her türlü sağlık kuralını alaya alan bir Gargantua.

Neden olmasındı? Swift aşırılıkları, aşırı uçları, taşkınlıkları severdi. İçki içemeyen, uyuşturucuya hiç bulaşmamış, sadece mesleği için yaşayan bir polis olarak, kendilerini tüketmeye hazır, kanunsuz, inançsız insanlara bayılıyordu. Ne varsa düzensizlikte, anarşide vardı...

Mirrah'ın adresini not ettikten sonra defterini kapadı ve günün büyük bir kısmını, sıra dışı esprileri, şiddetle yoğrulmuş anıları olan bu adamla geçirdiğini fark etti. Dört saat süren bir sorgu. Başı dönüyor, kemikleri çıtırdıyordu.

Bitirmek için son kez Güneşsiz'in adını sordu. Lalo, alkol kokan kalın bir sis bulutunun arasından başını salladı: Gerçekten hiçbir şey anlamıyordu.

– Aslında Galvany'nin mülkünün adı Güneşsiz olmalıymış...

Zorlukla ayağa kalkan Lalo, restoranın çıkışına kadar Swift'e eşlik etti.

Askeri ataşe kapıda mırıldandı:

– Giderken dikkatli ol.

Bu sorgu, zaman rekoru kırmış olsa da Swift geri döndü – kızıl toz, erimiş kurşun atmosferi.

– Son bir soru...

– Doymak bilmiyorsun, diye sırıttı puro-adam.

– Duvalier ülkeden geçen şubat ayında ayrıldı...

– Onu sepetlediler, evet. *Aziz Budala*!

– Demokratik seçim yapılacağı söyleniyor.

– Söylenen o, evet.

– Seçimler beklenirken ülkeyi kim yönetiyor?

Lalo purosunu işaret ve ortaparmağının arasına aldı; açıklayacağı şey, purosunu körüklemesini bıraktıracak kadar önemli olmalıydı.

– Şimdilik geçici hükümetin başında Henri Namphy var, halkın "Baş Tacımız" lakabını taktığı genelkurmay başkanı. Nasıl biri olduğunu soracak olursan, diğerlerinden ne iyi ne kötü diyebilirim. *De facto* yeni bir askeri cunta olan Ulusal Hükümet Konseyi'ni yönetiyor. Namphy'nin çevresinde bir *strike*, yani yeni bir darbe olana kadar bir araya gelmiş gibi görünen bir avuç general var.

– Yeterince önlem aldılar, değil mi?

Lalo purosunu yeniden ağzının köşesine yerleştirerek dişlerini sergiledi.

– Elbette. Adam, Duvalier ailesinin reformlarına son verdi. Buna rağmen Ulusal Hükümet Konseyi de yeni bir diktatörlük ve "Duvalier'siz Duvalier'cilik" itirazları yükseliyor. Buraların sözüyle tam bir *horoz pisliği*. Her ay bakanlar değişiyor. Elli kadar parti ve en az

iki yüz cumhurbaşkanı adayı var. Bu kadar acıklı olmasaydı gülünecek bir durum.

– Fransa'nın tutumu ne?

– Fransa'nın bir tutumu yok. Şu sıra ilgilenmeleri gereken başka bir şey var. İki ucu boklu değnek: Jean-Claude Duvalier ve hempaları Fransa'ya gittiler. Siyasi mültecilik hakkı alamasalar bile ülkeye kabul edildiler, güya Haiti'de "demokratik geçişi" sağlamak için. Sonuç: Bébé Doc şatolarında kasıla kasıla dolanırken, karısı da başka bir adamla Côte d'Azur'e yerleşmiş, bu da kimseyi rahatsız etmiyor. Bu arada Haiti'de insanlar açlıktan geberiyor...

Swift, Lalo'nun alaycı tavrına sinir olmuştu ama bu korkunç bilgiler de başka bir tavrı hak etmiyordu.

Daha pratik konulara dönelim.

– Sizce, serbestçe dolaşabilir miyim?

– Diğer Haitililerden ne daha rahat ne daha zor.

– Gece bile mi?

– Hiç önermem. Geceleri hâlâ *déchoukage* operasyonları yapılıyor.

Swift bu sözcüğü duymuştu ama küçük bir hatırlatma hiç de fena olmazdı.

– Bu kelimenin burada pek çok anlamı olabilir, diye cevap verdi Lalo. Linç, yağma, yıkım, ateşe verme, intikam... Ölüleri mezardan çıkarmaya, cesetleri yakmaya, mezar taşlarını parçalamaya kadar gidebilir.

– Şu sıralar böyle şeyler oluyor mu?

– Biraz duruldu ama hâlâ olabiliyor. Otuz yıllık diktatörlükten bahsediyoruz ufaklık. Hesap henüz kapanmadı... Duvalier'cilik çöktü, şimdi sorumluları, özellikle de orada burada saklanan Tonton Macoute'ları avlama zamanı... Sabahın erken saatlerinde Port-au-Prince sokaklarında parçalanmış cesetler, kazıklara geçirilmiş kelleler, hastane yataklarında öldürülmüş yaralılar bulunuyor hâlâ... Burada buna "sorunları halletme sanatı" derler.

Swift yutkundu. Bu sıcak havada bambaşka bir hararet hissediyordu, bu ada parçasına özgü öfkenin, şiddetin, anarşinin hararetini. Ateşin ortasına dalmak, yanardağın kraterini kazmak ona düşüyordu.

Evet, çok yorulmuştu ama otele dönmek istemiyordu. Gece olmadan etrafı biraz daha eşeleyebilir, önüne açılan yeni yolları keşfedebilirdi. Philippe Lalo, bitmek bilmeyen hikâyeleriyle ona değirmende öğütülebilecek buğday taneleri vermişti.

Taksi. Şoförden kendisini şehrin en önemli gazetelerinden birinin merkezine götürmesini istedi; seçimi şoföre bırakmıştı. Adam hiç tereddüt etmeksizin Port-au-Prince tepelerindeki *La Dépêche*'e doğru yola koyuldu.

Şehrin, Swift'in sabah geldiğindeki şehirle hiç ilgisi yoktu. Şimdi dolup taşıyordu. Swift sağda solda seyyar satıcılarla dolu daracık sokaklar, doğrudan yere serilmiş tezgâhlar, canlı tavuklar, manyoka, pirinç, bezelye, soğan, egzotik meyvelerle dolu çuvallar, başörtülü kadınlar, rengârenk kumaşlar, emaye sac leğenler gördü.

Kendini çok hafif hissediyordu. Hiçbir şey yememiş, içtiği azıcık rom da kanına karışıp yok olmuştu. Ağır olan kafasıydı, Mister Lalo sayesinde bilgilerle, anılarla dolmuştu.

Direksiyondaki adam sohbet etmek istiyor ama Swift onun söylediklerinden hiçbir şey anlamıyordu. Belki Haiti kreolüydü ya da sayıklamayı andıran bir Fransızca veya ikisinin karışımıydı.

Bununla birlikte birkaç kelimeyi yakalayıp kafasında fonetik olarak düzeltiyor ve tahmin yoluyla çeviriyordu. Mirrah Anderson'ın yaşadığı Pétion-Ville'e gittiklerini anladı, burası başkentin yerleşim bölgesiydi; yamaçtaki rengârenk evleri sabah görmüştü.

Şoförün söylediğine göre burası "varsılların şehri"ydi –*va'sıllar seği*–, çünkü yüksekteydi –*yussekte*– ve serindi – *seğin*. Diğerleri, yoksul kardeşler –*yoşsul ka'desler*– için her şey aşağılardaydı! Denize doğru indikçe hava nefes alınmaz hale geliyordu. Gecekondular –*gecekondula*– vardı. Hava kirliliği –*hafa kiğli*– vardı! Boğucuydu – *bovucu*!

Swift artık dinlemiyordu. Dikkatini yola –yol demeye bin şahit isterdi– vermeyi tercih ediyordu. Daha ziyade genizde çöl tadı bırakan tozlu bir yoldu – *hiç fosil yalamış mıydınız*? Bir hasır şapkadan daha geniş olmayan sac ya da karton barakalar, üzerlerine seçim sloganları yazılmış beton duvarlar: "YAŞASIN BEN VE ARKADAŞLARIM!", "İSA'YA VERİN, YÜZ KATINI GERİ ALIN!", "HEPSİ YOZLAŞMIŞ! OYUNUZU BANA VERİN!", "DUVALIER ÖLDÜ, YAŞASIN KAHRAMANLAR!", "ZORUNLU SEÇİM!", "KAKOLAR[78] DIŞARI! DEFOLUN MACOUTE'LAR!"

Bütün bu cumhurbaşkanı adayları çok dalgın olmalıydı, çünkü dikkat çekici sloganlarının altına imzalarını atmayı unutmuşlardı. Hatta soytarının biri, kendi resminin olduğu bir banknotun şablonunu çıkarıp duvara basmıştı. Bir başkası ise kalabalıkları cezbetmeyi umarak bir kısaltma bulmuştu: ŞEVAP (Selamet ve Vatan Partisi)...

Araba yukarılara doğru çıktıkça yeşillikler görünür olmuştu. Çimenler, gölge veren gür ağaçlar... Buna güneşin batmak üzere olması ve açık pencere de eklenince Swift kendini ferahlamış hissetmeye başladı. Sanki bir sınırı aşmış, Mucizeler Avlusu'ndan[79] Notre Dame'ın tepelerine ulaşmıştı.

Nihayet koyu renkli rutubet lekeleriyle kaplı, oluklu sac bir çatısı olan sarımsı bir binanın önüne vardılar: *La Dépêche*'in merkezi. İçeride çürümüş duvarlar, zorlukla çalışan vantilatörler, gazetelerin eski sayılarının yığıldığı çökmek üzere olan raflar...

İlgilendiği yılları Swift'e gösterdiler, o da 76 Haziran ile 77 Haziran arası gazeteleri çabucak buldu. Başmüfettiş tuhaf bir duygu yaşıyordu. Sanki definecilik oynayan bir çocuktu ve oyun arkadaşlarının hazırladığı bir haritanın şifrelerini çözüyordu.

Papa Candi. Gayretkeş gazeteciler, Lalo'dan çok daha az şey biliyor gibiydiler ve hayaletler ile vudu ruhları da dahil olmak üzere komik ayrıntılarda kaybolmuşlardı... 2 Temmuz 1976 tarihli nüshada bir fotoğraf Swift'in dikkatini çekti. Gazete iri tramlı, nemli, sepya rengindeydi...

Fotoğrafta "POLİS" yazılı kasklarıyla üniformalı adamlar, yanmış bir cesedin etrafını çevirmişti; ceset tam da Lalo'nun tarif ettiği

78. Haitili isyancılar. (ç.n.)

79. Ortaçağ Parisi'nde dilencilerin, hırsızların barındığı bölgeler. (ç.n.)

pozisyonda duruyordu: yüzükoyun yatıyordu, sırtından bağlanan elleri ayak bileklerine tutturulmuştu (bacakları geriye kıvrılmıştı). Swift daha dikkatli bakınca katilin yaptığı ağızlığı da gördü. Bütün bunlar yarı yanmıştı; suçun kendisinden artakalan yanmış bir kemik ve siyahımsı bir iz gibiydi.

Dehşet vericiydi ama tuhaf bir şekilde daha da dehşet verici olan, çevresindeki ormandı. İnsanlardan bir, iki metre daha uzun bu olağanüstü bitkiler, fırın kadar kocaman ağızlara uygun meyveler verecekmiş gibiydi.

Swift ürperdi ama bu duyguyu seviyordu. Kendini, bir türlü sonuçlanamamış o geçmiş soruşturmanın tam kalbinde hissediyordu. Katilin yakınındaydı. Evet, bu pek de net olmayan fotoğraf sayesinde onun çılgınlığını çözüyor gibiydi...

Fotoğrafı incelerken kurbanın uyluklarını sıkıştıran deri kayışı da gördü. Neden bu şekilde bağlamıştı? Neden göstermelik bir tecavüze ihtiyaç duymuştu? Öldürmeden önce miydi? Sonra mıydı? Bir an eskiye döndü: Federico'nun sperm dolu cesedi...

Hayır, aynı katil değildi.

Gazeteleri biraz daha karıştırdı. Haziran 76'da on ceset. Haziran 77'de on iki... İşçiler o yıl çılgınca korkmuş olmalıydılar, bu düşünüldüğünde bu rakam da çılgıncaydı. Katil kurbanlarını nasıl kandırıp, tarlaların içine götürmüş olabilirdi?

Haberlere göre polis kurallara uygun bir soruşturma yürütmüştü – o dönemde basın Duvalier'nin sultası altındaydı ve milli görünüşü kurtarmak zorundaydı. Swift, polislerin birkaç işçiyi sorgulamakla ve kurbanların kimliğini belirlemekle yetindiğini tahmin ediyordu.

Dışarı çıkarken ufak tefek, sıska, siyahi bir arşivciye rastladı. Aklına başka bir fikir geldi. Mirrah Anderson'ın neye benzediğini görmek istiyordu. Cadıyla karşılaşmadan önce onun nasıl göründüğünü bilmek gerekirdi.

Adam hiç zorluk çıkarmadı. Sadece birkaç el hareketiyle (ve hayli toz bulutuyla) meşhur hanımefendi ve hayırsever faaliyetleri (evet, cadaloz resmi olarak yoksullara yardım ediyordu) hakkındaki makaleleri buldu.

Swift, Mirrah'ı görünce çok şaşırdı. Tam anlamıyla sersemledi. Buz gibi bir güzellik, nasıl biri olduğunu ilk bakışta ele veren bir kibir görmeyi bekliyordu. Karşısında tam tersine yumuşacık ve

ahenkli, meleksi bir yüz buldu. Gür saçların altında, elbette kahverengi tonlarında, zarifçe çizilmiş bir eskiz gibiydi. Zarif kıvrımlarla bezenmiş portrede her şeyden önce yay gibi kaşların altındaki siyah gözler dikkat çekiyordu. Daha aşağıda küçük, düzgün bir burun ve geçişli renk tonlarıyla yüzün kalanını bütünleyen hafifçe şehvetli bir ağız.

Mirrah Anderson, baston yutmuş gibi dimdik duran Georges Galvany'nin yanında poz vermişti; gettoları veya işçilerin kulübelerini geziyor, fotoğrafçıların saygılı bakışları altında giysi ve yiyecek dağıtıyor veya üstü açık, şoförlü arabasından havaya banknotlar fırlatıyordu... Görünüşü, Galvany'ninkine benzer bir şekilde (bir anlamda kardeş olabilirlerdi) son derece zarifti, güzeldi, inceydi, MÜCEVHER gibiydi.

Swift, ahlaksızlık ve sadizm hikâyelerini güneş gibi parlayan bu genç kadınla bir türlü bağdaştıramıyordu. Deyiş yerindeyse fiziksel arzuların üzerinde görünüyordu. Meleklerin dünyasına aitti ya da Haitili naif ressamların yaptığı, yükseklerde uçan perilerin dünyasına.

Hakkındaki bütün haberler 1980 öncesinde çıkmıştı. Sonra hiçbir şey yoktu. Kadın hastalanmıştı –Lalo bu konuda hiçbir şey söylememişti– ve görünüşe göre kendine çekidüzen vermişti. Swift *La Dépêche*'ten çıktığında gece olmuştu. Ve yağmur yağıyordu. Her tarafta, yere yayılmış kırık aynaları andıran büyük su birikintileri vardı.

Swift memnundu. Lalo'nun anlattıkları, *La Dépêche*'te gördüğü fotoğraflar, bunların hepsi ağırlıklarının hakkını verircesine kafasında bir gökcismi şekillendirmişti. Bilincine baskı yapan, siyah yıldız tozundan oluşmuş bir gökcismi. Neredeyse on sekiz saat olmuştu ve Swift'in aklında tek bir düşünce vardı: Odasına gidip yatağına serilmek. Lütfen, kâbussuz, deliksiz bir uyku...

Umut vaat eden bir keyif: otelin terasında kahvaltı.

Gecesi uzun bir katarsisten ibaretti. Swift, rüyaların vasıtasıyla önceki gecenin korkunç görüntülerinden arınmıştı; cezalandırılan köleler, yanan bedenler, kumaş ağızlıklı kadınlar, yolların dört bir yanına atılan ceset parçaları...

Hepsi rüyalara özgü o donuk renklerde ve güçsüzlükteydi. Swift böyle gecelerden sonra insanın nasıl dinlenmiş bir şekilde kalktığını hiç anlamamıştı. O çoğu zaman yorgun uyanır ve gündüz dünyasına döndüğü için mutlu olurdu.

Ve evet, şimdi de keyifliydi: Gündüze, hayata dönmüştü. Bahçelere huzur, bir tür incelik hâkimdi. Ustaca budanmış çitler ve çiçek tarhlarıyla çevresindeki her şey bakımlı, düzenliydi. Sanki Paris'in bir banliyösünde, Sarcelles'de veya Romainville'deki bir bostandaydı.

Swift bir masaya oturarak gecenin kâbuslarından yavaşça uzaklaştı. Kokularla dolu bir ışık, alev alev çiçekler, rengârenk sevinçler... Başmüfettiş hepsini pınarından içiyormuş gibiydi. Ama çabucak en karanlık düşünceler geri geldi. Güneşsiz'in izini takip ederken cinayet yöntemi ve yaşı farklı bir başka katille karşı karşıya gelmişti ve ne yapacağını bilmiyordu. Onu orada, yolun kenarında bırakmalı mıydı? Yoksa tersine, Sainte-Anne Sokağı katiliyle arasında bir bağ olma ihtimalini göz önüne alarak, geçen onca yıla rağmen onun izini mi sürmeliydi?

Aklındaki bu soruları bir kenara itti. Her zamanki kadar kötü gelmeyen kahvesinden bir yudum alarak sabahki programına odaklandı: Miss Anderson'ı ziyaret. Ağzından laf almayı becerecekti. Cadaloz gücünü kaybetmişti: Hastaydı, boşanmıştı, yön değiştirmiş bir ülkede tehdit altındaydı, büyük ihtimalle oyunu *low profile*[80] oynamak zorunda kalacaktı.

---

80. Düşük profil. (ç.n.)

Saat on olmuştu. Swift yıkanma zahmetine girmeden aşağı inmişti. Teri üzerinde kurumuş halde, bahçenin canlı renklerine dikkat etmeden terası kat etti. Binaya girince Jacques Dutronc'un bir şarkısı aklına geldi: "Küçük bir bahçeydi / Başkent gibi güzel kokan..."

Duşa girdi, güzelce ovalanarak yıkandı ve valizini açarak yeni kıyafetlerine bakıp durum saptaması yaptı. Bir şeyi unuttuğunu fark etti: Georges Galvany. Onun, Port-au-Prince'in iki yüz kilometre kuzeyindeki Saint-Soleil'e gidip gitmediğini kontrol etmemişti. Buna sonra bakacaktı.

Taksi. Önceki gün olduğu gibi Pétion-Ville'e doğru yol aldılar. Bir kez daha rengârenk sömürge evlerini, duvarlara yazılmış sloganları gördü, şimdiden alev alev yanan tepeye hayranlıkla baktı. Afrika cangılına özgü hüzünlü sabahları hatırladı. Buraya hiç benzemiyordu: Burada ışık şöleni vardı. Denizin ve ışık yansımalarının hemen dibindeki bu ışıl ışıl koya bakarken karanlık düşüncelere kapılmak imkânsızdı.

Aslında eski Madam Galvany, yani Mirrah Anderson, Pétion-Ville'in ötesinde, daha vahşi bir başka tepede yaşıyordu. Bakışlardan ve başkentin karmaşasından uzak mülkünde inzivada yaşıyor olmalıydı. Konakların ve sömürge evlerinin bulunduğu alanı geçip işlenmiş toprakların olduğu bölgeye geldiler. Dik bir yokuştan inmeye başladılar. Araba aniden yüksek duvarlarla çevrelenmiş gibi gölgelere gömüldü – durum tam olarak öyleydi.

Swift, gerçek boyutlarıyla şekerkamışı plantasyonlarını gördü. Lalo'nun anlattığı, kendisinin fotoğraflarda gördüğü gibi kamışlar iki, üç metre uzunluğundaydı ve Swift'in rehabilitasyon çiftliğinde çalıştığı dönemde gördüğü bütün bitkilerden çok ama çok farklıydı. Yapraklar burada çok yoğun, saldırgan, adeta güneşe doğru yürüyen bir Spartalı ordusu gibiydi.

Swift, bu kılıçların tekdüze, hışırtılı resmi geçidini pencereden izledi. Yeknesaklıkları hipnotize edici bir etki yaratıyordu. Başmüfettiş gözünü onlardan alamıyordu. İç taraflarında dolanan binlerce sıçanı, böceği ve sürüngeni gözünde canlandırdı. Gözlerinin önünde uçuşan saçlarıyla bir tür *delirium tremens*[81] yaşıyordu.

---

81. İçkiyi aniden bırakan alkoliklerin yaşadığı zihinsel ve nörolojik bozukluklar. (ç.n.)

Işık aniden geri geldi. Yeniden yukarı çıkıyorlardı. Ekinler gözden kayboldu. Taksi tıksırarak yeni bir tepeye doğru atıldı. Şoför atasözünü patlattı, çevirisiyle birlikte: "*Déyé mòn gen mòn* (Dağların arkasında dağlar vardır)."

Kısa süre sonra araba yavaşlayarak tozlu bir yola girdi. Su yeşili bir kapı, silahlı korumalar, bir iç telefon donanımı. Şoför yanaştı. Kapı açıldı. Yavaşça Mirrah Anderson'ın konutuna doğru yol aldılar. Swift'in tüyleri diken diken olmuştu. Galvany çiftinin çalkantılı geçmişine gidiyordu. Aklından basmakalıp bir düşünce geçti: Hakikat, bir soğandı ve şimdi kat kat açılmaya başlamıştı.

Villa genişçe yayılmış, sömürge tarzı bir yapıydı; bir havuzun suyu kadar saf ve duru, upuzun bir çimenliğin sonunda yer alıyordu. Çimenler güneşte parladığı için binayı ancak gözlerinizi kısarak görebiliyordunuz. Bir hizmetçinin yol gösterdiği Swift bu yeşil gölü geçerken kendini suyun üzerinde yürüyormuş gibi hissetti.

Birkaç saniye boyunca görüntüye hayranlıkla baktı. Kare sütunlarla bezenmiş kapalı terasta farklı ahşap türleri kullanılmıştı: kahverengiler, açık renkliler, pürüzsüz olanlar, cilalılar, damarlı bir görünüme sahip olanlar... Swift ağaç türlerinin adını bilmiyordu ama bu ton çeşitliliği karşısında kendini bir marangozun vitrinine bakıyormuş gibi hissetti.

Kazıkların üzerindeki ev, çimenlikte yüzüyormuş gibi görünüyordu. Dışarı doğru uzanan kırmızı sacdan oluklu bir çatı, her türden fırtınaya göğüs germeye hazırdı sanki. Birkaç basamak çıkınca kendinizi hop terasta buluyordunuz; koltukların ve sehpaların dizili olduğu terasın dört bir yanına hasır sepetlerin içine yerleştirilmiş çiçek saksıları asılmıştı. Arka tarafta, duvarda, ahşaptan gözkapaklarını andıran dar ve uzun pencereler, paravanlar, storlar vardı.

– Buyurun.

Swift eve girdi. Aşıboyası rengindeki duvarları ve kahverengi karolarıyla düzayak bir salondu burası. Mobilyalar bol ve çeşitliydi ama hep kırmızı tonlarına kayıyordu: pişmiş topraktan objeler, deri koltuklar, boyalı demir heykeller, hasır mobilyalar, hayvan postlarıyla kaplı yastıklar...

Sadece perdeler beyaz yündendi – yaralara sarılmış pansuman bezleri. Swift'in düşünce tarzı böyleydi. Oysa ev muhteşemdi ve inanılmayacak kadar serindi. Bir polisin kasvetli kıyaslamalarıyla yakından uzaktan ilgisi olmayan konforlu bir sığınaktı.

– Hanımefendi sizi bahçede kabul edecek.

Etrafı izlemeye dalmış olan Swift uşağın kaybolduğunu fark etmemişti bile. İşte şimdi yine gelmiş ve salondan bir başka çimenliğe doğru ona yol gösteriyordu; belki de çok daha geniş, denize, hatta gökyüzüne kadar uzanan bir çimenliğe. Miss Anderson'ın evi hiç de mütevazı değildi.

Swift'in karşısına şaşırtıcı güzellikte mavi-yeşil bir manzara, müthiş bir serinlik duygusu yayan adeta bir suluboya tablosu çıktı. Etrafı yüksek palmiyeler, görkemli hintbademleri, gelinlik gibi beyaz ve gösterişli manolyalar ve kırmızı çiçekleriyle guvanalar çevrelemişti. Burada tropiklere özgü bir taşkınlık vardı ama vahşi sirk hayvanları gibi hepsi evcilleştirilmiş, ehlileştirilmişti.

Ama hepsinden de güzeli, yeşil çimenlerin ucundaki bir ağacın gölgesinde, denizin ufuk çizgisine yerleştirilmiş gibi oturan kadındı. Swift onu, *İntikam Geçidi*'ndeki Elizabeth Taylor gibi at üzerinde plantasyonlarını gezerken canlandırmıştı gözünde; oysa daha ziyade *Benim Afrikam* filmindeki Meryl Streep'e benziyordu, tabii kadının esmerliği ve buranın Karayipler olduğu sayılmazsa. Ama o ruh buradaydı işte: Doğanın güçlükleri ve ülkesinin sorunlarıyla boğuşan, toprak sahibi yalnız bir kadın. Önündeki manzara, Sydney Pollack'ın filmindeki romantizmi, toprak ile kadının iç içe geçmesini bire bir veriyordu.

Hizmetçi toz olmuştu. Swift'in Miss Anderson'ın yanına gitmekten başka çaresi kalmamıştı. Attığı her adımda görüntü netleşiyordu. Kadın sallanan sandalyede oturmuştu. Dizlerinin üzerinde kırmızı bir battaniye vardı ve bu çok tuhaftı; burada hava ne kadar serin olursa olsun, insanın nezle olmasına imkân yoktu. Kadının yanındaki sehpada bir sürahi limonata, iki bardak, bir kitap ve bir Winston paketi vardı.

– Madam, diyerek içgüdüsel bir hareketle eğildi Swift.

Kadın başını çevirme lütfunda bulundu. Saçının yapısı çok farklıydı, hem çok gür hem yumuşak. Yüzü mü? Fotoğraflardaki gibiydi ama biraz daha yaşlıydı, deniz rüzgârlarının etkisiyle yıpranmış olsa da büyüleyiciydi. Pürüzsüz, tertemiz cildi kutsal emanetlerin saklandığı bir sandık gibiydi. Ötesinde puslu ve belli belirsiz seçilen Port-au-Prince Körfezi uzanıyordu.

– Ben Patrick Swift. Paris Adli Polis biriminde başmüfettişim.

– Çok *gusel*.

Mirrah bu iki kelimeyi neredeyse eğlenircesine söylemişti. Swift devam etmek zorunda hissetti kendini:

– Bir soruşturma çerçevesinde Fransa'dan geldim...

Kadın ona yardımcı olmak için hiçbir şey sormadı. Tuhaf bir şekilde başını öne eğerek, Swift'i aşağıdan süzmekle yetindi. Havada yoğun bir guava kokusu vardı.

Sonunda Swift de ağırdan almaya karar verdi. Yeşille mavinin karıştığı bir çizgide dengedeydiler, denizden esen tuzlu rüzgâr o anı omuzlarında taşıyor, bahçenin kokuları da takviye kuvvet gibi geliyordu... Peki o zaman?... Buradaki her şey insanın kendini huzura teslim etmesi için vardı sanki.

Mirrah, Swift'in hayatında gördüğü en güzel şeydi. Düşlerden fırlamış gibi, bir efsanenin gizemiyle doluydu. Bir yeniyetme gözlerini kapayıp aşkı düşünse, göreceği şey o olurdu. Konusu adalarda geçen pembe dizi romanlarının kapaklarında da bu evrensel, katıksız güzellik görülebilirdi...

Swift elinde olmadan onu daha iyi görebilmek için eğildi. Işık-gölge tekniğiyle çizilmiş gibi, Tahitili kadınlara özgü bir yüz, vanilya kokusu. Önceki gün *La Dépêche* arşivlerinde gördüğü de buydu ama daha heyecanlı, daha gözler önünde ve canlı haliydi... İşte tam da burada, rüyanın ardından kötü bir uyanışın gölgesi hissediliyordu. Mirrah Anderson kırk yaşını geçmiş olmalıydı. Yüz hatlarında daha sert, hatta yaralı bir ifade vardı. Hiç şüphesiz hastaydı. Zayıflamış, donuklaşmış, içten pazarlıklı bir ifade oturmuştu yüzüne.

Swift hayallerinden sıyrılıp yavaşça geri çekildi; kendini sakınmalıydı.

– Ne *istiyo'sunuz*?

Swift geçen saniyelerin farkına bile varmamıştı. Durum rahatsız edici olmaya başlıyordu.

– Size sormak istediğim sorular var...

– Soruşturmanız neyle ilgili?

Bir başka çarpıcı gerçek de şuydu: Mirrah yüksek sesle konuşuyordu – hayır tiz bir sesle değil, daha ziyade narin, egzotik bir kuş gibiydi, hani çocukların boyama kitaplarındaki o kuşlar gibi.

Swift önce karmaşık açıklamalara girdiyse de çabucak bıkarak sadede geldi:

– Size daha fazla bir şey söyleyemem. Gizli bir soruşturma bu.

– Ama ne hakkında?

Kreol aksanıyla konuşan Mirrah, her hecenin düzenini yumuşak bir dalga gibi yerinden oynatıyordu. İnsan kendini bir sandalda hissediyordu.

– Oturabilir miyim? diye sordu birden Swift.

Mirrah çenesiyle, sehpanın diğer tarafındaki bahçe sandalyesini işaret etti. Swift oturdu. Şimdi ikisi de mavi-yeşil uçurumun kenarındaydı.

Miss Anderson, Swift'e limonata ikram etmedi ama boşta bir bardak vardı. Başmüfettiş kendinden emin bir tavırla bardağına limonata doldurdu. Boğazı salamura bir balık gibi kurumuştu. Limonata bir halüsinasyon etkisi yarattı. Kozmik bir göz kamaşması.

– Lütfen bana güvenin, dedi Swift. (Kadını duygularından vurmaya karar vermişti.) Sorularıma cevap bulabilmek için buraya, sizin yanınıza çok... uzak yoldan geldim. Size ihtiyacım var.

Mirrah hiç beklenmedik bir şekilde güldü. Bir müzik kutusunun tınısını andıran bir gülüştü bu. Hastalığına, yaşına rağmen ona çok yakışıyordu. Oturuşu hâlâ tuhaftı; hafifçe öne eğilmiş, dirseklerini sallanan sandalyenin kolçaklarına dayamıştı.

Swift, Mirrah'ın işçilerine verdiği cezaları, düzenlediği çılgın seks partilerini düşündü. Bir yüz, sahibinin davranışlarına ancak bu kadar uymazdı. Ama Swift sürprizlere alışkındı; Cinayet Büro, karşıtlıkların dünyasıydı ve yaygın inancın aksine, birçok suçlu göründüğü gibi olmazdı.

– Sizi dinliyorum, dedi nihayet Mirrah yumuşacık bir ses tonuyla.

Swift nedenini bilmese de, soruşturmasının yan mevzusuyla söze girdi. Bunun nedeni belki de aklındaki en yeni, en somut meselenin bu olmasıydı.

– Papa Candi'yi hatırlıyor musunuz?

– Eski hikâye.

– Hakkında ne anlatabilirsiniz bana?

– Hiçbir şey. Kim olduğu asla bulunamadı.

– Ama soruşturmayı hatırlıyorsunuz, değil mi?

– Soruşturma yapılmasını ben emrettim.

– Kime emir verdiniz?

– Haiti'de polisler hiçbir işe yaramaz. Tonton Macoute'ları çağırdım.

– Soruşturmacılardan daha başarılı olacaklarına mı inanıyordunuz?

– En azından işçileri konuşturmayı becerirlerdi.

– Şahit var mıydı?

– Hayır. Ama Papa Candi'nin bir tarla çalışanı olduğuna inanıyordum.

– Neden?

– Çünkü plantasyonları kimse onlar kadar iyi tanımazdı. Zaten Papa Candi bir beyaz, hatta melez olsaydı, herkes onu hemen fark ederdi. Bir *nèg*'di.[82] Benim çiftliğime aitti.

Swift kelimeyi duymazdan geldi. Kiminle uğraştığını biliyordu.

– Tonton Macoute'lar işçileri sorguya çekti mi?

– Hasat zamanında sayıları altı yüzün üzerindeydi. Sadece birkaçını silkelemek gerekiyordu. Amacım Papa Candi'yi korkutup ona mesaj vermekti. Sesini çıkarmaması önemli değildi. Haiti'de şöyle

82. Zenci. (ç.n.)

bir avantaj vardır: Bir katil korku salabilir ama bir katil ordusu çok daha fazla korku salar...

– Ama bir sonuç çıkmadı, değil mi?

– Cinayetler kesildiğine göre sonuç çıkmış demektir. 76'da birçok ölüm oldu, bir parti de 77'de, sonra hiçbir şey olmadı.

– Papa Candi kaçtı mı?

– Belki. Belki de öldü. Ya da bir başka sebepten dolayı tutuklandı. Bilinmez.

Swift sorularının tükendiğini hissetti. Kaybedecek zaman yoktu. *Sonraki soru*.

– Gaspard Mwamba'yı tanıyor muydunuz?

– İşçibaşılarımdan biriydi.

– Nasıl biriydi?

– Onu fazla yumuşak bulurdum. Benim yöntemlerimle kıyaslayınca demek istiyorum...

İşçileri kırbaçlamak söz konusu olunca bir sürü insan geri adım atardı elbette. Swift devam etti:

– Plantasyondan neden ayrıldığını hatırlıyor musunuz?

– Hayır. Bir göt hikâyesidir belki.

Bu ani kabalık Swift'i şaşırtmadı. Mirrah'ın gerçek yüzü ortaya çıkıyordu.

– Yani?

– Mwamba benim mülkümde küçük çocukları beceren bir ibne, bir *masisi*'ydi. Biriyle, bir ebeveynle sorun yaşamış olabilir... Sonra da kaçmıştır.

– Mwamba eşcinsel idiyse, onun sevgilisini gördünüz mü... resmi bir sevgili?

– Oğlancıydı diyorum sana. Küçük çocukları seviyordu. Çekip gitti, böylesi de iyi oldu. Plantasyonlarımda bir devekuşuna hiç gerek yoktu.

– Devekuşu mu?

– Papa Doc, ibnelere böyle derdi...

Bu da tamamdı. *Next*.

– Güneşsiz ismi sizde bir şey çağrıştırıyor mu?

– Mülkümüzün adı Saint-Soleil'di.

– Ben Güneşsiz dedim. Bir adamın takma adı.

Mirrah güldü. Gökyüzünden pullar yağmış gibiydi. Swift böylesi ani bir neşe beklemiyordu. Zorlama mıydı?

– Evet, Güneşsiz'i tanıyordum.

Sürpriz. Swift rastgele olta sallamıştı ve işte şimdi oltaya balık çarpmıştı.

– Kimdi?

– Papa Candi'yi araştırmak için tuttuğum Macoute'lardan biriydi.

Bir Tonton Macoute! Swift alev almış gibiydi.

– Bana onu tarif edin.

– Çocuktu.

– Kaç yaşındaydı?

– 16, 17 sanırım.

Güneşsiz, çocuk-katil. *Baby-killer*.

– Neden ona bu ismin takıldığını biliyor musunuz?

– Çünkü benim mülkümde, Saint-Soleil'de doğmuştu. Kimsesiz bir çocuk. İsmi bile yoktu. Bir köpek gibi büyüdü, diğerleri ona artık yiyeceklerini verirdi. Altı yaşından itibaren tarla işlerine yardım ediyordu.

– Ama... bu isim...

– Ergen olduğunda Ulusal Güvenlik'e yazılmak için Saint-Soleil'den ayrıldı. Milis kuvveti yoksullara, öksüzlere bir gelecek vaat ediyordu... Oğlan resmi geçitlere katılmayı, vurmayı, tüfek kullanmayı öğrendi... Kendine bir kıyafet ve siyah gözlük aldı ve işte...

– Tüm bunlar isminin neden Güneşsiz olduğunu açıklamıyor.

– Benim mülkümde doğduğu için başta ona Saint-Soleil diyorlardı. Ama kısa zamanda kötü bir şöhret edindi. Akıl almaz derecede zalimdi. Adamlar ona Güneşsiz demeye başladılar, çünkü o çocukta gerçekten de hiç ışık yoktu.

– Bütün bunları nereden biliyorsunuz?

– Görevlendirdiğim grubun şefi Baptiste bana her şeyi anlattı. Oğlan herkesi, Macoute'ları bile korkutuyordu.

Swift nihayet Güneşsiz'i bulmuştu. Hiçbir yere ait olmayan bir çocuk. Psikozlu bir öksüz. Doğru tahmin etmişti. Bu adam, onun katiliydi, Swift bundan emindi.

Sakin olalım.

– Güneşsiz fiziksel olarak nasıl görünüyordu?

– Ona fazla dikkat etmedim... Pek bir şey de görmedim. O dönemde Tonton Macoute'ların hepsinin kafalarında küçük birer şapka

vardı ve siyah gözlük takarlardı. Gerçek birer ahmaktı hepsi. Ama Baptiste, oğlanın inanılmaz derecede güzel olduğunu söylüyordu.

– Gerçekten mi?

– Gerçekten. Herkes, hatta erkekler bile bunu fark ediyordu ve bu da yaydığı korkuyu iyice artırıyordu. Madonna yüzünün altında bir iblis. Bir vudu ruhu olan *loa* tarafından korunduğuna dair hikâyeler anlatılıyordu. Kurbanlarının kanını içtiği söyleniyordu ama Haiti'de her anlatılana inanmamak lazım...

Bir iblisin güzelliği. Bu özellik, Saint-Soleil plantasyonlarını Paris'teki Sainte-Anne Sokağı'na bağlayan kırmızı bir çizgi gibiydi. Swift ayrıntılarını bilmiyordu ama sıra dışı güzelliği sayesinde sosyopat bir katil, Paris'te fahişelik yapabilmiş ve eşcinsellerin kalabalık dünyasında fark edilmeden yaşayıp gitmişti.

– Onun hakkında başka ne biliyorsunuz?

– Hiçbir şey.

– Şu Baptiste, hâlâ buralarda mı? Onu nerede bulabilirim?

– Sanırım, hapishanede. Dessalines Kışlaları'na kapatılmış olmalı.

– Ne yaptı ki?

Yine o gülüş. Bu defa Swift'e, kendi başına bir tür olmayan ama diğer bütün kuşları taklit edebilen "alaycı kuş"u çağrıştırmıştı.

– O bir Tonton Macoute aslanım. Yakında idam edilecektir.

Swift geri vitese takıp ilk meseleye döndü:

– Güneşsiz'in Papa Candi olabileceği hiç aklınıza gelmedi mi?

– Asla. Bu çok saçma.

– Yine de bu genç adamın en kötü şeyleri yapabileceğini söylediniz bana.

– Bir barbardı, işkenceciydi evet ama kadınlara tecavüz edecek bir manyak değildi.

– Nereden biliyorsunuz?

Mirrah Anderson ilk kez sinirlenmiş gibiydi.

– Her halükârda Güneşsiz bir *azma*'ydı. Kamış işçileri arasında dikkat çekerdi.

– *Azma* ne demek?

– Bir *nèg* ile melezin dölü. Ya da tersi. Teni karamel, gözleri altın renginde. Güzel olabilir ama Duvalier döneminde çok kötüydü bu.

Artık Mirrah'ın özel hayatına geçme zamanı gelmişti, tabii hanımefendi kendinden bahsetmeyi kabul ederse...

Başmüfettiş daha ağzını açamadan kadın sordu:

– Aradığın kişi Güneşsiz mi?

Swift hemen cevap vermedi. Çimenin yeşili, deniz ile gökyüzünün mavisi hiç olmadığı kadar göz kamaştırıcıydı, adeta bir suluboya tablo gibiydi. Bu görüntü Swift'i sarhoş etmişti. Yumuşacık ve baştan çıkarıcı guavaların baygın kokusu da cabasıydı. Yalan söylemeye ne gücü vardı ne de vakti.

– Evet, diye cevap verdi nihayet.

– Paris'te cinayet mi işledi?

– Evet. Başka yerlerde de.

– Nerede?

– Afrika'da.

– Onun izini mi sürüyorsun?

– Cinayetlerini takip ediyorum.

– Buraya, Port-au-Prince'e mi geldiğini düşünüyorsun?

– Bilmiyorum. Şimdilik onu daha iyi tanımaya çalışıyorum.

Miss Anderson kıkırdadı. Çok farklı bir gülüşü vardı. Tam anlamıyla kendi dünyasında yaşıyordu; her mutluluk parıltısı, yalnızca kendisinin anladığı bir *private joke*[83] üzerine kuruluydu.

– Neden öldürdüğünü biliyor musun?

– Öğrenmek istediğim şey tam da bu. Neyin harekete geçirdiğini bulursam onu toplayabilirim.

– Çiçek gibi.

– Evet, çiçek gibi.

Bu kelime Swift'in aklına, Jean Genet'nin henüz okumadığı *Çiçeklerin Meryem Anası* adlı kitabı getirdi. Yazarın eserini okuyup bitirmek için çok uğraşmıştı. Beceremediği bir tarzı vardı evet ama sözüm ona kutsanmış eşcinsel serserilerin hikâyeleri Swift'e göre değildi. Güneşsiz, Genet'nin hoşuna gidebilirdi.

– Gaspard Mwamba'nın hasta olduğunu biliyor muydunuz?

– Hayır. Öldü mü?

– Öldü, evet.

Ayrıntılara girmeye gerek yoktu.

Miss Anderson "biri daha eksildi" dercesine başını salladı. Yüzü saçlarının arasına gömülmüş, bakışları denize sabitlenmiş bir

---

83. Özel şaka. (ç.n.)

halde hâlâ sallanan sandalyesinde oturuyordu. Koyu teniyle aynı renkteki dudaklarında bir tebessüm dolanıyordu, denizin dalgaları gibi.

Bu kez Swift sessizlikten faydalanarak sormaya fırsat bulabildi:

– Boşanmanızdan bahsetmek ister miydiniz?

Mirrah bir Winston alarak yaktı. Yeşil manzarada dumanı içine çekti. Swift bakışlarını kadının yüzünden alamıyordu: oval bir taş, zarifçe yontulmuş güzel bir akik veya oniks...

Boyasız dudaklarının arasından neredeyse dalgın bir kösnüllükle çıkan duman, ince bir ıslık gibi havada süzülüyordu.

Bakışlarını aniden Swift'e çevirdi, siyah gözbebekleri iki top mermisi gibiydi.

– Ne bilmek istiyorsun?

– 1977 yılıydı, değil mi?

– İşlemler ne kadar sürdü hatırlamıyorum ama 78'de resmen boşandık.

– Ortak bir zeminde mi buluştunuz?

– Ortak bir zemin... diyerek güldü Mirrah. Lafın gelişi. Alabileceğim her şeyi aldım. Georges çenemi kapatmak için bana mülkler verdi.

Afacan bir kız çocuğu tavrıyla işaretparmağını dudaklarının üzerinden geçirerek, fermuarını çekiyormuş gibi yaptı.

– I-ıh, ı-ıh, ı-ıh...

– Georges Galvany suskunluğunuzu mu satın aldı?

– I-ıh, ı-ıh, ı-ıh...

– Eşcinselliği konusunda mı?

Mirrah abartılı bir tavırla derin bir soluk aldı, ardından sigarasından derin bir nefes çekti.

– Ben istediğimi aldım, özellikle de bana göre getirisi gayet makul olan bu mülkü.

– Buraya gelirken yolda gördüğüm şekerkamışı tarlaları size mi ait?

– Başka kime ait olacak? diye karşılık verdi Mirrah, gökyüzüne doğru yeni bir duman tabakası savurarak. (Sol eliyle kendini yelpazeler gibi yaptı.) Kanımda şekerkamışı var.

Başmüfettiş de bir sigara yakmayı isterdi ama boğazı öyle kuruydu ki, alev almaktan korkuyordu. Limonatayı yeğledi.

– Siz de ister misiniz? diye sordu kristal sürahiyi havaya kaldırarak.

Mirrah bir el hareketiyle teklifi reddetti. Swift bardağını doldurarak büyük bir mutlulukla boğazını ıslattı. İnsan ömrü boyunca burada kalabilir, Port-au-Prince Körfezi'nin gümüşi kıvrımlarını izleyip buz gibi limonata içebilirdi.

Kaba bir soru daha:

– Sizce evliliğiniz fiyasko muydu?

Kristal ses bir kıkırtıyla yükseldi, sonra bir oktav aşağı indi:

– Georges bir film sayesinde bana âşık oldu. Ben de düşlerim sayesinde onda beyaz atlı prensimi buldum. Evet, birbirimizi sevdik ama aynı zamanlarda değil.

– Homoseksüel olduğu için mi? diye ısrar etti Swift.

Kadının dudakları iyice gerildi. Bunun hatırlatılması ona hâlâ kötü geliyordu anlaşılan. Gerçek bir ihanet. Evi soyulmuş, malı çalınmış gibi.

– Sevgilileri olup olmadığını mı öğrenmek istiyorsun?

– Evet.

– Olmaz. Henüz değil...

Mirrah Anderson yorulmuş gibi bir hareket yaptı, ardından iki elini battaniyesinin üzerine koyarak fısıldadı:

– Tanrı günahlarını affetsin... Benden kaçtı ve benden kaçarken kendisini buldu... Söyleyecek başka bir şey yok.

Swift bakışlarını indirerek kırmızı battaniyenin üzerinde duran koyu renkli elleri inceledi. Bu basit ayrıntı ona başka bir şeyi hatırlattı.

– Bana hasta olduğunuz söylendi... diye mırıldandı.

– Eee, ne olmuş?

Swift, virüsün yavaş yavaş ortaya çıktığı bir ülkede, bu kadının sefahat yıllarında çılgınca cinsel ilişkilere girdiğini düşündü.

– Acaba hastalığınız...

– AIDS mi? Hayır, ilgisi yok. Genetik bir rahatsızlığım var, sistemik skleroz. Ne olduğunu biliyor musun?

– Hayır.

– Beter bir hastalık. Organ dokularına hasar vererek kan dolaşımında sorunlara yol açıyor. Cildin tahta gibi oluyor, kan gitmeyen uzuvların çürümeye başlıyor, korkunç acılar çekiyorsun.

Swift rahatsız olmuştu. Aptal gibi sordu:

– Eee... şimdi daha iyi misiniz?

– Ne demezsin!

Mirrah tek hareketle battaniyeyi çekti. İki bacağı, dizlerinin hemen üzerinden kesilmişti.

– Kangren, koca adam. Bir şeyler yapmak gerekiyordu.

Swift ancak o zaman, sallanan sandalye sandığı şeyin tekerlekli sandalye olduğunu anladı. Siyah çorap gibi bir şeylerle sarılmış bu iki güdük bacaktan; dünyalar güzeli, tam bir tutku kadını olan Mirrah'ı bir deniz mezarlığının yalnızlığına mahkûm eden bu budanmış bacaklardan gözlerini alamıyordu.

Bu yemeğe milli pilav deniyordu. Ya da *diri kolé ak pwa* ("kırmızı fasulyeyle pişmiş pilav"). Otel yöneticisine göre, geleneksel yemeklerin en başında geliyordu. Kaçırılmaması gereken bir lezzet. Pirinç. Fasulye. Soğan. Domates. Kırmızı dip balığı. Yeşil biber, sarmısak, toz biber ve kekikle yapılmış özel sosu da cabası.

Swift tabağındaki karışımı inceledi. Mirrah Anderson'ın evinden çocuklar gibi şen, Mezz'in deyişiyle bin kaplan gücünde çıkarken tam gaz devam etmek istemişti. Taksi. Port-au-Prince. Saat 13.00'te cayır cayır güneşin altında Dessalines Kışlaları'na varmıştı. Öğleden sonrası askeri bir havada geçecekti.

Dessalines Kışlaları tek kelimeyle bambaşkaydı. Başkanlık Sarayı'nın önüne bir siper gibi dikilmiş tonozlu, upuzun bir binaydı. Rivoli Sokağı'ndan koparılıp daha iyisi bulunana kadar buraya yerleştirilmiş bir parça gibiydi; yüzlerce metrelik kemerlerini ve tuğlalarını Haiti'nin amansız güneşi altında sergiliyordu. Buraya kışla deniyordu ama Swift'e daha çok, Paris'in VII. Bölgesi'ndeki Askeri Okul'un ahırları ile ek yapılarını çağrıştırmıştı.

Parmaklıklara gidip kendini tanıtmıştı. Bir mahkûmla görüşmek istiyordu. Adı Baptiste Estimé'ydi (Mirrah tam adını vermişti). Hapsedilen Tonton Macoute yargılanmayı bekliyordu (aslında burada kimse idam mangasından başka bir şey beklemiyordu).

Swift'i başlarından savmışlardı. Bir mahkûmu ziyaret etme yetkisi de, izni de yoktu. Yabancı bir ülkedeyseniz ve kendinizi kötü bir durumla, yani o ülkenin yönetimiyle karşı karşıya bulursanız nereye giderdiniz? Kendi elçiliğinize.

Saat 14.00'te Swift, Philippe Lalo'yla yeni bir görüşme talep etmişti. Lalo henüz yemekten dönmemişti. Başmüfettiş beklemişti. Şaşkın, ter içinde, sersemlemiş bir halde. Bu tempoyla devam edemeyeceğini düşünmüştü.

Nihayet Lalo gelmişti. Tropikal ayı ters günündeydi. Siesta zamanıydı ve alışkanlıklarının bozulmasından nefret ediyordu. Ama yine de yardımcı olmuştu. Haitili yetkilileri tanıyordu. Ağır aksak ilerleyen, tıkanan bürokrasinin dilinden konuşabiliyordu. Kolları sıvamıştı ve birlikte bürokratik işlerin peşine düşmüşlerdi. Bakanlıklar. Valilik konağı. Karakollar. Tünel çok uzundu ve engellerle doluydu. Lalo herkesle senlibenli konuşuyor, herkesin eline bir şeyler sıkıştırıyor, karşılığında belgeleri topluyordu.

Saat 17.00'de iki adam kapıları açacak her şeyi toplamıştı: daktiloda yazılmış, imla hatalarıyla dolu, her tarafında damga olan yirmi kadar sarımsı belge. İmzalar mı? Doluydu. Tahmin edeceğiniz gibi önemli isimlerin, ulusal figürlerin imzaları ama aynı zamanda askerlerin, adı bilinmeyen kişilerin, alt rütbeli memurların da imzaları vardı. Herkesin eli şöyle bir değmişti.

Swift çok yorulmuştu. Sadece yapılan işlemleri izlemişti ama yine de... Bitmek bilmez bekleyişler, karmaşık görüşmeler, gülümsemeler ve elden ele geçen gurdular... Memurların kullandığı Bic'ler başmüfettişin dikkatini çekmişti. Plastik kapaklı, o evrensel güzel tükenmezkalemler...

Gerekli belgelerin hepsi yardımsever Lalo'nun elindeydi artık. Ama gece olmuş, Dessalines Kışlaları'nın kapıları ertesi sabaha kadar sürgülenmişti. Askeri ataşe Swift'i bir şeyler içmeye davet etmiş ama Swift bin bir özürle, teşekkürlerle, başka ne gerekiyorsa onunla, bu teklifi reddetmişti. Eli kolu izin belgeleriyle dolu olarak sıvışmıştı.

Şimdi yorgunluktan ve kaygıdan perişan bir halde milli pilavının karşısındaydı. Beyni bomboştu; pilavından bir parça yiyip odasına yollandı. Salon yerine geçen tozlu bir odada açık bir televizyon gördü. Adanın yerel kanalıydı. Birkaç dakika durup dalgınca televizyona baktı. Haiti'deki karmaşa gösteriliyordu. Yolsuzluklar devam ediyordu. Öfkeli halk intikam alıyordu... Hadi ya!

Anlatılanları göstermek için birden görüntüler belirdi – kamera sabit değildi. Daracık bir sokak, gece. Her yer kapkaranlıktı. Bir grup insan göründü. Hemen hemen hiçbir şey seçilemiyordu. Birdenbire ortaya çıkan alevler insanları aydınlattı. Halka oluşturmuşlardı. Paçavralar içinde, neredeyse yarı çıplak adamların ellerinde çivili sopalar vardı. İki yana ayrıldılar.

Halkanın ortasındaki ateş iyice belirginleşti. Bir adam, alevler

içindeki araba lastiğinin içindeydi. Gerdanlık işkencesi. *Pè Lebrun*.

Swift televizyonun önünde büyülenmiş gibi kalakalmıştı. Bir insanın yandığını ilk kez görüyordu. Adamın derisi kararıyor, yırtılıyor, ızgaradaki bir sosis gibi çatlıyordu. Yağları mı? O da vardı. Adamın yüzü, omuzları akışkan bir asfalta dönüşüyordu. Bu, 1.000 derecede ölümdü. Üzerindeki paçavralar, derisi ve kemikleriyle kaynaşıyor, alevler giysilerinin, derisinin içine işliyordu...

Meşale-adam kapkara bir duman bulutunun içinde kasılıyor, büzülüyor, dönüyordu. Kıpkırmızıydı, kapkaraydı. Artık gözleri de yoktu, gözlerinin yerinde saydamtabakanın aktığı derin, korkunç gözçukurları vardı. İçe doğru çöküyor, küçülüyor, kül oluyordu...

Etrafındaki adamlar gülüyor, çığlık atıyor, ağlıyordu. İçlerinde pişman olan var mıydı? Bu görüntünün mezara kadar peşini bırakmayacağından emin olan Swift, işkence edilen adamın çığlık atmadığını fark etti. Başını sallıyor, cayır cayır yanan araba lastiğinden kurtulmaya çalışıyor ama inlemiyordu bile. Neden? Çünkü –Swift bunu yeni fark etmişti– ağzı tıkalıydı; onu yakmadan önce dişlerinin arasına bir lastik parçası sokmuşlardı.

Swift bu kapkara ağızda kendi soruşturmasının izlerini gördü. Federico. Cauteleux. Caroco. Mwamba. Hepsinin ağzında erimiş kauçuk vardı. *Pè Lebrun* imzası. Ateş ve ölüm öpücüğü.

Nasıl olmuştu da bu lastik işkencesi hikâyesini unutmuştu? Georges-Pompidou Merkezi'nde fotoğrafları görünce kendi katiliyle arada bir bağlantı olduğunu hissetmişti ama sonra aklından çıkmıştı bu – doğrusunu söylemek gerekirse, beyninin kıvrımlarında büyük bir itiş kakış vardı.

Güneşsiz şu veya bu şekilde *Pè Lebrun*'e maruz kalmıştı. Bir araba lastiğinin içine konarak yakılmış, ağzına yanan kauçuk sokulmuştu... Ama mucize eseri kurtulmuştu – şüphesiz yara izleriyle.

Swift'in aklına birden başka bir şey geldi: Güneşsiz 81 ilkbaharında dayak yememişti. Haiti'den geldiğinde yüzünde yaralar, bandajlar vardı... Federico onu bu haliyle kabul etmişti. "Hayatımın erkeği." Daha önceden tanışıyorlar mıydı?

Yarın Baptiste Estimé'yi sorgulayacaktı.

O, *Pè Lebrun*'ü hatırlardı.

Güneşsiz'in neden öldürülmek istendiğini ve nasıl kurtulduğunu bilirdi.

Ertesi sabah, aynı yer, aynı saat.

Otelin terasında kahvaltı.

Güneş mi? O da buradaydı sağ olsun. Swift dinlenebilmiş miydi? Lütfen başka şeylerden söz edelim, sinirler bozulabilir. Papa Candi, bacakları olmayan Miss Anderson ve *Pè Lebrun*'den sonra Swift'in doğru düzgün uyuyabilmesi şaşırtıcı olurdu. Ama yanan lastiklerle hulahup oynanan bir ülkede kâbusun gündüzü gecesi hiç fark etmiyordu, hep aynı sorundu.

Swift sakin sakin çayını yudumluyordu. Uzun zamandır yemek yemediğinden kıyafetleri üzerinden düşüyordu. Önemli değildi. Tersine, rahatlatıcıydı. Her tondan cıvıldayan, çiçekler içindeki küçük bahçe yine ona göz kırpıyordu. Gözünün önünden ayırmadığı evrak yığını da onu sakinleştiriyordu. Dessalines Kışlaları'na giriş belgeleri. Bütün umutlarını bu görüşmeye bağlamıştı. Baptiste Estimé'nin, anılarını dizlerinin üzerinde güzelce katlayıp kendisini beklediğini hissediyordu.

Saat tam 10'da Swift kışlaların kapısındaydı. Siperlikleri gözlerini kapayan askerler belgeleri incelediler. Adamların her damgayı, her imzayı dikkatle incelemesine bakan Swift, bütün ülkeleri aynı cüzamın kemirdiğini düşündü – yönetim.

Geçmesine izin verildi. Eşiği aştı. Daha fazla kilit, daha fazla parmaklık ve nihayet büyük avlu. Her köşeye hücum eden, asfaltı ıslak gibi gösteren, her tuğlayı parlatan güneş dışında kötü bir şey yoktu burada.

Paçavralar içindeki bitkin mahkûmlar yere oturmuşlardı. Kapıları ardına kadar açsalar farkına varacak durumda değillerdi. Swift'e eşlik eden iki asker durdu. Tek kelime etmediler, miğferlerinin çene kayışı o kadar sıkıydı ki ancak burunlarından soluk alabiliyorlardı.

Ardından başmüfettişi bir sütunun dibine oturmuş, bir deri bir kemik kalmış bir enkazın karşısında bırakıp geri döndüler. Omuzları çökmüş, başı öne eğilmiş adamda kemikten çok zincir vardı. Zincirler her yerindeydi: el ve ayak bileklerinde, boynunda, belinde...

– Baptiste Estimé?

Mahkûm başını büyük bir canlılıkla, beklenmedik bir enerjiyle kaldırdı. Gözleri baykuşlarınkini andırıyordu, tek bir kırpışla fotoğrafınızı çekecek gibiydi.

– Ne? Ne oldu? Kim soruyor?

Swift küfretmemek için kendini zor tuttu. Adam tamamen keçileri kaçırmış gibiydi.

Başmüfettiş onunla aynı hizada olmak için bir dizini yere dayadı.

– Adım Patrick Swift. Polisim. Fransa'dan, Paris'ten geldim.

– Ben hiçbir şey yapmadım! Hiçbir şey yapmadım!

Swift onun elini tuttu; bu hareket zincirlerin şakırdamasına neden oldu.

– Biliyorum. Eski meslektaşlarından biri hakkında konuşmak için geldim...

– Ben hiçbir şey yapmadım!

Swift evrensel sigara dilini denemeliydi. Paketini çıkardı.

– İçer misin?

Adam binbir güçlükle kolunu uzattı, üzerindeki zincirler tencerelerden daha fazla gürültü çıkarıyordu. Sigaralarını yaktılar, dumanları birbirine karıştı, birbirlerinden hoşlandılar; dostluk çubuğuydu bu. Sütunun dibindeki gölge hızla küçülüyordu. Beş ya da altı dakika sonra güneş üzerlerine gelecekti.

Baptiste sigarasını ağır hareketlerle içiyordu. Nikotin aklını toplamasına yardım ediyor gibiydi. Başını geriye atmış, gözlerini duyduğu hazla kapamıştı. Yüzü hakkında ne denebilirdi ki? Siyah, kemikli, yara izleriyle doluydu. Çok şey yaşamış, başkalarına da yaşatmış sert bir yüz. Yaptıklarının karşılığını ödemiş ama yüzü hâlâ korku içinde bir zenci.

– Güneşsiz, sana bir şey çağrıştırıyor mu?

Hatır sormanın ne zamanıydı ne de Swift'in buna mecali vardı.

– Güneşsiz, diye tekrarlayan mahkûmun burun deliklerinden vapur buharı gibi dumanlar çıkıyordu. Güneşsiz...

– Onu tanıyor musun?

Adamın gözleri tekrar açıldı. Öncekinden daha iri görünüyorlardı. Gözbebekleri, gözkapaklarının kenarlarına değmiyordu. Bir hayalet çarşafında iki delik.

– Güneşsiz, bir çakal ile vudunun oğlu, bir kaltak ile bir katilin dölü.

Böylesi bir maskaradan ciddi bir bilgi nasıl alınabilirdi?

Ama Swift ısrar etti:

– Anlat.

Estimé başını salladı. Tatlı bir şıngırtı duyuldu. Minyatür Notre-Dame çanlarıydı sanki.

– Güneşsiz'i tanıdığımda küçük bir çocuktu.

– Kaç yaşındaydı?

– 15.

– O da Macoute muydu?

Adamın gözleri kurumakta olan çarşaflar gibi açıldı.

– Hepimiz Macoute'tuk. Hayatta kalmak istiyorsan başka seçeneğin yoktu.

– Anlıyorum. Demek Güneşsiz VSN, Ulusal Güvenlik Gönüllüsü oldu.

Örgütün baş harflerini duyan Baptiste, elini zincirler yüzünden güçlükle şakağına götürerek selam çaktı.

– Emrinizdeyim generalim!

Swift onun elini yakalayıp sigara tutan diğer elinin yanına yavaşça koydu. Sigara o kadar hızlı tükenmişti ki, adamın parmakları yanmak üzereydi. Başmüfettiş sigarayı bir fiskeyle fırlatarak yeni bir Marlboro çıkarıp yaktı ve Baptiste'in ağzına yerleştirdi.

– Demek, Güneşsiz'le yolculuk ettiniz?

Swift hangi fiili kullanacağını bilememişti: Çalışmak mı? İşkence etmek mi? Öldürmek mi? Emekli bir işkenceciyle konuşmak hiç de kolay değildi.

– *Antpil*...

– Ne?

– Çok...

– Anladım. Nerelerde?

– *Tout kote*. Her yerde.

– Saint-Soleil'de?

– Saint-Soleil, *cé modi*, lanetli.

– Ne anlamda?

– Papa Candi...

Varış noktasına gelmişlerdi bile.

– Soruşturmayı siz mi yürüttünüz?

Kar beyazı gözler. Diplerinde, çığlık çığlığa yalvaran o gözbebekleri...

– Evet. Ben, Güneşsiz ve bi'kaç kişi daha.

– Ne buldunuz?

– Hiçbir şey. Herkes korkuyordu. Hepsi bu.

– Soruşturmayı bıraktınız mı?

– Evet. Güneşsiz hariç.

– Aramaya devam mı etti?

– Evet.

– Neden?

– Bilmek istiyo'du. Onu öldürmek istiyo'du.

– Neden?

Estimé maymun gibi bağırarak tekrarlamaya başladı.

– Neden? Neden? Ne bileyim ben! Bilmek istiyo'du, hepsi bu.

– Peki bulabildi mi? Papa Candi'nin kim olduğunu öğrenebildi mi?

Baptiste ona pes etmiş, savaşın ortasında beyaz bayrak açmış gibi baktı. Güneş, tüm yakıcılığıyla gelmişti. Azıcık gölgeyi de silip süpürmüştü. Betona, toprağa, insanlara saldırıyordu. Ancak ne bir yanık vardı ne de parçalanma.

– Güneşsiz hep tarlalarda, hep küllerin arasında... Papa Candi'yi arıyo'du... İzini arıyo'du...

– Neden? Neden bu kadar uğraşıyordu?

Swift aniden Güneşsiz'in o katilin peşine düşmesinde kişisel bir neden olduğunu düşündü. Zihnine bundan aşağı kalmayan bir başka düşünce daha saplandı: Kurbanlardan biri annesi olabilir miydi? Ya da kız kardeşi? Sevdiği bir kadın?

Hayır, Güneşsiz'e uymuyordu bu. Acımasız, yalnız hareket eden, ulaşılmaz biriydi o.

– Bilmiyorum. O kadınlar öldürüldü, buna dayanamıyo'du...

– Ama kendisi de çok insan öldürdü, değil mi?

Sessizlik. Tam bir av köpeği duruşu. Ardından gözyaşlarına boğulacakmış gibi yüzünü buruşturarak böğürmeye başladı:

– Hiçbir şey yapmadık! Hiçbir şey yapmadık!

Swift onun iki elini birden tuttu.

– Sakin ol!

Mahkûmlar, güneşin altındaki kertenkeleler gibi avlunun dört bir yanına dağılmıştı. Kimse onlara dikkat etmiyordu. Dikkat, bu dünyaya ait bir şey değildi... Ölümü beklerken burada pişiliyordu, hepsi bu.

– Sence onu bulmuş mudur?

– Kimi?

– Papa Candi'yi.

Estimé başını salladı. Cüzamlı çanından[84] soytarı ziline geçiş yapmıştı. Gemilerle taşınan köleler gibi boynunda asma kilitli zincir vardı.

– Ev'vet. Eminim, buldu.

– Peki sonra ne yaptı?

– Onu öldürdü.

Estimé de kendi söylediğine şaşırmış gibiydi. Gözleri kıpır kıpır oynuyor, yalvarıyordu. Tilt makinesinde zıplayan çılgın bilyeler gibiydi.

– Kanıtın var mı?

– Kanıt? (Kahkaha attı.) Bir daha kimse Papa Candi'den bahsetmedi.

Swift ayağa kalktı. Sırtı terden sırılsıklam olmuştu. Gömleğiyle birlikte alev almaktan korkarak omzunu bile oynatamıyordu.

Adam şimdi başını ellerinin arasına almış, ağlıyordu. Her hıçkırıkta şıngırdayan demir pullarla kaplı bir timsahın gözyaşları. Israr etmenin faydası yoktu. Swift, yolun sonundaki bu adamdan hiçbir şey öğrenemeyecekti.

Sadece merakından son bir şey sordu:

– Güneşsiz'i en son ne zaman gördün?

Baptiste Estimé gözyaşlarıyla ıslanmış yüzünü kaldırdı. Yüzünde şaşkınlık vardı. Hayret. İnanamama. Bu soruyu çok aptalca bulmuş gibiydi ya da aşırı safça.

– Onu en son ne zaman gördün? diye tekrarladı Swift.

– Ama... dün.

---

84. Ortaçağda, cüzamlılar geldiklerinin duyulması için çan taşırlardı. (ç.n.)

Swift irkildi. Bu da neydi böyle?

– Güneşsiz dün buraya mı geldi?

– Ama... evet. Ben onun hocasıydım, babasıydım. Güneşsiz babasını asla unutmaz!

Swift, yerin kayar gibi olduğunu, bütün vücudunun kasıldığını hissetti. Güneşsiz ülkesine dönmüştü. Güneşsiz, Swift'le aynı şehirdeydi. Güneşsiz savaşmaya hazırdı.

– Nasıldı?

– Aynıydı... Bakire Erzulie[85] kadar güzel! Bir vudu şeytanı kadar kötü.

– Sana ne söyledi?

– Güldü. (Estimé zincirlerini kaldırıp yüzünü buruşturdu.) Benimle alay etti!

Swift öyle terliyordu ki, görüşü bulanıyordu.

– O kadar mı?

Adam kapkara, eğri büğrü işaretparmağını havaya kaldırdı.

– Ah, evet! Ne aptalım... Bir şeyler söyledi...

– NE?

– Seni La Saline'de beklediğini söyledi.

– BENİ Mİ?

– Tenten'e benzeyen beyaz... Bu sensin, değil mi?

Baptiste Estimé katıla katıla güldü. Bu şaka gülmekten kırılacağı kadar komik gelmiş olmalıydı ona. Swift ise terinin ince bir buz tabakasına dönüştüğünü hissediyordu.

– Port-au-Prince'te olduğumu biliyor mu?

– Güneşsiz her şeyi bilir.

– La Saline neresi?

– Çöplerin döküldüğü mahalle... Şeytanlar orada yaşar... Seni bekliyor Tenten! Seni bekliyor Tenten! Seni günahlarından arındıracak!

---

85. Vudu inancında aşk tanrıçası. (ç.n.)

Bir Llama Martial .38 Special.

Elbette Philippe Lalo getirmişti. Port-au-Prince'te başka kim Swift'e bir tabanca verebilirdi? Swift öğlen elçiliğe gitmişti. Casus hiçbir şey duymak istememişti. Her zamanki kinik tarzına uygun olarak Swift'e akıl vermeye de kalkmamıştı, yalnızca şöyle demişti:

– Hapishanede birini ziyaret etmek için ne kadar belge gerektiğini gördün, değil mi? Bir de cesedini Fransa'ya götürmek için neler gerekeceğini düşünebiliyor musun? Ben almayayım, sağ ol.

Swift ısrar etmişti. Böyle bir katille silahsız baş edemeyeceğini, Port-au-Prince polisine güvenemeyeceğini söylemişti.

– Peki hiç değilse o hayvanı nerede bulacağını biliyor musun?

– La Saline denen bir mahallede.

Lalo kahkaha atmıştı.

– Şimdi rahatladım işte. Onu orada bulma şansın hiç yok.

– Anlamadın. Beni arayan o. Port-au-Prince'te olduğumu nereden öğrenmiş bilmiyorum ama bu işi bitirmeyi istiyor. Belki de dün beni tesadüfen Dessalines Kışlaları'nın önünde gördü...

– Dessalines'e mi gitmiş?

– Bu sabah sorguladığım Macoute'u görmek için.

Lalo bir ayı homurtusu koyvermişti:

– Beni otelinde bekle. Hava kararınca gelirim.

İnanılmazdı. Bu şehirde yapayalnız olan Swift dört yıldır aradığı katille karşılaşmasına birkaç saat kala, başarı şansının çok az olduğunu bildiği halde tüm öğleden sonrasını uyuyarak geçirdi. Kesintisiz ve limonotu sayesinde sivrisineksiz bir uykuydu.

18.00'de odasının kapısına hafifçe vuruldu.

Lalo tek kelime etmeden, itinayla paketlenmiş hazinesini yatağa koydu.

Meşhur Llama Martial .38 Special.

Askeri ataşe muşambayı dikkatle açarak teknik yorumlarını yaptı:

– Bu mücevher, Llama, Gabilondo y Cía SA tarafından Smith & Wesson modeli baz alınarak üretilmiştir. Bask kökenli bir İspanyol firması ve inan bana, silah konusunda bu heriflere güvenilir... Şirketin merkezi Guernica'da. Ne sembolik, değil mi?

Tabanca ilk bakışta, Fransız polisinin resmi hizmet silahı Manhurin MR 73'e benziyordu ama namlusu daha kısaydı.

– Güney Amerika'nın her yerinde bir asırdır bu tabanca kullanılıyor. Nedenini sorma ama bu, gizli polis silahıdır.

Kapkara silah tavan lambasının altında ışıldıyordu. Yarı otomatik Sig & Sauer'ine sıkı sıkıya bağlı olan Swift, asırlardır bir revolvere dokunmamıştı.

– Seri numarası silinmiş, diye devam etti Lalo, nereden geldiğini söylemek imkânsız. Böyle bir silah yok, hiç olmadı.

Llama'yı tutup tartar gibi yaptı.

– Özelliği, tetik emniyetinin gövde içinde yer alması. Bu anlamda, çift etkili emniyet sistemiyle hep zamanının önünde olmuştur.

Silahı, açık artırmadaki değerli bir heykel gibi sağa sola çevirerek ışığa tuttu.

– Namluyu yağladım, mekanizmayı yumuşattım, tetik hassasiyetini ayarladım. Çok dikkat etmelisin: Ufacık baskı yaparsan patlayabilir. (Tabancayı kavradı.) Daha rahat tutulması için kabzasını zımparaladım. Kabzayı bir gecelik bir iş için kendime göre yapmıştım ama senin eline uyacağını düşünüyorum...

Lalo gösterişli bir tavırla, kabzası önde olarak silahı Swift'e uzattı.

– Normalde adı, "Elini sürme" ama senin için sadece "Geri gel" diyeceğiz. Senden hoşlandım ufaklık. Kararlılığını ve kamikaze ruhunu seviyorum ama sadece verdiğin sözleri tutmak için de olsa, yarın bana tek parça olarak gel, pislik herifi kelepçeleyerek.

Bu son kelime Swift'e, yanında adamı bağlayacak hiçbir şey getirmediğini hatırlattı. Lalo sihirbaz gibi cebinden kelepçe çıkararak yatağın üzerine attı.

– Buna da ihtiyacın olacağını düşündüm.

– Teşekkür ederim.

– Sana şans dilemiyorum evlat. Şans kumar oynayanlara lazımdır. Sen aptalca oynuyorsun ama kim bilir, belki bir karışıklık olur da paçayı sıyırırsın.

Freud'a göre kaygı ile korku arasındaki fark şuydu: Kaygı durumunda insan sıkıntısının nedenini bilemezken, korku durumunda bunun nedenini bilirdi. Swift kendini bu iki duygu halinin ortasında hissediyordu. Güneşsiz'den korkması gerektiğini biliyordu ama onu tanıyor muydu?

Dolayısıyla korkusu belirsiz ve soyuttu. Taksinin arka tarafında oturmuştu; yolda çukurlar ve kaygan zeminler olduğu için koltuğunda zıplayıp duruyor, kasları gerilmiş bir halde ön koltuğa tutunuyordu.

Nihayet geldiler. Ama şoför La Saline'e –kendi telaffuzuyla *Lazalin*– girmeyi kabul etmiyordu. Ona göre burası şehir içinde şehir, bir direniş bölgesi, Tonton Macoute'ların hedefindeki bir nokta ve şimdi de ülkenin yeni liderleri için bir av sahasıydı. Bir insan mezbahası.

– *Oh Papa nou ki*![86]

Söylediğine göre, La Saline bir sürü isyanın çıkış noktasıydı. Diğer mahalleler, isyana katılmak için buradan yeşil ışık beklerdi.

– *Oh Papa nou ki*!

Burası bir mahalle değildi. Daha ziyade bir gecekondu bölgesi, bir gettoydu. Çok tehlikeliydi, çok tehlikeli. Sabahları, çamurların içinde kesik bir kafaya rastlamak az rastlanılan bir şey değildi. Cesedin kalan tarafı domuzlara verilmiş olurdu. Tabii vudu ayinlerinde kullanılmayacaksa. Cehennemin başkentinde bir ölü, yaşayan bir insandan daha değerliydi.

La Saline gibi hep başının dikine giden Swift'in şoförün anlattıklarından etkilenmeye niyeti yoktu. Arabadan indi. Görecekti bakalım.

Aslında hiç böyle bir şey görmemişti. Bir çöp alanıydı ama sanki Kutsal Kitap'tan fırlamıştı. Bir tufan, Mısır'a gönderilen belalardan

86. Aman Tanrım. (ç.n.)

biri... Teneke ve kerpiç evler, kâğıttan yapılma çadırlar, karton barakalar, bez çadırlar... Ortada da çöpler. Sokak –haydi sokak diyelim– moloz, dışkı, atık nehriydi adeta, karanlığa doğru akan iğrenç nilüferler... Bazı yerlerde yığılmalar oluyordu. Çöpler, kapkara suların itmesiyle birikiyordu. Dalgaların getirdiği devasa bir gemi enkazıydı sanki.

Kutular, torbalar, meyve-sebze kabukları, plastik şişeler... Rengârenkti, bunun inkâr edilecek yanı yoktu. Hepsi ay ışığının altında parlıyordu; yağmur suyuyla şişmiş, beslenmiş, güçlenmiş koku dayanılmazdı.

Taksi gitmişti. Swift bu iğrençliğin karşısında, kemerinin altına sıkıştırdığı tabancayla yapayalnızdı. Bu işin *western* yanı hoşuna gidiyordu ama nereye gideceğini bilmiyordu. Uzakta, bir radyodan *merengue*[87] sesi geliyordu.

Güneşsiz'i nasıl bulacaktı? Kapılara mı vurmalıydı? Mahalle sakinlerine mi sormalıydı? Gülünçtü. Ama yine de... başka bir çözüm yolu göremiyordu.

Swift ölmekten korkmuyordu. Çocuklara özgü o sonsuzluk hissini içinde muhafaza etmişti, kendi ölümünü düşünemiyordu ama hayatta istemediği tek şey, öğrenmeden yok olmaktı. Tutuklamaktan, cezalandırmaktan çok, bir açıklama istiyordu.

Kulübelerin, molozların, kazıkların yanından geçerek yürümeye koyuldu. İğrenç koku sinüslerine işlemişti. Bir yön tutturmuş olmak için sağa yöneldi. Körlemesine ilerliyordu. Veya içindeki kör, her şeyini kadere, "yazılı olan"a yatırarak onun önünden yürüyordu. Solunda, tavşan yuvası gibi derme çatma barakalar karanlığın içinde uzanıyordu; sağında çöpler, onunla aynı yönde, aynı tempoda, su hizasında ilerliyordu. Ayaklarını ıslatmamak için karanlıkta güçlükle seçebildiği tahtaların üzerine basarak yürümeye çalışıyordu.

Bakışlarını yukarıya kaldırınca, pamuk gibi bulutları ve donuk, madeni ay ışığıyla gökyüzünü gördü. Yaşamın ya da ölümün –ikisi de aynı şeydi– kıyısına gelmişti. Kendisini kader çizgisine dokunabilecekmiş gibi hissediyordu; ama tuhaftır ki eskiden bunu bu şekilde hayal etmemişti. Hayır, bir gecekondu mahallesinin bok kokuları arasında değil.

---

87. Dominik Cumhuriyeti'nde doğmuş bir dans ve müzik türü. (ç.n.)

Swift hâlâ yürüyordu. Elinde olmadan bu çirkefte yaşayan insanları düşündü. Amfibi insanlar, lazımlıkların üzerinde uyuyan göl yaratıkları, yeşilimtırak yansımalarıyla sürüngenler...

Aniden bir karaltı belirdi. Kımıldayan. Swift önce gözlerine inanamadı: Adamın biri, örtüye sarınmış gibi, dikenli tellerin arasına kıvrılmıştı. Swift onun ayağını dikenlere takmış olabileceğini düşünerek yardım etmeye hazırlandı ama sonra adamın kendi isteğiyle oraya kıvrıldığını anladı. Ya kendini korumak için ya da kendine zarar vermek için, artık hangisiyse. Delinin biri olmalıydı.

Başmüfettişin de aklı onunkinden fazla olmadığı için sordu:

– Güneşsiz'i gördün mü?

Adam tel kafesinin içinde kımıldandı. Yüzü pıhtılaşmış kanla karışık metal dikenlerle doluydu. Yaralıydı, hem de ciddi biçimde. Ama Swift kendini yardımsever hissetmiyordu.

– Güneşsiz? diye tekrarladı adam karanlıkta.

Gözü toprağa bakan adam zırhının içinde büzülerek ona sırtını döndü ve mırıldandı:

– Güneşsiz her yerdedir. Güneşsiz bizim *loa*'mız...

Loa. Swift bunu hatırlıyordu. Vudu ruhlarının ismiydi. *Neyse, devam edelim...*

Korkudan veya batıl inanç yüzünden hep aynı yönü takip ediyordu. Kendi saçmalığına güveniyordu.

Aniden dar bir sokaktan mavi renkte gümüşi bir ışıltılı fışkırdı.

İlk bıçak darbesi Swift'in boğazına isabet etti: *İşte buradasın dostum.*

İkincisi göğsüne saplandı; başmüfettişin ağzından kan ve o isim fışkırdı: Güneşsiz.

Üçüncüsü, dördüncüsü karnına isabet etti, tak-tak. Swift acı değil ama uyluklarına yayılan sıcaklığı hissediyordu. Büyük bir rahatlama hissi tüm benliğini sardı. Basınç çok fazlaydı. Büyük bir enerji ve gerginlikle dolup taşmış, neredeyse patlayacak gibiydi. Bu yaralar basıncı azaltıyordu. Kesin sonuca götüren kanama. Nihayet nefes alabiliyordu...

Sırtı duvara dayalı bir halde yere çöktü. Kandan yapış yapış olmuş silahını eline almayı bile düşünmedi. Sadece gözlerini kaldırdı ve nihayet hasmını gördü.

Büyülendi.

Göğsü çıplak, teni pürüzsüz, tunç renginde, heykel gibi genç bir erkek. Yüzü mü? Mükemmelliğe meydan okuyordu, kısacık kesilmiş saçları altın rengindeydi. Tanrı kadar güzeldi. Swift katilini tanıdı. Onunla uzun zaman önce tanışmıştı ve soruşturması sırasında, Paris'te birkaç kere karşılaşmışlardı.

Eli boğazındaki açık yaranın üzerinde, bilincini kaybetmeden önce mırıldandı:

– Tony... Tony Toussaint...

Kapkaranlık bir dünyaya uyanıyordunuz.

Zamansız, mekânsız, tamamen sessiz. Karanlığın gelip sizi içine çektiğini sanıyordunuz. Oysa tersiydi. Karanlığı kusan sizdiniz. Burnunuzdan, gözlerinizden, ağzınızdan katran akıyordu. Akan, her yere yayılan sizdiniz. Yakıcı geceydiniz. Hiçliktiniz. Bir türlü *ölememekten ölüyordunuz.*[88]

Gözkapaklarınız ters dönmüş, deriniz tavşan gibi yüzülmüştü. Ruhunuz, sizi çevreleyen boşluğa dönüşmüştü; içinizdeki her şey yer değiştirmiş, kanıyordu...

Yine de odayı ayırt edebiliyordunuz. Duvarlar. Tavan. Panjurlar... Tanrım, bu ateş... Ölüm döşeğinde, magma gibi fokurdayarak akmak normal miydi?

Ama bir yandan da zamana, mekâna ait olmamak hoştu. Sıfır yerçekimi. Her yerde olma hissi. Bedeninizden sıyrılıp hastane odasında yatan bir adam görüyordunuz. Uyanıyordunuz. Hayır, hâlâ uyuyordunuz. Veya daha ziyade hiç uyumamıştınız. Ya da hiç uyanmamıştınız. Bunu bilmek imkânsızdı. Uyanıklık uyku haline gelmişti, gündüz ise hiçlik olmuştu.

Acı mı? Hayır. Veya acı o kadar büyüktü ki, acı çekmemenin ne demek olduğunu unutmuştunuz. Bunu bilebilmek için kıyaslayabilmeniz gerekirdi. Kıyaslayabilmeniz için de hatırlayabilmeniz...

Yanma hissi oradaydı. Sinirleriniz boyunca yayılarak yukarılara çıkıyor, gözlerinizi patlatacak tek bir güce dönüşüyordu. Gözleriniz mi? Hayır. Başka yaralar, başka yarıklar vardı... Beyninizin etrafını saran ıslak çimento gibi. Cildiniz kireçleniyor, fosilleşiyordu... Çok yakında taşa dönüşecektiniz, ebediyete karışacaktınız... Ve kimse bundan bahsetmeyecekti artık.

---

88. Avivalı Azize Teresa'nın "Ölememekten ölüyorum" sözüne gönderme. (ç.n.)

Birileri vardı. Seslerin üzerine başka sesler, karanlığın üzerine karanlık biniyordu.

– Kimsiniz?

Karanlıkta yankılanan sizin sesinizdi.

– Şşşt.

– Neredeyim?

– Sakin olun.

– Cevap verin!

– Hareket etmemeniz lazım...

Karaltı, başınızın üzerinde bir şeyler yapıyordu. İdrak ediyorsunuz. Serum. Hep o kreol aksanı... Ağızlarının içinde sıcak çakıl varmış gibi.

– Neredeyim?

– Hastanede.

Evet. Hastaneydi burası. Yataklar. Çarşaflar. Hastalar.

– Diğerlerinin neyi var?

Hemşire cevap vermedi. Yanınızdan ayrılmak istiyordu. Eliniz kendiliğinden canlanmış gibi, hemşirenin kolundan yakaladı.

– Neleri var?

O anın katranına bulanmış kadın neredeyse görünmüyordu. Sessizliğinde, sessizliğinin içinde hâlâ o aksan vardı...

– AIDS.

Gündüz ve gece. Gece ve gündüz. Belli bir sırayla birbirini takip ediyordu. Bu sıcakta saatler cehenneme dönüşüyordu. Zamanı tutmanın imkânı yoktu. İçinizden geçiyor, içinizi boşaltıyor, sizi hareket edemez hale getiriyordu...

Ama yavaş yavaş bilinci ve algısı yerine oturuyordu. Mesela oda. Kare biçiminde, yeni boyanmış, büyük ve beyaz bir odaydı. Pencerelerde açık renk ahşaptan panjurlar vardı. Duvarlarda mı? Tek bir süs vardı: Haç. Yatağın metal parmaklıkları askeri bir hava yaratıyordu. Olsun. Sorun değildi.

Swift yaşıyordu ve bu, inanılmaz bir şeydi. Hatta gerçeküstüydü. Sanki şakaydı, yalan haberdi. Boğazını kesmişler, göğsünü delmişler, karnını yarmışlardı. Ama işte, sargılar içinde, sudan çıkmış balık gibi olsa da bilinci yerindeydi ve ağrısı yoktu. Hayır, artık canı acımıyordu; ona litrelerce ağrı kesici vermişlerdi. Morfin miydi?

Sormamıştı. Konuşmaması gerekiyordu. Bir doktor ona hepsini açıklamıştı. O kadar alçak sesle ve dikkatli konuşmuştu ki, Swift hiçbir şey anlamamıştı. Ama yoruma gerek yoktu: Boğazının bir şantiye gibi olduğunu hissediyordu.

Tabip tekrar gelmiş ve başka ayrıntıları da anlatmıştı. Bıçak boğazını aşağıdan yukarı doğru kesmiş ve ses tellerine zarar vermişti, ama çok ciddi değildi. Gırtlağı ve soluk borusu zarar görmemişti. Bıçak şahdamarına da değmemişti. Birkaç milimetre daha yana gelseydi, artık konuşacak bir şey kalmayacaktı.

Diğer yaralar? Şans meleği yine yanındaydı. Göğsüne aldığı darbe, sol köprücükkemiği ile üst ana toplardamar arasına isabet etmiş, aort damarının üzerindeki kası delmişti. Swift'in bunun ne olduğuna dair bir fikri yoktu ama bu yarayı kesin bir nokta gibi hissediyordu. Sargıların üzerinden bile yerini gösterebilirdi.

Karnındakiler? Aynı durumdu. Bıçak kaslara ve ete saplanmıştı, elbette kan kaybı olmuştu ama hiçbir organ hayati bir zarar görmemişti. Dolayısıyla iyileşmesi için zamana, istirahate, morfine ve Tanrı'nın şefkatine ihtiyacı vardı.

Swift örtünün altında terliyor ve düşünüyordu. İşin aslı terlediğinden daha az düşünüyordu. Vücudu birikmiş gerginliği terle dışarı atıyor, beyni mantıklı düşünceler kurmakta zorlanıyordu. Genel olarak bir tür aptalca mutlulukla yetiniyordu.

Zaman zaman, kendisinden daha kötü durumda görünen oda arkadaşlarını inceliyordu. Ciltleri yara içinde, ciğerleri parçalanırcasına öksüren, ölüm döşeğindeki adamlar. Deyiş yerindeyse bir tür başa dönüş. Thérèse Sokağı, numara 20 ve Federico'nun perişan bedeni. Çember tamamlanıyordu.

Hastalık kapmak mı? Swift bundan korkmuyordu. Buraya kadar sağlıklı bir şekilde gelebildiyse ve hastalıkla iç içe olduğu onca yıldan sonra hâlâ hayattaysa, bundan sonra da hastalık kapmazdı. Tehlikede değildi. Tam tersine buradaki hastalar onu koruyordu. Güneşsiz buraya gelmeye cesaret edemezdi – AIDS'ten korkuyordu.

Swift yanılmıştı. Katil hasta değildi. Ne HIV pozitifti ne de güçten düşmüştü. Evet, intikam alıyordu ama kendisine hastalık bulaştığı için değil. Başka bir şey vardı... Bu hastalıktan ve hastalığa yakalananlardan nefret ediyordu. Evet birkaçına yaklaşmış, hastalıklı kanlarını akıtmıştı ama bunun nedeni, adamların kesin olarak öldüğünü görmekti. Güneşsiz, AIDS hastalarından nefret ettiği kadar korkuyordu da. Onları yok etmek istiyordu ama bir yandan da ödü kopuyordu.

Peki, Swift nasıl hayatta kalmıştı? Çok basitti. Haiti'deki Yedinci Gün Adventistlerine ait bir hastanenin, yoksul mahalleleri gezen acil sağlık ekibi onu yaralı olarak bulmuştu. Böylece Mairie de Carrefour Yolu, Diquini numara 63'e getirilmişti. Duvardaki panoda hastanenin amentüsü yazılıydı: "Herkes Tanrı için, Tanrı için herkes."

Bir gece, elinde Kitabı Mukaddes tutan bir hemşire ona, Adventistlerin ilahi bir görevi yerine getirdiğini ve sekiz temel yasaya dayanan tıbbi uygulama yöntemlerinin, dünyadaki en iyi yöntem olduğunu anlatmıştı. Kanıtı mı? Dünyadaki en uzun ömür rekorunu ellerinde tutuyorlardı. Swift ise sadece buna inanmak istiyordu.

Burada olduğunu kim biliyordu? Philippe Lalo. Hastane yönetiminin aklına ilk gelen şey Fransa Elçiliği'ne haber vermek

olmuştu (Swift'in kimliği üzerindeydi). İhbar doğrudan Mösyö Beyaz-Rom'un masasına ulaşmıştı; zaten o da 14 Haziran'ı 15'ine bağlayan gece, La Saline'de kayıplara karışan çırağını arıyordu. 17'sinde iki büyük ruh buluştu; biri mumya gibi sargılar içindeydi, diğeri "Big Bisou"yu söyleyen şarkıcı Carlos gibi çiçekli gömlek giymişti.

Swift konuşamıyordu ama Lalo onu canlı ya da hemen hemen canlı bulduğu için mutlu olmuştu. *Last but not least*,[89] askeri ataşe hastane personeline para vererek Llama Martial'ini geri alabilmişti. Sonu iyi biten her şey iyiydi, çok zor olmaması kaydıyla.

Philippe Lalo neler olduğunu sormadı – hayati durumu belirsiz olan yataktaki beden, zaten her şeyi anlatıyordu. Buna karşılık dayanışma halinde olduğunu gösterdi: Her gün gelmeye söz verdi, bu da Swift'in kafasını dağıtmasına vesile olacaktı.

Başka şeyler de vardı. Swift'e hâlâ düzenli olarak kan nakli yapılıyordu – aşırı kan kaybetmişti. Emilebilir dikişleri Betadine'le temizlenmişti. Günde iki defa da gazlı bezlerini değiştiriyorlardı. Swift hiç acı hissetmiyordu. Uyuşmuş, uzaklaşmış gibiydi... Havada süzülüyordu.

Zaman zaman elektrik arızası oluyor, klima da elektrikle birlikte gidiyordu. Hemen akabinde yerden bir alev topu yükselip Swift'in yatağını kavuruyordu. Başkomiser, sıkıca sarılmış bandajların altında boğulacak gibi oluyordu. Birkaç dakikalık bu süre içinde kendini ölecekmiş gibi hissediyordu. Ardından elektrik teknisyenleri işe koyuluyor ve yavaş yavaş serinlik geri gelip bu kazazede hayatına son veriyordu.

Hepsi bu kadar mıydı? Berbat yemekler ve bitmek bilmeyen geceler –karanlık, katran, ateş...– sayılmazsa bu kadardı. Beyni iyi kötü, bir jeneratör gibi tıksırmaya, homurdanmaya ve işlemeye koyuldu. Günün –ya da son günlerin diyelim– haberini, yani katilin kimliğini kafasında evirip çevirmeye başlamıştı.

Önce flaşlar halindeydi.

Tony Toussaint, Sainte-Anne Sokağı'ndaki Méta-Bar'da, Kaptan Köşkü'nün diğer iki elamanı, Werner Cantoube ve Michel Franck'la birlikteydi. Yanaklarında ışıltılı pullar, gözlerinde lensler.

"– Hayır, hayır bir tanem, biz limanda kalıyoruz.

---

89. Sonuncusu ama bir o kadar da önemlisi. (ç.n.)

– Sainte-Anne Sokağı'nda mı?

– Tam olarak öyle."

Bir ay sonra, Marcel Caroco'nun Vosges Meydanı'ndaki evinde cıvıldıyordu: "Millet, polisler geldi!"

Göğsünü açıkta bırakan apoletli bir smokin giymiş, boynuna taşlı papyon takmıştı. Şeytan kadar güzel, bir Lalique kristali kadar değerli.

Cinayet Büro'da, 13 Temmuz'da Swift onu sorguya çekmişti. Melez adamın maskesi –daha doğrusu, maskelerinden biri– düşmüştü: Méta-Bar'daki züppe maskesi. Aksanı ve öksüz kırılganlığı geri dönmüştü... Ama Tony Guadeloupe'tan gelmemişti; titreyen, ter içindeki, kreol aksanıyla konuşan o çocuk da değildi:

"– Ne şekilde bir ilişkiniz var?

– *Gason*'uz.

– Fransızca konuş.

– Arkadaşız.

– Sevgili?

– Hayır, arkadaş. Özgürüz. Herkes istediğini yapıyor.

– Ama üçünüz birlikte yaşıyorsunuz.

– Evet."

Tony, ev arkadaşı Werner Cantoube'u koruyormuş gibi rol yapmıştı. Mükemmel bir oyunculuktu. Bu şok halindeki masumun arkasında Pala-Adam'ın olabileceğinden kim şüphelenirdi? Şüphesiz Werner'in işlediği cinayetlerden haberdardı ama bu onu korkutmamıştı, çünkü Haiti'de bir sürü adam öldürmüş, Paris'te eski sevgililerini sabırla parçalamıştı.

Boş zamanlarında kendini küçük bir dâhi olarak gören Swift için bir mütevazılık dersiydi bu. Tony ağın deliklerinden kaçmıştı. Parmak izleri umumi tuvaletlerdeki izlerle örtüşmüyordu çünkü o izler Werner'e aitti. Onu Federico'nun eviyle de, Caureleux'nün hastane odasıyla da ilişkilendiren hiçbir şey yoktu. Voltaire Bulvarı'ndaki dairede de önemli bir şey bulunmamıştı.

Swift bazı geceler, ateşler içinde şu görüntüyle uyanıyordu: Çalışma masasında, katilin karşısına oturmuş, kimliğini inceliyordu... Tony Toussaint'i Guadeloupe doğumlu gösteren belge sahteydi elbette.

Dinlen Swift... Şu anda hiçbir şey yapamazsın... Hayır, yapabilirdi. 19 Haziran Perşembe günü Lalo günlük ziyarete geldiğinde, başmüfettiş ona titreyen eliyle bir kâğıt uzattı.

– Bu ne?

– Telgraf metni.

Lalo göğüs cebinden gözlüğünü alarak kuşkulu bir ifadeyle okudu. Mesaj beş kelimeden oluşurken adres yedi satırdı.

– Bu insanlar kim?

– Arkadaşlarım.

– Bunu onlara mı göndermek istiyorsun?

– Evet.

– Anlayacaklar mı?

– Anlayacaklardır. Onlara benim adresimi de ver. Hastanenin adresini yani.

Lalo ağır ağır kalktı.

– Seninle eğlencemiz bitmedi sanırım.

Heidi'nin hesabına göre 19 Haziran tarihli telgrafın Libenge dispanserine gelmesi dört gün sürmüştü. Gönderildiği yer göz önüne alınacak olursa bayağı hızlı gelmişti. Haiti'den Orta Afrika'ya, doğudan batıya, dünyanın yarısıydı. En azından posta ve iletişim araçları açısından bakılacak olursa düşünülebilecek en berbat güzergâhtı.

Swift'in mesajı daktiloda yazılmıştı ve yarı yarıya silinmiş, nemli bir kâğıt halinde bir haberci tarafından (başka seçenek yoktu) getirilmişti. Telgrafı Heidi almıştı. Okumuş, bir kez daha okumuş, sonra bir daha okumuştu, ardından Ségur gelmiş, o da okumuştu.

Endişe vericilik açısından Swift'in mesajı 10 üzerinden 12 alırdı.

ONU BULDUM.
YARALIYIM.
BURAYA GELİN.

Mesajın altında başmüfettişin tedavi gördüğü Port-au-Prince'teki Adventist hastanesinin adresi vardı. Telgrafı yazma biçimine bakılacak olursa aklı hâlâ yerinde demekti.

Bu mesajın gelmesi dört gün sürdüyse de, Heidi ile Ségur'ün karar vermeleri ancak dört dakika sürmüştü. Bir bakışma, birkaç kelime yetmişti. İkisi de bu soruşturmada hiçbir sorumluluk hissetmiyordu. Buna karşın, bilin bakalım neden, yüce Swift'in kritik durumu onlara başka seçenek bırakmamıştı. O bir arkadaştı. Dosttu. Yol arkadaşıydı.

23 Haziran, sabah saat 11. Libenge ile Bangui arasında yüz kilometrelik bir mesafe olduğu göz önüne alınacak olursa, beş ya da altı saatlik yolları vardı. Herkes bunu bilirdi.

Bir gece Bangui'de kalacaklardı. Şansları yaver giderse ertesi

sabah Fransa'ya uçacaklar, ardından hazırlıkların ikinci perdesi başlayacaktı; Haiti, Port-au-Prince'e gitmeden önce Paris'te kısa bir mola vereceklerdi.

Evet, Heidi endişeliydi ama çok da heyecanlıydı. Açıklayamayacağı bir şekilde Swift'in paçayı kurtaracağından emindi. Onu korkutan ve heyecanlandıran şey, dört yıllık takibin ardından Swift'in Güneşsiz'i bulmasıydı. Canavara yaklaşma sırası şimdi onlardaydı. Küçük bir çocuk gibi, canavarı ok ve yayla kovaladığını hayal ediyordu. *Uçma kızım.*

Heidi şehri çok büyük ve hareketli bulmuştu. Aslında sadece birkaç yapının ayakta durduğu toprak zeminli bir kasabaydı. Heidi tam bir dağ insanı olmuştu.

Otel. Seyahat acentesi. Paris için uçuş! Ertesi sabaha değildi, o gün kalkıyordu. Tekrar otele dönüp valizlerini aldılar ve havaalanına gittiler. Beklediler. Mekanik bir parçanın eksik olduğu söyleniyordu. Tanımadıkları bir beyaz onlara yamyamlıktan, pistin bir ucunda insan eti ticareti yapıldığından bahsetti... Çatlağın teki. Beklemeye devam ettiler.

Nihayet sabaha karşı iki civarında uçak havalandı. Heidi arkasında Boeing 767'nin gücünü hissettiğinde, Yunan tanrılarının kaçınılmaz *fatum*'unu, yazgının gücünü düşündü. Sadece Paris'e gitmiyordu, aynı zamanda avucunun içine çizilmiş kaderine doğru yol alıyordu. Yazılı olanla aynı yoldaydı. Bu derin düşüncelerine rağmen uyuyakaldı.

Uyandığında Paris'teydi. Sadece birkaç aylık mahrumiyet hayatından sonra başkent ona gerçekdışı göründü. Burayı hiç tanımıyordu ama özellikle de şehir onu tanımıyordu. Yabancı bir cisim, çözünemeyen, farklı bir öge olmuştu. Sadece kenarda duruyordu.

Neyse ki Ségur vardı. Otel (İkisinin de Paris'te kalabilecekleri bir yer kalmamıştı). Haiti Elçiliği. Karayip Adaları'na gitmek için vizeye gerek yoktu. Geriye uçak biletlerini almak kalmıştı. Para mı? Bundan bahsetmemişlerdi bile. Ségur gizli kasasından kullanıyordu. Tüketime, modern hayata dönmüşlerdi. Heidi gerçekliği ve önemi olmayan bir gölge tiyatrosuna bakar gibiydi. Her şey ona çok uzak, çok sahte geliyordu. Havada süzülüyor, yüzüyor, gülümsüyordu.

Paris'te iki gün kaldıktan sonra kendini tekrar uçakta buldu. Yine uyudu. Hakikate kavuşmak için sabırsızlıkla uyanmayı bekledi.

Port-au-Prince uçak pistinde istediğine kavuştu. Tanıdık ışık oradaydı, sıcak da öyle ve en çok da, havayı dolduran o kesif nem ve çürüme kokusu. Evine, tropiklerin altına dönmüştü. Yeniden var olmuştu.

Her zamanki uzun, karmaşık, garip formalitelerden sonra kendini dünyanın öbür ucunda, Haiti'de, güneşin altında, fırın sıcağının ortasında buldu. Yana doğru bir bakış atıp Ségur'e gülümsedi, Ségur de ona aynısını yaptı. Anlaşmışlardı. Tartışılacak bir şey yoktu: İkisi de tropiklerin insanıydı.

Valizlerini otele bırakır bırakmaz Yedinci Gün Adventist Hastanesi'ne doğru yola çıktılar. Heidi saatine baktı; sabah 11'di. Bu ona hiçbir şey ifade etmiyordu. Zaman dilimleri –Libenge, Paris, Port-au-Prince– birbirine karışmıştı, biri diğerini geçersiz kılıyordu. Ve bu saat kırıktı.

Dışarıda tam bir kargaşa hâkimdi. Meyveler, çöpler, gelip giden insanlar... Hepsi, yarı kokuşmuş, yarı renkli bir turba misali birbirine karışıyor, duyuları yok ediyordu. Heidi Afrika'dan alışkındı. Sefalet karşısında hiç şaşırmadı. Burada fazlası, Karayipler'in kokusu da vardı. Bir adadaydılar; her yerde turizm beklentisi ve ağabey Amerika'nın varlığı hissediliyordu: Unutmayalım ki, Miami Beach iki saatlik uçuş mesafesindeydi. Her tişörtte, her içecekte emperyalist uygarlığın izleri vardı. Acı bir biçimde, aynı şey ateşli silahlar için de geçerliydi: ABD'de bile bu kadar tüfek ve tabancanın dolaşımda olduğunu göremezdiniz.

Hastaneye geldiklerinde Heidi hiç yadırgamadı. Büyük beyaz binalar, tropikal mimari ve en çok da iklim: hava, rüzgâr, ışık... Afrika'nın daha temiz versiyonuydu. Sanki burada misyonerler nihayet savaşı kazanmıştı.

Swift'i yatağında gördüğünde, Heidi'nin ayakları tam olarak yere bastı. Durumu kavramıştı. Yıllardan beri aradıkları iblis tarafından korkunç bir saldırıya uğrayan başmüfettiş kıl payı kurtulmuştu.

Genç kadın şimdilik pansumanları saymaktan başka bir şey yapamıyordu – boynunun çevresinde, sol omzunda (tabanca kılıfının geçirildiği omuz kayışı gibi görünüyordu), karnında. Bu bandajları incelemek, saldırı görüntülerini geri sarmak gibiydi.

Siyahi hastaların olduğu büyük, beyaz bir odadaydılar. Panjurlar odada çizgiler halinde gölgeler oluşturuyordu.

Birbirlerine neredeyse sarılamadılar bile. Swift zorlukla hareket edebiliyordu. Konuşmak da zor geliyordu. Sonuçta uzun bir sessizlik oldu. Heidi ile Ségur şaşkın bir vaziyette, yatağın birer yanına oturmuştu. Ségur'ün, çocuklarının eşcinsel ve ölmek üzere olduğunu bildirdiği o ebeveynler gibiydiler.

Swift gülümsedi. Heidi onun çok zayıflamış olduğunu gördü. Eskisinden daha uzun boylu görünüyordu ama artık santimlerle değil kemiklerle, kaburgalarla ölçülebilecek gibiydi boyu.

Önemsiz ama üzücü bir ayrıntı da şuydu: Havaya kalkmış o perçemi artık yoktu. Yarı punk, yarı züppe kişiliğinin bir parçası olan o sorgucu yok olmuştu. Hemşireler saçını arkaya doğru taramışlardı, bu da yüz hatlarını daha uzun gösteriyordu. Solgun ama neyse ki hâlâ yakışıklı olan yüzüne bakmak acı vericiydi.

Nihayet Swift konuşmaya başladı. Sesi boğuk ve çatlaktı. Önce geldikleri için ikisine teşekkür etti. Ardından nasıl saldırıya uğradığını anlattı. Heidi söylediklerinin hepsini anlayamadı. Geceydi, her yerde çamur ve çöpler vardı. La Saline adında bir mahalleydi. Hayalet gibi bir yaratık karanlığın içinden fırlamıştı...

– Doktorunla konuştum, dedi Ségur. Ucuz kurtulmuşsun. Hayati hiçbir organ zarar görmemiş. Birkaç hafta nekahet dönemi...

– Sizi elimi tutmanız için çağırmadım.

Yeniden sessizlik oldu. Hakikatin dile getirilmesi yeterince uzamıştı. Konunun can alıcı –sözün gelişi tabii– kısmına girme zamanı gelmişti.

– Güneşsiz, Tony Toussaint'miş, diyerek darbeyi indirdi Swift.

Heidi darbeyi hissetmiş ama niteliğini anlayamamıştı. Sainte-Anne Sokağı'nda karşılaştığı sarı saçlı fahişe ile dört yıldır aradıkları cani arasında kesinlikle ama kesinlikle bir bağlantı olamazdı.

Ségur'e göz atınca onun da buna inanamadığını gördü.

– Kaptan Köşkü'nün Tony Toussaint'i, diye ısrar etti başmüfettiş.

Diğer ikisi dımdızlak kalmış gibiydi. Ne bir söz ne bir düşünce ne bir tepki, hiçbiri yoktu. Swift konuşmakta zorluk çekse de devam etmesi gerektiğini düşünüyordu. Terk edilmiş çocuktan, şekerkamışından, Tonton Macoute'lardan bahsetti.

Diğer hastalar uyurken, başmüfettişin ağzından çıkan kelimeler ışığın içinde eriyip gidiyordu. Hastalar kömür gibi siyahtı ve onları şimdiden kefen gibi saran bembeyaz örtüler, siyahlıklarını daha da vurguluyordu.

Swift'in daha ayrıntılı açıklamalar yapması gerekiyordu. Elini, komodinin üzerinde ışıldayan su sürahisine götürdü ama Ségur daha hızlı davranarak ona bir bardak su uzattı. Swift suyu içti. Boğazını ıslattı. Konuşmaya devam etti.

Yaklaşık on cümlede bir sürahiye uzanmak zorunda kaldı, Ségur'ün de defalarca su doldurması gerekti. Bu kısa duraklama anlarında Heidi'nin elinden, Swift'e budalaca gülümsemekten başka bir şey gelmiyordu. Durumun korkunçluğunu idrak edince dehşete kapılmıştı. Korkudan titriyordu ama Afrika'da olduğu kadar burada da hemen nefret ettiği klimanın da payı vardı bunda.

Hikâye karmaşıklaşmıştı. Bir başka katil daha vardı. Papa Candi. Soruşturma yapılmıştı. Güneşsiz-Tony Toussaint soruşturmaya dahil olmuştu. Sonra Paris'e gitmişti... Adam bu arada işkenceye maruz kalmıştı. Bir araba lastiğinin ateşe verilmesiyle yapılan bir tür işkence. Tüm bunlar fazla açık değildi. Ya da en azından tarih sıralamasında bazı belirsizlikler vardı...

– Seni buradan çıkaracağız, diye ona güvence verdi Ségur gülümseyerek.

Pot kırmıştı. Bir deliye hitap ediyormuş gibi konuşmuştu.

– Tedavin için Fransa'ya dönme işini halledeceğiz ve...

– Hayır, diyerek onun sözünü kesti Swift. Öfkeden sesi titriyordu.

– Ne?

– Hayır. Dönmek istemiyorum, deli de değilim.

– Elbette ama...

– Kapa çeneni. Beni dinleyin.

Heidi bir şey dürtmüş gibi yerinden kalkarak, tek kalçasıyla yatağın kenarına oturdu. Swift'in elini kendi ellerinin arasına aldı. Şaşırtıcıydı: Swift'in eli çok serindi.

– Burada kalmayı ve sizin de bu soruşturmayı bitirmenizi istiyorum.

Heidi gülümsedi. Başka ne yapabilirdi ki?

Bu tebessüm Swift'i zıvanadan çıkardı:

– Tanrı aşkına, beni dinleyin. Güneşsiz burada, bu şehirde. Onu bulmak zorundasınız.

– Peki, sonra? diye sordu Ségur.

– Bakacağız. Burada askeri bir ataşe var, tutuklama emri çıkarabilir ve...

– Dinlenmen lazım, diye mırıldandı Heidi.

Swift elini onun ellerinin arasından çekti.

– Benimle bu şekilde konuşma, dedi daha sakin bir sesle. Bu işi bitirmek için yanıma gelmenizi istedim. Benim yönlendirmelerimi takip ederseniz her şey yolunda gidecektir.

Bu defa Ségur ayağa kalktı. Yeterince dinlemişti. Başkomisere öğüt vermiyordu, yapması gerekeni söylüyordu. O doktordu, Swift ise hasta. Herkes durumuna uygun davranmalıydı. Heidi, Ségur'ün söylevini dinlemiyordu, bin yıldır aynı teraneydi. Tutkuya karşı mantık, hastanın bilgisizliğine karşılık doktorun bilgisiydi burada çarpışan. Ama Swift'in kararlılığı onu korkutuyordu. Bedeninde kemik ve et namına ne kaldıysa onları da bir kenarda bırakacaktı bu gidişle.

– Piç kurusunu nasıl bulacağınızı biliyorum, diye karşılık verdi Swift, sanki Ségur hiçbir şey dememiş gibi. Size söyleyeceğim...

– Ama Haiti'yi hiç bilmiyoruz.

– Ben de öyle. Sorun o değil.

– Neden polise haber vermiyorsun? diye sordu Heidi.

– Port-au-Prince'te polis yok, en azından bildiğimiz anlamda polis yok.

– Kimse sana yapılan saldırıyı soruşturmuyor mu?

– Hayır. Bu ülke paramparça. Bir diktatör kaçtı, geçici bir hükümet parçaları toplamaya çalışıyor, halk intikam almaktan başka bir şey istemiyor... Soruşturma yapılabilecek bir ortam yok burada.

Heidi'nin çenesi açılmıştı:

– Tony'nin hâlâ Port-au-Prince'te olduğundan emin misin?

Farkına varmadan onun önadını kullanmıştı. Tony'yi tanımıştı, onunla şakalaşmıştı. Birlikte birçok gece geçirmişlerdi. Swift'in bahsettiği canavar o olamazdı. En azından yüzde yüz o olamazdı.

– Eminim, diye cevap verdi Swift.

– Neden?

– Burada yapacağı bir şeyler var, ne olduğunu bilmiyorum. Ama görevini yerine getirmeden gitmeyecek.

– Peki, sen?

– Bana ne olmuş?

– Seni... görmeye gelmesinden korkmuyor musun?

Swift gülümsedi. Gülümsemesi can yakıcıydı. Külrengi bir yüzde soluk bir yara gibiydi.

– Ben korunuyorum.

– Kim tarafından?

– Onlar.

Heidi ile Ségur diğer yataklardaki, bilinçleri pek yerinde olmayan hastalara göz ucuyla baktılar. Çok daha iyi korumalar görmüşlerdi.

– Güneşsiz AIDS değil. Hastalıktan korkuyor.

– Federico ile Cauteleux'ye yaklaşmaktan korkmadı, diye belirtti Ségur.

– Aksine, uyguladığı şiddet nasıl korktuğunu gösteriyor. Zaten ölmek üzere olan adamları öldürürken kapıldığı öfke ve onları yok etme hırsı, tamamen paniktendi. Bu hastalığın kaynağını palayla yok etmek istiyordu, tıpkı ateşi topuklarıyla söndürmek isteyen biri gibi.

Ségur klimanın serinlettiği, eter kokusuyla yüklü havadan bir nefes alarak sordu:

– Diyelim ki Güneşsiz'in yerini saptadık, sonra ne olacak?

– Tekrar söylüyorum: Burada güvenebileceğimiz bir askeri ataşe var. Tony Toussaint'in bu ülkeden çıkarılmasını sağlayacak, böylece herifçioğlu Fransa'da yargılanabilecek.

"Ülkeden çıkarılma", "yargılanma" sözleri kulağa saçmalık gibi geliyordu.

– Neden ona sormuyorsun? diye araya girdi Heidi. Adamına yani. Tony'nin yerini saptayabilecek imkânları vardır ve...

– Siz ondan daha iyisiniz.

Ségur kahkaha attı.

– Şimdiye kadar sana fazla yardımımızın dokunduğunu sanmıyorum.

– Yanılıyorsun. Neyse, tartışmanın anlamı yok. Ta başından beri bu olayın içindesiniz, bu işi bitirmek de size düşüyor.

Heidi, Ségur'ün ne düşündüğünü bilmiyordu ama o da Swift'le aynı fikirdeydi. Zaten buraya kadar gelmişlerdi, birkaç adım daha atmanın ne zararı olurdu?

Tam da adım demişken, arkalarından ayak sesleri duyuldu. Arkasına döndü. Parmak arası terlik ve çiçekli gömlek giymiş şişman bir adam, ayaklarını sürüyerek onlara doğru ilerliyordu. Güneşte pişmiş, romda marine edilmiş gerçek bir sığır eti. Sömürge dönemindeki bar sahiplerine benziyordu.

– Bu, müdahale timin mi? diye sordu adam bir merhaba demeden.

Heidi, bu kırmızı suratlı yabancının, Swift'in bahsettiği destek olduğunu tahmin etti. Swift'i tebrik edebilirdi: Birini ülkeden çıkarma operasyonu bu şişkoya kaldıysa, yanmışlardı.

Kaba adam, sorusu yeterince alaycı değilmiş gibi ekledi:

– Ya bu kız çocuğu, o da ikramiye mi oluyor?

Heidi bir film ya da kitap kahramanı olsaydı adamın çenesini kapatacak bir karşılık bulabilirdi. Ama o anda aklına hiçbir şey gelmiyordu. Önemi yoktu. Kendini bu sözlerin, bu anın, bu komik adamın çok üstüne konumlandırdı.

Durumun kaçınılmazlığını kavramıştı: Güneşsiz'i ölü ya da diri, Swift'in başucuna getirmek zorundalardı.

Kalanı, Verlaine'in dediği gibi, geri kalan her şey edebiyattı.

Daniel Ségur her zaman görev adamı olmuştu.

Ne olursa olsun hep sağlam, anında harekete geçen, becerikli biriydi. Bugün kendi uzmanlık alanından –bir cinayet soruşturmasını sonlandırması istenmişti– biraz (sözüm ona biraz!) uzaklaştığı doğruydu ama yine de bocalamamıştı. *Haydi işbaşına oğlum.*

Patrick Swift ile arasındaki bağı açıklamak imkânsızdı. Evet, arkadaşlardı. Birlikte yol alan iki kişi belki de. Alter ego, hiç değildi. Swift polisti. Kendi mesleğini yapıyordu, o kadar. Ségur doktordu. Bir katilin kimliğini belirlemek ve onu tutuklamak konusunda ne yetkisi ne uzmanlığı vardı.

Bununla birlikte klimalı büyük odadaki görüşmenin bir söz değeri vardı. Polislerin yemini konusunda hiçbir şey bilmiyordu ama Hipokrat yemininden çok da farklı olmasa gerekti.

Öyleyse odak nokta korunup bakış açısı değiştirilecekti.

Hawaii gömlekli sarhoş maskara yanlarında çok fazla kalmamıştı. Neyse ki. Ségur sarhoşlardan nefret ederdi. Normların ve kuralların dışına çıkan her şeyden nefret ettiği gibi. Aslında nefret ettiği şey, bu durumlar karşısındaki kendi tutumuydu: Nasıl davranacağını bilmez, konuşmayı beceremezdi ve her saniye tam anlamıyla işkenceye dönüşürdü.

Her neyse, diğeri onlara şans dileyerek, parmak arası terlikleriyle gitmişti. Gülüyor gibiydi, gerçekten de gülünecek çok şey vardı. Ségur ile Heidi, adam gider gitmez ciddiyetlerine kavuşup ilk görevlerini öğrenmişlerdi. Kaygılı değillerdi; kaygılanmak için ileride çok nedenleri olacaktı.

Saat 15.00'te Yedinci Gün Adventist Hastanesi'nin koridorundaydılar. Zemin muşambasında nergis motifleri vardı; tropikal bitkiler figüranlık yapıyordu; yan yana dizilmiş kapılar birbirinin aynısıydı.

Pediatri ve doğum servislerini geçtiler. Acil servis ve cerrahi ortopedi bölümlerini de. Hemşirelerin Swift'e bahsettiği yaşlı bir profesörü arıyorlardı: Pascal Fignolé. Hemşirelerin söylediğine göre, bu adam hastane ve hastanenin tarihi hakkında her şeyi biliyordu.

Başmüfettiş şöyle bir mantık yürütmüştü: Tony Toussaint 1978 yılında gerdanlık işkencesine, buradakilerin deyişiyle *Pè Lebrun*'e maruz kalmıştı. Ölmemişti; bu da sık rastlanan bir şey değildi. Dolayısıyla acilen tedavi edilmişti. Adventist hastanesi vakalara çabuk müdahale etmesi ve hayırseverliğiyle meşhurdu – ölmek üzere olanları, "palayla yaralananları", neredeyse sıradanlaşmış "linç kurbanlarını" sokaklardan onlar topluyordu.

Tony Toussaint'in de buraya getirilmiş olma ihtimali vardı. Eğer öyleyse Pascal Fignolé bunu hatırlardı.

Birçok hemşireye sorduktan, anemik çocuklarla, topal yaşlılarla karşılaştıktan sonra nihayet ünlü doktoru bulabilmişlerdi. Saçları beyazlaşmış, çok yaşlı siyahi bir adamdı; sol gözbebeği yuvasından tüymek istiyor gibiydi. Hastanenin verandalarından birinde, guava, mango ve incir ağaçlarının gölgesinde oturmuştu. Ağaçların yaprakları, ılık rüzgârda kristal bir avize gibi şıngırdıyordu.

Ségur ile Heidi yaşlı adamın birkaç adım ötesinde durup görüntüye baktılar: İhtiyar çok alçak, kumaş bir koltuğa oturmuştu; koltuk o kadar alçaktı ki adamın dizleri neredeyse çenesine değiyordu. Profesör, bacaklarının arasında duran ahşap bastonuyla meditasyona dalmış gibiydi. Elinde bir şey tutuyordu, belki de Pyrex bardakta çay.

Diğer ayrıntılar... Yara izleriyle dolu ciddi bir yüzü, inci şeklinde gri gözleri ve insana esneme isteği veren ağır gözkapakları vardı. Ağzı çok büyüktü; kalın ve morumsu dudakları, tapınak sessizliğiyle mühürlenmiş gibiydi. Tamamen hareketsiz duran adam, gözlerini, ağaç yapraklarının arasındaki hayali bir noktaya dikmişti. Bir öğleüzeri düşü gibi gerçekdışı görünen bu manzarada tropikler resmi geçit yapıyordu.

Yüzünde *kompa* dansı yapan gölgeler ve eskitilmiş deri gibi görünen elinin iki parmağı arasındaki sıcak bardağıyla alçak koltuğunda oturan Fignolé, siyahi ruhun mükemmel bir tasviriydi; tam da Haitili naif ressamların sevdiği türden bir tabloydu adeta. Haitili en büyük yazarlardan biri olan Jacques Stephen Alexis'in de yazdığı gibi: "Afrika, zencileri asla rahat bırakmaz"dı.

Heidi ile Ségur kendilerini tanıttılar. Mecburen bir de palavra sıktılar. Zaman kazanmak ve her şeyi açıklamak zorunda kalmamak için bu şarttı. Ségur ve asistanı Heidi, Haiti üzerine bir kitap hazırlıyorlardı. Kitabın bir bölümünü de sıra dışı olaylara, ülkenin fırtınalı günlerine damga vuran küçük mucizelere ayırmışlardı.

– Yani? diye sordu Peder Fignolé (evet, doktordu ama bir rahip gibi görünüyordu).

– Bize inanılmaz bir olaydan bahsedildi...

Yaşlı adam hiçbir şey söylemedi. Sonuçta onlar adama gelmişti, konuyu açmak da onlara düşerdi.

– On yıl kadar önce gerdanlık işkencesinden sağ olarak kurtulan bir yeniyetme. Heidi ile ben ondan bahsedildiğini duymuş olabileceğinizi düşündük ve...

– Evet, onu ben tedavi ettim.

Doktor bu kelimeleri dudaklarını neredeyse hiç oynatmadan söylemişti. Ségur bastonunun topuzunu inceledi. Fildişi ya da nikotinden sararmış parmaklar gibi sarımsı bir ahşaptandı. Adamın yaşlılığı ahşabın damarlarına geçmişti. Ağacın halkalarından yaşı okunabilirdi.

Ségur dikkatini konuya verdi. Swift'in varsayımı inanılacak gibi değildi ama bir kez daha doğru çıkmıştı.

– Acaba bize... ondan bahsedebilir misiniz?

Cevap olarak önce, rüzgârla sallanan yaprakların hışırtısı geldi. Baş döndürücü bir hafiflik... Anılar başta olmak üzere, hiçbir şeyin ağırlığı yoktu sanki...

– 1977'nin eylül ayıydı, diye başladı yıllarını doktorluğa vermiş adam. Onu La Saline taraflarından getirdiler. Hastane ekipleri o gecekondu bölgelerinde düzenli olarak dolanırlar. Boynu ve göğsü ciddi bir biçimde yanmıştı. Lastik parçaları yaraların içinde erimişti. Et ve kauçuk kaynaşmıştı.

Adamın sesi de ahşaptandı sanki, ya meşe (Saint Louis'nin meşesi)[90] ya da kestane ağacından. Ciddi ve görkemli bir şeyler vardı bu seste. Kusursuz Fransızcası Sorbonne'dan çıkmış gibiydi. En ufak bir aksan yoktu. Pascal Fignolé insanda saygı uyandırıyordu. Ciddiyeti, rahatlatıcı ve güven vericiydi.

90. IX. Louis'nin Vincennes Ormanı'nda bir meşe ağacının altında halkın dertlerini dinleyip adalet dağıttığına dair bir anlatıya gönderme. (ç.n.)

– Derisinden kauçuk parçalarını çıkarabilmek için saatlerce uğraştık. Büyük miktarlarda uyuşturucu vererek onu uzun süre uyuttuk. Hatırlıyorum... Onu kaybetme tehlikesini göze almıştık, çünkü aksi takdirde acıdan ölürdü.

Heidi aniden araya girdi:

– Kimliğini belirleyebildiniz mi?

– Evet, birkaç gün sonra, bilinci yerine geldiğinde. Adı Tony Toussaint'di, meşhur Tonton Macoute'ların üyesi, Ulusal Güvenlik Gönüllüsüydü. Kuşkusuz büyük bir hata yapmış ya da o sert grubun hoşuna gitmemeye başlamıştı. Her neyse, yargılama gereği duymadan onu idam etmeye karar vermişlerdi. Hayatta kalması mucizeydi.

Fignolé içeceğinden bir yudum aldı. Bardağın kenarı iri dudaklarının altında kaybolmuştu. Esmer teni benek benekti – kocaman çillerle doluydu.

Ségur söze girdi:

– Lakabının Güneşsiz olduğunu size söyledi mi?

– Evet. Ülkenin kuzeyinde, Cap-Haïtien'de çocukken çalıştığı bir plantasyondan geliyordu bu ad.

– Kaç yaşındaydı?

– Bunu kendisi bile bilmiyordu. Sanırım... 16, 17 yaşındaydı.

– Neden... infaz edildiğini söyledi mi?

– Hayır. Konuşmuyordu ama çok dua ediyordu. Hayatta kaldığı için Tanrı'ya şükrediyordu. Bunun mucize olduğunu düşünüyordu. Bir rahibe günah çıkarmak için ısrar ediyordu.

– Burada Katolik rahipleriniz var mı?

– Hayır, Protestan papazlarımız var. Yakınlardaki Sainte-Marie-des-Anses cemaatinden rahip çağırmak zorunda kaldık. Rahip, Tony Toussaint denen çocuğun günah çıkarması için her gün geldi. Oğlanın ne günah işlediğini bilmiyordum ama korkunç vicdan azabı çekiyor gibiydi. Hatta daha da ileri gidip içine doğaüstü bir yaratığın girdiğini, onu perişan ettiğini söyleyebilirim.

Ségur *Pè Lebrun* işkencesinin Tony'de insanca duygular uyandırmış olabileceğini düşündü. Ama bir başka senaryo da mümkündü: Öyle büyük bir kötülük yapmıştı ki, bunun cezasını boynunun etrafına geçirilen alev almış bir lastikle ödemişti.

– Katolik mezhebinden bahsediyorsunuz ama Tony vuduya inanmıyor muydu? diye sordu Ségur.

– Vudu, ülkemizin toplumsal dokusunu oluşturur. Vudu her yerdedir, yeryüzünde, gökyüzünde... Ama Tony Toussaint bundan hiç bahsetmedi. Kendine özgü bulanık bir inancı vardı. Ceza ve pişmanlık, inancının temelini oluşturuyordu. *Crux ave, spes unica.*[91]

– Hastanede ne kadar kaldı?

– Bir ay kadar.

– Masraflarını kim ödedi?

– Kimse. Hastaları bedava tedavi ediyoruz. Bu bizim kutsal görevimiz, ilham aldığımız değer. *Ad majorem Dei gloriam.*[92]

Ségur de on beş yıldır aynı şeyi yapıyordu. Yaptığı işte daha az Tanrı ve Latince vardı ama gösterilen çaba aynıydı.

– Sonra nereye gitti? Nekahet dönemini nerede geçirdi?

– Onu, günah çıkardığı rahibin evine gönderdik.

– Adını hatırlıyor musunuz?

– Elbette. Saygıdeğer Rahip Antoine. Sainte-Marie-des-Anses cemaati buradan fazla uzak değil, Bel-Air Mahallesi'nde.

– Bu kadar ciddi ne günahı varmış, size hiç söyledi mi?

– Asla. Ama o genç, korkunç bir pişmanlığın pençesinde kıvranıyordu. Yanıkları değil, daha derinlerdeki, yaralı etinin içindeki bir şeyler ona azap veriyordu...

İçeceğinden daha büyük bir yudum aldı. Ségur bunun konuşmayı sonlandırma hareketi olduğunu tahmin etti.

Tabibin tabibe son bir sorusu vardı:

– O yaralar iz bıraktı mı?

– Şüphesiz bıraktı ama cildi inanılmaz bir hızla iyileşiyordu. Hayatımda böyle bir mucize görmedim. İyileşme hızı şaşırtıcıydı. Tanrımız o acılı zamanlarda bize yardım etmiş olmalı.

Ségur Paris'teki Tony Toussaint'i düşündü. Katil bir Macoute olan, ateşle işkence edilen Port-au-Prince'in vahşi çocuğunu, Sainte-Anne Sokağı'nın tepeden tırnağa kadınsı sürtüğüyle bağdaştırmak imkânsızdı.

Üstelik Tony'yi hiç muayene etmediği halde disko dönemlerinde onu, bedeninin üstü çıplak dans ederken görmüştü. En ufak yara izi hatırlamıyordu – tersine, pırıl pırıl cildi tamamen pürüzsüzdü.

---

91. Selam olsun sana ey haç, sen bizim tek umudumuzsun. (ç.n.)

92. Tanrı'nın en büyük yüceliği için. (ç.n.)

Tony'nin kendisi bile gururla karışık şaka yapardı: "Karamel gibiyim. Ağızda eririm."

Kaygı bulaşıcıydı. Daha birkaç gün önce Ségur, Tinker Bell'iyle birlikte ormanda doktorluk yapıyordu. Meşakkatli ve bunaltıcı bir hayattı ama Ségur buna alışmıştı. Şimdiyse Swift'in ve Güneşsiz'in dünyasına girmişti. Her adımın sizi dehşete biraz daha yaklaştırdığı ve ışığın yol göstermekten âciz olduğu bir dünyaydı bu.

– Onu daha sonra tekrar gördünüz mü?

– Hayır. Haiti'yi terk ettiğini düşünüyorum. Başka misillemelerden korkuyordu.

– Nasıl bir hata yapmış olabileceği hakkında fikriniz var mı?

– Hayır. Öğrenmek de istemedim. Tony Toussaint tuhaf bir çocuktu. Kötü, asık suratlı, bağnazdı ama aynı zamanda kabuğunun altında yumuşak, içe dokunan bir şeyler de vardı. Evet, onun için canavar diyebilirsiniz ama kurbandı da...

– Hepsi o kadar mı?

– Bana kalırsa hiç de fena değil.

– Peki rahibi sorgulamaya gitmediniz mi?

– Gonaïves taraflarındaymış, yarın dönecekmiş.

Swift çok bitkindi. Öğlen ikisi geldiğinde büyük bir umuda kapılmıştı. Damarlarına adrenalin zerk edilmiş gibiydi. Şimdiyse onlar gelmeden önceki halinden bile kötü durumdaydı. Sargılarının içine hapsolmuş, iğnelerle uyuşmuş bir halde hiç hareket edemiyordu. Daracık bir çatı aralığına kapatılmış gibi aklı bulanık ve sisliydi.

– Güneşsiz'in günah çıkardığı konu hakkında tabip size bir şey söylemedi mi?

– Hayır.

– İnfazıyla ilgili olabilir miymiş?

– Sana söyledim, hiçbir şey bilmiyordu.

Swift ateşler içindeki beyninin derinliklerinden yeni bir senaryo çıkardı: Tony belki de bir suç işlememişti. Macoute'ların dünyasında bu kelimenin hiçbir anlamı yoktu. Belki de hatası, bir şeyi ortaya çıkarmış olmasıydı... Neyi? Kimi? Papa Candi'yi mi?

Kötü durumda olmasına rağmen o andan itibaren, her zamanki gibi beyninde düşünceler cirit atmaya başladı. Kendisinden daha hızlı hareket eden hayal gücünü durduramıyordu. Ruhu kaynıyor, bedeni kavruluyordu. Ah, şu ateş...

Ateşinin tekrar çıktığını hissediyordu. Heidi ile Ségur'ün kendisini bu halde, sargılarının içinde erirken, örtülerinin altından kan ve su sızdırırken görmesini istemiyordu. Burada öldürücü krizler yaşamış, ateşin derisinin altına nüfuz edip kaslarını, organlarını, kemiklerini yakacağını sanmıştı.

İkisinden de bir an önce kurtulmalıydı...

– Mirrah Anderson'ı görmeye gidin.

– Kimi?

– Georges Galvany'nin eski karısı. Size ondan bahsetmiştim. Onu sorgulamıştım.

– Sen madem onunla görüştün, neden tekrar ona gidelim ki?

– Bana hakikatin dörtte birini bile anlatmadı.

– Bundan emin misin?

– Güneşsiz'in yaptığı hata... Eminim ki kadın bu hatadan haberdar. Gerdanlık işkencesine neden maruz kaldığını biliyor. Papa Candi'nin araştırılması için Macoute'ları o görevlendirmişti. Her şeyi yöneten oydu...

Swift fırlayan ateşine rağmen Heidi ile Ségur'ün birbirlerine kaçamak bakışlar attığını gördü. Swift'in söylediklerinden hiçbir şey anlamamışlardı. Bunda şaşıracak bir şey yoktu: Onlara o kadar çok şey anlatmıştı ki –hem de çatlak sesiyle– yarısını kaçırmış olmalıydılar.

– Miss Anderson'ı görmeye gidin! diye tekrarladı daha yüksek bir ses tonuyla – daha doğrusu, sesinin yüksek çıkmasını istemişti ama tersine, sesi çatlamış, boğuklaşmıştı.

Ateş, alev almış bir yağ gibi bütün bedenine yayılıyordu. Kriz geçirmesin, sayıklamaya başlamasın, yeterdi...

– Sana bir şey anlatmadıysa, bize neden anlatsın? diye ısrar etti Ségur.

– Blöf yapın, diye emretti Swift, tek dirseğinin üzerinde doğrularak. Güneşsiz'in beni öldürdüğünü, sırada onun olduğunu söyleyin. Ödünü patlatın! Tüm bu pisliğin içinde o da var! O...

Swift yatağa sırtüstü devrildi. Yüzü yastığına temas edince köze değmiş gibi yandı. Elinde olmadan inledi, ardından acıklı bir çığlık attı.

Bu defa Ségur ayağa kalktı. Koltukaltından ateşine bakıp serumunu kontrol ederken Heidi de yardım istemeye çıktı. Swift çevresinde olanları bir alev perdesi ardından seyrediyordu. Artık orada değildi. Tamamen yandığına göre orada olamazdı...

Şimdi hemşireler çevresinde toplanmış, Ségur'ün direktifleriyle bir şeyler yapıyorlardı. Swift gözyaşlarının arasından Heidi'nin geri çekildiğini gördü. Yüzü ayna gibi parlıyordu. Doktorlar... Tansiyonunu ölçtüler, kalbini dinlediler. Bir iğne yapıp serumunu değiştirdiler.

Yine de Swift tüm bu hengâmenin ortasında, Ségur'ün elini omzuna koyduğunu hissetti. Ségur bir şeyler mırıldanıp gözden kayboldu.

Mirrah Anderson, Port-au-Prince'in yukarı taraflarında, havanın daha serin olduğu ve zenginlerin korunaklı villalar inşa ettirdiği Pétion-Ville'de oturuyordu. O anda Heidi ne görüyordu? Çamurların içinde oynayan çıplak çocuklar, neredeyse dağ gibi olmuş çöpler, yüzülmüş deriler gibi kuruması için iplere asılmış kıyafetler, çamura batmış çöp kutuları gibi görünen teneke ya da karton evler... İnsanlar burada, çöpten geçinen sinekler gibi yaşıyordu.

Hiçbir şey düşünemeyen Heidi camı indirince iğrenç bir koku yüzüne çarptı. Bu onu kendine getirdi. *Daha iyi bak.* Çocuklar arabanın arkasından koşuyordu. Tüm bu korkunçluklar büyük bir şakaymış gibi gülüyorlardı. Sokak döşeme taşı niyetine dışkıyla kaplıydı. Pislik toprağa öylesine işlemişti ki, yerden daha fazla sefalet fışkırması için gübre görevi görüyordu adeta.

Kısa bir süre sonra manzara nihayet değişti. Tepelere tutunmuş barakalar yorulmuş olmalılardı ki, gittikçe seyrekleştiler. Koku da öyle. Araba sefaleti arkasında bırakmayı başarmıştı. Şimdi çalılıkların arasında villalar, daha doğrusu zenginliği başkalarının bakışlarından koruyan yüksek duvarlar belirmişti.

Düzenli aralıklarla durdurulmuşlardı – Afrika'dan bildikleri bir hastalıktı bu: Yol soygunculuğu. Swift bir tomar para vermeyi akıl etmişti; bu onlara geçiş izni sağlayacaktı. Tabii birkaç gurdu daha eklemek gerekmişti ama her şey yolundaydı.

Heidi şimdi kırmızı çatılar, yeşil ağaçlar, lavanta mavisi ya da limon sarısı duvarlar görüyordu. Dekor gitgide güzelleşiyordu – daracık yol kâh iniyor, kâh çıkıyor, görülmemiş bir manzaraya doğru gidiyordu. Her halükârda Heidi böylesini hiç görmemişti.

Diklemesine uzanan, düzenli, bakımlı, bakir bir orman. Üç metreyi aşan şekerkamışları sıra sıra yükseliyor, yaprakları iç içe geçip

dağınık bir örtü oluşturuyordu. Binlerce yeşil yaprak, göz alabildiğine uzanan geçit vermez bir hasır gibi dokunmuştu.

Bu çok geniş orman boyunca onlarca, yüzlerce adam, omuzlarında palalarla zombi gibi yürüyordu. Heidi, Ségur'ün taksi şoförüyle konuştuğunu fark etti. Heidi'nin bilmediği bir yönü daha ortaya çıkmıştı: Ségur, Haiti kreolü konuşuyordu. En azından anlıyordu. Nereden öğrenmişti?

– Bu *zafra*, yani hasat zamanı, diye açıkladı Heidi'ye. Hayvanları kaçırmak ve yabani otları temizlemek için yakında tarlaları ateşe verecekler.

Heidi ilgilenmiş gibi görünmek için elinden geleni yapıyordu ama söylenenler beynine ulaşmıyordu. Ateşten nefes alamayacak hale gelen Swift'i görmüş, ateşe verilen lastikle işkence edilen çocuğun hikâyesini sindirmiş, Güneşsiz'in cinayetler ve zulümlerle dolu geçmişini dinlemişti; tüm bunlar yetmezmiş gibi, bir de sabıkası kabarık yeni bir katil, Papa Candi çıkmıştı ortaya. Dolayısıyla bu zirai bilgiler başka zamana kalabilirdi...

Şimdilik, kendisini bekleyen şeye yoğunlaşmayı tercih ediyordu. Taksi yavaşlayarak, etrafı hâlâ uzun şekerkamışlarıyla çevrili kırmızı balçık bir yola girmişti. Gelmişlerdi.

Doğru anladıysa, Georges Galvany'nin eski karısı Mirrah Anderson'ı ikinci defa sorguya çekeceklerdi; eski güzel günlerde kölelerine zulmeden, hareket eden her şeyle yatan, bugünse bacaklarını kaybetmiş bir cadalozdu kadın... Ne programdı ama!

Kenarları paslanmış, ortasında çatlak olan su yeşili büyük bir kapının önüne geldiler. Yeni zombiler –hırpani kıyafetli, ağırkanlı, hasır şapkalardan yüzleri görünmeyen siyahiler– hiç acele etmeden kapının kanatlarını açtılar. İnanılacak gibi değildi: Her birinin omzunda otomatik tüfek vardı. Bu ülke nasıl bir yerdi böyle!

Taksi bir meyvenin kabuğu gibi kadifemsi çimenliğin ucunda durdu. Önlerinde üstü kapalı verandası, sütunları, süslemeleri, bahçe mobilyaları, değerli ahşap detaylarıyla bir sömürge binası uzanıyordu.

Heidi kuralına göre bir sorgulama için beyni tetikte, kendini bilenmiş ve hazır hissediyordu.

Ama arabadan inerken Ségur onu uyardı:

– Bırak ben konuşayım.

– Doğru. Her şeyi anlatmadım.

Heidi, daha fazla direnç bekliyordu. Mirrah Anderson'ın o ihtişamlı özgüvenini kaybetmesi için Ségur'ün kendini tanıtıp Swift'in saldırıya uğradığını ve Güneşsiz'in yakınlarda dolandığını söylemesi yetmişti. Gerçi Heidi kabul etmeliydi ki, onun durumundaki elli yaşına yakın bir kadın için o ihtişamlı özgüven hâlâ çok yüksekti.

– Oturun, diye buyurdu yumuşacık ama otoriter bir ses tonuyla.

Onları asırlık ağaçların, çiçek açmış çalıların, ışıl ışıl çimenlerin olduğu göz kamaştırıcı bir bahçeye getirmişlerdi. Bahçe, Port-au-Prince Körfezi'ne tepeden bakıyordu; evet, şehir de görünüyordu ama bu öğleüzeri saatlerinde pembe, turuncu ışıklar yansıtarak insanın gönlünü şenlendiren deniz daha ön plandaydı.

Heidi çimenlerin ağır ve canlandırıcı kokusunu, ebegümeci ve guava ağaçlarının yoğun, neredeyse sarhoş edici rayihasını içine çekti. Çiçek ve yaprak kokuları arasında kendilerine rüzgârla yol açan baygın mango kokuları da alıyordu. Heidi kendini hem gevşemiş hem canlı hissediyordu; uyuşmuştu ama zihni bıçak gibi keskindi. Bu korku hikâyesinin yeni bölümüne her zamankinden daha fazla hazırdı.

– Oturun, diye tekrarladı kadın. Yüzü pişmiş toprak rengindeydi.

Heidi değişiklik olsun diye ya da tahrik etmek amacıyla koltuğa değil de çimenlere oturdu. Madem konuşması istenmiyordu, o halde deniz ile gökyüzünün seviştiği ufuk çizgisinde, geride duracaktı.

Karşılıklı iki güç vardı: Bir tarafta dizlerinin üzerinde battaniyeyle tekerlekli sandalyesinde oturan Mirrah Anderson; diğer tarafta Heidi'nin çok iyi tanıdığı, sağlam yapısını bildiği, metal sandalyede oturan Daniel Ségur. Tabip her türlü ifşayı kaldırabilecek güçteydi; neler görmüştü o! Gonk çalınabilirdi.

– Kahve ister misiniz?

Hanımefendi bu gerilimli ortamda bile ev sahibi olarak görevlerini ihmal etmiyordu. Ségur hiçbir şey söylemedi, Heidi de öyle.

– Haiti'nin en iyisi, diye ısrar etti Mirrah. Benim *kafe kreyol*'üm.

Tek bir hareketle, geçmişin sembolleriyle yüklü bir çanı çaldı – hizmetkârların, efendilerinin insafına kalmış köleler olduğu zamanlardan kalma semboller. Anında kabarık beyaz bir elbise giymiş ve tertemiz bir türban takmış bir kadın (rom şişesi etiketi gibiydi) gümüş tepside kahveleri getirdi.

Kadının açıklamaları için her şey hazırdı. Hafifçe kambur durduğu için ufalmış görünen kadın ellerini battaniyesinin üzerinde kavuşturmuş, oturuyordu. Duruşu hem düşünceli hem de asabi olduğunu gösteriyordu. Evet, konuşacaktı ama istemeye istemeye ve söylediklerini bir kez daha tekrarlamayacaktı.

– Arkadaşınıza, Güneşsiz'i sadece arazime araştırma yapmak için geldiğinde gördüğümü söylemiştim. Aslında onu bundan daha iyi tanıyordum...

Ségur hemen araya girdi. Ses tonundan buraya itiraf dinlemeye değil, sorgu yapmak için geldiği anlaşılıyordu.

– Papa Candi'yi araştırmaya neden bu kadar önem veriyordunuz? Ölüm, topraklarınızda nadir olan bir şey değildi ne de olsa.

– Beni kışkırtmak mı istiyorsunuz?

– Lütfen cevap verin.

– Bir katilin işçilerimi öldürmesine tahammül edemiyordum.

– Sadece bu mu?

– Topraklarımda çalışanlarımın yaşamasına ve ölmesine, Tanrı'dan sonra sadece ben karar veririm.

– Swift de bize öyle anlattı, diye onayladı Ségur sert bir ses tonuyla.

– İlgilendiğiniz konu Güneşsiz mi, yoksa tarlalarımdaki çalışma koşulları mı?

– Devam edin.

– Katili bulmak istiyordum. Elbette onu cezalandırmak için ama özellikle de, dümendeki tek kaptan olduğumu ona göstermek için. İşte bu yüzden Tonton Macoute'ları görevlendirdim.

– Aralarında Güneşsiz de vardı.

– Onu hemen fark ettim. 18 yaşında yoktu. Görülmemiş güzellikteydi.

– Hepsi o mu?

– Hayır. Sadece o, istekli görünüyordu. Diğerleri rom içip işçilerimi becerirken, Güneşsiz hasatçıları sorguya çekiyor, plantasyonları geziyor, olay yerlerine tekrar tekrar gidiyordu. Çalışanlarımla kaynaşmakta hiç zorluk çekmemişti. Burada doğmuştu, bunu sonradan öğrendim ve işçileri tanıyordu.

– Ama hiçbir şey bulamadı, diye onun sözünü kesti Ségur. Ve 77 Haziranı'ndaki hasatta yeni cesetler ortaya çıktı.

– Evet, on iki kadar. Çileden çıkmıştım. Bu katil benim otoriteme bir hakaret gibiydi. Macoute'ları geri getirtip kırbaçladım. Beceriksiz küçük pislikler! Onlara bir yıl para ödemiştim ve hiçbir halt becerememişlerdi. Papa Candi benim topraklarımda öldürüyor ve ceza almıyordu.

Heidi bu kadının, tepeden tırnağa silahlı, gangster şapkası ve siyah gözlük kuşanmış haydut sürüsünü incecik kollarıyla –o esmer zarafeti ve orantılı vücut hatlarıyla– kırbaçladığını düşünmekte zorlanıyordu. İmkânı yoktu.

– Cezalandırma sırasında Güneşsiz de orada mıydı?

– Evet.

– Hiçbir şey söylemedi mi?

– Söyledi. Diğerleri gittiğinde, katili tanıdığını söyledi. Bir yıl boyunca tanıklarla konuşmuş, izleri takip etmiş, ipuçları bulmuştu.

– Siz ne yaptınız?

– Suçlunun ismini vermesi için onu kan revan içinde bırakana kadar kırbaçladım ama konuşmadı.

– Neden?

Söylediğine göre emin olmayı bekliyormuş. Kırbacımla etlerini paramparça ederken, o mırıldanarak bu işin çok ciddi olduğunu söylüyordu. Karşı çıkmıyordu, bağırmıyordu. Göğsü kan içindeyken sadece şunu tekrarlıyordu: Daha sonra. Nihayet onu kırbaçlamayı bıraktığımda, ağrıyan kolumu rahatlatmak için sıcak havlu getirdi. Bütün güzelliğiyle, kan içinde karşımdaydı ve yumuşacık bir sesle konuşarak çok yakında Papa Candi'nin sırrını ortaya çıkaracağına dair söz veriyordu.

Heidi'nin dansa iştirak etme sırası gelmişti. Ve kibar davranmaya hiç de niyeti yoktu:

– Eskiden bazı işçilerinizle yattığınızı anlattılar bize.

Miss Anderson başını ona doğru çevirerek küçümsercesine baktı. Yüzü, yaprakların arasındaki koyu renkli bir meyve gibi, saçlarının altına gizlenmişti.

– Eee, ne olmuş yani?

– Güneşsiz'le yattınız mı?

– Elbette ki hayır.

– Neden?

– Güzelliği beni rahatsız ediyordu. O güzelliği çok iyi biliyordum.

– Ne demek istiyorsunuz?

Miss Anderson aniden bir kız çocuğu gibi güldü. Yılların gölgelemesine rağmen yüzünde dokunaklı ve yumuşak bir şeyler vardı, tıpkı sizi hüzünlendirmek için tasarlanmış o çizgi film karakterleri gibi.

– Georges'un güzelliği vardı onda.

– Georges mu?

– Kocam.

Heidi, Ségur'e bir bakış attı: Bu hikâye de neyin nesiydi böyle?

– Güneşsiz aşırı derecede kocama benziyordu.

– Yani... tesadüfen mi demek istiyorsunuz?

– Hayır, öyle demek istemiyorum. Güneşsiz'i görür görmez, onun Georges'un oğlu olduğunu sezdim.

Günbatımı tüm bahçeyi, çimenleri, yaprakları, ağaçların gövdelerini kızıla boyuyordu. Bu kızıllık tam o ana uygundu.

– Bu nasıl olabilir?

– Tahmin etmek zor değil. Georges işçi kadınlardan biriyle yatmıştı.

Ségur şaşkınlığını gizleyemedi:

– Ama Georges Galvany eşcinsel...

– Evet, öyle. Ama görünüşe göre bir defalığına yoldan çıkmış...

Mirrah sustu. Bir başkası olsa hıçkırır ya da bir duygu patlaması yaşardı. O değil. Bastırılmış bir öfkeyle dudaklarını ısırıyordu.

– O kadar güzel olmasaydı, diye tısladı dişlerinin arasından, onu o anda öldürürdüm.

– Güzelliğe saygı mı duyuyorsunuz? diye şaşkınlıkla sordu Heidi.

– Kocamın güzelliğine, evet.

– Güneşsiz'e soyunu sopunu sormadınız mı?

– Anlamı yoktu. Hiçbir şey bilmiyordu. Annesini bile bilmeyen bir vahşiydi. Plantasyonlarımda çok sayıda bulunan, okumayı yazmayı bilmeyen şu *nèg*'lerden biri. Bir hayvan türü...

– Ya Georges? diye araya girdi Ségur. Bu konuyu onunla konuştunuz mu?

– Onun da anlamı yoktu. Georges bana bir kere bile elini sürmemişti. O biçim olduğunu kendine bile itiraf edemeyen pis ibne. Ama varın görün ki, işçilerden birini hamile bırakmıştı. Yıldırım çarpmışa dönmüştüm.

– Haberi var mıydı?

– Neden? Bir oğlu olduğundan mı? Kesinlikle hayır.

– Soruşturma süresince onunla hiç karşılaşmadı mı?

Miss Anderson'ın elleri hâlâ battaniyesinin üzerindeydi. Aniden ellerini açarak kahve fincanını aldı. O kadar çok titriyordu ki kahvenin yarısı alttaki tabağa döküldü.

Kahveyi bir yudumda içti. Siyah sıvı dudaklarının kenarına yapıştı. Heidi anlamıştı: Bir itiraf daha geliyordu.

– Evet, karşılaştı.

Sesi de sanki kahveyle birlikte kararmış, yoğunlaşmıştı.

– Ne zaman?

– İkinci ceset hasadından sonra. 1977'de. Artık kimse Papa Candi'den bahsetmiyordu. Macoute'lar hiçbir işe yaramadan, bostan korkuluğu gibi gidip geliyorlardı. İşte o zaman onları gördüm...

– Kimleri?

– Güneşsiz ile Georges'u.

– Konuşuyorlar mıydı?

Mirrah Anderson'ın tiz bir kahkaha attı. Kahkahası, kulak tırmalayan bir flütün sesini, hatta mikrofon cızırtısını andırıyordu.

– Komik bir şey mi söyledim?

Kadın önce Heidi'ye, ardından Ségur'e, onları kasap kancasına asacakmış gibi baktı. Uğursuz bir kuş gibi. Hayır, kuş değil, bir sürüngen gibiydi. Tehlikeli, tehditkâr, çevik.

– Öpüşüyorlardı. Pislikler... Dillerini birbirlerine dolamışlardı. Villanın arkasına iki manyak *masisi*[93] gibi saklanmışlardı.

Heidi, Ségur'ün ne düşündüğünü bilmiyordu ama kendisi yeterince yorulmuştu. Kısacık bir süre içinde bir gemiyi batırmaya yetecek kadar dehşet ve sarsıntı yaşamıştı.

Tabip gücünü toplayıp sordu:

---

93. Haiti argosunda, ibne anlamında. (ç.n.)

– Yani... sevgili miydiler?

– Evet dostum, dedi Miss Anderson tükürürcesine. Baba ve oğul! Bir kamışın göte girmesi gibi iç içe geçmişler!

Swift onları uyarmıştı. Mirrah bazen çok açıksözlü olabiliyordu; buna açıksözlülük değil, bayağılık da denebilirdi. Şimdi esmer yumruklarını, koltuğunun kolçaklarında sıkmıştı. Zavallıcık köpürüyordu. Nefretten, öfkeden, şaşkınlıktan...

Heidi filmi 76, 77 yıllarına sardı. Tony Toussaint olarak doğan Güneşsiz, Papa Candi'yi bulmakla görevlendirilmişti. Bir yıl boyunca pusuya yatmış, araştırmış ve görünüşe göre katilin kim olduğunu bulmuştu. Bu konuyu önce Galvany ile mi konuşmak istemişti? Villanın etrafında dolanırken patronu görüp birbirlerine ne kadar çok benzediklerini mi fark etmişti?

Kan dökücü genç bir erkek ile kibar bir toprak sahibi arasında neler olabileceğini kafasında canlandırması imkânsızdı. Aynı yüz hatlarına sahiplerdi. Cinsiyetleri de aynıydı. Karşılaşmışlar, birbirlerini bulmuşlar, birleşmişlerdi. Homoseksüel soslu bir ensest hikâyesi.

Heidi artık düşünemiyordu. Sıcaklık, akşam saatlerinde düşeceğine artmıştı. Yerden alev çıkıyordu sanki. Batmakta olan güneş, harareti artan kıpkırmızı bir ateş topuydu adeta.

Heidi gözlerini Ségur'ün gözlerine dikti. O da Heidi'nin durumundaydı: Yüzü kıpkırmızı ve ter içindeydi. Bunun nedeni sadece batmakta olan güneşin ışığı değildi. Bir şeyler oluyordu ama ne?

– *Zafra,* diye açıkladı Miss Anderson sakin bir tavırla. Şekerkamışı tarlalarını ateşe veriyorlar. Bütün gece yanacak. Bu gece gidemezsiniz. Burada uyumak zorundasınız. Davetlimsiniz. Ya da tutsağım. Nasıl isterseniz.

Heidi'nin kısacık hayatındaki gerçekdışı anlar listesinde o akşam yemeği özel bir yere sahip olmuştu. Üç kahramanımız vantilatörün, kıymetli mobilyaların ve sandal ağacı kokusunun olduğu ahşap bir salonda, uzun bir masanın etrafında akşam yemeği yiyordu. Masada manyoka unundan yapılmışa benzeyen ekmekler, mantarlı siyah pilav, kızartılmış muzlar, balkabağı ya da benzer bir sebzeden yapılmış çorba, bezelye püresi yatağında kızartılmış domuz eti vardı.

Hepsi çok lezzetli görünüyordu ama odadaki atmosfer herhangi birinin iştahını kesebilirdi. Mirrah Anderson, bu şölen sofrasında kreol tarzı bir Kraliçe Victoria gibi oturuyordu. Konuklarına aldırmadan tabağındakileri silip süpürüyordu; Hispaniola çamından yapılma (bu açıklamayı yapmaya tenezzül etmişti) masada sunulan yemeklerin ne olduğunu açıklama zahmetinde bulunmamıştı. Heidi ile Ségur tabaklarındaki yiyecekleri didikliyorlardı. Sanki hayal âlemindeydiler.

Dışarıda tarlalar yanmaya devam ediyordu. Evdeki bütün aralıklar kapatılmıştı. Hizmetkârlar içeri duman girmemesi için pencerelerin, kapıların bütün boşluklarını, en ufak delikleri bile tıkamışlardı.

Pencerelerden sadece gecenin kızıllığı görünüyordu – bu pencereler, sırf tarlaların yakılma zamanı için yapılmış olmalıydılar. Genzi ve sinüsleri gıdıklayan, kendisi de kızılımsı bir renkte olan yanık ot kokusu da masaya davetliydi. Sıcak da şenliğin bir parçasıydı. O gece insan nefes aldığı kadar terliyordu da. Bütün gücüyle çalışan klima da nefes nefese kalmış gibiydi. Heidi ilk defa bir yangının ortasında yemek yiyordu. Aldığı her lokmada kendini köz yutuyormuş gibi hissediyordu.

Yine de Ségur bu yakıcı ortamda sorguyu sürdürmeye çalışmıştı – daha önce aperitif niyetine şaşırtıcı bir kan bağı ifşası ve eşcinsel

bir ensest hikâyesi almışlardı. Ana yemeği gözlerinde canlandırmaları imkânsızdı.

Ama Miss Anderson dükkânı kapamıştı. İstihbarat ofisi cevap vermiyordu. "Güneşsiz babasıyla ilişkiye girdikten sonra neden gerdanlık işkencesine maruz kaldı?" sorusu cevapsız kalmıştı. "Papa Candi neden 1977'den sonra kimseyi öldürmedi?" sorusu da öyle. Hakeza, "Georges Galvany neden sonraki yıl Fransa'ya kaçtı?", "Neden boşanmak istedi?", "Güneşsiz neden Mirrah Anderson'a Papa Candi'nin kim olduğunu söylemek istemedi?" soruları da. Suskunluk. Suskunluk.

Mirrah bir çatal şu yemekten, bir çatal bu yemekten almakla yetiniyordu. Kâh o tabaktan, kâh bu tabaktan aldığı yiyeceklerle jonglörlük yapıyordu sanki. Heidi, kadındaki o telaşlı coşku olmasaydı zehirli olduğundan korkarak yemeğe elini bile sürmezdi.

Arada bu muhteşem kadına kaçamak bakışlar atıyordu; yavaş yavaş solmaya başlamış olsa da yuvarlak yüzüyle keskin bir güzelliği vardı, insanı yaralayan, içini burkan bir güzellik. Mirrah Haiti kuvartzı kadar sertti, güzelliği insanı kesiyordu...

Ama gözleri... Camların yansıdığı gözlerinde, düşmeye hazır bir ateş damlası vardı sanki. Bir damla cıvaya hapsolmuş portakal rengi. Masaya konsa, dünya Ermeni kâğıdı[94] gibi alev alırdı sanki.

Heidi, Georges Galvany ile bu güzel melezi zihninde bir araya getirmeye çalıştı. Yves Saint Laurent ile Fabrice Emaer karışımı, gey topluluğunun gözdesi, çok klas bir eşcinsel olan Galvany ve sanki bir zamanlar duyduğu hazza, hayvansal şehvete sıkıca tutunmuş gibi görünen ama bugün bacakları da, pişmanlığı da olmayan bu kadın bir arada kalamazdı... Mümkün değildi. Bu ikisi ancak ateş ile su, Kutsal Kitap ile Sade[95] kadar uyumlu olabilirdi...

Yemek bitince ev sahibi kızılımsı pencerelere dalgın bir bakış attı.

– Tam dışarı çıkılacak zaman... Güneşsiz açısından...

Ne demek istediğini anlamak mümkün değildi. Katilden korkuyor muydu? Yoksa tersine ateşin kendisini koruyacağını mı düşünüyordu? Toussaint, bu tükenmiş burjuva kadının öcüsü mü olmuştu? Mirrah Anderson'ı veya Georges Galvany'yi öldürmeyi mi

94. Tütsü olarak kullanılan bir kâğıt. (ç.n.)

95. Marquis de Sade. Sert pornografik yazıları, romanlarıyla tanınan Fransız yazar. (ç.n.)

düşünüyordu? Neden Haiti'ye geri gelmişti? Kara listesinde Hispanik isimler mi vardı?

– Sizleri odalarınıza götürecekler.

Miss Anderson bu sözleri söylerken dudakları artık yok gibiydi ya da yüzündeki insani ifadeler yok olmuştu. Heykellerin âlemine, fosillerin donmuş dünyasına, mineral hafızaya karışmıştı.

Hizmetkârlar. Merdiven. Şamdan (evet, yine elektrik kesilmişti ve yangın yüzünden jeneratörün yakıtı boşaltılmıştı). Hizmetkârları takip ettiler. İçeride şamdanın küçücük alevi gülümsüyordu. Dışarıda ise plantasyonların devasa alevleri kahkaha atıyordu.

Mirrah ya saflıktan (pek mümkün değildi) ya da hainlikten (kuvvetle muhtemeldi) Ségur ile Heidi'yi ayrı odalara yerleştirmişti. Bu konuda yorum yapamazlardı. İkisi de aralarındaki duygu yoğunluğuna rağmen yaş farkından –yirmi beş yaşa yakın– dolayı biraz rahatsızlık duyuyordu.

Birinci kattaki ayrı odalara yerleştiler. Çok da önemli değildi. Heidi âşık olduğu zaman (aslında bu ilkti) kafası aşkla öyle dolu olurdu ki cinsel arzuya yer kalmazdı. Genelde yüreğin ve bedenin atbaşı gittiği düşünülürdü. Tamamen yanlıştı. Heidi için ya biri ya diğeri vardı.

Odasında yalnız kaldığında kendini gergin hissediyordu. Devasa bir yangının ortasında tamamen ahşap koca bir evdeydi. Gözlerini kapayınca her şey kırmızı oluyordu. Açınca daha da kötüydü: Sinekliğin arasından gördüğü tavan alev almış gibiydi.

Uyumasının imkânı yoktu. Yarım saat sonra Ségur'ün yanına gitmeye karar verdi. Şort ve tişörtüyle, fırına verilmeden önce yağlanan piliç gibi limonotuna[96] bulanmış bir halde, yalınayak koridora çıkarak tabibin odasına yöneldi.

Koridorda yanan şekerkamışı tarlalarının görüldüğü küçük buzlucamlar vardı. Heidi birinin önünde durdu. Gördüğü şey adlandırılamazdı: Ateşten savrulan tozlar gibi, kenarları dağılmış, mango renginde haleyle çevrelenmiş turuncu şekillerdi bunlar.

Heidi Venedik'e hiç gitmemişti, lagünündeki küçük Murano Adası'na da öyle; ama adanın ismi ve oradaki cam işçiliği onu her zaman hayallere sürüklemişti. Bu zanaatkârları, borularına üflerken,

---

96. Sivrisinek kovucu olarak da kullanılan bir bitki. (ç.n.)

bin derecede eriyip kızıl bir şekere dönüşen, hava kabarcığının etkisiyle biçimlenen camdan figürler yaparken hayal etmişti. Korları yontan heykeltıraşlar.

Bu gece o figürler gözlerinin önünde dans ediyordu. Isıyla biçimi bozulan, değişen ışık dalgaları, iplikler halinde akıyor ve gerçekliği seraba dönüştürüyordu. Daha dikkatle baktı: Üflenerek biçimlendirilmiş cam adamlar yakıcı buğuda dağılıyor, buzlu camın ardında eğilip bükülüyordu. Alevler oradaydı elbette ama bir dekor, bir eşlikçi gibiydi. Bu adamlar ve onların üzerinde yükselen şekerkamışları ateşten hayaletlerdi, gecenin parmaklarıyla ufalanıp yok oluyorlardı.

Ségur'ün odasına girdiğinde tabibin de uyuyamadığını gördü. Bazen onun hiç uyumadığını düşünürdü.

Sinekliğin arkasından Ségur'ün sesi duyuldu:

– Gel.

Genç kadın örtünün altına girince tanıdığı en güçlü ve sağlam kolların arasında buldu kendini. Böylesi bir kabuğun içine kıvrılmak çok güzel bir his veriyordu.

– Yarın her şey sona erecek.

Heidi onun neden bahsettiğini merak etti. Yangından mı,' soruşturmadan mı? İkisinden bahsettiğini düşünmeyi tercih etti ve anlaşılmaz bir şekilde, bu iki kutbun –ateş ve kan– birbiriyle bağlantılı olduğunu hissetti. Biri söndüğünde diğeri de duracaktı. Hem karamsar hem umut vaat eden şu düşünceyle uykuya daldı: Her şey aynı kaynaktan geliyordu.

Ségur savaş zamanlarında sık sık bu tip manzaralar görmüştü. Mazot ve azotla yakılmış köyler, mayınlarla tahrip edilmiş araziler, parça tesirli bombalarla harap olmuş ormanlar... Kömürden daha kara topraklar, çıplak ağaçlar, kömürleşmiş cesetler...

Ségur, Port-au-Prince'e inerken (Miss Anderson mecburen onlara şoförünü vermişti) aynı acıklı manzarayla karşılaştı. Yangın, önüne çıkan her şeyi yok edip sevimsiz hayvanları kaçırarak sabaha kadar sürmüş olmalıydı; buna mukabil sakarozla dolu şekerkamışları dimdik ayaktaydı. Hasat işçileri çalışmaya başlamışlardı bile.

Sainte-Marie-des-Anses'a gitmeden önce Swift'in sağlığını sormak için Yedinci Gün Adventist Hastanesi'ne uğramaya karar vermişlerdi. Onu görmeye niyetleri yoktu. Henüz olmazdı. Swift septisemiyle boğuşurken –en azından Ségur'ün teşhisi bu yöndeydi– şimdilik sadece kaos ve kafa karışıklığı yaratan bu yeni bilgilerle onu yeniden heyecanlandıramazlardı.

Sabah dokuz sularında şoför onları hastanenin önüne bıraktı. Güneşli avlu. Yeşil bitkiler. Beyaz koridorlar. Karayipler'de güneş her sabah hiç aksatmaz, gelirdi. Ama ışık burada zarafetinin çoğunu yitirmişti. Göz kamaştırmıyor, insanın midesini bulandırıyordu.

Sorumlu doktoru buldular. Ségur doğru tahmin etmişti. Yapılan tetkikler septisemi teşhisini doğrulamıştı. Karın bölgesindeki bir iltihap buna neden olmuştu. Enfeksiyon hızla gelişmiş, bakteri kan aracılığıyla bütün vücuduna yayılmıştı. İltihabın kaynağını kurutmak için onu yeniden ameliyat etmeleri gerekmişti. Ameliyattan sonra damar içi antibiyotik tedavisine başlamışlardı. Swift penisilin tüpüne dönmek üzereydi. Aynı zamanda sodyum klorürle ona sıvı desteği veriliyordu. Epeyce bir zaman alacaktı ama genç adam bundan da kurtulacaktı.

Ségur ile Heidi sekiz yüz metre ilerideki kiliseye giden yolda yürüdüler. Güneşin altında yeni bir şey yoktu. Pislik, sefalet, dağınıklık. Ama burada en uç noktadaki yoksulluk bile istemsizce bir bayram, şenlik, karnaval havasına bürünüyordu. Neden? Belli bir sebebi yoktu. Ségur bunu Afrika'da da gözlemlemişti: İnsanlar açlıktan ölüyordu ama çok da eğleniyorlardı. Burada bu durum daha da belirgindi; her yerde kol gezen ölümün üstünü göz alıcı renkler ve kahkahalar örtüyordu. Bir tür bando eşliğinde cenaze töreniydi sanki.

Sainte-Marie-des-Anses yerel tarza uymuştu: Baştan aşağı panjurlu çan kulesinin etrafına kırmızı tuğlalarla örülmüş bir yapıydı. Çatı tarafı paslanmış, alt kısımları parmaklıklar ve süslü merdivenle donatılmıştı. Barok denebilecek bir kiliseydi ama musonlardan ve kasırgalardan korkusu olmayan kanlı canlı bir barok tarzıydı.

İçeriye huzur hâkimdi; Ségur Afrika yıllarında her kilisede, her bankta, her sunakta bu huzuru hissetmişti; İsa heykelleri delik deşik olsa da, şapeller kolera hastalarıyla dolup taşsa da hep o dinginlik vardı.

Nefteki huzur ise hep tekrenkti. Tuğla tonozlar, kırmızı ahşap sütunlar, kızıl banklar, altın parıltılı sütun başlıkları... Tablolar; aşıboyası ve sepya tonlarındaki nahif azizler ve güler yüzlü melekleriyle uyum içindeydi. Hepsini renklendirmek için güneşin bir fırça darbesi yeterliydi.

Elbette yakından bakınca her şey kirli ve çatlaktı ama ortam ve serinlik insanın hoşuna gidiyordu. Göklerdeki Babamız duasını okumayacaklardı ama fırın gibi arabadan sonra kilise serin bir limandı adeta. Ségur Rahip Antoine'ı sordu. Hemen çağırdılar.

Ségur Haiti'de siyahiler ile melezleri karşı karşıya getiren anlaşmazlığın nedenini bir türlü kavrayamamıştı. Ve şimdiye kadar çok açık tenli gerçek bir melez görmemişti. Ama Rahip Antoine tam da böyle bir melezdi işte. Teni krem rengindeydi; bir beyazın ten rengine ve kemik yapısına sahipti; endişeli bir ifadesi vardı. Uzun, ince yüzünde bir tür heyecan okunuyordu. Çıkık elmacıkkemikleri, düz burnu, ince dudakları ve zayıf yüzüyle aylardır, hatta yıllardır oruç tutuyormuş gibi görünüyordu. Hani "madenin derinliklerinde" denir ya, onun da endişesinin derinliklerinde bir tür azap duası okunuyordu sanki.

En çarpıcısı da gözleriydi: Sivri kaşlarının altındaki siyah, iri gözleri sizi inceliyor, size bir şeyler anlatıyordu. Neler? Yılların, ölümlerin, günahların yorgunluğunu... Port-au-Prince'te rahip olmak, her günün kanını silmek için umut sarnıcından su çekmek demekti.

Tanışma faslından sonra lafı uzatmadan hemen Güneşsiz'i sordular. Acilen öğrenmeliydiler. Gerçeği bilmek zorundaydılar. Antoine onlara yumuşak bir tavırla gülümsedi ama görünüşünün altında insana göz kırpan o korku ifadesi vardı hep.

– Biliyorsunuz ki hiçbir şey söyleyemem.

Ségur bu cevabı bekliyordu. Kendisine hasta mahremiyetini ihlal edecek şeyler soran iki zirzopa o da aynı şeyi söylerdi. Yapabildiği tek şey durumu kısaca özetlemek oldu: Dört ceset ve durumu belirsiz bir de polis memuru vardı.

Antoine anlatılanları dinledi. Rengi soldu, bir beyazdan bile daha beyaz oldu.

Son noktayı Heidi koydu:

– Peder, biz ne polisiz ne de Haitili. Ama dört yıldır bu davanın peşindeyiz. Güneşsiz'in burada, Port-au-Prince'te olduğunu biliyoruz. Yine öldürmeye geldi. Onu durdurmalıyız, bize ancak siz yardım edebilirsiniz. Hikâyesini öğrenmeliyiz. Tony Toussaint bir şiddet sarmalına kapıldı, bizler de nedenini bilmiyoruz. Onun karşısına çıktığımız zaman elimizde tek silah olacak: kelimeler. Ve bu kelimeleri bize ancak siz sağlayabilirsiniz.

Ségur daha iyisini yapamazdı. Günah çıkaran kişi ile rahibin görüşmeleri en büyük sırdı ama hayat kurtarma, hatta rahip için bir ruhu kurtarma görevi de çok yüceydi.

Antoine ellerini ikisinin omzuna koydu.

– Diz çökün evlatlarım.

Ségur ile Heidi ona itaat ederek dua kürsülerinin arasında diz çöktüler. Antoine da yüzü onlara dönük olarak diz çöküp başını eğdi.

– Dua edelim evlatlarım... Tanrı bize cevabı verecektir.

Doktor ile Arjantinli mecburen kısık sesle Göklerdeki Babamız duasına başladılar; rahip ise gözleri kapalı, Tepedeki'yle temas kurmuş gibiydi. Dua bittikten sonra da koyunlarının karşısında o şekilde durdu.

Nihayet bir hamlede ayağa kalktı. Hâlâ bitkin görünen yüzüne bir güven duygusu gelmişti.

– Tanrı bana izin verdi. Güneşsiz 1977'de hastanedeyken, birçok kere bana günah çıkardı. Sonra onu buraya, Sainte-Marie-des-Anses'a getirdim. Çok konuştuk. Bana her şeyi anlattı. Onun hikâyesini benden iyi kimse bilemez...

– Tony bir köpekti.

İyi başlangıçtı. Heidi ile Ségur rahipevinde oturmuşlardı. Dört sarı duvar. Çatlak bir formika mutfak masası, birkaç sandalye, dua kürsüleri. "Su ister misiniz?" İsterlerdi.

Ve uslu uslu dinlemeye başladılar.

– Başta Güneşsiz'in kimliği yoktu. Daha sonra, iki ya da üç yaşındayken ona soyadını verdiler. Mirrah Anderson plantasyonundaki her işçinin belgesi olsun istiyordu. Hoş, ona kalsa, hepsinin sadece birer numarası olurdu...

– Anne babası?

– Sanırım annesi doğumda ölmüş. Babasını tanımamış. Tony yabani bir ot gibi büyümüş. Tarlalarda çalışmaya başlamış ama çok küçükmüş. Hiçbir işe yaramıyormuş. Yiyecek bir şey bulamıyormuş. Sık sık çöpleri karıştırmak zorunda kalıyormuş. Tony çocukluğu boyunca aç karnına dolaşmış. Kimse onunla ilgilenmemiş. İşin aslı ondan nefret ediyorlarmış.

– Neden? diyerek araya girdi Heidi.

Antoine bir ressamın spatulasına benzeyen uzun ve sivri ellerini kaldırdı.

– Konuşmama izin verirseniz daha iyi olacak, dedi sakin bir ses tonuyla (ama gözleri büyük bir heyecanı, altüst olmuş ruh halini ele veriyordu).

– Özür dilerim.

Rahip derin bir nefes aldı.

– Melez olduğu için ondan nefret ediyorlardı. O bir *azma*'ydı. Annesi ya da babası beyazdı veya daha büyük ihtimalle melezdi. Plantasyondaki siyahiler içgüdüsel olarak bu soluk kandan nefret ediyordu. Yine de oğlan zamanla kendine bir yer edindi. Ona

şekerkamışlarını nasıl keseceğini öğrettiler. Yedi yaşındayken tarlalarda diğerleriyle birlikte çalışıyordu. Pala, hayatı olmuştu, tek ufku. On yaşına geldiğinde hâlâ okuma yazma bilmiyordu, ama orada zaten kimse bilmezdi. Tony'nin bir özelliği vardı: Güzelliği sıra dışıydı. Büyüdükçe yüz hatları daha da ahenkli oldu, plantasyonlarda böylesi bir güzelliğe alışık değillerdi. Kıskanıyorlardı, ondan daha çok nefret ettiler. Güzelliği hem bir arzu hem bir tiksinti nesnesi haline geldi. Erkekler onu dövüyor, kadınlar onunla oynuyordu. Maskot olmuştu. Erkekler onu kız çocuğu gibi görüyordu. Ona ibne, *makume* demeye başladılar. İtip kakıyorlar, çelme takıyorlar, rahatsız edici bu güzelliği bozmak istiyorlardı... Belki tecavüz de ediyorlardı... Tony bunu hatırlamıyordu.

"Tüm o yıllar boyunca büyük bir kaygıyla yaşamıştı – topal ya da sakat kalırsa kimse ona yardım etmezdi, o da hayata tutunamazdı. Büyüdü. İnce ama kaslı bir yapısı vardı. Kendini darbelerden korumayı, sonra da karşılık vermeyi öğrendi. Bir keresinde, on iki yaşındayken, mutfaktan bir şeyler çaldığı için bir işçibaşı çenesini kırdı. Adamı şekerkamışı tarlasında, gırtlağı palayla kesilmiş halde buldular. Evet, Tony bir köpekti ama kuduz bir köpek. Tehlikeli, acımasızdı. Aşması gereken engeller onu sertleştirmişti. Geçmişi, şimdisi yoktu, geleceği ise hiç yoktu. Başının çaresine nasıl bakacaktı? Herkesi bünyelerine kabul eden Tonton Macoute'lardan bahsedildiğini duydu. Ulusal Güvenlik Gönüllüsü oldu. Oradaki adamların da kendisi gibi hiçbir şeyi olmadığını, hatta ondan daha da az şeyi (ne onun güzelliği ne de zekâsı vardı o adamlarda) olduğunu gördü ama yağmurun yağmasına ve güneşin açmasına onlar karar veriyordu. Okuma yazması olmayan, çalan çırpan, tecavüz eden bu adamların sefalet içindeki bir ülkede bir sürü yetkisi vardı.

"14 yaşındayken resmi geçit törenlerine katılmayı, silah kullanmayı, işkence yapmayı öğrendi. Çok yetenekliydi. Hızla tanınmış bir Macoute oldu, milislerin arasında bile namı yayılmıştı. Fötr şapka ve siyah gözlük takıyor, kemerinde palayla geziyordu. Otomatik tüfeği bile vardı. Cap-Haïtien'de doğup büyüdüğü için ona önce Saint-Soleil adını taktılar. Sonra adı Güneşsiz oldu. Ona çok uymuştu bu isim. Tony gözünü kırpmadan öldürüyor, yağmalıyor, işkence yapıyordu. İşini yapıyordu, hepsi o. Hiç tereddüt etmeden.

"15 ya da 16 yaşındayken iyice ünlenmişti. Emrine bir bölük

verileceğinden bahsediliyordu. Rütbesi yükselecekti. O günlerde Saint-Soleil'in patroniçesi Mirrah Anderson, bir Macoute şefiyle temasa geçti – soruşturma yürütecek bir ekibe ihtiyacı vardı. İyi para ödenecekti. Güneşsiz, ekibe dahil oldu.

"1976 yılında Saint-Soleil'de on kadını öldüren bir katili, Papa Candi'yi bulmaktı görevleri. Ulusal Güvenlik Gönüllüleri hiçbir şey bulamadılar. Masumları, suçsuzları tutuklamaya alışıktı onlar. Tony ise tersine bu olaya büyük ilgi duyuyordu. Katilin maskesini düşürmek ve kafasını bir tepside Mirrah Anderson'a getirmek istiyordu. Ona âşık mıydı? Yoksa sadece onun hoşuna mı gitmek istiyordu? Ya da sadece Papa Candi'nin cinayetleri karşısında isyan mı etmişti? Bunu onunla çok konuştum ama hiçbir zaman net değildi. O, omurgasızlık ile cesaretin, nefret ile teslimiyetin karışımıydı. Kendisini zenginlere adamıştı ama onlardan nefret de ediyordu. Tony bir yıl o arazide dolandı, Galvany'lerin villasını kolladı, işçilerin uyuduğu derme çatma barakaları gözledi, işçileri sorguladı... Şekerkamışı tarlalarında doğmuştu. Çocukluğunu burada geçirmişti. Gece gündüz yalnız başına dolaşıyor ve hiç korkmuyordu... Ve nihayet Papa Candi'yi buldu."

– Kimmiş?

Soru Ségur'ün ağzından istemeden kaçmıştı. Hemen pişman oldu. Bir ifşa gelecekse, vaktinde gelirdi.

Ama Heidi daha yüksek sesle tekrarladı:

– Evet, kimmiş? Güneşsiz size söyledi mi?

Antoine yarı üzgün, yarı öfkeli başını salladı.

– Georges Galvany.

– NE?

Bu yeni gerçek Heidi ile Ségur'e kırbaç gibi çarpmıştı. Tam alınlarına. Her şey, her şeyin içindeydi. Tüm bu hikâye fasit daireydi. Cehennemi bir çember.

Rahip, onların düşüncesine ses oldu:

– Güneşsiz, Galvany'leri yemek yerlerken, tartışırlarken ya da odalarına çekildiklerinde gözetlemeyi seviyordu. Kendisine tamamen yabancı bir evrende yaşayan bu burjuvaların hayatı vahşi ve cahil çocuğu cezbediyordu. Özellikle ilgilendiği kişinin, sürekli çıplak dolanan Mirrah olduğunu düşünebilirdiniz ama hayır, ilgisi daha ziyade Galvany'nin üzerindeydi. Adam yoldan çıkmıştı. Karısı ona

zulmediyordu ama bu, adamın umurunda değildi; o kendi şeytanlarıyla uğraşıyordu. Hangi şeytanlarla? Galvany kadınlardan nefret ediyordu. Bir kadın hizmetkâr tarafından taciz edildiği ve o günden beri de iktidarsız olduğu söyleniyordu. Başka söylentiler tersini söylüyordu: İşçibaşı kılığına girerek siyah bir ata biniyor ve plantasyonlarda kölelerine tecavüz ediyordu...

"Güneşsiz emin olmak istiyordu. Gece gündüz Galvany'yi takip etti. Nihayet onu karanlıkta yakaladı. Adam ne ata ne de arabaya binmişti; kendisini görünmez yapan basit bir pijama giymiş yürüyordu. Güneşsiz onun işçi kadınlarla konuştuğunu ve zehirli hayvanlarla kaynayan tarlalarda kadınlarla birlikte gözden kaybolduğunu gördü. Bu topraklarda kimse her ne olursa olsun patrona karşı çıkamazdı... Tony, Galvany'yi suçüstü yakalamadı ama bağlanmış cesetleri kolayca buldu. Georges'un şekerkamışları arasında özel bir mezarlığı vardı. Bütün kurbanlarını aynı ritüelle öldürüyordu: kıyafetlerden yapılma bağlar, kumaş ağızlık, sırta indirilen pala darbeleri, ölüm sonrasında da *peze peze* tekniğini kullanarak tecavüz...

"77 Haziranı'nda yeni *zafra* zamanı geldi. Tarlalar yine ateşe verildi. Yine on iki yanmış ceset ortaya çıktı... Mirrah Anders'on Macoute'ları kırbaçladı. Onlara küfürler etti. Papa Candi'nin kim olduğunu bilmek istiyordu! Güneşsiz hiçbir şey söylemedi. Kafasında bir başka plan vardı.

"Genellikle geceleri, katilin güzergâhını izliyor, yüzünde yaprakların oynaşmasını hissediyor, çürümekte olan cesetlerin yanına oturuyordu. Papa Candi'nin çılgınlığını kendi içinde hissediyordu. Galvany'yi, dürtüsünü, kadınlara yönelik nefretini anlıyordu. Karısı onu sürekli aşağılıyor, önüne gelenle yatıyordu. Adamı iktidarsızlıkla suçluyor, çırılçıplak soyunup histerik bir şekilde onu kışkırtıyordu, her gece... Güneşsiz hepsini biliyordu, çünkü bir yıl boyunca onları gözetlemişti. Dolayısıyla adamın tüm öfkesini işçi kadınların üzerine neden ve nasıl boşalttığını anlıyordu. Kadınların seslerini çıkarmasını ve hareket etmesini engelleyip onları yüzükoyun çeviriyordu, böylece kadınlar öldürülürken onu görmüyorlardı. Neden *peze peze* yöntemini uyguluyordu? Güneşsiz bunun cevabını bilmiyordu ama Galvany'yle özdeşleşiyordu. Kendisi hâlâ kaba saba bir serseriydi. Bu olay kötü hayat şartlarından

kurtulmasına ve daha fazla para kazanmasına vesile olabilirdi. Georges Galvany'ye şantaj yapmaya karar verdi.

"Bir gece *zafra* çalışmaları son sürat devam ederken, herkes gece gündüz çalışırken (bütün arazi bu dönemde şekerin hükmü altındaydı) Tony, Galvany'nin odasına süzüldü. Patronun ağzı şaşkınlıktan açık kalmıştı ama Macoute, ondan bile daha fazla şaşırmıştı. Patronu bu kadar yakından hiç görmemişti. Yüz yüze bakışırlarken birbirlerine ne kadar benzediklerini fark etti. İki erkek tıpatıp aynıydı. Bunun üzerine Galvany'nin oğlu olduğunu anladı. Patron –Haiti kreolünde dedikleri gibi *bòs nan travay*– işçi kadınları her zaman öldürmemişti. Bir zamanlar, hamile kalmasınlar diye *peze peze* yöntemini kullanarak onlara tecavüz de etmişti şüphesiz. Bir defasında bu yöntem işe yaramamış olmalıydı. Sperm akmış, kurbanın içine süzülmüştü. O akış, o kayıp damlalar Tony'ydi. İstenen, hatta istenmeyen bir çocuk bile değildi, bir çapaktı...

"O anda Güneşsiz sadece tek bir şey gördü: Babasını bulmuştu. Bu eksiklik onun yarası, öfkesinin, acımasızlığının, ikiyüzlülüğünün nedeniydi. Bir anda baba sevgisiyle dolup taşan bir çocuk oldu. Şantaj planını unuttu. Gözyaşları içinde babasının ayaklarına kapandı. Galvany ise bambaşka bir tepki verdi. Ne dehşete kapılmıştı ne de kayıtsız kalabilmişti. Bu inanılmaz benzerlik onda güçlü bir istek uyandırdı. Kendi suretine âşık oldu. Eşcinsel olduğunu kendine bile itiraf edemeyen, söylentilerin aksine hayatında asla bir erkeğe dokunmamış olan o adam, aynanın diğer tarafına geçti. Bir erkekle sevişmek söz konusu olamazdı. Ama kendisiyle sevişmek, evet, memnuniyetle! O gece Galvany, Güneşsiz'e tecavüz etti. Oğlan bambaşka bir boyuttaydı. Ne olduğunu anlamıyordu. Belki de bu tecavüzü bir sevgi gösterisi olarak algılamıştı. O güne kadar bakirdi. Erkeklerden mi, kadınlardan mı hoşlandığını dahi bilmiyordu.

"Böylece biri özgürleşirken, diğeri hapsoldu. Galvany ilelebet olduğu şey oldu: Bir eşcinsel. Artık kadınları öldürme arzusu duymuyordu, nefretinden kurtulmuştu. Artık erkeklere sahip olmak istiyordu, hepsi bu. Tony ise tersine, babasının kölesi oldu. İlişkileri aylarca, 77'nin sonuna kadar sürdü. Galvany daha sonra ayna-sevgilisinden sıkıldı ve başkalarını da koynuna aldı, özellikle de plantasyonlarındaki bir işçibaşını, Gaspard Mwamba'yı.

"Galvany karısına açılmaya karar verdi. Boşanmayı talep etti, Guadeloupe'ta araziler aldı ve gitmeye hazırlandı. Güneşsiz onun niyetini tahmin ederek ona engel olmak istedi. Tehdit etti. Galvany ondan kurtulmaya karar verdi. Papa Candi'yi, yani kendisini bulmakla görevli Tonton Macoute'lara Güneşsiz'i öldürme emri verdi. Bunu yaparken yüzünü de tanınmayacak hale getirmelerini istedi. Galvany, bu benzerlikten bahsedilmesini duymak istemiyordu artık. Soyuyla ilgili hiçbir izin kalmasını istemiyordu.

"Linç, Port-au-Prince'te gerçekleştirildi. Yedinci Gün Adventist Hastanesi Tony'yi bulup tedavi etti. Genç adam günah çıkarmak istedi. Beni çağırdılar, başucuna gittim. İtirafı beni dehşete düşürdü ve ruhunun kurtulması için tüm kalbimle dua ettim. Ona yardım etmeye, günahlarından kurtarmaya, nöbeti hastaneden devralmaya ve yanıklarını balla tedavi edip iyileştirmeye karar verdim. Şansına yüzü zarar görmemişti. Genç adamın teni olağanüstüydü. Birkaç ayın sonunda neredeyse hiç iz kalmadı. Aynı zamanda ona okuma yazma da öğrettim. Çok yetenekliydi. Bir yıl içinde kilisemizin kütüphanesindeki bütün kitapları okudu. Tony tuhaf bir çocuktu. Saldırgan, vahşi ve yabaniydi ama aynı zamanda zehir gibi bir zekâsı ve en iyiyi yapma kapasitesi vardı. Ama asla... nasıl diyeyim... normal bir hayat süremeyecekti. Öldürmüş, yağmalamış, işkence etmişti. Tecavüze uğramış, eşcinsel olmuş, gerdanlık işkencesinden kurtulmuştu.

"Tony, kendisini öldürmek isteyen Macoute'ları buldu. Onları ortadan kaldırmadan önce konuşturdu. İnfaz emrini babasının verdiğini öğrendi. Onun için bu yeni bir şok oldu. Nedenini bilmiyorum ama cezalandırma timinin şefini, adı Fignolé'ydi yanılmıyorsam, bağışladı. Belki Tanrı sevgisi yüzünden onu affetti. Belki öldürmekten yorulmuştu. Belki de aklı başka bir yerdeydi. Paris'e gitmek ve intikam almak ya da sadece, çok sevdiği ama bir o kadar da nefret ettiği babasını bulmak istiyordu. Tony hatalarının bedelini ödemesi gerektiğine inanıyordu, özellikle O günahının. Günahının bir felakete, ilahi bir cezaya dönüşeceğine inanıyordu. Babası da o cezadan nasibini alacaktı. Onu korumak mı istiyordu? Dua ederek, babasını kendisiyle birlikte bir kiliseye kapatarak, kendilerini affetmesi için Tanrı'ya yakararak onu kurtarmak istediği izlenimine kapılırdım bazen. Bazen de onu öldürmek istediğini hissederdim.

"Güneşsiz Sainte-Marie-des-Anses'ta yaşamaya devam ediyordu.

Katolik inancı onu animizmden döndürmüş olsa da vuduyla ilgilenmeye başlamıştı. Birdenbire *houngan*'ların, yani vudu rahiplerinin ve *mambo*'ların, aynı inancın rahibelerinin kullandığı malzemelerle ilgilenmeye başladı. Onu kaç kere, balıkları keserken, horozların kanını akıtırken, bir şeyleri toz haline getirirken veya kaynatırken görmüşümdür Tanrı bilir. İntikamına hazırlanıyordu, bunu geç anladım. Paris'e gitmeye, babasını bulup sevgililerini öldürmeye karar vermişti. Böyle bir şeyi beklemiyordum. Ona mali yardımda bulundum. 78 sonunda onu havaalanına ben götürdüm. Bilseydim, ah bilseydim..."

Antoine bir dua kürsüsünün dibine dizüstü çöküp ellerini kavuşturdu, alnını ellerine dayayarak anlaşılmaz sözler mırıldanmaya başladı.

Aptala dönen Heidi ile Ségur kımıldayamıyorlardı. Tony Toussaint'in hayatını öğrenmişlerdi ama böylesi bir hikâyeyi sindirmeleri için günler, haftalar gerekecekti. Belki de yıllar. Ama o kadar zamanları yoktu. Hemen harekete geçmek zorundaydılar.

Ségur hiç düşünmeden rahibi yakasından tutup ayağa kaldırdı. Zorla bir sandalyeye oturttu ve omuzlarından tuttu.

Gözlerini gözlerine dikip sordu:

– Yakın zamanda Tony'yi gördünüz mü?

Rahip donuk bakışlarla dua etmeyi sürdürüyor, dudakları titriyordu.

– Onu gördünüz mü, cevap verin!

Antoine başını kaldırdı. Korkudan, üzüntüden çılgına dönmüştü. Adam o anda tam bir ıstırap karikatürü olmuştu. Kaşları yukarı kalkmış, gözbebekleri bembeyaz gözaklarında fıldır fıldır dönüyordu.

– Evet.

– Ne zaman?

– Bir... birkaç gün önce.

– Size ne anlattı?

– İşini bitirmeye geldiğini.

– Ne işinden bahsediyordu?

– Söylemedi ama amacını anladım.

– Hâlâ bir şansınız var. Bize anlatın.

– Tekrar söylüyorum. Babasının sevgililerini öldürmeye yemin etmişti. Bütün rakiplerini.

Ségur geri çekildi, soluk soluğa kalmıştı. Göğüskafesi öyle sıkışmıştı ki, neredeyse kaburga kemiklerinin çıtırdadığını duyuyordu. Doktorluk zor bir meslekti ama dedektifliğin de ondan aşağı kalır yanı yoktu.

– Peki ya Galvany? diye sorabildi nihayet.

– Onu da öldürecek. Başka çaresi yok.

Öğlen Ségur ile Heidi bir taksiye atladılar. Şoför sabit bir ücretle gitmeyi kabul etti. Çok sıra dışı bir güzergâhtı. Cap-Haïtien, Port-au-Prince'in yaklaşık iki yüz kilometre kuzeyindeydi ve ancak yedi saatte gidilebilirdi. Çünkü önlerinde toprak yollar, hatta patikalar vardı.

Sainte-Marie-des-Anses'tan ayrılırken Ségur'den, Georges Galvany'nin bulunduğu Saint-Soleil'e gitme fikri çıkmıştı. Onu korumak mı istiyordu? Konuşturmak mı? Onun yanında Güneşsiz'i beklemek mi? Hepsini istiyordu, kafası bu konuda pek net değildi.

Heidi ise tam bir şaşkınlık halinde onu takip etmişti. Sonra ne olacağını, her şeyin nasıl biteceğini merak ediyordu. Evet, korkunç toprak sahibini kurtarmak istiyordu – onu çok iyi tanımıştı ama bambaşka bir dönemde. Georges Galvany zarif eşcinsellerin en zarifiydi. Zarafeti, Méta-Bar'ın aynalarında ışıldayarak çoğalırdı. Parasız kaldığında Heidi'ye sık sık yardım etmişti.

Genç kadın özellikle de Tony Toussaint'i görmek istiyordu. Güzel Tony. Sainte-Anne Sokağı'nın gözdesi. Kaptan Köşkü'nün çiçeği.

Tüm o öğrendiklerine rağmen, Tony'nin Palalı Katil olduğunu, ölüm döşeğindekileri kesip biçtiğini bilmesine rağmen, ondan korkmuyordu. İntikam bıçağıyla dolanan o kan dökücü canavar uydurmaydı. Heidi neşe dolu o kadınsı melezi tanıyordu. Onu elinde tahrayla, cebinde vudu zehirleriyle hayal edemiyordu.

– Antoine yanılıyor, diye bağırdı Ségur motorun gürültüsünü bastırmak için. Yanılıyor, çünkü Güneşsiz kıskançlıkla hareket etmiyor!

Haydi bakalım! Ségur'ün bu hikâyeyle ilgili kendi yorumu vardı. Swift gibi masalı uzattıkça uzatacaktı. Eh, vakit geçsin diye dinlenebilirdi.

– Antoine en önemli meseleyi unuttu. AIDS. Tony, babasının bütün sevgililerini öldürmedi. Sadece hasta olanları ortadan kaldırdı.

– Neden?

– Çünkü beklediği ilahi ceza, ensest ilişkilerinin sonucunda ortaya çıkacak olan felaket, bu virüstü. Ben de yanıldım. Tony HIV pozitif değil. Ama Galvany'nin HIV pozitif olduğunu ve sevgililerinden birkaçına hastalık bulaştırdığını düşünüyor. Tanrı'nın öfkesini göstermek için seçtiği bahtsızlar. Evet, Tony AIDS'in Tanrı'nın intikamı olduğunu düşünüyor, bundan eminim. İşledikleri günahın izlerini yeryüzünden silmek istiyor.

Patates çuvalı gibi sallanan Heidi, önündeki yolcu koltuğunun arkasına tutundu. Şoför iyi niyetliydi ama külüstür arabası inatçı eşekler gibiydi. Tükenmenin eşiğindeki motor tıksırıyor, karoser her an dağılacakmış gibi görünüyor, koltuklar her tümsekte, Korsikalıların cenazesinde ağıt yakan kadınlar gibi inliyordu.

Tüm bunlara rağmen Heidi, Ségur'ün varsayımlarına karşı çıktı. Onun da bu konuda bir fikri vardı. Kuzeye doğru yaptıkları yedi saatlik yolculuk boyunca hikâyeyi tekrar kurdular – Paris'teki Tony Toussaint'in hikâyesini, Peder Antoine'ın bilmediği o hikâyeyi.

Babasıyla doğaya karşı gelen ilişkilerinin travma yarattığı genç adam, Paris'e çok kötü niyetlerle gelmişti – veya belki de tersine Galvany'yle uzlaşmak istiyordu sadece. Görüşme kötü geçmişti. İşadamı, Tony'yi başından savmıştı. Tony kendini en sevdiği ruh hali içinde bulmuştu: nefret, öfke, hırs. Madem öyle, babasının sevgililerini ortadan kaldıracaktı...

O sıralarda Tony tüm bu düşüncelerinin aksine, Sainte-Anne Sokağı'nın en zarif, en çekici geyi olarak görülüyordu. Birkaç ay içinde kendine toplulukta bir yer edinmişti. Zarafet ve güzellik açısından, boynundaki belli belirsiz yara izlerine rağmen tüm rakiplerini ezip geçerdi.

Werner Cantoube ve Michel Franck'la tanışmış, birlikte Kaptan Köşkü'nü oluşturmuşlardı. Aynı zamanda Haussmann Bulvarı'ndaki bir mübaşirlik bürosunda da kendine ne olduğu belirsiz bir iş bulmuştu. Akıl almaz olan şuydu: Güneşsiz daha iki yıl önce, dünyanın en yoksul ülkelerinden birinde palasıyla dolaşıyordu.

Sonra hiç öngörmediği bir şey olmuştu: Federico'yla tanışıp ona âşık olmuştu. Duyguları karşılıklıydı. İki genç tutkulu bir ilişkiye

yelken açmıştı ama ilişkilerini gizliyorlardı, çünkü Federico'nun zaten kimsenin bilmediği bir sevgilisi vardı: saldırgan, sadist, ölesiye kıskanç Werner Cantoube.

Ama 82 yılının başında Federico hastalanmıştı. Bunun üzerine tedavi süreci ve gizli ziyaretler başlamıştı, çünkü Federico, Werner'den hâlâ çok korkuyordu ve Tony de Kaptan Köşkü'ndeki işlerini korumak için hastalık kaptığından şüphelenilmesini istemiyordu.

Sonraki aylar korkunçtu. Tony herkese karşı iyiymiş gibi rol yapıyordu ama aslında altüst olmuştu. 82 ilkbaharında artık ölmek üzere olan Şilili ona bir sırrını açıklamıştı: Bir zamanlar Georges Galvany ile sevgili olmuşlardı. Tony aniden içindeki tüm nefretin ve intikam arzusunun kabardığını hissetmişti. Durumu, gerçeklerin ötesine geçerek analiz etmeye başlamıştı. Bir yandan Galvany'nin Federico'ya hastalık bulaştırdığını, bir yandan da bu hastalığın gizli bir anlamı olduğunu düşünüyordu. Bu enfeksiyon patolojik bir şey değildi: Tanrı'nın öfkesinin işaretiydi.

Haziran 82. Tony, Federico'yu öldürmeye karar vermişti. Sevgilisini ve onun içindeki hastalığı yok etmeliydi. Babası için hazırladığı malzemeleri çıkarmıştı: pala, *fufru* zehri, lastik parçası.

Tony cesedi parçalara ayırdıktan, ağzını yaktıktan sonra, 20 Haziran 1982 gecesi, sevgilisinin kupkuru cesedinin başında hipnotize olmuş gibi kalmıştı. Aşkının işareti ya da bağış olarak gece boyunca cesedin başında mastürbasyon yapmış, cansız bedeni spermle kaplamıştı.

Bu cinayetten sonra Tony'nin aklına yeni bir fikir gelmişti. Galvany'nin başka sevgilileri de hastalık kapmış olabilirdi. Belki de baba ile oğlunun günahı başka yerlere aktarılmıştı... Galvany'nin bir başka partneri olan Cauteleux'nün de hasta olduğunu öğrenmişti. Saint-Louis Hastanesi'ne gitmiş ve Tanrı'ya yeni kurbanını sunmuştu. *Fufru*, pala, sonra kurban hâlâ kımıldanırken ağzına yanan kauçuk...

Bu, ayin töreninin ikinci perdesiydi.

Tony yolunu bulmuştu. Galvany 1981'de Federico'yla yatmıştı. 1980'de de Cauteleux'yle. Peki daha öncesinde?

Yıllar geçmişti. Caroco ile babasının sevgili olduklarını öğrenmişti. Haitiliye gey dünyasının kapılarını aralayan, onu arka odaların ve kulüplerin şenliklerine götüren, onu en prestijli gecelere buyur eden

kişi, reklamcının ta kendisiydi. Şimdi Caroco da hastaydı. Hatta bir dedikoduya göre, Paris'e AIDS'i getiren hasta sıfır oydu. Tony kıs kıs gülmüştü: Tanrı'nın öfkesini başkente kimin getirdiğini biliyordu. Öz babası! Ama Caroco'yu öldürmek zorundaydı. Tanca'ya gitmişti. İsim değiştirmiş, arazi arabaları kiralayan bir şirkette işe girmişti. 86'nın Ocak ayında Heidi'yi uyutup onunla aynı evde kalan kurbanını öldürmüştü.

Üçüncü perde.

Ancak bir sorun vardı: Polis, peşindeydi. Özellikle de, bir zamanlar Méta-Bar'da, sonra da Caroco'nun evinde karşılaştığı belli bir polis. Patrick Swift; kendisi gibi, şiklığıyla herkesi kandıran muhteşem züppe. Aslında avının peşini bir an olsun bırakmayan bir avcı. Eşcinsel gencin içgüdüleri, ne kadar çekici olursa olsun Swift'in onu alaşağı etmekten çekinmeyeceğini söylüyordu.

Tony ondan kaçabilmişti. Sahra'yı geçmiş ve Agadez'e ulaşmıştı.

Orada da adeta buhar olmuştu. Aslında kimse bilmeden Paris'e dönmüştü. Aylarca beklemişti. Galvany'nin sevgililerinin listesi elindeydi. İçlerinden birinde hastalık çıkmasını bekliyordu. Mayıs 86'da, bir zamanlar Saint-Soleil'de işçibaşılık yapan ve Galvany'nin sevgilisi olan Gaspard Mwamba'nın HIV pozitif olduğunu öğrenmişti. Haitili, AIDS'in kaynağı üzerine araştırma yapan bir ekibe gönüllü olarak katılmıştı. Taşıyıcı maymunların kaynağında cinayet işleme düşüncesi, Pala-Adam'ı sevinçten havalara uçurmuştu.

Yola koyulmuştu. Görünmez olmuştu. Grey'in kamp alanına sızmıştı. Mwamba'yla temasa geçmişti – Saint-Soleil zamanından tanışıyorlardı. Bir bahaneyle adamı mağaraya çekmişti. Orada en sevdiği sahneyi oynamıştı. *Fufru*. Pala. Lastik. Etrafta maymunlar. Havada, ağaç tepelerinin altında virüs... Evet, Tony bu cinayet ortamını çok sevmiş olmalıydı...

Dördüncü perde.

Öldürülecek kim kalmıştı?

Georges Galvany'nin ta kendisi. Bir türlü peşini bırakmayan o polisten de kurtulmuştu: Swift'i bıçaklamış ve çamurun içinde ölmeye bırakmıştı. Şimdi saldırıya geçebilirdi...

Ama Ségur ile Heidi orada olacaklardı. Silahları yoktu. Şiddet hakkında hiç deneyimleri yoktu – tabibin genç kadından biraz daha fazlası vardı kuşkusuz. Bakıp göreceklerdi. Fazla beklemeyeceklerdi

zaten, Cap-Haïtien'e birkaç kilometre kalmıştı. Bu birkaç saatlik sohbet boyunca Heidi gerçek Haiti'yi keşfetmişti: koruma altına alınmış, yani uçsuz bucaksız sükûnetinde unutulmuş ormanlık ve dağlık bir bölge.

Hayranlığa ara verme zamanı gelmişti. Geçtikleri o geniş bakir alanlardan sonra şekerkamışları, devasa boylarıyla yeniden dimdik karşılarındaydı... Heidi içgüdüsel olarak Saint-Soleil plantasyonlarına geldiklerini tahmin etti. Kilometrelerce uzanan iç içe geçmiş karıklar ve gür yapraklar. Şekerkamışları buradaydı, yakılmaya hazır...

İşçiler ellerinde palalarıyla toprak yol boyunca yürüyorlardı. *Zafra*'nın eli kulağındaydı. Bu akşam, bu gece alevler yükselerek gökyüzünü kızıla boyayacak, geceyi kül edecekti. Heidi şimdiden yanık kokusunu alıyor gibiydi. Aslında önceki günden beri bu koku onu hiç bırakmamıştı. Bu, Güneşsiz'in kokusuydu aynı zamanda – onun hikâyesinin, bahtsızlığının, saldırganlığının kokusu.

Ana kapı. Silahlı adamlar. Pırıl pırıl parlayan yeni otomatik tüfekleriyle, Mirrah Anderson'ın mülkündeki korumalardan çok daha kalabalıklardı. İçeri girmek imkânsızdı. Heidi ile Ségur pasaportlarını uzatarak, patronlarına –*bòs nan travay*'larına– haber vermeleri için onlara yalvardılar. Adamların birkaçı gözden kayboldu, diğerleri orada kaldılar. Otlar siyaha yakın bir renk alıyor, etrafa kurşuni bir pus çöküyordu. Korku her yere hâkim olmuştu. İkili takside kalmıştı. Arabalarını bırakamazlardı, belki de geldikleri gibi gitmek zorunda kalacaklardı.

Haydut kılıklı adamlar geri döndüler. Heidi ile Ségur kabul edilecekti. Ana kapı, iki yanı devasa ağaçlarla çevrili bir kral yoluna açıldı; ağaçların tepeleri, Amerika'nın güneyindeki sömürge malikânelerinde olduğu gibi bir tonoz oluşturmuştu. Yolun sonunda muhteşem bir villa belirdi; Mirrah Anderson'ın villası bunun yanında av köşkü gibi kalırdı.

Biraz daha yaklaştılar. Aşıboyası renginde oluklu sac çatısı ve daha koyu ahşaptan şarap kırmızısı duvarları olan eski görünümlü, oturmuş bir evdi bu. Sütunları ve oymalı saçaklarıyla bir veranda –burada buna taraça deniyordu galiba– evi çepeçevre sarıyordu. Zemin kattaki pencereler kahverengi saraklarla çevrelenmişti; üst kattakiler ise su yeşili kanatlarla çevriliydi ve açık renkli, yarı aralık bırakılmış panjurlarla örtülmüştü. Çiçekli çalılarla çevrili cephenin

önünde çok geniş bir çimenlik uzanıyordu; çimenlikte yer yer, gölgeleri gitgide büyüyen devasa ağaçlar göze çarpıyordu. Gece orada bekliyordu ama bina, geceyle baş edecek cüssede görünüyordu.

Taksi nihayet durdu. Fakirhanenin görüntüsüyle büyülenen Heidi el yordamıyla kapının kulpunu aradı. Silahlı adamlar hâlâ burada, terasta devriye geziyordu. Şüphesiz, trajedinin beşinci perdesi için her şey hazırdı. Her şeyin çözüleceği ama birilerinin de öleceği o perde.

– Ne istiyorsunuz?

Georges Galvany odanın ucunda, küçük bir çalışma masasının arkasında ayakta dikilmişti. Ségur adamın bu denli uzun ve ince olduğunu unutmuştu. Paris'teki gibi koyu renk ipek bir kıyafet giymişti. Parmaklarını masaya değdirecek şekilde hafifçe eğilmişti.

Kahverengi, aşıboyası ve altın sarısı rengindeki dekorasyon özgündü. Egzotik ağaçlardan yapılma geniş parkeler ışıldıyor, duvarlar şöminedeki alevler gibi parlıyor, oraya buraya yerleştirilmiş şamdanlar altın sarısı ışıltılar saçıyordu...

Bu kehribar rengi loşlukta Galvany'nin yüzü görünmüyordu. Sanki başı yoktu ya da Degas'nın *Küçük Dansçı Kız* heykelindeki gibi koyu ahşaptandı.

– Ne istiyorsunuz? diye tekrarladı zorlukla duyulur bir sesle.

Adam konuşmakta zorluk çekiyordu sanki. Nefes nefese kalmış gibiydi. Kalbi ceketinin altında zorlanan bir mekanizma gibi atıyor olmalıydı, elleri de sabit duramıyordu...

Ségur ona doğru bir adım attı.

– Hikâyenin sonunu istiyoruz Georges.

Biraz cafcaflı bir laftı ama durum buna uygundu: Bu büyük odada Galvany tanık kürsüsündeymiş gibi çalışma masasının arkasında duruyordu.

– Hangi hikâye? diye terslendi Galvany. Neden buraya geldiniz?

– Güneşsiz için geldik. Onun Haiti'de olduğunu biliyoruz. Senin için geldiğini.

Georges Galvany bir sandalyeye çökerek elini alnına dayadı.

– Tanrım.

Ségur bir sandalye alarak Galvany'ye yaklaştırdı ve Heidi'ye oturmasını işaret etti. Kendisi de bir sandalye alıp melezin önünde bir tür yay oluşturacakları şekilde Heidi'nin yanına oturdu.

Galvany elini alnından çekmeden mırıldandı:

– Ne... siz ne biliyorsunuz?

Ségur birkaç kelimeyle bildiklerini özetledi. Elbette hâlâ boşluklar vardı ama "Papa Candi", "ensest", "ilahi ceza" sözcükleri ve Mwamba, Caroco, Cauteleux, Federico isimleri etkisini gösterdi.

Galvany gayriihtiyari tekrar ayağa kalkmıştı. Mahkemedeki bir suçlu gibiydi. Birden yumruklarını sıkarak eski gücüne kavuştu.

– Ne olmuş yani? diyerek diklendi. Benim soruma cevap değil bunlar. Ne istiyorsunuz?

Ségur emekliye ayrılmış bir katile bakmakta olduğuna inanamıyordu bir türlü. Papa Candi karşısındaydı... Ama o zamandan beri çok şey olmuştu. Daha açık söylemek gerekirse, çok cinayet işlenmişti...

– Hikâyenin Paris'teki kısmı eksik. Sen Fransa'ya geldiğinde ve Güneşsiz seni bulduğunda olanlar...

Haitili cevap vermedi. Başı öne eğik, dua ediyordu sanki.

– Beni görmeye geldi, evet...

– Ne zaman?

– Bilmiyorum... 81 başı...

– Ne istiyordu?

– Anlamadım... Şaşırmıştım... Onun öldüğünü sanıyordum...

– Peki ama, ne istiyordu?

– Bilmiyorum. Beni sevmek, pişmanlığımı dile getirmem için beni zorlamak, beni öldürmek... Bilmiyorum... Para da istiyordu... Hiçbiri... anlaşılacak gibi değildi...

– Sen ne yaptın?

– Zaman kazanmaya çalıştım... Ondan zaman istedim... Düşünmek için...

– Peki gerçekte?

– Ondan kurtulmak için birileriyle temasa geçtim.

Sancı saplanmış gibi arkaya yaslandı ve devam etti:

– Onu öldürmek istemiyordum! Ölmüş birini öldüremezsiniz. Sadece... yüzünü bozmak istiyordum.

– Yüzünü bozmak mı?

Galvany yüzünü ellerinin arasına alarak ağlarcasına konuştu:

– Benzerliğimize tahammül edemiyordum. Evet, beni özgürleştirmişti ama ben... Onu yok etmem gerekiyordu. Bir oğlum olması fikrine katlanamıyorum! Soyum benimle birlikte yok olmalı.

– Bu iş için kimi aradın?

– Key Largo'nun adamlarını. Bir tür...

– Ne olduğunu biliyorum. İsimleri ver bana.

– Ama... hatırlamıyorum... Ah, evet, Beyaz Yele diye biri vardı...

Her şey iç içeydi. Caroco'nun silahlı gücü, Tanca'daki çocuk kaçakçılığı işini yöneten, Federico'ya tecavüz eden Beyaz Yele, Güneşsiz'in yüz kemiklerini de kırmıştı.

– Sonra?

– Key Largo'dakiler bana işin hallolduğunu söylediler. Fazla bir şey öğrenmek istemedim. Benim için Güneşsiz ölmüştü. Olay kapanmıştı.

Bir tetik çekilmişçesine Ségur'ün aklına başka bir şey geldi:

– Kaptan Köşkü'nün elemanlarını tanıyor muydun?

– Onları herkes tanırdı.

– İçlerinden Tony'yi tanıyamadın mı?

– Hayır.

Beyaz Yele ve ekibi Tony'nin yüzünü iyi dağıtmış olmalıydılar. Ama genç adam bir kez daha iyileşip yara izleri geçince yeni, farklı bir güzelliğe kavuşmuştu. Nitekim Ségur iki adam arasında hiçbir benzerlik görememişti.

Tabibin başı dönmüştü. Manzara şuydu: Şekerkamışı tarlalarının eski katili, öz oğluna tecavüz edip iki kere onun infaz emrini veren Galvany, Méta-Bar'ın pistinde gönül rahatlığıyla dans ediyordu. Tanca'daki çocuk kaçakçılığı işini organize eden Caroco da onun yanındaydı. Hepsi Al Hudson & The Partners'ın "You Can Do It" parçasıyla dans ediyordu, hem de bu kaçakçılığa göz kulak olan ve Güneşsiz'i öldüresiye döven Beyaz Yele'yle dirsek dirseğe belki... Disko, töreleri yumuşatıyordu...

– Federico öldürüldüğünde ne düşündün?

– Hiç... hiçbir şey.

– Güneşsiz'le bir bağlantı kurmadın mı?

– Nasıl kurabilirdim ki?

– Peki, Patrice Cauteleux öldürüldüğünde?

– Herkes gibi dehşete kapılmıştım. Katil, gey kanseri hastalarını hedef alıyor gibiydi...

– Güneşsiz'le hâlâ bağ kuramamış mıydın?

– Hayır.

– Federico da, Cauteleux de senin sevgilindi.

– Paris'teki birçok insan gibi.

– Caroco'nun öldüğünü öğrendiğinde?

Galvany hemen cevap vermedi. Bütün vücudu titriyordu. Zaman zaman kasılmalar yaşıyordu. Elektriğe tutulmuş gibi, Little Richard tarzı r*ock'n'roll* yapıyordu sanki.

– Orada biraz... Sonuçta bu üç adamla... Onlarla ilişkim olmuştu... Hastaydılar... Güneşsiz'in gerçekten ölüp ölmediğini merak etmiştim. Bir de şu pala meselesi vardı... Pala, benim ülkem demektir...

Ségur ona biraz soluk alma fırsatı tanıdıktan sonra sordu:

– Gaspard Mwamba'nın da öldürüldüğünü biliyor musun?

– Mwamba hasta mıydı?

– HIV pozitif.

Melez başını salladı. Duyduğu şeyi anlamıyor gibiydi.

Ségur ona yardımcı oldu:

– Güneşsiz, senin hastalanan sevgililerini öldürüyor, çünkü bu hastalığı sizin, senin ve onun günahı olarak görüyor. Tecavüze uğramasının, ensestin izlerini yok etmeye çalışıyor; bunların hepsi onun gözünde AIDS'in tezahürü...

– Saçmalıyorsunuz.

– Kimin saçmaladığının önemi yok, bu deliliğin sonuçları ortada.

Galvany bakışlarını kaldırdı. Gözyaşları balmumu gibi akıyordu.

– Güneşsiz bana yazdı. Benimle buluşmak istedi. Burada.

– Ne zaman?

– Bilmiyorum.

– Onunla görüşecek misin?

– Asla.

– Sevgili zincirindeki halkaları tek tek yok etti. Geriye sadece sen kaldın.

– Ama ben AIDS değilim.

– Onun nezdinde AIDS *sensin*.

– Ben...

Odada korkunç bir şangırtı duyuldu. Bütün gözler kırılan pencereye, zemine dağılan panjur parçalarına döndü.

Güneşsiz elinde pala, göğsü çıplak bir halde karşılarında dikiliyordu.

Heidi neredeyse çığlık atacaktı ama atamadı. Çığlık atabilmesi için insanın sesi olması, hayatta olması gerekirdi. Heidi şaşkınlıktan ölmüştü. İşte ete kemiğe bürünmüş dehşet karşısındaydı. Güneşsiz, Palalı Katil. Şekerkamışlarının oğlu. Can çekişenleri pislik ve kötülüklerden arındıran adam.

Her şey donmuş gibiydi. Her şey aynı anda görülebiliyordu. Güneşsiz, tarlalardaki hasat işçileri gibi sadece beyaz bir pantolon, basit bir iple tutturulmuş bir bez parçası giymişti. Kölelerin zamanından fırlamış gibiydi – bir anlamda neredeyse o zamandaydı zaten.

Bakır rengi ışıkta parlayan kasları, pürüzsüz, akışkan teniyle altından yapılma bir heykele benziyordu. Yüzünün güzelliğiyle kimse boy ölçüşemezdi. Bu güzelliğe gölge düşüren tek şey gözleriydi. Alev alev parlayan gözleri, perdeyle örtülmüş gibi hiçbir şey görmüyordu sanki ya da içinde bulundukları sahnenin çok daha ötesindeki bir gerçeği görüyordu.

Heidi biraz gecikerek de olsa, odanın diğer köşesine, karşılıklı duran Tony ile Galvany'nin ters tarafına götürülmüş olduğunu fark etti. Ségur gayriihtiyari onu kollarından tutup çatışmadan uzaklaştırmıştı.

Galvany felç olmuş gibiydi. Üzerine üflenseydi incecik bir mum gibi boylu boyunca yere serilirdi. Tony ise tersine sürekli hareket ediyor, bir boksör gibi yerinde tepiniyordu. Soluğunu dişlerinin arasından verirken, ağzı küçük bir "o" şeklini alarak seğiriyordu. Heidi, yanaklarının şiştiğini ve hemen çöktüğünü görebiliyordu; Tony yanıyordu sanki.

Güneşsiz kendi günahına dokunduğu için yanıyordu. İlahi yargıya, arayışının sonuna ulaşmıştı... Tanrım, günahlarımızı bağışla!

Çığlık atarak kollarını kaldırdı ve hasmının üzerine atıldı.

Galvany ise bir çekmeceyi açıp içinden, çok büyük görünen siyah bir tabanca çıkarmıştı. Kolu aniden koptu. Kolu, eli, silah, hepsi siyah parkeye düştü. Çığlık atmaya bile fırsat bulamadan, pala boynuna indi, bir kan gayzeri fışkırdı. Güneşsiz bir kere, iki kere, üç kere vurdu; kafa koparak yere yuvarlandı. Bir kolu ve kafası artık yerinde olmayan Galvany, yaralarından kan fışkırtarak olduğu yerde sıçrıyordu – sinirler.

Tony Toussaint başka açıdan saldırıya geçecekken bir ses gürledi:

– DUR!

Ségur bulunduğu yerden ayrılmış ve eline tabancayı almıştı.

– DUR! diye tekrarladı, tabancayı gözü dönmüş katile çevirerek.

Heidi, erkeğinin silah tuttuğunu ilk kez görüyordu ve ne yalan söylemeli, bu ona yakışmıştı. Görünüşe göre, Ségur ilk kez silah kullanmıyordu.

Güneşsiz ona doğru döndü. Gülüyordu. Bu gülüş, hasımlar arasındaki son temastı. Ségur tetiği çekmekte tereddüt etmeyecekti. Bunun nedeni saldırganlık veya intikam alma isteği değildi, sadece tek parça halinde kalmak istiyordu. Daha sahneyi idrak edemeden, patlama sesi geldi. Evet, ateş etmişti ama bunun da nedeni Güneşsiz'in tekrar palasına davranıyormuş gibi kollarını kaldırmasıydı. Aslında Tony palasını fırlatıp pencereye ulaşmak için Ségur'ün üzerinden atlamıştı.

Kurşun odada bir yere saplandı. Galvany'nin bedeni sonunda devrilmişti. Tony gözden kaybolmuştu. Ségur ayağa kalktı. Heidi hâlâ çığlık atmamıştı.

– Bir yere kımıldama! diye emretti tabip, kendisi de pencereden atlamadan önce.

Bu da iyiydi: Heidi nereye gidebilirdi ki? Üstelik hâlâ soğumamış cesetlerin başında beklemek onun işiydi.

Hikâye burada, hışırdayan yaprakların ve devasa şekerkamışlarının arasında bitmeliydi. Her şey bu devler ormanında başlamıştı. Her şey burada yok olacaktı. Ségur, Güneşsiz'in üzerine tiyatro perdesi gibi kapanan yeşil kıvrımların arasında kaybolduğunu göz ucuyla gördü. Kendisi de peşinden yeşilliklerin arasına daldı.

Ona uzaktan her zaman yumuşacık ve esnek görünmüş olan bu yapraklar çok sert ve bıçak gibi kesiciydi. Yüzüne, omuzlarına, kalçasına battılar. Koşarken, tabancasını bir yerlerde düşürmüş olduğunu fark etti. Tabancayla bacaklarına ateş ederek Güneşsiz'i durdurabilirdi. Şimdiyse yumruklarından başka silahı kalmamıştı.

Önemi olan tek şey canavarı yakalamaktı. Ségur fiziksel kuvvetine hâlâ güveniyordu. O anda bile doğru dürüst düşünmeye çalışırken bedeni anında tepki veriyordu. Yüzüne batan kılıçlara rağmen kısa adımlarla, düzenli soluklarla ritmini bulmuştu.

Aniden mucize oldu. Oradaydı. On, yirmi metre ötesinde. Yaprakların arasından geçerken çıkan hışırtıları duyabiliyordu, kâğıt yırtılması gibiydi. Bütün bu hayhuyun ortasında, Tony'nin bir pala gibi ormanı yaran sırtını gördü. Toprağa vuran çıplak ayaklarının boğuk sesini, soluğunu duyuyordu. Ségur ondan daha hızlı koşuyordu. Onu yakalayacaktı... Üzerine atlaması yetecekti... Sonra ne olacaksa olacaktı...

Biraz daha gayret. Ségur coşmuştu. Tüm bedeninde adrenalinin dolandığını, onu ateşlediğini, ileri ittiğini hissediyordu. Ama aniden yeni bir his belirdi. Koku. Acı bir koku.

Anlaması için fazla düşünmesine gerek kalmadı. Yangın. Büyük işlem başlamıştı. Fazla uzak olmayan bir yerlerde şekerkamışları alev almıştı...

Felaketi düşünmesine fırsat kalmadan felaket belirmişti; oradaydı, çevresinde, önünde, hatta arkasındaydı... Alevler her yerdeydi.

Yapraklar baş döndürücü bir hızla tutuşmuştu. Sanki sıcak yüzünden sabırlarının sonuna gelmişlerdi ve bunu bekliyorlardı.

Ségur geri çekildi. Güneşsiz'i kaybetmişti. Duman perdesi her yeri kapladı. Yangın katili yutmuştu. *Topraksın ve toprağa döneceksin...*[97] Ama "kül" sözü buraya daha iyi uyuyordu. Her halükârda postunu kurtarması öncelikliydi. Ségur geri dönünce çevresini saran alevlerin arasında bir boşluk gördü. Hiçbir şey düşünmüyordu. Oksijen arayan bedeni ona yol gösteriyordu. Onu yöneten refleksleriydi. Hastalık karşısında güçten düşüp ölen onca insan gören Ségur'ü, bu hayvani hayatta kalma dürtüsü her zaman büyülemişti.

Tüm gücüyle koştu. Düz bir çizgide giderse sınıra, temiz havaya, hayata kavuşacaktı... Aniden solunda, nasıl olduğunu anlamadan, onu gördü. Tony kararmış, paramparça olmuş, cayır cayır yanıyordu. Kolları ve ayaklarıyla havayı dövüyor, neredeyse kemikten ibaret kalmış bedeni hâlâ hareket ediyordu. Uçmak istiyordu sanki. Ama yaprakların arasında dönen duman, katili buluta dönüştürdü. Bir yücelme, göğe çıkmaydı adeta... ama uğursuz bir versiyonuydu.

Ségur artık bakamıyordu. Yanan, sulanan gözlerine iğneler batıyor gibiydi. Geri dönerek koşmaya devam etti. Boğulmak üzereydi. Ağzından, burun deliklerinden sinüslerine giren şey yoğun, öldürücü, pis bir kokuydu. Her şeyi tıkayan, nefes almasına izin vermeyen bir apne. Beden tutunmak istiyordu, hayat devam etmek istiyordu, var olmasının başka bir nedeni yoktu...

Birden kendini dışarıda buldu. Evet, şekerkamışlarının dışındaydı. Öksürüp öğürerek, belki de sadece gülerek, kendini otların üzerine attı. Burnu çalıların, gözleri yaprakların içindeydi; ayakları hâlâ yanıyordu. Alevler birkaç metre ötesinde çıtırdayarak kızıl bir duvar oluşturmuştu. Ségur baştan aşağı minnet kesilmişti. Çalıların ve çamurun ortasında solucan gibi kıvranan, bedene bütünmüş bir minnet. Güneşsiz mi? Alevlerin arasında ölmüştü. Ségur onun mezar taşı için bir yazı yazmak isterdi. İmkânsızdı. Beyni bir biftek parçası gibi yanmıştı.

---

97. Tekvin, 3:19. (ç.n.)

Heidi dönüş yolunda birkaç fikri, birkaç düşünceyi bir araya getirmeye çalıştı ama suyu ellerinin arasında tutmak gibiydi bu. Kayıyor, akıyor, kaçıyordu. Minicik bir olguyu analiz etmek, derinlerine inmek imkânsızdı.

Peki şimdi tam olarak nasıl dönüyorlardı? Hangi arabayla? Heidi, Ségur'ün sözünü dinlememişti. Galvany'nin parçalanmış cesedinin yanında kalmamıştı. Silahlı korumalar odaya girip faciayı gördüklerinde ve Heidi'nin anlamadığı Haiti kreolünde birtakım kelimelerle bağırıp çağırmaya başladıklarında, o da Ségur'ün peşinden pencereden atlayıp yanan tarlalara doğru koşmaya başlamıştı.

Orada bir duman bulutunun içinde kıvrılmış, kapkara olmuş, deli gibi gülen Ségur'ü bulmuştu. O da yere yığılıp yakıcı otların arasında yuvarlanmış, ardından dimdik ayağa kalkmıştı. Gecenin o saatinde sıcaklık akıl almaz düzeydeydi. Öyle ki Heidi hayatında ilk defa açık havada piştiğini hissetmişti. Tabibini ayağa kaldırmış, sarsmış, gülmeyi kesmesi için ona bağırmıştı.

Saint-Soleil'de büyük hareketlilik vardı: "*Patwon an mouri*! *Patwon an mouri*!" Bu, "Patron öldü" demek olmalıydı. Heidi bunlara hiç aldırmamıştı. Filmlerde olduğu gibi, anahtarı güneşliğin altına konulmuş bir araba bulacağını düşünerek Ségur'ü park alanına götürmüştü. Tam olarak ya da hemen hemen tam olarak, düşündüğü gibi de olmuştu: İlk gelen kazanırdı. Anahtar orada, vites kolunun yanındaki cepteydi. Ségur'ü arka koltuğa itmiş ve arabayı çalıştırmıştı.

Heidi'nin ehliyeti yoktu ama Oubangi boyunca dispanserin arazi aracını sık sık kullanmıştı. Bu vahşi bölgelerde bile yola hâkim olmak sorun değildi – Afrika, Haiti, fark etmezdi...

Farlar gecenin karanlığını yararken, dikiz aynasından Ségur'ün uyuduğunu gördü. Heidi trans haline yakın bir rahatlama

hissediyordu. Bir tümör cerrahın pensesiyle çıkarıldığında bu bir başarıydı ama geride bir yara, bir karmaşa da bırakırdı ve bu yaranın iyileştirilmesi, karmaşanın giderilmesi gerekirdi. Heidi de bu durumdaydı işte. Güneşsiz şekerkamışlarının arasında yanmıştı. Galvany'nin kafası gitmişti. Şimdi, yaranın kapanması gerekecekti...

Kilometreler akıp gidiyordu. Heidi arabayı gözlerinin önünde hoplayıp duran kırmızı toprak yolda sürmeye devam ediyordu. Takip edilmekten korkmuştu ama hayır. Dikiz aynasından sadece kırmızı gökyüzünü ve yanan yeşil toprağı görüyordu. Ségur arka koltukta yığılıp kalmıştı.

Heidi artık düşünmek, aklını zorlamak, hatırlamak istemiyordu. Tek korkusu direksiyonda uyuyakalmaktı. Port-au-Prince'e şafak sökerken varmak için bütün gece araba kullanması gerekecekti. Olabilir miydi? Bakıp görecekti. Elleri, yerinden söküp çıkaracakmışçasına direksiyona kenetlenmişti. Araba ilerliyor, hep ilerliyordu.

Sabaha karşı iki civarında Ségur uyandı. Bu çok iyi olmuştu, çünkü Heidi'ye bir an olsun nefes aldırmayan tümsekler ve çukurlar yüzünden araba sürekli sarsılsa da, genç kadın neredeyse uyuklayacaktı...

Uyku sersemi Ségur direksiyona geçti. Heidi yolcu koltuğuna kıvrıldı. Uyumak. Kendini bırakmak. Ségur'e duyduğu sarsılmaz güvenin keyfini çıkarmak.

Hafif aralık gözkapaklarının arasından, toprak yolun farların ışığında bulanıklaştığını, eridiğini görüyordu hâlâ. Artık uyku onu sarmalıyor, yavaşça içine çekiyordu. Bir fikir, bir sonsöz bulmak isterdi ama son, onu bulmuş, kucaklamış, işaretparmağını dudaklarına götürmüştü: Sus, çevirelim.

Neyi? Elbette sayfayı...

Günün doğmasına en çok Ségur şaşırmıştı. Demek ki, her zaman olduğu gibi, gecenin ardından ışık geliyordu, öylesine korkunç bir gecenin ardından bile. Hiçbir şey anlamıyor, düşünmüyordu ama konuştuğunu fark etti. Yalnız, tek başına – Heidi yumrukları sıkılı bir halde uyuyordu. Kendi kendine konuşuyordu demek ki ve bu bir süredir devam ediyor olmalıydı. Saatlerdir arabada söyleniyor, büyük bir yangınla sona eren bu karmaşık hikâyeyi baştan anlatıyor, hâlâ bağlantılar, düğüm noktaları, ilişkiler bulmaya çalışıyordu.

Yedinci Gün Adventist Hastanesi'ne geldiklerinde hâlâ konuşuyordu. Heidi'yi uyandırıp Swift'in odasına sürüklerken bile saçmalamaya devam ediyordu. Tanrı aşkına, bu durumdan kurtulmalıydı!

İyi haber: Swift uyanmıştı. Durumu daha iyiydi. Ségur kapkara yüzüyle, kendinden geçmişçesine, başlarına gelenleri, öğrendiklerini, anladıklarını ona anlatmak istiyordu. Felaketlerin yazmanı, dehşetin anlatıcısıydı... Oda şimdiden göz kamaştırıcı, dingin bir ışıkla dolmuştu. Diğer hastalar hâlâ uyuyordu ama Swift yatağında oturmuştu. Heidi ile Ségur'ü bekliyordu sanki.

Ségur bir sandalye alarak ayakta durmakta zorlanan Heidi'yi oturttu. Kendisine de bir başka sandalye alarak Swift'in karşısına geçti. Gün ışığında beyaz bandajları fosforlu gibi görünüyordu.

– Beni iyi dinle, diye söze girdi tabip, Swift'in ellerini tutarak. Her şey bitti. Evet, yemin ederim, bu gece her şey bitti. Georges Galvany öldü. Güneşsiz öldü. Ama hakikat, o dimdik ayakta!

Swift bu habere sevinmiş gibiydi ama aynı zamanda dalgın görünüyordu. Belki de doktor ile polis o anda farklı zaman dilimlerinde yaşıyorlardı. Swift, her saniyenin diğerini ittiği nekahet döneminin boğuk evreninde; Ségur ise korkunç gerçeklerin ortaya saçıldığı o sert soruşturma evreninde.

– Beni iyi dinle, diye tekrarladı, Swift'in ellerini sıkarak. Sana bütün hikâyeyi anlatacağım. Hepsini, duyuyor musun?

– Onu rahat bırak, diye emretti Heidi.

Ségur ona aldırmadan devam etti:

– Bu, küçük bir oğlanın yazgısı... dedi heyecanlı bir sesle.

– Onu rahat bırak dedim sana.

– Doğmayı istememiş ama bir kan pıhtısı gibi şekerkamışlarının dibine atılmış bir çocuğun hikâyesi. Sonra büyümüş ve... Hey! Beni dinliyor musun?

Swift, çok ince ama hâlâ ağır örtüsünün altında hiç kıpırdamıyordu. Yastığın kenarına doğru kaymış, içindeki hayat enerjisi boşalmış, Fransa uğruna ölmüş bir asker gibi görünüyordu.

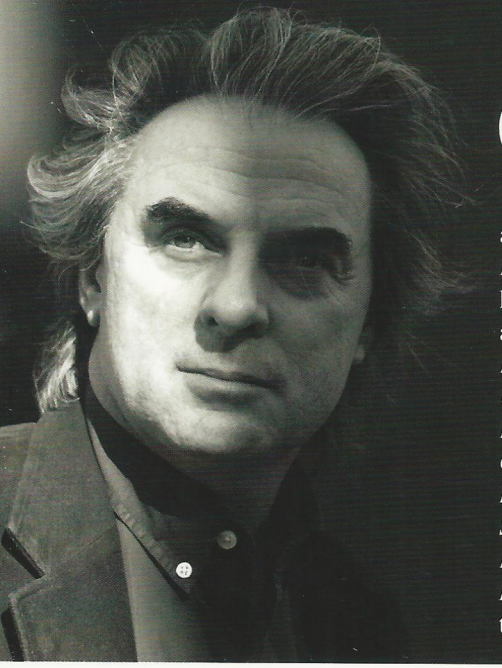
– Beni dinlemiyor musun, hey! diye bağırdı Ségur, neredeyse öfkeli bir ses tonuyla.

4x4'te yol boyunca konuştuğu için boğazı kurumuştu. Dili şişmiş, damağına yapışıyordu. *Bir bardak su için her şeyimi veririm*!

Swift hiç kımıldamıyordu. Sadece üzerindeki örtüyü kaldıran belli belirsiz bir soluk vardı. Heidi ayağa kalkıp yatağın etrafından dolandı. Başmüfettişin üzerine eğildi. Swift'in alnını hafifçe okşadı. Hayır, buna okşamak denmezdi; eli bir merhem olmuştu adeta, şefkatli, şifa verici.

Bakışlarını Ségur'e çevirerek gülümsedi. Bu tebessümde, gelecekte olacağı annenin şefkati vardı.

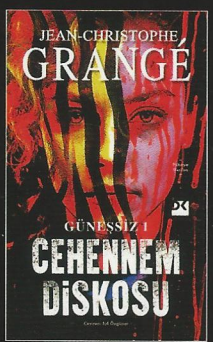
– Sus artık... Uyuyor...

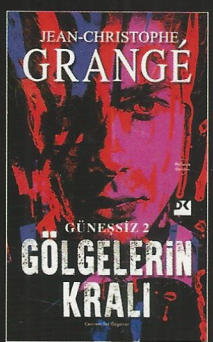

JEAN-CHRISTOPHE GRANGÉ

1961'de Fransa'da doğdu. Çeşitli haber ajansları ve gazeteler için çalıştı. *Paris-Magazine* için bilimsel röportajlar hazırladı. Bütün dünyada ve Türkiye'de aylarca çok satanlar listesinden inmeyen *Kızıl Nehirler*, *Taş Meclisi*, *Leyleklerin Uçuşu*, *Kurtlar İmparatorluğu*, *Siyah Kan*, *Şeytan Yemini*, *Koloni*, *Ölü Ruhlar Ormanı*, *Sisle Gelen Yolcu*, *Kaiken*, *Lontano*, *Kongo'ya Ağıt*, *Ölüler Diyarı*, *Son Av*, *Küllerin Günü*, *Mermer Adam*, *Kızıl Karma* ve *Güneşsiz: Cehennem Diskosu* adlı kitapları Doğan Kitap tarafından yayımlandı.

Bir katil, başka bir katili saklayabilir... Çözülmüş bir vakanın gölgesinde, hâlâ bir kor yanmaya devam ediyor. Tanca'nın dar sokaklarından Afrika ormanlarının karanlığına uzanan av sürüyor: Swift, Ségur ve Heidi dört yıl sonra ilk cinayetin kökenine dönmek zorundalar...

"Damardan Grangé. Ama daha da iyisi. Konusunu aşan bir başarı"

Le Parisien

QR kodu okutunuz
Dijital fiyat etiketi
tavsiye edilen KDV'siz satış fiyatı
₺350

Sertifika no: 44919
ISBN 978-625-5683-19-9
9 786255 683199
Doğan Kitap